

ผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการบรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่
ตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ ต่อทักษะการบรรเลงรายบุคคลและการบรรเลงเป็นกลุ่ม
ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 2

นายกี๊วะ เพิ่มพูล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาดนตรีศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2554

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

THE EFFECTS OF IMPLEMENTING RANAD EK AND GONG WONG YAI LESSON PLANS
BASED ON CARL ORFF'S APPROACH ON INDIVIDUAL
AND ENSEMBLE PLAYING SKILLS OF SECOND GRADE STUDENTS

Mr. Geeta Purmpul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Music Education

Department of Art, Music and Dance Education

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2011

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงระนาดเอก
และฆ้องวงใหญ่ตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ ต่อทักษะการ
บรรเลงรายบุคคลและการบรรเลงเป็นกลุ่มของนักเรียน
ประถมศึกษาปีที่ 2

โดย

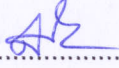
นายกีฎะ เพิ่มพูน

สาขาวิชา

ดนตรีศึกษา

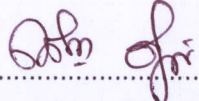
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก อาจารย์ ดร. ดนีนญา อุทัยสุข

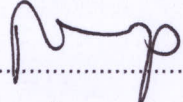
คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา

 ..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร. ศิริชัย กาญจนวาสี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ณรุทธิ์ สุทนต์จิตต์)

 ..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(อาจารย์ ดร. ดนีนญา อุทัยสุข)

 ..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. สมชัย ตระการรุ่ง)

กัญญา เพิ่มพูล : ผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่ตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ ต่อทักษะการบรรเลงรายบุคคลและการบรรเลงเป็นกลุ่มของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 2. (THE EFFECTS OF IMPLEMENTING RANAD EK AND GONG WONG YAI LESSON PLANS BASED ON CARL ORFF'S APPROACH ON INDIVIDUAL AND ENSEMBLE PLAYING SKILLS OF SECOND GRADE STUDENTS) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: อ. ดร. ดนัญญา อุทัยสุข, 148 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่โดยประยุกต์ใช้กิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ และศึกษาผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการบรรเลงรายบุคคลและการบรรเลงเป็นกลุ่มรวมทั้งความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียน ระดับประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม จำนวน 4 ห้อง (148 คน) โดยสุ่มให้มีกลุ่มปกติสองห้อง และกลุ่มออร์ฟ สองห้องด้วยวิธีจับฉลาก นักเรียนในกลุ่มปกติเรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่ตามวิธีไทย ส่วนนักเรียนในกลุ่มออร์ฟเรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่ตามวิธีไทยที่มีการประยุกต์ใช้แนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ มีการประเมินทักษะการบรรเลงรายบุคคลและการบรรเลงเป็นกลุ่มในสัปดาห์ที่ 4, 9, และ 14 ประเมินความพึงพอใจ และทำบันทึกหลังเรียน บันทึกหลังสอน ทุกครั้งที่มีการจัดการเรียนการสอน (10 ครั้ง) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่ตามวิธีไทยและแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่ตามวิธีไทยที่มีการประยุกต์ใช้แนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ ได้รับการประเมินคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 ท่าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.328 จากระดับ 1-5 ($M = 4.328, SD = 0.235$)

2. นักเรียนกลุ่มออร์ฟมีคะแนนเฉลี่ยทักษะการบรรเลงรายบุคคล ($M = 2.599, SD = 0.478$) สูงกว่านักเรียนกลุ่มปกติซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย ($M = 2.565, SD = 0.612$) และนักเรียนกลุ่มออร์ฟมีคะแนนเฉลี่ยทักษะการบรรเลงเป็นกลุ่ม ($M = 2.328, SD = 0.419$) สูงกว่านักเรียนกลุ่มปกติซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย ($M = 2.237, SD = 0.631$)

3. นักเรียนกลุ่มออร์ฟมีคะแนนเฉลี่ยระดับความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอน ($M = 7.916, SD = 0.321$) สูงกว่านักเรียนกลุ่มปกติซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย ($M = 7.658, SD = 0.281$)

ภาควิชา ศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ศึกษา ฝายมือชื่อนิติต .....

สาขาวิชา ดนตรีศึกษา..... ฝายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก .....

ปีการศึกษา 2554.....

5283310827: FIELD OF STUDY MUSIC EDUCATION DEPARTMENT ART MUSIC AND DANCE EDUCATION

KEYWORDS: LESSON PLANS/ RANAD EK / GONG WONG YAI / CARL ORFF'S

APPROACH / INDIVIDUAL PLAYING SKILLS / ENSEMBLE PLAYING SKILLS / SECOND GRADE STUDENTS

GEETA PURMPUL: THE EFFECTS OF IMPLEMENTING RANAD EK AND GONG WONG YAI LESSON PLANS BASED ON CARL ORFF'S APPROACH ON INDIVIDUAL AND ENSEMBLE PLAYING SKILLS OF SECOND GRADE STUDENTS. THESIS ADVISOR : DNEYA UDTAISUK, Ph.D., 148 pp.

The objectives of this study were (1) to develop the ranad ek and gong wong yai playing lesson plans and (2) to investigate individual and ensemble playing skills achievement and satisfactory of students. The participants were four classes of second grade students from Chulalongkorn University Demonstration Elementary School (N=148). Two classes were randomly assigned as control group and another two classes as Carl Orff's approach implementation group. The students' individual and ensemble playing skills were evaluated at week four, nine, and 14. The student satisfaction survey were also collected at the end of every class. Reflection notes from teachers and students were gathered at the end of every class (Ten times). Descriptive Statistic report were as followed.

1. The lesson plans of both traditional implementation and Carl Orff's approach implementation received 4.328 out of 5 in lekert scale score ($M = 4.328$, $SD = 0.235$), for overall quality evaluation from 9 experts.

2. The average individual playing skill score of students in experimental group ($M = 2.599$, $SD = 0.478$) was higher than those of the control group ($M = 2.565$, $SD = 0.612$). Similarly, the average ensemble playing skill score of students in experimental group ($M = 2.328$, $SD = 0.419$) was higher than those of the control group ($M = 2.237$, $SD = 0.631$).

3. The average of satisfaction rate of student in experimental group ($M = 7.916$, $SD = 0.321$) was higher than those of the control group ($M = 7.658$, $SD = 0.281$).

Department : Art Music and Dance Education Student's Signature .....

Field of Study : Music Education Advisor's Signature .....

Academic Year : 2011.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงระนาดเอกและซึ้งวงใหญ่ตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ ต่อทักษะการบรรเลงรายบุคคลและการบรรเลงเป็นกลุ่มของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 2 เสร็จสมบูรณ์เป็นที่เรียบร้อยแล้ว เพราะได้รับการอบรมสั่งสอนจากอาจารย์ ดร.คณินญา อุตยสุข ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้กรุณาให้คำปรึกษาและช่วยแก้ไข ปัญหาตลอดจนอุปสรรคต่างๆให้สำเร็จลุล่วงไปได้ ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ณรุทธิ์ สุทธิจิตต์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รังสิพันธ์ แข็งขัน รวมทั้งคณาจารย์ประจำหลักสูตร คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษาทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิผลวิชาและหล่อหลอมให้ ผู้วิจัยมีความรู้ความสามารถในศาสตร์และศิลป์แห่งดนตรีศึกษาอย่างละเอียดลออ

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. สมชัย ตระการรุ่ง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ตลอดจน อาจารย์สุกัญญา ทวีทรัพย์ประเสริฐ ผู้ทรงคุณวุฒิร่วมประเมินทักษะการบรรเลงรายบุคคลและการ บรรเลงเป็นกลุ่มของนักเรียน รวมทั้ง อาจารย์เสนีย์ บุญช่วย, ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรนุชา อัญญา วัชระ, ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงษ์ลดา ธรรมพิทักษ์กุล, ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกียรติ วงษ์ส่อง, อาจารย์ ดร.ยุทธนา ฉัพพรรณรัตน์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิทยา ไล้ทอง, อาจารย์กรทอง บุญ ประคอง และอาจารย์ศตกร ไล้ทอง ที่ได้ให้ความเมตตากรุณา ชี้แนะการทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้ง เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ในการวิจัยให้มีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยรู้สึก ซาบซึ้งในพระคุณของท่านอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการประสานงานการบริหารโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม รวมทั้งอาจารย์ประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ ทางการศึกษาแก่ผู้วิจัย ทั้งในเรื่องการอนุมัติให้ไปสอบและอำนวยความสะดวกตลอดเวลา ระหว่างการศึกษาเล่าเรียน ผู้วิจัยจะนำความรู้ที่ได้มาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิด ประโยชน์สูงสุดกับนักเรียนและโรงเรียนต่อไป ขอขอบใจนักเรียนทุกคนที่ตั้งใจเรียนรู้และปฏิบัติ กิจกรรมต่างๆในการเรียนการสอนเป็นอย่างดี รวมทั้งนายณัฐวัชร เตชะนพดล ศิษย์ผู้มีน้ำใจให้ ความช่วยเหลือในการจัดทำรูปเล่ม และขอบคุณเพื่อน พี่ น้อง คุรุศาสตร์ดนตรีทุกคน รวมทั้งมิตร สหายทั้งหลายที่ได้ให้การสนับสนุนจนเจือผู้วิจัย จะระลึกถึงความประทับใจนี้ไว้เสมอ

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณนางสุพัตยา เพิ่มพูล มารดาผู้ที่ได้ให้ความช่วยเหลือแก่ ผู้วิจัยในทุกด้าน และขอกราบระลึกถึงพระคุณนายวินิจ เพิ่มพูล บิดาผู้เป็นแรงบันดาลใจในการ ดำรงชีวิต ความสำเร็จในการเป็นมหาบัณฑิตครั้งนี้ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของท่านทั้งสอง เพื่อเป็นที่ระลึกถึงตลอดไป

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญแผนภูมิ	ฐ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญ	1
คำถามการวิจัย	3
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	3
ข้อตกลงเบื้องต้น	4
นิยามศัพท์	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
ตอนที่ 1 การจัดการเรียนรู้ดนตรีไทยสำหรับนักเรียนประถมศึกษา	7
หลักสูตรและการสอนดนตรีไทย	7
ลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	9
ความมุ่งหมายของการจัดการเรียนรู้	9
ตอนที่ 2 การจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ	10
หลักการและระบบการสอนดนตรีตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ	10
การจัดกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ	11
ความมุ่งหมายของกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ	14
ตอนที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงระนาดเอกและซ็องวงใหญ่	15
การบรรเลงระนาดเอกและซ็องวงใหญ่	18

บทที่	หน้า
การบรรเลงระนาดเอก.....	18
การบรรเลงฆ้องวงใหญ่.....	19
ทักษะการบรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่.....	20
ทักษะการบรรเลงเป็นรายบุคคล.....	20
ทักษะการบรรเลงเป็นกลุ่ม.....	21
การวัดและประเมินผลทักษะการบรรเลง.....	21
การนั่งและการจับเครื่องดนตรี.....	22
ความถูกต้องของทำนองและจังหวะ.....	23
ความไพเราะที่เกิดจากการบรรเลง.....	23
ความพร้อมเพรียง.....	23
ความกลมกลืน.....	24
ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอน.....	24
ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	25
ตอนที่ 5 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	28
3 ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย.....	31
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	31
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	31
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ.....	32
การดำเนินการทดลอง.....	35
ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง.....	35
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
ตอนที่ 1 แผนการจัดการเรียนรู้.....	37
ตอนที่ 2 ทักษะการบรรเลงรายบุคคล.....	47
ตอนที่ 3 ทักษะการบรรเลงเป็นกลุ่ม.....	53
ตอนที่ 4 ความพึงพอใจ.....	56
ตอนที่ 5 บันทึกหลังเรียน.....	59

บทที่	หน้า
ตอนที่ 6	60
ตอนที่ 7	61
5	65
สรุป อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	65
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	65
อภิปรายผลการวิจัย	66
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้	75
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	77
รายการอ้างอิง	79
ภาคผนวก	84
ภาคผนวก ก	85
ภาคผนวก ข	89
ภาคผนวก ค	95
ภาคผนวก ง	97
ภาคผนวก จ	99
ภาคผนวก ฉ	108
ภาคผนวก ช	116
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	148

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 การเปรียบเทียบการสอนดนตรีไทยกับการสอนดนตรีตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ และลักษณะการนำมาประยุกต์ใช้ร่วมกัน.....	18
2 กิจกรรมการทดลองในแต่ละสัปดาห์.....	36
3 ค่าเฉลี่ยผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้จากผู้ทรงคุณวุฒิ.....	37
4 ตารางแสดงหัวข้อกิจกรรมและลำดับกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1.....	39
5 ตารางแสดงหัวข้อกิจกรรมและลำดับกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2.....	40
6 ตารางแสดงหัวข้อกิจกรรมและลำดับกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3.....	42
7 ตารางแสดงหัวข้อกิจกรรมและลำดับกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4.....	43
8 ตารางแสดงหัวข้อกิจกรรมและลำดับกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5.....	45
9 ตารางแสดงค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะการบรรเลงรายบุคคล ในการทดสอบทุกครั้งของนักเรียน.....	52
10 ตารางแสดงค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะการบรรเลงเป็นกลุ่ม ในการทดสอบทุกครั้งของนักเรียน.....	56
11 ตารางแสดงค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของนักเรียน.....	57
12 ตารางแสดงข้อเสนอแนะในบันทึกหลังเรียนระหว่างกลุ่มปกติและกลุ่มออร์ฟ.....	59
13 ตารางแสดงข้อเสนอแนะในบันทึกหลังสอบระหว่างกลุ่มปกติและกลุ่มออร์ฟ.....	60
14 ตารางแสดงพฤติกรรมกรรมการบรรเลงจากบันทึกประกอบการสอบทักษะครั้งที่ 1.....	61
15 ตารางแสดงพฤติกรรมกรรมการบรรเลงจากบันทึกประกอบการสอบทักษะครั้งที่ 2.....	62
16 ตารางแสดงพฤติกรรมกรรมการบรรเลงจากบันทึกประกอบการสอบทักษะครั้งที่ 3.....	63
17 ตารางแสดงการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของทักษะการบรรเลงรายบุคคล ทักษะการบรรเลงเป็นกลุ่ม และความพึงพอใจ ด้วย t-test.....	64
18 ลักษณะการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้แนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ และการจัดการเรียนรู้ตามวิธีไทย.....	73
19 ผลลัพธ์และลักษณะเด่นของการสอนดนตรีไทยในแต่ละรูปแบบ.....	74
20 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการบรรเลงรายบุคคลก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มปกติ.....	100

ตารางที่	หน้า
21 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการบรรเลงรายบุคคลก่อนเรียนและ หลังเรียนของนักเรียนกลุ่มออร์ฟ.....	100
22 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะการบรรเลงรายบุคคล ระหว่างนักเรียนกลุ่มปกติและกลุ่มออร์ฟในการทดสอบครั้งที่ 1.....	101
23 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะการบรรเลงรายบุคคล ระหว่างนักเรียนกลุ่มปกติและกลุ่มออร์ฟในการทดสอบครั้งที่ 2.....	101
24 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะการบรรเลงรายบุคคล ระหว่างนักเรียนกลุ่มปกติและกลุ่มออร์ฟในการทดสอบครั้งที่ 3.....	102
25 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนรวมการทดสอบทักษะ การบรรเลงรายบุคคลทั้ง 3 ครั้งระหว่างนักเรียนกลุ่มปกติและกลุ่มออร์ฟ.....	102
26 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการบรรเลงรายกลุ่มก่อนเรียนและ หลังเรียนของนักเรียนกลุ่มปกติ.....	103
27 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการบรรเลงรายกลุ่มก่อนเรียนและ หลังเรียนของนักเรียนกลุ่มออร์ฟ.....	103
28 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะการบรรเลงรายกลุ่ม ระหว่างนักเรียนกลุ่มปกติและกลุ่มออร์ฟในการทดสอบครั้งที่ 1.....	104
29 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะการบรรเลงรายกลุ่ม ระหว่างนักเรียนกลุ่มปกติและกลุ่มออร์ฟในการทดสอบครั้งที่ 2.....	104
30 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะการบรรเลงรายกลุ่ม ระหว่างนักเรียนกลุ่มปกติและกลุ่มออร์ฟในการทดสอบครั้งที่ 3.....	105
31 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนรวมการทดสอบทักษะ การบรรเลงรายกลุ่มทั้ง 3 ครั้งระหว่างนักเรียนกลุ่มปกติและกลุ่มออร์ฟ.....	105
32 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน กลุ่มปกติ.....	106
33 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน กลุ่มออร์ฟ.....	106

ตารางที่	หน้า
34 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจรวมทั้ง 10 สัปดาห์ ระหว่างนักเรียนกลุ่มปกติและกลุ่มออริฟ	107
35 บันทึกหลังเรียนของบ้านที่ 10 ระหว่างกลุ่มปกติและกลุ่มออริฟ	109
36 บันทึกหลังเรียนของบ้านที่ 11 ระหว่างกลุ่มปกติและกลุ่มออริฟ	111
37 บันทึกหลังเรียนของบ้านที่ 12 ระหว่างกลุ่มปกติและกลุ่มออริฟ	113
38 บันทึกหลังเรียนของบ้านที่ 13 ระหว่างกลุ่มปกติและกลุ่มออริฟ	114

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย	30
2	กราฟเปรียบเทียบลำดับของหัวข้อกิจกรรมในการสอบตามวิธีไทยและตาม แนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ แผนที่ 1	39
3	กราฟเปรียบเทียบลำดับของหัวข้อกิจกรรมในการสอบตามวิธีไทยและตาม แนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ แผนที่ 2	41
4	กราฟเปรียบเทียบลำดับของหัวข้อกิจกรรมในการสอบตามวิธีไทยและตาม แนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ แผนที่ 3	42
5	กราฟเปรียบเทียบลำดับของหัวข้อกิจกรรมในการสอบตามวิธีไทยและตาม แนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ แผนที่ 4	44
6	กราฟเปรียบเทียบลำดับของหัวข้อกิจกรรมในการสอบตามวิธีไทยและตาม แนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ แผนที่ 5	45
7	กราฟเปรียบเทียบลำดับของหัวข้อกิจกรรมการสอบตามแนวคิดของ คาร์ล ออร์ฟ แผนที่ 1 ถึง 5	46
8	แผนภูมิแสดงทักษะการบรรเลงรายบุคคลในการทดสอบครั้งที่ 1	49
9	แผนภูมิแสดงทักษะการบรรเลงรายบุคคลในการทดสอบครั้งที่ 2	50
10	แผนภูมิแสดงทักษะการบรรเลงรายบุคคลในการทดสอบครั้งที่ 3	51
11	แผนภูมิแสดงทักษะการบรรเลงเป็นกลุ่มในการทดสอบครั้งที่ 1	53
12	แผนภูมิแสดงทักษะการบรรเลงเป็นกลุ่มในการทดสอบครั้งที่ 2	54
13	แผนภูมิแสดงทักษะการบรรเลงเป็นกลุ่มในการทดสอบครั้งที่ 3	55
14	กราฟแสดงภาพรวมระดับความพึงพอใจของนักเรียน	57
15	กราฟแสดงระดับความพึงพอใจของนักเรียนในช่วงต้น	58
16	กราฟแสดงระดับความพึงพอใจของนักเรียนในช่วงกลาง	58
17	กราฟแสดงระดับความพึงพอใจของนักเรียนในช่วงท้าย	59

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการเรียนรู้ออนไลน์ในสถานศึกษาที่มีการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีความน่าสนใจสามารถรักษาหลักการสำคัญของวิชาดนตรีไทยไว้ได้อย่างครบถ้วน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้มากขึ้นนั้น ถือเป็นภาระกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาตนเองตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคลที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ซึ่งกำหนดให้การเรียนรู้ออนไลน์อยู่ในสาระการเรียนรู้ศิลปะ โดยมีมาตรฐานการเรียนรู้ คือ มาตรฐาน ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่า ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน มาตรฐาน ศ 2.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเห็นคุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ด้วยมาตรฐานการเรียนรู้ที่มีขอบข่ายการเรียนรู้ออนไลน์อย่างกว้างขวางนี้ จึงเป็นหน้าที่ของครูจะต้องจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ทางดนตรีอย่างหลากหลายมิใช่จำกัดอยู่แต่เฉพาะดนตรีไทยเท่านั้น ทั้งยังต้องให้นักเรียนมีโอกาสพัฒนาทักษะทางดนตรีในด้านต่าง ๆ (Abeles et al, 1984) ได้แก่ การร้อง การเล่น การเคลื่อนไหว การฟัง การอ่านเขียนโน้ต และการสร้างสรรค์ อย่างสอดคล้องกับวัยและพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2545)

การที่นักเรียนได้เรียนดนตรีไทยถือเป็นประสบการณ์หนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสัมผัสและฝึกฝนเพื่อให้ความชื่นชม และเห็นคุณค่าของดนตรีไทยในฐานะดนตรีประจำชาติ ทั้งนี้เพราะแม้ว่านักเรียนจะมีความสนใจเรียนรู้ออนไลน์การของต่างประเทศ แต่ก็ควรมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานในเรื่องดนตรีไทยด้วย สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ควรปลูกฝังให้นักเรียนตั้งแต่อายุน้อยจึงควรมีการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับดนตรีไทยให้เหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียนในระดับประถมศึกษา ทั้งนี้การจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงเครื่องดนตรีไทยที่มีทั้งสาระและความสนุกสนานให้นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งมีอายุระหว่าง 6-7 ปี จะนำความประทับใจให้นักเรียน และทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ออนไลน์ไทยอย่างมีความสุข เพราะกำลังอยู่ในวัยที่ชอบสำรวจเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รายล้อมรอบตัวของนักเรียน (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2541) การจัดการเรียนรู้ออนไลน์ไทยที่ดีและมีประสิทธิภาพสูง เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ของนักเรียน จะเป็นการถ่ายทอดค่านิยมที่ดีงามเกี่ยวกับดนตรีไทยอันสืบทอดกันมาแต่ครั้งโบราณไปสู่ให้นักเรียนได้ ดังนั้นครูผู้สอนจึง

ควรจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงเครื่องดนตรีไทยที่สามารถนำไปใช้สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นการบรรเลงเครื่องดนตรีไทยประเภทเครื่องตีได้แก่ ระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่ เพื่อเป็นการปูพื้นฐานให้นักเรียนสามารถพัฒนาต่อไปได้ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล และเปิดโอกาสให้นักเรียนที่สนใจเรียนรู้เพิ่มเติมสามารถมาเรียนรู้นอกเวลาเรียนได้ เมื่อเป็นเช่นนี้ การถ่ายทอดดนตรีไทยก็จะทำได้ละเอียดลอออันจะเป็นการหล่อหลอมให้ผู้เรียนมีความชำนาญและมีความรู้ความสามารถทางการบรรเลงดนตรีไทยลึกซึ้งยิ่งขึ้นต่อไป

แผนการจัดการเรียนรู้ดนตรีไทยที่เกี่ยวข้องกับการบรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่ นั้นนอกจากจะต้องประกอบไปด้วยองค์ความรู้ที่เป็นมรดกสืบทอดกันมาในฐานะภูมิปัญญาไทยแล้ว การประยุกต์ใช้ความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ภาษา และการเคลื่อนไหว เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ (Carl Orff: 1895-1982) ซึ่งเป็นนักดนตรีศึกษาผู้มีชื่อเสียงไปทั่วโลก (Choksy et al, 1986) มาพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่ให้นักเรียนมีทักษะการบรรเลงรายบุคคลและการบรรเลงเป็นกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องนำมาพิจารณาให้มีความเหมาะสม ซึ่งวิธีการของออร์ฟนั้นมีหลักการว่า การเรียนการสอนดนตรีควรเริ่มต้นจากแนวคิดเรื่องจังหวะโดยเริ่มจากจังหวะของการพูดเพื่อนำไปสู่ความเข้าใจแนวคิดในเรื่องของระดับเสียง ประโยคของดนตรี ลักษณะของเสียง และค่าของตัวโน้ตต่าง ๆ เน้นให้ผู้เรียนมีโอกาสสำรวจและทดลองสิ่งต่าง ๆ ทางดนตรี มีการเล่นเครื่องดนตรีที่ออร์ฟประดิษฐ์ขึ้นและมีบทเพลงในบันไดเสียงต่าง ๆ สำหรับประกอบการเรียนรู้ (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2552) ทั้งยังมีการเรียนการสอนประกอบด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น เกม การเล่นเป็นกลุ่ม การผสมผสานการเล่นดนตรีกับการร้องเพลงและการเคลื่อนไหว เน้นให้ผู้เรียนได้สร้างสรรค์อย่างอิสระโดยคำนึงถึงศักยภาพของผู้เรียนทุกคน (Warnner, 1991; วิทยา ใต้ทอง, 2545) เมื่อนำมาประยุกต์ใช้กับการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่เพื่อพัฒนาทักษะการบรรเลงรายบุคคลและการบรรเลงเป็นกลุ่มจะทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้นิเทศไทยโดยมีกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายและเอื้อต่อการพัฒนาทักษะต่าง ๆ ทางดนตรีได้อย่างทั่วถึงและสอดคล้องกับพัฒนาการของนักเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 2 อย่างเหมาะสม

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าการสอนดนตรีไทยในระดับประถมศึกษาโดยมีการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่ที่ยังคงดำเนินตามวิถีแห่งการถ่ายทอดดนตรีไทยโดยมีการนำแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ มาประยุกต์ใช้เพื่อจัดกิจกรรมดนตรีที่มีความสัมพันธ์กันระหว่างดนตรี ภาษา และการเคลื่อนไหว เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้โดยลงมือทำมากขึ้นแล้วนำไปสู่ความเข้าใจในเรื่องของทักษะการบรรเลงรายบุคคลและการบรรเลงเป็นกลุ่มได้

จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาดนตรีไทยและการสร้างวิถีทางในการอภิวัฒน์การดนตรีไทย
ศึกษาให้เจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้นสืบไป

คำถามการวิจัย

แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่โดยประยุกต์ใช้กิจกรรม
ดนตรีสำหรับเด็กตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ จะส่งผลให้ทักษะการบรรเลงรายบุคคลและการ
บรรเลงเป็นกลุ่มรวมทั้งความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนของนักเรียนสูงขึ้นหรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง การบรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่โดย
ประยุกต์ใช้กิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการบรรเลงรายบุคคลและการบรรเลงเป็นกลุ่มรวมทั้ง
ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอน

สมมติฐานการวิจัย

แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่โดยประยุกต์ใช้กิจกรรม
ดนตรีสำหรับเด็กตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ จะส่งผลให้ทักษะการบรรเลงรายบุคคลและการ
บรรเลงเป็นกลุ่ม รวมทั้งความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนของนักเรียนสูงขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยเรื่อง ผลของการใช้แผนการจัดการเรียนรู้เครื่องดนตรีไทยตามแนวคิดของคาร์ล
ออร์ฟ เพื่อพัฒนาทักษะการบรรเลงรายบุคคลและการบรรเลงเป็นกลุ่มของนักเรียนระดับ
ประถมศึกษาปีที่ 2 ในครั้งนี้ เป็นการวิจัยที่มุ่งดำเนินการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการ
บรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่โดยประยุกต์ใช้กิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กตามแนวคิดของคาร์ล
ออร์ฟ เพื่อศึกษาถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีไทยด้านทักษะการบรรเลงรายบุคคลและการ
บรรเลงเป็นกลุ่ม รวมทั้งความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอน

2. ผู้วิจัยกำหนดให้ขอบเขตของประชากรในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนโรงเรียนสาธิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่ผู้วิจัยปฏิบัติหน้าที่เป็นอาจารย์
ประจำ โดยกำหนดให้ประชากร คือ นักเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม จำนวน 7 ห้อง (266 คน) เลือกรandomตัวอย่างตามวิธีการเลือกตัวอย่างแบบ
เจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 4 ห้อง (148 คน) เพื่อให้สามารถดำเนินการทดลองได้อย่าง

ต่อเนื่อง โดยสุ่มให้มีกลุ่มปกติสองห้อง และกลุ่มออธอร์ฟสองห้องด้วยวิธีจับฉลาก นักเรียนในกลุ่มปกติเรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงระนาดเอกและซ็องวงใหญ่ตามวิถีไทย ส่วนนักเรียนในกลุ่มออธอร์ฟเรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงระนาดเอกและซ็องวงใหญ่ตามวิถีไทยที่มีการประยุกต์ใช้แนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น คือ แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงระนาดเอกและซ็องวงใหญ่โดยประยุกต์ใช้กิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ

ตัวแปรตาม คือ

3.1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีไทยด้านทักษะการบรรเลงรายบุคคล ได้แก่ การนั่งและการจับเครื่องดนตรี ความถูกต้องของทำนองและจังหวะ รวมทั้งความไพเราะ

3.2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีไทยด้านทักษะการบรรเลงเป็นกลุ่ม ได้แก่ ความพร้อมเพรียง และความกลมกลืนกันของการบรรเลง

3.3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอน

4. ระยะเวลา

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Designs) แบบศึกษาของกลุ่มวัดสองครั้ง (The Pretest-Posttest Design with Nonequivalent Groups) มีระยะเวลาทดลองทั้งสิ้น 14 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2554 ถึง 19 กันยายน พ.ศ. 2554

ข้อตกลงเบื้องต้น

ในการวิจัยครั้งนี้ กลุ่มปกติ หมายถึง กลุ่มควบคุม ซึ่งดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ตามวิถีของไทย และ กลุ่มออธอร์ฟ หมายถึง กลุ่มทดลองซึ่งดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ตามวิถีของไทยโดยประยุกต์ใช้กิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ ทั้งนี้ นักเรียนในกลุ่มปกติและกลุ่มออธอร์ฟ ไม่มีการฝึกซ้อมเพิ่มเติม นอกเหนือจากเวลาที่ดำเนินการทดลอง

นิยามศัพท์

แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงระนาดเอกและซ็องวงใหญ่ หมายถึง เอกสารที่ระบุจุดประสงค์และการจัดการเรียนรู้รวมทั้งมีการวัดและประเมินผลที่ชัดเจน เพื่อถ่ายทอดความรู้และค่านิยมอันดีงามเกี่ยวกับการบรรเลงระนาดเอกและซ็องวงใหญ่อย่างเป็นขั้นตอน

กิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ หมายถึง การประสานการเรียนรู้ของผู้เรียนให้อยู่บนพื้นฐานของความสัมพันธ์กันระหว่างดนตรี ภาษา และการเคลื่อนไหว ซึ่งมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการลงมือกระทำและนำไปสู่การเข้าใจเนื้อหาสาระดนตรีได้ในที่สุด

แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่ที่มีการประยุกต์ใช้แนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ หมายถึง เอกสารที่ระบุจุดประสงค์ กระบวนการเรียนการสอน และสิ่งที่น่าสนใจจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยประยุกต์ใช้แนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ ให้สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ของไทยซึ่งถือเป็นหลักสำคัญและมีการวัดและประเมินผลอย่างชัดเจน เพื่อถ่ายทอดความรู้และค่านิยมอันดีงามเกี่ยวกับการบรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่อย่างเป็นขั้นต้น

ทักษะการบรรเลงรายบุคคล หมายถึง ความสามารถในการดำเนินทำนองของแต่ละบุคคล ได้แก่ การนั่งและจับเครื่องดนตรีอย่างถูกต้อง สามารถบรรเลงทำนองหรือจังหวะโดยใช้วิธีการที่เหมาะสมกับแต่ละบทเพลงได้ตามความเหมาะสม

ทักษะการบรรเลงเป็นกลุ่ม หมายถึง ความสามารถในการดำเนินทำนองตามบทบาทและหน้าที่ของการบรรเลงเพลงไทยแต่ละประเภท โดยสามารถรักษาจังหวะและทำนองให้มีความถูกต้องพร้อมเพรียงโดยมีลีลาการบรรเลงที่กลมกลืนกันได้

นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 2 หมายถึง ผู้เรียนที่เป็นเด็กอายุระหว่าง 6-7 ปี ในโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ปีการศึกษา 2553

ผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการบรรเลงรายบุคคลและการบรรเลงเป็นกลุ่ม หมายถึง ผลการเรียนรู้ที่ผู้เรียนแสดงออกให้เห็นประจักษ์ชัดในเรื่องของทักษะการบรรเลงรายบุคคลและการบรรเลงเป็นกลุ่มโดยมีการวัดจากการทำแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่โดยประยุกต์ใช้กิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ ที่มีประสิทธิภาพอันสามารถประเมินได้จากผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการบรรเลงรายบุคคลและการบรรเลงเป็นกลุ่มรวมทั้งความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนของนักเรียน ซึ่งจะเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ดนตรีไทยสำหรับนักเรียนในระดับประถมศึกษาต่อไป นอกจากนี้ จะทำให้ทราบถึงประโยชน์ของการสอนดนตรีไทยตามขนบธรรมเนียม และการสอนดนตรีไทยที่มีการประยุกต์ใช้แนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ ตลอดจนลักษณะการผสมผสานวิธีการสอนที่เหมาะสมกับการใช้ในการจัดการเรียนรู้ดนตรีไทยให้มีประสิทธิภาพ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาและค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่ โดยประยุกต์ใช้กิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ ซึ่งมีลักษณะการจัดกิจกรรมดนตรีที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการกระทำ บนพื้นฐานของความสัมพันธ์กัน อันแน่นหนา ระหว่าง ภาษา ดนตรี และ การเคลื่อนไหว เพื่อเสริมสร้างทักษะการบรรเลงรายบุคคลและการบรรเลงเป็นกลุ่ม ให้แก่นักเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝายประถม ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความประสงค์ที่จะศึกษาตัวแปรตาม คือ ทักษะการบรรเลงรายบุคคลและการบรรเลงเป็นกลุ่ม อันประกอบไปด้วย ทำนองและการจับไม้ ความถูกต้องของทำนองและจังหวะ ความไพเราะ ความพร้อมเพรียง ความกลมกลืน รวมทั้งระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอน โดยแบ่งรายละเอียดของข้อมูลที่ได้ดำเนินการทบทวนและศึกษาค้นคว้าออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การจัดการเรียนรู้ดนตรีไทยสำหรับนักเรียนประถมศึกษา

- 1.1 หลักสูตรและการสอนดนตรีไทยสำหรับนักเรียนประถมศึกษา
- 1.2 ลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดนตรีไทย
- 1.3 ความมุ่งหมายของการจัดการเรียนรู้ดนตรีไทยในระดับประถมศึกษา

ตอนที่ 2 การจัดกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ

- 2.1 หลักการและระบบการสอนดนตรีตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ
- 2.2 การจัดกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ
- 2.3 ความมุ่งหมายของกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ

ตอนที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่

- 3.1 การบรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่
  - 3.1.1 การบรรเลงระนาดเอก
  - 3.1.2 การบรรเลงฆ้องวงใหญ่
- 3.2 ทักษะการบรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่
  - 3.2.1 ทักษะการบรรเลงรายบุคคล
  - 3.2.2 ทักษะการบรรเลงเป็นกลุ่ม

3.3 การวัดและประเมินผล

3.3.1 การนั่งและการจับเครื่องดนตรี

3.3.2 ความถูกต้องของทำนองและจังหวะ

3.3.3 ความไพเราะ

3.3.4 ความพร้อมเพรียง

3.3.5 ความกลมกลืนกันของการบรรเลง

3.4 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอน

ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตอนที่ 1 การจัดการเรียนรู้ดนตรีไทยสำหรับนักเรียนประถมศึกษา

1.1 หลักสูตรและการสอนดนตรีไทยสำหรับนักเรียนประถมศึกษา

ความพยายามที่จะจัดการเรียนรู้ดนตรีไทยให้แก่ นักเรียนในระดับประถมศึกษานั้นเป็นสิ่งที่มีการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจนเมื่อมีการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ซึ่งมีการเรียนการสอนดนตรีไทยอยู่ในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย (ทศนา แชมมณี, 2526) โดยแบ่งลักษณะการสอนเป็น 3 หน่วยคือ หน่วยแรกเป็นเรื่องกิจกรรมที่เน้นเรื่องจังหวะ หน่วยที่สองเป็นเรื่องของกิจกรรมที่มุ่งเน้นการร้องเพลง และหน่วยที่สามเป็นกิจกรรมที่เน้นเรื่องการฟัง ซึ่งมีเนื้อหาที่เสนอแนะไว้ในแผนการสอนตามหน่วยที่เกี่ยวข้องกับดนตรีไทยในเรื่องเพลงประกอบ การแสดง เพลงหน้าพาทย์ เพลงออกภาษา เพลงบรรเลง เพลงร้อง โครงสร้างของดนตรีไทย รวมถึงมารยาทในการร้องและฟังเพลงไทย ครั้นถึงปีพุทธศักราช 2530 สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ได้ดำเนินการรวบรวมและสรุปผลการสัมมนาครูผู้สอนดนตรีไทยและขับร้องเพลงไทย เรื่อง ครูสอนดนตรีไทย หลักสูตรและการเรียนการสอน เครื่องดนตรีและอุปกรณ์ เทคนิคการสอน รวมทั้งปัญหาเกี่ยวกับนักเรียน ซึ่งได้มีการอภิปรายแต่ละประเด็นโดยชี้แจงให้เห็นถึงสภาพปัญหาที่ปรากฏขึ้นในเรื่องดังกล่าวพร้อมทั้งมีการเสนอแนะวิธีการแก้ไขปัญหานั้นอย่างเป็นระบบ ทว่าแม้จะมีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่าง ๆ ไปได้มาก แต่เรื่องที่มีได้มีการอธิบายไว้อย่างชัดเจนคือเรื่องของการจัดการเรียนรู้ดนตรีไทยอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในเอกสารของสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครระบุไว้แต่เพียงว่าควรจัดอบรมครูเพื่อให้ความรู้และเสนอแนะแหล่งความรู้ให้แก่ครู อีกทั้งครูควรปลูกฝังให้เด็กเกิดความรักและเห็นคุณค่าของดนตรีไทยด้วยการจัดสิ่งแวดล้อมให้เด็กเห็นความสำคัญของดนตรีไทย ในการสอนครูควรคำนึงถึงพัฒนาการของเด็ก ควรให้เด็กรู้ความหมายของบทเพลง สอนจากง่ายไปหายาก จากใกล้ตัวไปไกลตัว สังเกตช่วงความสนใจของเด็ก เน้นในเรื่องจังหวะให้เด็กฝึก

จังหวัดและจับเครื่องดนตรีอย่างถูกต้อง นอกจากนี้ครูอาจใช้ระบบเพื่อนช่วยเพื่อนในการสอนของคุณได้ด้วย (สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร, 2530) ดังนั้นจึงมีการปรับปรุงหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ขึ้นและประกาศใช้เป็นหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) โดยมุ่งเน้นให้การสอนวิชาดนตรีมีความสัมพันธ์กับกิจกรรมเน้นจังหวัด กิจกรรมเน้นการฟังและการร้องเพลง รวมทั้งกิจกรรมนาฏศิลป์

ทศไนย อายุเจริญ (2535) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนสรุปได้ว่า วิธีสอนซึ่งครูที่สอนดนตรีไทยทั้งในและนอกเวลาเรียนใช้มากที่สุดคือ การปฏิบัติ กล่าวคือครูที่สอนในเวลาเรียนจะสอนทักษะการฟัง การร้อง และการทำจังหวะโดยสาธิตก่อนแล้วให้นักเรียนปฏิบัติตาม ส่วนครูที่สอนนอกเวลาเรียนเน้นการสอนเครื่องดนตรีไทยคือการสอนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ และสอนเป็นรายบุคคล โดยครูสาธิตแล้วให้นักเรียนปฏิบัติตามทีละวรรค สำหรับปัญหาที่พบจากครูที่สอนดนตรีไทยในเวลาเรียนคือ นักเรียนมีจำนวนมากเกินไป ส่วนครูที่สอนนอกเวลาเรียนมีปัญหาในด้านการขาดแคลนเครื่องดนตรี

ผลการวิจัยของที่ทศไนย อายุเจริญ ที่ได้นำเสนอไว้นี้ได้แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้อุดนตรีไทยสำหรับนักเรียนประถมศึกษาในเวลาเรียนวิชาดนตรีนั้นประสบปัญหาเกี่ยวกับการดูแลนักเรียนเป็นจำนวนมากให้มีความรู้ความสามารถทางดนตรีไทยที่ดีได้อย่างไม่ทั่วถึงนัก สอดคล้องกับความคิดเห็นของท่านครูมนตรี ตราโมท ศิลปินแห่งชาติ ที่ว่าในการถ่ายทอดดนตรีไทยนั้น นอกจากการจัดการเรียนรู้แล้วครูจะต้องคอยให้คำแนะนำด้วยอีกทางหนึ่งเพื่อความชัดเจน ถูกต้อง และทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง (มนตรี ตราโมท, สัมภาษณ์ อ่างถึงใน สงบศึก ธรรมวิหาร, 2534) ปัญหาในเรื่องการจัดการเรียนรู้ที่ครูไม่สามารถดูแลให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถทางดนตรีไทยที่ดีได้โดยทั่วกันนี้เป็นสิ่งที่สัมพันธ์กันกับระยะเวลาในการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้เพราะเวลาที่นักเรียนเรียนดนตรีในวิชาเรียนนั้นเป็นเพียงช่วงสั้น ๆ และไม่ได้มีความต่อเนื่องกันเท่าที่ควร เมื่อเป็นดังนั้นนักเรียนจึงเรียนรู้อุดนตรีไทยได้ไม่ดีนัก และหากนักเรียนมีความสนใจและกระตือรือร้นต่อการเรียนดนตรีไทยเป็นอย่างมากด้วยแล้วก็จะกลายเป็นเรื่องน่าเสียดายที่ขาดโอกาสในการเรียนดนตรีไทยให้มีพื้นฐานที่ดีไว้เป็นเบื้องต้น ดังที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระราชนิพนธ์บทความเรื่องเด็กและดนตรีไทยไว้ความตอนหนึ่งว่า การส่งเสริมให้เด็กเรียนดนตรีไทยที่ดีมีพื้นฐานมาแต่เริ่มจะเป็นผลให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถพัฒนาต่อไปได้ (สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2530)

1.2 ลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดนตรีไทยสำหรับนักเรียนประถมศึกษา

หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.2521 ได้ระบุวัตถุประสงค์ทั่วไปเกี่ยวกับการสอนดนตรีไทย ไว้ว่าเป็นการต้องการให้นักเรียนประถมศึกษา รู้คุณค่า ชื่นชมและรักษาศิลปวัฒนธรรม ส่วนวัตถุประสงค์เฉพาะได้กำหนดไว้ว่าให้ร้องเพลงไทยง่าย ๆ ได้รู้จักจังหวะและเครื่องดนตรีไทย เช่น ฉิ่ง ฉาบ กรับ ฯลฯ ให้รู้ลักษณะของเพลงไทย เพลงพื้นเมือง ลักษณะเสียงของดนตรีไทย อย่างไรก็ตามการเรียนดนตรีไทยในระบบสถานศึกษาประสบปัญหาหลายประการ แต่ล้วนมีสาเหตุสำคัญมาจากการที่ครูผู้สอนไม่ทราบนโยบายของรัฐอย่างชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องที่รัฐมีความต้องการให้นักเรียนได้ฟังเพลงไทยเดิมที่ง่าย ไพเราะ และแพร่หลาย เป็นอย่างน้อยปีละ 6 เพลง และให้เล่นดนตรีไทยเป็นกลุ่มได้อย่างน้อยร้อยละ 10 ของนักเรียนในจังหวัด สามารถออกแสดงในวันสำคัญต่าง ๆ หรือในงานของท้องถิ่นได้ นอกจากนี้ยังขาดแคลนครูและเครื่องดนตรีไทยที่ดีมีคุณภาพจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาครูและสนับสนุนงบประมาณในการจัดหาเครื่องดนตรีให้แก่โรงเรียนอย่างทั่วถึง การจัดการศึกษาวิชาดนตรีในโรงเรียนประถมศึกษาจึงอาจแบ่งได้สองลักษณะ คือให้มีความรู้พื้นฐานทางดนตรีเป็นการศึกษาดนตรีทั่วไป และให้มีความรู้ความชำนาญเฉพาะกิจ ผู้เรียนสามารถเล่นเป็นวง และสามารถแสดงในโอกาสต่าง ๆ ได้ ในการเรียนดนตรีไทยควรที่จะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมของวัยกับเครื่องดนตรีด้วย ทั้งนี้คู่มือการสอน วิชา ดนตรีไทยปฏิบัติตามความถนัด (ศ026) ได้ให้รายละเอียดของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยจุดประสงค์ และมีความรู้สำหรับครู ซึ่งจะเป็นความรู้เกี่ยวกับลักษณะและวิธีนั่งกับการจับเครื่องดนตรีอย่างถูกต้อง มีการให้ข้อมูลถึงส่วนประกอบต่าง ๆ ของเครื่องดี และกำหนดกิจกรรมและวิธีสอนไว้ เช่น ดำเนินการสอนแบบอธิบาย สาธิต หรือวิธีอื่น ๆ ที่เหมาะสม ครูและนักเรียนศึกษาเสียงของเครื่องดนตรี ครูอธิบายและแนะนำวิธีปฏิบัติให้ถูกต้องตามแต่ละขั้นตอนและให้ผู้เรียนมีโอกาสปฏิบัติจริง ครูอธิบายศัพท์สังคีตที่ใช้ในการบรรเลง และแนะนำวิธีฝึกซ้อมเพิ่มเติม จากนั้นร่วมกันค้นหาประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกดนตรี สื่อที่ใช้ในการเรียน เช่น บัตรคำ แผนภูมิ สไลด์ หรือ ภาพวิธีปฏิบัติที่ถูกต้อง เครื่องดนตรีจริงพร้อมอุปกรณ์ การประเมินผลทำโดยการสังเกตตามแนวที่ได้วางจุดประสงค์ไว้ หรือใช้ตารางแบ่งความสำคัญตามขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้ในจุดประสงค์ พร้อมทั้งกำหนดคะแนนตามน้ำหนักตามความสำคัญในรายการที่ต้องการประเมิน ทั้งนี้อาจใช้วิธีอื่น ๆ ที่ผู้สอนเห็นสมควรก็ได้

1.3 ความมุ่งหมายของการจัดการเรียนรู้ดนตรีไทยในระดับประถมศึกษา

การจัดการเรียนรู้ดนตรีไทยนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้นักเรียนได้มีโอกาสศึกษา เรียนรู้ดนตรีไทย ในฐานะที่เป็นดนตรีประจำชาติไทยอันแสดงถึงความเจริญรุ่งเรือง ความเป็นอารยประเทศ ตลอดจนวัฒนธรรมอันเปี่ยมไปด้วยคุณค่าซึ่งมนุษยชาติควรภาคภูมิใจ ทั้งนี้คุณค่าและความหมายของดนตรีไทย เป็นสิ่งที่สามารถรู้แจ้งเห็นจริงและอธิบายได้ด้วยความเป็นเหตุ เป็นผล การจัดการ

เรียนรู้ดนตรีไทยจึงมุ่งให้นักเรียนได้เกิดความรัก ชื่นชม รู้คุณค่าและความหมายของศิลปวัฒนธรรม โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนเรียนรู้ตามความถนัด สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

สรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้ดนตรีไทยสำหรับนักเรียนประถมศึกษาชั้นนั้น มีความเปลี่ยนแปลงไปจากวิธีการเรียนดนตรีไทยในอดีตหลายประการ อาทิ การที่นักเรียนเป็นผู้ไปฝากตัวเรียนวิชาดนตรีไทยอยู่ ณ บ้านของครู ก็เปลี่ยนไปเป็นครูมาสอนให้ที่โรงเรียน การกำหนดเพลงที่ใช้ในการสอน ก็เป็นไปตามความต้องการของศิษย์มากกว่าที่ครูได้พิจารณาไว้ อีกทั้งการเรียนดนตรีไทยเพื่อเป็นวิชาชีพก็มีน้อยลง คงมีแต่เพียงผู้ที่ประสงค์จะเรียนรู้อย่างจริงจังเท่านั้น อย่างไรก็ตาม การจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยให้แก่เด็กนักเรียนก็เป็นสิ่งที่เกิดประโยชน์มาก จึงมีการสร้างสรรค์กิจกรรมในโรงเรียนและชุมชนให้มีความสัมพันธ์กับดนตรีไทยเพื่อเป็นหนทางให้นักเรียนได้นำความรู้ที่ได้ศึกษาไปสู่การแสดงออกอย่างเหมาะสม แต่การจัดการเรียนรู้ดนตรีไทยในชั้นเรียนนั้น ขาดแคลนเครื่องดนตรีที่เพียงพอ และครูผู้สอนมักประสบปัญหาในการถ่ายทอดความรู้เพราะเวลาที่ใช้สำหรับฝึกทักษะนั้นไม่มากนัก ประกอบกับจำนวนนักเรียนที่มีมาก ทำให้ดูแลแนะนำแก้ไขให้นักเรียนได้ลำบาก การส่งสอนสรรพวิชาต่าง ๆ จึงไม่ทั่วถึง ครูจึงเน้นการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ในขณะที่สถานศึกษาบางแห่งก็เน้นไปในทางการสอนเฉพาะเพียงแค่วิทยุเท่านั้น นักเรียนในระดับประถมศึกษาที่เรียนดนตรีไทยจึงมีความสนใจต่อดนตรีไทยไม่สม่ำเสมอ เพราะแม้ว่าครูจะใช้สื่อการสอนประเภทต่าง ๆ แต่กิจกรรมการเรียนรู้ยังคงเป็นการถ่ายทอดเชิงปฏิบัติที่มีข้อจำกัดด้วยเวลา จำนวนนักเรียน รวมทั้งพัฒนาการของนักเรียน ทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ดนตรีไทยอีกด้วย

ตอนที่ 2 การจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ

2.1 หลักการและระบบการสอนดนตรีตามแนวความคิดของคาร์ล ออร์ฟ

หลักการของคาร์ล ออร์ฟ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีโอกาสในการทดลองสำรวจเกี่ยวกับองค์ประกอบของดนตรีซึ่งสัมพันธ์กันกับการเคลื่อนไหวอิสระ เรียนรู้เรื่องจังหวะ และเล่นเครื่องดนตรีที่ออร์ฟประดิษฐ์ขึ้น (ณรุทธ์ สุทนต์จิตต์, 2552) ระบบการสอนดนตรีตามแนวความคิดของคาร์ล ออร์ฟ เป็นระบบที่ออร์ฟได้วางรากฐานการสอนดนตรีของเขาว่า ดนตรี การเคลื่อนไหว และการพูด เป็นสิ่งที่รวมกันเป็นเอกภาพ การแสดงออกทางดนตรีของบุคคลที่เป็นไปโดยธรรมชาตินี้ เรียกว่า ดนตรีเบื้องต้น (Elemental Music) ดังนั้นการศึกษาดนตรีจึงควรเริ่มด้วยความรู้ที่ง่าย ใช้นิทานเพลงที่ไม่ซับซ้อน โดยจัดลำดับให้มีความต่อเนื่องกัน และควรใช้ประสบการณ์ของตัวเด็กเองมาเป็นสิ่งที่นำไปสู่การเรียนรู้ดนตรีที่จากเรื่องจังหวะมีความซับซ้อนน้อยไปจนกระทั่งถึงบทเพลง (ธวัชชัย นาควงศ์, 2542; Shamrock, 1997; Stringham, 1976)

2.2 การจัดกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ

กิจกรรมดนตรีนั้นเป็นการสร้างความกระตือรือร้นให้แก่ผู้เรียนและเชื้อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเป็นระบบ มีความสุขและรู้สึกสนุกสนานไปกับการเรียน (ณรุทธ์ สุทนต์จิตต์, 2540) ในกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ มีรากฐานเกี่ยวกับ ดนตรีเบื้องต้น โดยมีดนตรี การเคลื่อนไหว และภาษา (การพูด) ที่มีความสัมพันธ์กันและมีการส่งเสริมเป็นประสบการณ์นำมาเป็นการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกันและให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ ได้สำรวจและค้นพบความรู้ต่าง ๆ ตามที่ตนสนใจโดยมีครูเป็นผู้แนะนำให้ตามความเหมาะสม (วิทยา ใต้ทอง, 2545)

ลักษณะของกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ นั้น จะมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการของเด็กในแต่ละวัย มุ่งเน้นการนำศักยภาพเฉพาะตัวของบุคคลออกมาใช้และส่งเสริมให้มีการพัฒนาก้าวหน้ามากขึ้นไปที่ละน้อยจนถึงการพัฒนาในระดับสูง กิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟนั้น มีส่วนเกื้อหนุนจนเชื้อให้เกิดการพัฒนาทางด้านร่างกาย ซึ่งสามารถสังเกตได้ อย่างชัดเจนว่าผู้เรียนมีการควบคุมกล้ามเนื้อมัดใหญ่ได้มากยิ่งขึ้นและสามารถใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ๆ ได้ดีเป็นลำดับ สิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่มีที่มาจากความสัมพันธ์ระหว่างการเคลื่อนไหวกับองค์ประกอบของดนตรี ทำให้เกิดการส่งเสริมประสบการณ์ต่าง ๆ และนำไปสู่การเล่นเครื่องดนตรี จนกระทั่งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องดนตรีที่ซับซ้อนมากยิ่งขึ้นได้ การเล่นดนตรีที่เป็นไปตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ นั้นเชื่อมโยงไปถึงการแสดงระดับของความรู้สึกซึ่งอยู่ในตัวผู้เรียน เมื่อได้มีการทำกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ จะทำให้ผู้เรียนตอบสนองต่อเสียง และองค์ประกอบที่สำคัญทางดนตรีทุกประการ ผู้เรียนจะสัมผัสถึงความละเอียดอ่อน เข้าใจได้โดยง่าย สามารถอธิบายถึงความสัมพันธ์กันอย่างแนบแน่นระหว่างดนตรี ภาษา และการเคลื่อนไหวได้ คาร์ล ออร์ฟ มุ่งมั่นอย่างยิ่งที่จะจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเก็บเกี่ยวประสบการณ์ทางดนตรี โดยผู้เรียนเป็นฝ่ายซึมซับรายละเอียดของดนตรีโดยผ่านทางการทำงานที่ได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการส่งเสริมประสบการณ์ให้ทวีความหลากหลายและกลายเป็นความรู้ ความสามารถ รวมทั้งทัศนคติที่มีต่อดนตรี ทั้งนี้จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการฝึกฝนอย่างถูกวิธี การเล่นดนตรีจะสำเร็จโดยไม่ลำบากนักและผู้เรียนเองจะมีความสนุกสนาน ภาคภูมิใจกับผลงานการบรรเลงของตนและผู้ที่ร่วมบรรเลงดนตรีไปพร้อมกัน พัฒนาการทางด้านดนตรีนี้จึงควรมีการฝึกฝนตั้งแต่วัยเด็ก เพราะการเรียนรู้โดยอาศัยประสาทหูนั้นจะต้องอาศัยการได้ยินที่ดี และการได้ยินที่ดีนั้นควรมีความละเอียดลออ เพื่อให้การรับรู้โดยหูนั้นมีความประสานสัมพันธ์กันกับระบบต่าง ๆ ทางร่างกาย ผู้เรียนที่เป็นเด็กเล็ก ยังใช้ภาษาพูดได้ไม่ถนัดนัก หากนำการใช้ท่าทางที่สามารถสื่อความหมายต่าง ๆ ได้มาผสมผสานในการจัดการเรียนรู้จะส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าใจได้อย่างชัดเจน ประกอบกับการที่ได้ปฏิบัติด้วยตนเองทำให้เกิดการเรียนรู้เชิงประจักษ์ การได้สัมผัสสิ่งที่อยู่รายล้อมรอบตัวทั้งใกล้และไกล ได้เรียนรู้ที่จะเล่น

และใช้ชีวิตร่วมกับสิ่งเหล่านั้นอย่างเหมาะสม แม้กระทั่งการเคลื่อนไหวที่อาศัยจังหวะและหลักเสียง การปะทะกับผู้อื่นที่กำลังเคลื่อนไหวอยู่ก็เป็นสิ่งสำคัญที่หล่อหลอมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางดนตรีที่ดีและมีคุณลักษณะต่าง ๆ อันพึงประสงค์ คาร์ล ออร์ฟให้ความสำคัญต่อเรื่องการตอบสนองต่อดนตรีที่จะนำไปสู่การสั่งสมประสบการณ์ทางดนตรีอย่างหลากหลาย ผู้เรียนควรได้รับการมุ่งเน้นให้มีความสามารถทางการฟังและสังเกตลักษณะต่าง ๆ ของเสียง โดยเริ่มจากน้อยไปสู่มาก และจากง่ายไปหายาก เพื่อให้เกิดการเรียนรู้เรื่องของเสียงแต่ละเสียงที่ร้อยเรียงกันเป็นท่วงทำนองต่าง ๆ จนกลายเป็นบทเพลงที่มีความไพเราะเพราะพริ้ง กูดคิน (Goodkin, 2002)

กิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ มีส่วนสำคัญ 6 ประการ คือ การใช้คำพูดไปสู่การเคลื่อนไหวตามจังหวะ การถ่ายทอดจากการพูดไปสู่การร้องเพลง การใช้การเคลื่อนไหวเป็นเครื่องแสดงออกถึงความรู้สึกทางดนตรีที่ได้ยิน การใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายทำจังหวะและการคิดสร้างสรรค์ทำนองหรือทำทางอย่างทันทีทันใด (วัชร จารุสาร, 2551) เรื่องการใช้คำพูดไปสู่การเคลื่อนไหวตามจังหวะนี้จะนำไปสู่บทเพลงด้วยอีกทอดหนึ่ง โดยเริ่มต้นจากการนำคำพูด คำคล้องจอง มาพูดในลักษณะที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของดนตรี อาจมีการเน้นหนัก หรือใช้เสียงที่เบาหรือดัง และนำไปสู่การเคลื่อนไหวซึ่งยังคงดำเนินไปโดยสอดคล้องกับลักษณะที่สัมพันธ์กับคำพูดพร้อมทั้งองค์ประกอบของดนตรีนั้น การคิดสรรคำพูด หรือคำคล้องจองนี้ อาจมีที่มาจากสุภาษิต บทสนทนาเพื่อการเรียนรู้สำราญใจของเด็ก ๆ หรือคิดแต่งขึ้นมาโดยครูหรือนักเรียนก็ได้ ครั้นพอจะพัฒนาไปสู่การเล่นเพลง ต้องนำเรื่องของจังหวะเข้ามามีบทบาทสำคัญ และใช้เป็นการกำหนดความสั้น-ยาวของถ้อยคำ เมื่อนำไปเล่นเครื่องดนตรีก็จะสามารถบรรเลงตามความสั้น-ยาวนั้นเกิดเป็นโน้ตเพลงขึ้น อีกทั้งจังหวะที่ได้เตรียมไว้ดีแล้วก็จะกลายเป็นโครงสร้างของบทเพลงในที่สุด และเมื่อบรรเลงเสียงเป็นต่าง ๆ ก็เกิดทำนองที่มีความหลากหลายขึ้น เมื่อการบรรเลงเพลงเป็นไปด้วยดีขณะนี้แล้ว ครูก็ควรที่จะนำความรู้ทางดนตรีในด้านอื่น ๆ มาจัดกิจกรรม ทำให้นักเรียนได้สัมผัสถึงรายละเอียดต่างที่ซับซ้อนลึกซึ้งขึ้นได้ อาทิ เรื่องรูปแบบของทำนองเพลง การทำเสียงให้มีคุณลักษณะต่าง การใช้เทคนิคในการบรรเลง การย้อนหรือกลับต้น

ในขณะที่นักเรียนกำลังเพลิดเพลินอยู่กับการบรรเลงเครื่องดนตรี ยังสามารถพัฒนาการร้องเพลงไปด้วยได้เช่นกัน เพราะหลังจากที่มีความเข้าใจถึงเรื่องการใช้คำพูดนำไปสู่การเคลื่อนไหวตามจังหวะแล้ว หากนำคำพูดที่เป็นจังหวะไปใช้ประกอบในการเล่นเครื่องดนตรีจะเป็นผลให้เสียงพูดของนักเรียนเกิดการปรับระดับ และค่อย ๆ ขยับไปตามระดับเสียงต่าง ๆ ทีละน้อย ๆ ทว่าการที่ครูจะเน้นเรื่องการร้องเพลง ควรฝึกให้ผู้เรียนร้องเพลงที่บ้าน หรือเพลงที่มีทำนองไม่ซับซ้อนนัก เพื่อให้ นักเรียนได้พัฒนาการทำจังหวะของคำพูดหรือคำคล้องจองให้เป็นไปตามระดับเสียงต่าง ๆ ของบทเพลง ในบางโอกาสก็สามารถสร้างบทเพลงขึ้นเพื่อใช้ร้องเล่นเพื่อความสนุกสนานโดยอาศัย

โครงสร้างของเพลงในเรื่องของประโยคมาเป็นส่วนสำคัญของการดำเนินการเช่น การใช้ประโยคโต้ตอบกันอย่างเป็นจังหวะ หรือการใช้ชื่อคน สิ่งของ สัตว์ ดอกไม้ ต้นไม้ มาจัดเรียงเป็นประโยคถาม-ตอบ ประหนึ่งกลอนของเพลงนั่นเอง ทั้งนี้ควรเน้นเรื่องวรรคตอนผสมกันกับการพูดและการบรรเลงเครื่องดนตรีเพื่อให้นักเรียนมีโอกาสนำความรู้เรื่องจังหวะที่ปรากฏอยู่ในวรรคตอนมาเชื่อมโยงกับการบรรเลงดนตรีไปด้วย

เรื่องของการเคลื่อนไหวนั้นเป็นสิ่งที่ประสานเข้ากับเรื่องที่นักเรียนมีความถนัด โดยนำการกระโดด การวิ่ง การก้าวซิดก้าว การสไลด์ หรือ แม้กระทั่งการหมุนตัว ซึ่งเป็นอากัปกริยาอันปรากฏอยู่เป็นนิมิต มาใช้สำแดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของการเคลื่อนไหวกับองค์ประกอบของดนตรี และเนื่องจากการเคลื่อนไหวตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟนั้นเริ่มด้วยการเคลื่อนไหวที่เป็นธรรมชาติ ซึ่งเป็นสิ่งธรรมดาสามัญ จึงส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความสนุกสนาน โดยจะรู้จักประมาณการความเหมาะสมด้วยตนเอง ด้วยเหตุนี้ นักเรียนจึงรู้สึกภาคภูมิใจและรังสรรค์การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่าง ๆ โดยมีองค์ประกอบของดนตรีรองรับอยู่เป็นพื้นฐานสำคัญ เป็นผลให้เกิดการสังสรรค์ประสมประสานทางดนตรีอย่างหลากหลาย และนำไปใช้ในโอกาสต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความเข้าใจเรื่องดนตรีมากขึ้น

นอกจากการเคลื่อนไหวที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้สร้างสรรค์ตามธรรมชาติแล้ว การใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายทำจังหวะก็เป็นอีกส่วนหนึ่งซึ่งสะท้อนเอาความคิดอ่าน และประสบการณ์ในตัว ของนักเรียนออกมาเมื่อมีการคิดค้น หรือกระทำจังหวะโดยใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ทั้งนี้เพราะการใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายทำจังหวะนั้นมุ่งการใช้ความรู้สึกถึงจังหวะ และใช้จังหวะในการสร้างเสียงต่าง ๆ ให้มีความโดดเด่นขึ้น การใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายทำจังหวะนี้มีการตบมือ ตบตัก กระที่บ เท้า ตีดินนิ้ว เป็นต้น ซึ่งแต่ละอย่างก็สามารถทำให้เสียงมีความแตกต่างกันได้แม้จะเป็นการกระทำโดยใช้วิธีเดียวกัน ทั้งนี้เพราะ ลักษณะของการตบมือ นั้น สามารถตบได้หลายแบบ สิ่งนี้เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงสีสัน ทั้งยังสามารถนำไปสู่ความเข้าใจในเรื่องระดับเสียงอีกด้วย การใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายทำจังหวะนั้นสามารถกระทำโดยนำเอาองค์ประกอบของดนตรีมาเชื่อมโยงเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้รายละเอียดของการเล่นดนตรี อีกทั้งยังสามารถผสมการพูด การร้อง เข้ามารวมไว้เมื่อนักเรียนมีความชำนาญมากขึ้น หรืออาจใช้การทำจังหวะด้วยส่วนต่าง ๆ ของร่างกายที่แตกต่างกันในเวลาเดียวกัน หรือในเวลาที่มีความต่อเนื่องกัน เพื่อให้นักเรียนได้สัมผัสถึงลักษณะของเสียง การประสานเสียง และคุณภาพเสียง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ส่งเสริมเรื่องสุนทรีย์ภาพ

ส่วนเรื่องของการการคิดสร้างสรรค์ทำนองหรือทำทางอย่างทันทีทันใดนั้น นักเรียนจะใช้ความรู้ความสามารถ ไหวพริบ ปฏิภาณ เพื่อคิดค้นทำนองหรือจังหวะ หรือแม้แต่การเคลื่อนไหวขึ้นอย่างทันทีทันใด ซึ่งการดำเนินการในลักษณะนี้เป็นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน โดยอาศัยกิจกรรมต่าง ๆ ตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ กระตุ้นให้นักเรียนได้มีโอกาสคิดค้นทำนอง การ

เคลื่อนไหว หรือรูปแบบจังหวะต่าง ๆ กระทั่งองค์ประกอบของดนตรีที่นำไปสู่สิ่งที่มีความยาก นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยการคิดค้น สืบค้น ใช้ประสบการณ์ของตนเอง และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน ๆ ทำให้เกิดการสังสรรค์ประสบการณ์ทางดนตรีอย่างหลากหลาย มีความรู้และเข้าใจโครงสร้างของบทเพลง สามารถเลือกสรรจังหวะ หรือคิดประดิษฐ์ทำนองใหม่ ๆ ขึ้นและรู้จักเลือกใช้ ปรับปรุงให้มีความเหมาะสมตามศักยภาพของแต่ละบุคคล (วิทยา ใต้ทอง, 2545)

การจัดกิจกรรมดนตรีเป็นส่วนสำคัญในกระบวนการสอนที่ช่วยเสริมสร้างความพร้อมในด้านต่าง ๆ ของเด็ก ทั้งยังเป็นการวางพื้นฐานที่ดีสำหรับการเรียนรู้ดนตรีในชั้นสูง (วิทยา ใต้ทอง, 2545) การจัดกิจกรรมดนตรีจำเป็นจะต้องคำนึงถึงวัยของผู้เรียน สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้เรียนเป็นนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 2 มีอายุระหว่าง 6-7 ขวบ มีความกระตือรือร้นต่อการเรียนสูงมาก ชื่นชอบการเคลื่อนไหว และการเล่นเครื่องดนตรีแต่ละชนิด สามารถจดจำระดับเสียงต่าง ๆ และร้องเพลงได้อย่างไพเราะ มีความคิดอ่านสร้างสรรค์รูปแบบจังหวะและทำนองได้ตามประสบการณ์ กิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กในวัยนี้จึงควรที่จะมุ่งเน้นไปยังทักษะทางดนตรีทั้ง 6 ด้าน ตามที่เบอร์เกตัน และบอร์ดีแมนได้เสนอไว้ ซึ่งได้แก่ การร้อง การเล่น การเคลื่อนไหว การฟัง การอ่านเขียนโน้ต และการสร้างสรรค์ ซึ่งแต่ละด้านจำเป็นต้องมีจุดประสงค์ที่ชัดเจน มีกระบวนการเรียนการสอนที่เป็นระบบ และมีสิ่งที่น่าสนใจมาใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม ทั้งนี้เพราะการกำหนดจุดประสงค์ (objectives) ที่ชัดเจนช่วยให้ผู้เรียนมีทิศทางในการเรียนรู้ ทั้งยังสามารถเอื้อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทักษะต่าง ๆ อย่างเป็นขั้นเป็นตอน ส่วนกระบวนการ (Processes) เป็นสิ่งที่จะต้องดำเนินการเป็นขั้นตอนและเชื่อมโยงกับจุดประสงค์ การดำเนินกระบวนการที่ดีมีส่วนทำให้จุดประสงค์ที่ได้กำหนดไว้บรรลุผลสำเร็จได้ ประกอบกับสิ่งต่าง ๆ ที่นำมาเป็นอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนที่นำไปสู่สาระดนตรี (Materials) ก็มีความจำเป็นมากในการจัดกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กก็ตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ สิ่งเหล่านี้ ควรจะอยู่ในความสัมพันธ์กันระหว่างดนตรี ภาษา และการเคลื่อนไหว เช่น โคลง กลอน ที่มีการคิดทำทำประกอบรวมทั้งมีการเคลื่อนไหวร่างกายตามองค์ประกอบของดนตรีในด้านต่าง ๆ เป็นต้น

2.3 ความมุ่งหมายของกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ

ในการนำแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ดนตรีนั้น ไม่เพียงแต่จะต้องอาศัยหลักการต่าง ๆ และความเข้าใจถึงสายสัมพันธ์อันแน่นแฟ้นระหว่างดนตรี ภาษา และการเคลื่อนไหวแล้ว ครูจะต้องสามารถประยุกต์วิธีการจัดการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลายโดยมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกันกับแนวคิดและหลักการที่คาร์ล ออร์ฟ กล่าวไว้ สิ่งที่สำคัญมากคือการคำนึงถึงสิ่งที่นักเรียนพึงได้รับจากการเรียนรู้ดนตรีตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ อันประกอบด้วยเรื่องของการเล่นดนตรีนั้นไม่ว่าจะเป็นการเล่นเป็นรายบุคคล หรือ การเล่นเป็นกลุ่ม นักเรียนจะได้มี

โอกาสฝึกการทำงานเป็นหมู่คณะ ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และมีความสนิทสนมกลมเกลียวกัน อีกทั้งยังเป็นการสร้างสมความรู้ความเข้าใจในองค์ประกอบของดนตรี เพราะได้เรียนรู้เนื้อหาสาระดนตรีอย่างเป็นขั้นเป็นตอนโดยมีลำดับที่สอดคล้องกับพัฒนาการและวัย ทั้งยังได้รับความรู้เรื่องเกี่ยวกับระดับเสียง รูปแบบการประพันธ์ รวมทั้งองค์ประกอบของดนตรีในด้านต่าง ๆ อีกทั้งยังได้ซึมซับความงามและความไพเราะของดนตรีในฐานะศิลปะที่มีความละเอียดลออ เป็นผลให้นักเรียนค่อย ๆ พัฒนาตนให้เป็นผู้บรรเลงดนตรีด้วยความรู้สึกอันเข้าถึงความหมายและอารมณ์ของเพลงได้นอกจากนี้ นักเรียนยังได้ฝึกฝนการคิดสร้างสรรค์อย่างอิสระ การคิดค้นทำนองหรือจังหวะ รวมทั้งการเคลื่อนไหวขึ้นโดยทันทีทันใด หรือแม้กระทั่งการใช้ท่าทางเพื่อการสื่อสารหรืออำนวยเพลง ล้วนเป็นการกลั่นกรองความคิดและถ่ายทอดความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตนได้อย่างเด่นชัด นำไปสู่การพัฒนาทักษะทางดนตรีให้ก้าวหน้ามากขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องของการเล่นเครื่องดนตรี และการร้องเพลงอันนำไปสู่ความกล้าแสดงออกอย่างสร้างสรรค์และภาคภูมิใจในความเป็นตนเองซึ่งส่งผลให้นักเรียนมองเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น (วิทยา ใต้ทอง, 2545)

สรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้ดนตรีตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟนั้น มีความสัมพันธ์กันกับพัฒนาการของนักเรียน เน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างสอดคล้องกับความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ของนักเรียน ทั้งยังส่งเสริมให้นักเรียนได้มีโอกาสจินตนาการแล้วนำไปสู่การเล่น อันเป็นผลให้นักเรียนแสดงออกอย่างมั่นใจ และมีความกระตือรือร้น เชื่อมมั่นในการคิดค้นและเข้าใจในสิ่งที่ตนปฏิบัติได้อย่างมีอิสระและเป็นธรรมชาติ

ตอนที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่

แผนการจัดการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญในการเตรียมการและเป็นหลักฐานในการจัดการเรียนรู้ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้จะต้องประกอบไปด้วย แนวคิด จุดประสงค์ สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดผล และสื่อที่ใช้ รวมทั้งมีหมายเหตุไว้บันทึกว่ามีการปรับปรุง หรือข้อสังเกตใด ๆ ที่ประสบกับผู้เรียนขณะที่จัดการเรียนการสอน ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีนั้น ญรุต สุทธิจิตต์ (2544) ได้อธิบายไว้ว่าเป็นเอกสารสำหรับใช้เป็นแนวทางการสอนดนตรี โดยมีความต่อเนื่องเชื่อมโยงกันกับโครง การสอนที่ได้วางแผนไว้เป็นระยะ ซึ่งนำมากำหนดรายละเอียดการสอนเป็นรายคาบ หรือสร้างเป็นหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งควรมีขั้นตอนต่าง ๆ คือ มีกิจกรรมเตรียมความพร้อม มีกิจกรรมที่เสนอสาระดนตรี มีกิจกรรมผ่อนคลาย มีกิจกรรมเพื่อฝึกและพัฒนากีฬา และมีกิจกรรมที่สรุปและประเมินผล ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับ แกรนท์ (Grant, 1951) ที่เสนอลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีในระดับประถมศึกษาไว้ 5 ขั้นตอน คือ มีการใช้เพลงที่คุ้นเคยร้องหรือบรรเลงเป็นการเตรียมความพร้อม จากนั้นเข้าสู่การสอนเนื้อหาสาระ

ประจำวัน เปลี่ยนกิจกรรมมาเป็นการเข้าจังหวะ หรือไม่ก็เป็นการฟังเพลง จากนั้นก็เป็นการทบทวน ความรู้บางประการที่เคยเรียนผ่านมาแล้ว หรือที่เพิ่งจะสอนไปในตอนต้น ช่วงท้ายก่อนที่จะเลิกเรียน นำเพลงที่คุ้นเคยมาร้องกันอีกซึ่งอาจเป็นคนละเพลงกับตอนเริ่มก็ได้ ทั้งนี้ไม่ควรวางแผนการจัดการ เรียนรู้ดนตรีไว้อย่างตายตัวมากนัก ควรจัดให้มีกิจกรรมพิเศษเพื่อทำให้นักเรียนตื่นเต้น ประหลาดใจ และกระตือรือร้นที่จะเรียนดนตรีตามโอกาส แคมเบล (Campbell, 2004) เสนอให้เน้นการจัดการ เรียนรู้ดนตรีในห้องเรียนโดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้สังเกต และฝึกหัดเครื่องดนตรี นักเรียนควรได้ อาศัยการฟังเป็นหลัก เพื่อให้สามารถพยายามฝึกทักษะหรือบรรเลงเครื่องดนตรีต่าง ๆ ได้ดีที่สุดในที่สุด อีกทั้ง เมอเซล (Mursell, 1951) ได้เสนอว่าในการสอนดนตรีให้แก่แก่นักเรียนนั้นครูควรที่จะจัด ประสบการณ์ที่มีความหลากหลาย เพื่อที่จะฝึกการเล่นเครื่องดนตรีไปสู่การสร้างคุณค่าของดนตรีให้ ปรากฏขึ้นอย่างชัดเจน ดังนั้น ลักษณะของการทำแผนการจัดการเรียนรู้ดนตรี จึงควรเป็นแผนที่ร้อย เรียงกิจกรรมไว้อย่างมีหลักการ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ดนตรีอย่างมีความสุขและมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่ที่มีการ ประยุกต์ใช้แนวคิดของคาร์ล ออร์ฟจึงต้องอาศัยการร้อยเรียงกิจกรรมต่าง ๆ ตามลักษณะสำคัญของ แผนการเรียนรู้นักดนตรี โดยมีการดำเนินการสอนตามวิธีการสอนดนตรีไทยและมีการกำหนด จุดประสงค์ กระบวนการเรียนรู้ และสิ่งที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้มีความสัมพันธ์กับกิจกรรม ดนตรีสำหรับเด็กตามแนวความคิดของคาร์ล ออร์ฟ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์ และคัดสรรเนื้อหา สารที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้โดยถือหลักการสอนของมนตรี ตราโมท (มนตรี ตราโมท, 2545) ซึ่งเริ่มต้นด้วย การนั่งให้ถูกแบบแผนตามวัฒนธรรมไทย คือ ขัดสมาธิ และ พับเพียบ และการ จับเครื่องดนตรีให้ถูกต้อง ซึ่งถือว่ามีผลสำคัญมาก เพราะถ้าจับผิดมาตั้งแต่แรกก็จะติดแบบนั้น เรื่อยไป แก้ไขได้ยาก และดูไม่สง่างาม จากนั้นเริ่มกระทำให้เป็นเสียงโดยยังไม่ต้องเป็นเพลง เครื่องดี ก็ให้ฝึกตีเป็นคู่ต่าง ๆ เครื่องดีด และเครื่องสีฝึกการใช้สายเปล่า แล้วจึงฝึกการไล่เสียงเรียงและข้าม ซึ่งเป็นการฝึกทักษะพื้นฐานและสร้างความเข้าใจเรื่องเสียง อีกทั้งเป็นการพัฒนาโสตประสาทและ ฝึกการเทียบเสียงให้ถูกต้อง ไม่เพี้ยน จากนั้นต่อเพลงสั้น ๆ ง่าย ๆ สมัยโบราณจะต่อเพลงสาธุการให้ ผู้ที่ เรียน ปี่ พาทย์ และ ต่อ เพลง ตับ ต้น เพลง ฉิ่ง ให้ ผู้ที่ เรียน เครื่อง สาย แล้ว จึง เรียนรู้จังหวะฉิ่งและหน้าทับรวมทั้งทำความเข้าใจสิ่งที่ครูอธิบายหรือสาธิตให้เห็นว่าทำนองแบบใดที่ สามารถใช้แทนกันได้ ประกอบกับองค์ประกอบของความถนัดทางดนตรีไทยที่ ประยูทธ ไทยธานี (2546) ได้ศึกษาไว้ ซึ่งมีความสามารถต่าง ๆ ได้แก่ ความสามารถในการจำแนกเสียงสูง-ต่ำ ความสามารถในการจำแนกเสียงสั้น-ยาว ความสามารถในการจำแนกเสียงเบา-ดัง ความสามารถ ในการจำทำนองเพลง ความสามารถในการจำจังหวะ ความสามารถในการปฏิบัติดนตรีไทยตาม วิธีการของครู ความสามารถในการใช้สระในการปฏิบัติเครื่องดนตรีไทย ความสามารถในการ

สังเกตรายละเอียดของวิธีปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยด้วยสายตา ความรัก ความสนใจ และทัศนคติที่มีต่อดนตรีไทย ความสามารถในการรับรู้ทำนองหลักกับทำนองแปล การสนับสนุนจากสิ่งแวดล้อม หรือมีโอกาสสัมผัสดนตรีไทย ความเพียงพอ ขยัน และอดทนในการเรียนรู้ดนตรีไทย ความสามารถในการจำแนกคุณลักษณะเฉพาะของเสียง ความสามารถในการรับรู้ความไพเราะของเพลงไทย ความรู้สึกที่มีต่อดนตรีไทย ความสามารถในการรับรู้ความกลมกลืนของเพลงไทย ความสามารถในการเข้าใจโน้ตหรือสัญลักษณ์ดนตรี ความสามารถในการเข้าใจสำเนียงเพลง ความสามารถในการเข้าใจความหมายของเพลง และ ความสามารถในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ในวงดนตรีไทย

จากองค์ประกอบข้างต้นผู้วิจัยได้พิจารณาเป็นข้อมูลที่ใช้ในการกำหนดจุดประสงค์ของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยนำองค์ประกอบที่สามารถนำมาปรับใช้กับการฝึกทักษะการบรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่เป็นรายบุคคลและรายกลุ่มของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 2 ได้อย่างเหมาะสม และสัมพันธ์กับระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง ทั้งนี้ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นนั้นจะดำเนินการสอนโดยมีกระบวนการที่นำเอาแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ มาใช้ประกอบกับการฝึกบรรเลงเพลงไทย โดยคงรักษากระบวนการถ่ายทอดความรู้และค่านิยมอันดีงามของไทยไว้ในขณะเดียวกันก็ผสมผสานกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ ประยุกต์เข้าช่วยให้นักเรียนมีการเรียนรู้ที่สนุกสนานไปพร้อมกับการบรรเลงเพลงไทย ซึ่งเพลงที่นำมาใช้เรียนรู้นั้น ใช้หลักเกณฑ์ในการพิจารณาโดยคำนึงถึงการใช้เพลงจากบทละครที่มีทำนองสั้น ๆ ง่าย ๆ ให้นักเรียนสามารถเล่นจบได้ จะมีความภูมิใจ เพราะนักเรียนในระดับประถมศึกษาควรใช้เพลงที่จำได้ง่าย (มนตรี ตราโมท, สัมภาษณ์ อ้างถึงใน สงบศึก ธรรมวิหาร, 2534) อีกทั้งเพลงที่เลือกนั้นเป็นเพลงที่แต่งโดยคนไทย ใช้เสียงเรียงกันไม่กระโดดข้ามไปมามากนัก เมื่อเริ่มต่อเพลงใช้เสียงโน้ตเป็นเสียงสำคัญในการสอน ผู้วิจัยพิจารณาตามเกณฑ์นี้แล้วก็เลือกได้เพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียวท่อนแรก ซึ่งเป็นเพลงของเก่ามีทำนองหลักดังนี้

- - ฟ-ฟ	- - ฟ-ฟ	- - ม-ม	- - ด-ด	- ม - ล	- - ท ด	- ม - ด	- ท - ล
- ฟ - -	- ฟ - -	- ม - -	- ซ - -	- ท - ล	- - ท ด	- ม - ด	- ท - ล

เพลงดังกล่าวนี้จะใช้ต่อให้แก่นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งกลุ่ม ออร์ฟ และกลุ่มปกติ แต่ในกลุ่มออร์ฟจะมีการกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กตามแนวคิดของ คาร์ล ออร์ฟ มาประยุกต์สร้างกระบวนการเรียนรู้ให้มีความต่างออกไปจากการสอนในกลุ่มปกติ อาทิ การการสอนเรื่องการจับไม้และการตีเครื่องดนตรีในระยะแรกจะมีการนำเพลงไทยเพลงอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ มาเคลื่อนไหวร่างกายเป็นจังหวะ โดยใช้เพลงที่มีโน้ตน้อย เริ่มด้วยโน้ตเพียง 2 เสียง เช่น เพลงชวา และให้มีการคิดค้นทำนอง สร้างสรรค์รูปแบบจังหวะ

เพื่อทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการบรรเลงมากขึ้น จากนั้นใช้เพลงลามาละลีลา ที่มีโน้ตมากขึ้นอีกหนึ่งเสียง เป็นการนำเพลงพื้นบ้านมาประยุกต์ใช้ในการกิจกรรม เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสหาคำคล้องจอง และพูดเป็นจังหวะ ไปสู่การเล่นเครื่องดนตรีที่เป็นทำนอง ในบางโอกาส นักเรียนก็จะเคลื่อนไหวตามลักษณะของเสียง รูปแบบของทำนองโดยใช้เพลงไทยที่มีจังหวะสนุกสนาน อาทิ เพลงด้อมค้าย กิจกรรมเหล่านี้จัดขึ้นเพื่อไปเกื้อหนุนการเรียนบรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่ เพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อนแรก ซึ่งจะมีการต่อเพลงอยู่ในแต่ละคาบเรียน ทั้งนี้เพราะการสอนดนตรีไทยและการสอนดนตรีตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ นั้น แม้จะมีความแตกต่างกันแต่ก็มีส่วนเติมเต็มซึ่งกันและกันดังที่ปรากฏในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบการสอนดนตรีไทยกับการสอนดนตรีตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ และลักษณะการนำมาประยุกต์ใช้ร่วมกัน

การสอนดนตรีไทย	การสอนดนตรีตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ
<ol style="list-style-type: none"> 1. เริ่มต้นฝึกพื้นฐานอย่างละเอียดประณีต 2. ครูต่อเพลงด้วยการปฏิบัติโดยใช้เครื่องดนตรี ศิษย์ปฏิบัติตามหลายครั้งจนจำได้ 3. มุ่งเน้นการปฏิบัติมาก่อนทฤษฎี 4. ถ่ายทอดความรู้โดยครูเป็นต้นแบบ 5. ครูสังเกตศิษย์เพื่อให้ความรู้ตามอุปนิสัย 6. ใช้การสั่งสมเพื่อนำไปสู่การสร้างสรรค 7. ซึมซับวิถีชีวิตและค่านิยมผ่านทางดนตรี 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ใช้การปฏิบัติเพื่อค้นพบ 2. เรียนการบรรเลงเพลงจากความสัมพันธ์ระหว่าง ดนตรี ภาษา และการเคลื่อนไหว 3. มุ่งเน้นการปฏิบัติไปสู่ทฤษฎี 4. ถ่ายทอดความรู้โดยครูเป็นต้นคิด 5. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียน 6. ใช้การสร้างสรรคนำไปสู่ประสบการณ์ทางดนตรี 7. แสดงออกทางดนตรีจากวิถีชีวิตและธรรมชาติ
การสอนดนตรีไทยโดยประยุกต์ใช้แนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ	
<ol style="list-style-type: none"> 1. ฝึกพื้นฐานอย่างละเอียดประณีตโดยเน้นการปฏิบัติเพื่อค้นพบ 2. เรียนการบรรเลงเพลงระหว่างความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ภาษา และการเคลื่อนไหว เชื่อมโยงไปสู่การปฏิบัติอย่างแม่นยำ 3. สั่งสมความรู้ ความเข้าใจทางทฤษฎีโดยการปฏิบัติ 4. ครูเป็นต้นคิดจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สัมพันธ์กับการถ่ายทอดวัฒนธรรมดนตรีไทย 5. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนตามความสนใจและความถนัดของแต่ละบุคคล 6. สร้างสรรคกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้อื่นๆเพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ 7. ซึมซับและแสดงออกทางดนตรีจากวิถีชีวิตและธรรมชาติด้วยความภาคภูมิใจ 	

3.1 การบรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่

3.1.1 การบรรเลงระนาดเอก

ระนาดเอกมีส่วนประกอบ 3 ส่วนที่สำคัญคือ ราง ผืน (สำหรับร้อยลูกกระนาด) และไม้ตี รางระนาดนั้นมีลักษณะโค้งซึ่งเกิดจากการนำไม้มาประกอบกัน ส่วนล่างตรงจุดกึ่งกลางนั้นทำเป็นแท่นรองรับรางไว้ ซึ่งรางนั้นก็รับน้ำหนักของผืนและช่วยสะท้อนให้เสียงที่ออกมานั้นมีความไพเราะ ผืนระนาดนี้เกิดขึ้นด้วยการร้อยลูกกระนาดเข้าไว้ด้วยกันจำนวน 21-22 ลูก ลูกที่มีเสียงต่ำที่สุดเรียกว่า “ลูกทวน” จะอยู่ทางซ้ายมือของผู้บรรเลง มีลักษณะใหญ่กว่าลูกกระนาดลูกอื่น ๆ ส่วนลูก

ระนาดที่มีขนาดเล็กที่สุดนั้นเรียกว่า “ลูกยอด” อยู่ทางขวามือสุดของผู้บรรเลง ทั้งนี้ยังมีไม้ตีระนาด ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็นสองชนิดคือ ไม้ نرم และไม้ แข็ง ไม้ نرم จะพันฝ้านุ่มและมีเสียงกลมกลืนไปในทางอ่อนโยน แต่ไม้ แข็ง เสียงดังเจิดจ้า ทำมาจากรักที่ชุบอยู่ ณ ส่วนหัวของไม้ ทำให้มีน้ำเสียงแกร่งกร้าว (มนตรี ตราโมท, 2545; ประดิษฐ์ อินทนิล, 2536; ธนิต อยู่โพธิ์, 2541; อรวรรณ บรรจงศิลป์, 2546) ขั้นตอนการฝึกตีระนาดเอกเริ่มต้นด้วยการฝึกไล่เสียง ซึ่งแบ่งเป็นสองลักษณะคือ การไล่เสียงคู่แปดโดยวิธีกรอ และการไล่เสียงคู่แปดโดยวิธีตีเก็บ โดยฝึกตีจากคู่แปดที่เป็นเสียงต่ำไปหาสูงและสูงไปหาต่ำ จากนั้นฝึกวิธีตีเป็นคู่ต่าง ๆ ได้แก่ คู่แปด คู่หก และการตีรั้ว รวมทั้งการตีเป็นเพลงต่าง ๆ (สมพงษ์ กาญจนผลิน, 2536)

3.1.2 การบรรเลงฆ้องวงใหญ่

ลักษณะของฆ้องวงนั้นประกอบด้วยร้านฆ้องซึ่งทำจากหวายขนาดใหญ่ขุดเป็นวงกลม 4 เส้น อยู่ข้างบน 2 เส้น และข้างล่าง 2 เส้น เชื่อมต่อกันด้วยไม้เป็นแถว ๆ เรียกว่า “ลูกมะหวด” สำหรับรองรับน้ำหนักของลูกฆ้องที่เป็นโลหะ ดีหรือหล่อให้มีรูปทรงเป็นฉัตร มีปุ่มฆ้องตรงกลางเพื่อติดตะกั่วเทียบระดับเสียงสูง-ต่ำ ฆ้องวงใหญ่นั้นจะมีขนาดของลูกฆ้องใหญ่กว่าฆ้องวงเล็ก และมีจำนวนลูกฆ้องน้อยกว่าฆ้องวงเล็ก ไม้ตีฆ้องมีลักษณะกลมแบน ด้ามจับยาวประมาณ 1 คืบ ถ้าเป็นไม้ฆ้องวงใหญ่ไม้จะโตกว่าของฆ้องวงเล็ก ขั้นตอนการฝึกตีฆ้องวงใหญ่เริ่มต้นด้วยการไล่เสียง โดยไล่เสียงเป็นคู่แปดด้วยวิธีกรอ และไล่เสียงเป็นคู่แปดด้วยวิธีตีทีละมือ (มือซ้ายตี 1 ครั้ง มือขวาตี 2 ครั้ง) จากนั้นฝึกวิธีตีด้วยการตีเป็นคู่ต่าง ๆ ได้แก่ คู่แปด คู่สี่ ใช้วิธีกรอและการตีทีละมือเพื่อไล่เสียงขึ้นลงจนคล่องแคล่ว จากนั้นจึงฝึกการแบ่งมือ โดยเริ่มจากการแบ่งมือสามเสียง สี่เสียง จนกระทั่งถึงห้าเสียงแล้วจึงตีเป็นเพลงต่าง ๆ (สมพงษ์ กาญจนผลิน, 2536)

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกกระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่มาใช้เป็นเครื่องดนตรีสำหรับดำเนินการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการบรรเลงรายบุคคลและการบรรเลงเป็นกลุ่มของนักเรียน ทั้งนี้จะได้มีการพิจารณาให้นักเรียนเลือกบรรเลงเครื่องดนตรีสำหรับการฝึกทักษะโดยคำนึงถึงความเหมาะสมในเรื่องธรรมชาติของร่างกายและความชื่นชอบของผู้เรียนเป็นหลัก เหมาะสมกับพัฒนาการและวัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งควรเรียนเครื่องดนตรีไทยประเภทเครื่องตี (สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร, 2530) ประกอบกับการเล่นเครื่องดนตรีเป็นสิ่งที่นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 2 ชื่นชอบมาก การจัดการเรียนรู้ดนตรีไทยจึงควรให้นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้เครื่องดนตรีไทย และควรที่จะเป็นการเรียนรู้เครื่องดนตรีไทยประเภทเครื่องตี เพราะนักเรียนยังอยู่ในวัย 6-7 ปี กล้ามเนื้อมือและพัฒนาการทางร่างกายในด้านต่าง ๆ ควรได้รับการกระตุ้นด้วยการเล่นเครื่องดนตรีไทยประเภทเครื่องตี อีกทั้งยังเอื้อให้นักเรียนสามารถเล่นได้โดยไม่ยากลำบากนัก (ธนุทธิ์ สุทธิจิตต์, 2545) ทั้งนี้เพราะเครื่องตีนั้นใช้วิธีตีลงบนจุดที่จะกำเนิดเป็น

เสียงต่าง ๆ บนเครื่องดนตรีได้ ในขณะที่เครื่องดนตรีไทยประเภทเครื่องเป่าจะต้องมีการบังคับลมในการเป่าและปิดเปิดนิ้วมือให้ถูกต้อง เครื่องดีดใช้นิ้วมือกดไปตามสายเครื่องดนตรีพร้อม ๆ กับใช้มืออีกข้างดีดให้เกิดเป็นเสียง ส่วนเครื่องสี ต้องใช้มือข้างหนึ่งกดนิ้วเป็นเสียงต่าง ๆ โดยมีการใช้มืออีกข้างสีให้ตรงกับสายที่ได้กดนิ้ว ด้วยประการนี้แม้จะมีนักเรียนบางคนที่สามารถฝึกหัดเครื่องดนตรีไทยประเภทอื่น ๆ นอกเหนือไปจากเครื่องดีดได้ ก็ไม่ควรที่จะจัดการเรียนรู้อยู่ในชั้นเรียนพร้อม ๆ กับการฝึกหัดเครื่องดีดเพราะเสียงของเครื่องดีดที่มีความดังนั้น จะทำให้นักเรียนที่เรียนเครื่องดนตรีชนิดอื่น ๆ ไม่มีโอกาสฟังเสียงของตนเองว่าเพี้ยนหรือไม่ ทั้งนี้เพราะเครื่องดนตรีไทยประเภทเครื่องดีดและเครื่องสีนั้นอาจเกิดเสียงเพี้ยนขึ้นได้ง่าย ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้นักเรียนมาเรียนเพิ่มเติมนอกเวลาเรียนจะทำให้มีการพัฒนาทักษะที่ดีและก้าวหน้าขึ้นได้ ทว่าในชั้นเรียนซึ่งมีเวลาเพียงสั้น ๆ นั้นควรที่จะให้นักเรียนทุกคนได้ฝึกฝนการบรรเลงเครื่องดีด เพราะนอกจากจะมีความเหมาะสมกับวัยแล้ว ยังเป็นการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เกิดความสุขสนุกสนานในการเรียนทำให้มีความสุขและภูมิใจที่สามารถบรรเลงเพลงได้ อันจะเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้นักเรียนชื่นชอบและอยากเรียนดนตรีไทยมากขึ้น

3.2 ทักษะการบรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่

ทักษะการบรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่นั้น เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการฝึกหัด โดยเริ่มจากการจัดทำน้และจับไม้ ทำนองควรเป็นการนั่งขัดสมาธิหรือนั่งพับเพียบ การจับไม้จะใช้นิ้วชี้กดลงที่ด้านบนของไม้และใช้นิ้วโป้งประคองไว้ที่ด้านข้าง นิ้วอื่น ๆ ที่เหลือประคองด้านใต้อุ้งมือ ให้น้ตีบังคับอยู่ในฝ่ามือของผู้บรรเลง เมื่อจับไม้ได้ถูกต้องแล้วคว่ำมือลง ค่อย ๆ ยกไม้ขึ้นเป็นเส้นตรงให้ความรู้สึกจากแขนท่อนล่างถึงหัวไม้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ลักษณะมือทั้งสองข้างที่จับไม้อยู่เหมือนกันต่างกันแต่เพียงเป็นคนละด้าน เมื่อตีลงไปที่ลูกระนาดจะต้องตีลงไปที่ไม้ถึงพื้นพร้อมกันเสียงที่เกิดขึ้นเป็นเสียงเดียว มีน้ำหนักและฟังเสียงได้ถนัดชัดเจน (ประสิทธิ์ ถาวร, 2546) ส่วนการจับไม้ตีฆ้องวงใหญ่นั้น มีลักษณะเหมือนกับการจับไม้ระนาดเอกแต่การจับไม้ฆ้องวงใหญ่จะจับใกล้ขีดบริเวณหัวไม้ ส่วนการจับไม้ระนาดเอกจะจับบริเวณกลางก้านไม้ก่อนไปทางปลายโดยให้เหลือก้านไม้เลยพื้นฝ่ามือพอสมควร

3.2.1 ทักษะการบรรเลงเป็นรายบุคคล ได้แก่ความสามารถในการดำเนินทำนองซึ่งจะมีความแตกต่างกันไปตามลักษณะของแต่ละบทเพลง สำหรับระนาดเอกนั้น ได้แก่ความสามารถในการตีเก็บ กรณีที่เป็นเพลงทางพื้นและดำเนินทำนองแบบกรอในเพลงที่จัดว่าอยู่ในประเภทบังคับทาง และบางครั้งก็มีการอาศัยเทคนิคพิเศษ เช่น การสะบัด การรวบ เพื่อเพิ่มลีลาและความไพเราะให้กับการบรรเลง ส่วนระนาดทุ้มก็มีการสร้างทำนองไปในลักษณะสนุกสนาน บางโอกาสจะตีพร้อมกันทั้งสองมือหรือเปลี่ยนสลับระหว่างมือซ้ายและมือขวา บางครั้งก็ตีคราวละลูก บางครั้งก็คราวละหลายลูก ในขณะที่ฆ้องวงใหญ่นั้นอาศัยวิธีการตีพร้อมกันทั้งสองมือ และสลับมือในบางโอกาส นิยม

ตีประสานกันเป็นคู่ ได้แก่ คู่ 2 คู่ 3 คู่ 4 คู่ 5 คู่ 6 คู่ 7 และคู่ 8 ซ็องวงเล็กอาศัยการสร้างทำนองโดยการสลับสับเปลี่ยนกันระหว่างมือซ้ายและมือขวา ส่วนเครื่องดนตรีประเภทเครื่องจังหวะนั้นจะต้องบรรเลงตามอัตราจังหวะและประเภทของหน้าทับที่ใช้กับบทเพลง (เฉลิมศักดิ์ พิกุลศรี, 2542)

3.2.2 ทักษะการบรรเลงเป็นกลุ่ม ได้แก่ ความสามารถในการดำเนินทำนองตามบทบาทและหน้าที่ตามประเภทของวงดนตรีและลักษณะของเพลงไทย บทบาทและหน้าที่ที่สำคัญ เช่น การบรรเลงทำนองเพลงที่กำหนดให้มีเครื่องดนตรีที่เป็นพวกเครื่องนำกับเครื่องดนตรีที่เป็นพวกเครื่องตาม พวกเครื่องนำ ได้แก่ เครื่องดนตรีที่มีเสียงสูงทั้งหมด เช่น ระนาดเอก, ซ็องวงเล็ก พวกเครื่องตาม ได้แก่ เครื่องดนตรีที่มีเสียงทุ้มต่ำ เช่น ระนาดทุ้ม, ซ็องวงใหญ่ เป็นต้น ทั้งนี้เครื่องดนตรีประเภทเครื่องตีนั้นประสมอยู่ในวงปีพาทย์ ซึ่งเป็นวงดนตรีที่บรรเลงเพลงทางพื้นโดยใช้วิธีตีเก็บเป็นส่วนใหญ่ (เฉลิมศักดิ์ พิกุลศรี, 2542)

3.3 การวัดและประเมินผลทักษะการบรรเลง

การบรรเลงดนตรีไทยนั้น ผู้บรรเลงต้องมีความกล้าหาญ และมีระเบียบในขณะที่บรรเลง โดยนั่งและจับเครื่องดนตรีให้ถูกต้องตามวิธีการของเครื่องดนตรีแต่ละชนิดนั้น อีกทั้งควรมีท่าที่สง่า ไม่เขินอายหรือคอยหลบหน้าผู้ฟัง และไม่ทำกิริยาเร่ร่อนเจินเจิงงาม ควรประพฤติตนให้แจ่มใส มีชีวิตชีวา สามารถบรรเลงได้ถูกต้องตามแบบแผนและบรรเลงได้ทั้งในลักษณะการบรรเลงหมู่หรือเดี่ยว หากมีการรับร้องส่งร้องต้องสามารถกระทำได้อย่างสนิมสนม และถ้าเป็นการบรรเลงประกอบการแสดงก็สามารถบรรเลงได้ต้องตามระเบียบ มีการดำเนินทำนองที่เรียบร้อยใช้หนทางสละสลวย ไม่หลบขึ้นหลบลงวูบวาบ รักษาจังหวะและหน้าทับถูกต้องสม่ำเสมอ แนวซ้ำเร็วเหมาะสมกับลักษณะของบทเพลง เนื้อเพลงถูกต้องไม่ขาดไม่เกิน มีฝีมือในการใช้เครื่องดนตรีนั้นบรรเลงได้อย่างคล่องแคล่วชำนาญ ทำเสียงได้ชัดเจนไม่เพี้ยน (มนตรี ตราโมท, 2545)

จะเห็นได้ว่าในการวัดและประเมินผลทักษะการบรรเลงนั้นหากเป็นการบรรเลงรายบุคคล จะมีส่วนสำคัญอยู่ 3 ประเด็น คือ การนั่งและการจับเครื่องดนตรี ความถูกต้องของทำนองและจังหวะ ความไพเราะที่เกิดจากการบรรเลง ทั้งนี้หากเป็นการบรรเลงเป็นกลุ่ม จะมีเรื่องของความพร้อมเพรียงและความกลมกลืนเข้ามาด้วยอีกส่วนหนึ่ง การบรรเลงดนตรีไทยนั้นผู้ที่มีทักษะดีย่อมสามารถดำเนินทำนองไปได้โดยมีองค์ประกอบสำคัญดังกล่าวอย่างครบถ้วน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้เป็นการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงระนาดเอกและซ็องวงใหญ่โดยมีการประยุกต์ใช้แนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ เพื่อพัฒนาทักษะการบรรเลงรายบุคคลและการบรรเลงเป็นกลุ่มให้แก่นักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 2 การวัดผลสัมฤทธิ์จากองค์ประกอบสำคัญดังกล่าวจึงจำเป็นต้องมีความสอดคล้องกับวัยและพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม รวมทั้งสติปัญญาของนักเรียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงกำหนดให้องค์ประกอบทั้ง 5 ประการนี้ เป็นสิ่งที่แสดง

ถึงความเป็นผู้มีทักษะการบรรเลงรายบุคคลและการบรรเลงเป็นกลุ่มของนักเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 2 ได้เป็นอย่างดี ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

3.3.1 การนั่งและการจับเครื่องดนตรี

การนั่งและการจับเครื่องดนตรี เป็นเรื่องที่มีความสำคัญมากเพราะในการเรียนรู้ดนตรีไทยนั้น จำเป็นจะต้องนั่งและจับเครื่องดนตรีให้ถูกต้อง รวมทั้งมีการฝึกหัดเครื่องดนตรีอย่างถูกวิธี สำหรับเครื่องดนตรีไทยประเภทเครื่องตีนั้นมีวิธีการนั่งและจับเครื่องดนตรีคือ ต้องนั่งพับเพียบหรือขัดสมาธิ หลังตรง เรื่องหลังตรงนี้นักเรียนส่วนใหญ่มักเข้าใจคลาดเคลื่อนไปอยู่ไม่น้อย เพราะแทนที่จะนั่งหลังตรงโดยควบคุมให้บั้นสะเอวตรงก่อน กลับยืดหลังและยกไหล่ขึ้น ครั้นพอไปจับไม้ระนาดหรือฆ้องวงก็มีการอาการปวดเมื่อยได้ง่าย และการตีก็ไม่ไพเราะเนื่องจากไม่สามารถควบคุมน้ำหนักมือ และทิศทางการส่งไม้ได้อย่างแม่นยำนัก ดังนั้นควรควบคุมบั้นสะเอวให้ตรงก่อน จากนั้นพยายามให้ตรงอยู่บนบั้นสะเอวอย่างพอเหมาะก็จะสามารถนั่งหลังตรงได้ ในขณะที่ตีระนาดหรือฆ้องไม่ควรกางศอกออก พยายามใช้แรงจากกล้ามเนื้อมืออย่างเหมาะสม จะทำให้การจับเครื่องดนตรีมีโอกาสผิดพลาดไปในขณะที่ไม่ทันระวังตัวน้อยลง การจับไม้ตีระนาดที่ถูกต่อนั้น ไม้จะต้องพาดผ่านกลางฝ่ามือ และใช้นิ้วชี้ประคองด้านบนโดยมีนิ้วโป้งประคองด้านข้าง นิ้วที่เหลืองอลงมาประคองด้านล่าง ซึ่งการจับไม้ระนาดนั้นจะจับให้ห่างจากหัวไม้ประมาณครึ่งค่อน โดยควรเหลือก้านไม้เลยฝ่ามือไปเล็กน้อยเพื่อให้เกิดความสมดุลย์ แต่หากเป็นการจับไม้ฆ้องวงใหญ่จะจับโดยให้ปลายนิ้วที่ประคองด้านบนจรดหัวไม้ นิ้วอื่น ๆ จับเหมือนอย่างการจับไม้ตีระนาด ข้อควรระวังคือการหักข้อมือซึ่งไม่พึงกระทำอย่างยิ่ง เพราะหากมีการหักข้อมือขึ้นแล้ว เสียงฆ้องจะไม่กังวานและกลายเป็นเสียงเคาะที่อาจทำให้ตะกั่วสิ่งติดไว้ในปุมฆ้องเพื่อปรับเสียงร่วงหลุดลงมาได้ อีกทั้งยังเป็นเหตุให้เกิดการตีพลาดไปถูกฉัตรฆ้องซึ่งไม่ควรกระทำเช่นนั้น เรื่องการหักข้อมือนี้แม้การตีระนาดต้องระมัดระวังเช่นกัน ผู้บรรเลงควรตรวจสอบอยู่เสมอในช่วงที่เริ่มต้นฝึกว่า หัวไม้ ข้อมือ และข้อศอก ตรงกันอยู่หรือไม่ หากมีส่วนหนึ่งส่วนใดไม่ตรงกันจะต้องแก้ไขให้ถูกต้อง มิฉะนั้นจะส่งผลต่อการบรรเลง ทำให้ไม่สามารถดำเนินทำนองได้อย่างคล่องแคล่ว และการใช้เทคนิควิธีในการบรรเลงก็จะทำได้โดยไม่สะดวกนัก ส่วนเครื่องกำกับและประกอบจังหวะซึ่งได้แก่ ฉิ่ง ฉาบ กรับ โหม่ง และกลอง เป็น อาทินั้น ก็จะต้องนั่งและจับเครื่องดนตรีให้ถูกต้องเช่นกัน เพราะหากจับไม่ถูกวิธี แล้วจะสามารถตีให้เกิดเป็นเสียงที่ไพเราะได้ลำบาก อีกทั้งอาจหลุดจากมือ หรือหนีบมือทำให้ได้รับความเจ็บปวด และหากหลุดมือตกลงกระแทกพื้นก็จะเป็นเหตุให้เครื่องดนตรีเกิดการชำรุดเสียหายยากที่จะแก้ไขกลับคืนให้ดังเดิมได้ ทั้งนี้ในบางกรณีอาจอนุโลมให้มีการจับต่างออกไปบ้าง เช่น กลองแขก หากนักเรียนที่บรรเลงยังมีอายุน้อยและร่างกายยังไม่สามารถประคองกลองไว้ในท่าทางที่ถูกต้องได้ ก็ควรที่จะวางกับพื้นและนั่งบรรเลงไปพลางก่อน ต่อเมื่อมีความพร้อมมากขึ้นแล้วจึงค่อย

วางเครื่องดนตรีบนตักหรือตั้งเข้าชั้นข้างหนึ่งเพื่อประคองเครื่องดนตรีไว้ตามอย่างแบบแผนการจับที่ถูกต้อง

3.3.2 ความถูกต้องของทำนองและจังหวะ

สิ่งสำคัญที่สุดของเพลงคือ ทำนองกับจังหวะ (มนตรี ตราโมท, 2545) เพราะถ้ามีแต่ทำนองไม่มีจังหวะ ก็จะรุงรังโยเยไม่เป็นเพลง มีอยู่บ้างเหมือนกันที่เพลงอาจไม่มีจังหวะควบคุมอย่างชัดเจน เช่น เพลงรำ แต่อย่างไรก็ตามก็ยังมีจังหวะอยู่บางแห่ง และมีเสียงที่บรรเลงรอไว้พอที่จะบรรเลงไปพร้อมกันได้ แต่หากมีแต่จังหวะไม่มีทำนองก็เป็นเพลงที่ไม่สมบูรณ์นัก ความถูกต้องของทำนองนั้น คือการบรรเลงที่ถูกต้องตามเนื้อเพลง ไม่ขาดหรือเกิน สามารถทำเสียงได้ชัดเจนไม่เพี้ยน มีการดำเนินทำนองที่เรียบร้อย สามารถรักษาจังหวะและหน้าทับได้ถูกต้องสม่ำเสมอ เช่นนี้จึงเรียกได้ว่ามีความถูกต้องของทำนองและจังหวะ โดยมากการบรรเลงดนตรีที่เกิดความผิดพลาดอันเนื่องมาจากทำนองและจังหวะไม่ถูกต้องนั้น เป็นสิ่งที่ไม่พึงเกิดขึ้น เพราะไม่ว่าจะเป็นการบรรเลงรายบุคคลหรือการบรรเลงเป็นกลุ่ม ก็ควรที่จะต้องมีความสามารถในการกระทำให้เกิดความถูกต้องของทำนองและจังหวะให้ได้ ดังนั้นในการจัดการเรียนรู้นักดนตรีไทยจะต้องเอาใจใส่เรื่องนี้เป็นอย่างดี และนักเรียนก็ต้องมีความตั้งใจศึกษาเล่าเรียน เพราะการที่ครูผู้สอนบอกให้รู้ จังหวะฉิ่ง จังหวะหน้าทับ นั้นมีความสำคัญมากอีกทั้งการฟังเสียงว่าเพี้ยนหรือไม่อย่างไร ก็กับการทำความเข้าใจว่าทำนองแบบใดใช้แทนกันได้บ้างก็เป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาทักษะการบรรเลงดนตรีไทยเป็นอย่างยิ่ง

3.3.3 ความไพเราะที่เกิดจากการบรรเลง

ความไพเราะนั้นเกิดขึ้นจากฝีมือในการบรรเลงเครื่องดนตรีได้อย่างคล่องแคล่วสามารถดำเนินทำนองได้อย่างสอดคล้องกับประเภทของเพลงและเหมาะสมกับบทบาทและหน้าที่ของเครื่องดนตรีแต่ละชนิด ซึ่งนักเรียนจะสามารถบรรเลงให้ไพเราะหรือไม่อย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับการเอาใจใส่ฝึกซ้อมเพิ่มเติมด้วย การเริ่มฝึกหัดเรียนรู้เครื่องดนตรีอย่างถูกต้องและมีการทบทวนตามสมควรจึงเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้นักเรียนสามารถบรรเลงได้อย่างมีลีลา และการที่มีลีลาตัวเองเป็นสิ่งที่แสดงถึงความไพเราะในการบรรเลง

3.3.4 ความพร้อมเพรียง

ผู้ที่บรรเลงดนตรีไทยโดยมีความรู้ความสามารถในระดับเดียวกัน และทุกคนล้วนแต่มีความแม่นยำในเรื่องของความถูกต้องของทำนองและจังหวะ เมื่อบรรเลงดนตรีไทยร่วมกันเป็นกลุ่มกระแสดเสียงที่ออกมาจะมีความพร้อมเพรียงกัน ในการบรรเลงรวมวงนั้นจะต้องมีความพร้อมเพรียงเป็นที่ตั้ง

3.3.5 ความกลมกลืน

ความกลมกลืนเป็นสิ่งที่สำคัญมากต่อการบรรเลงเป็นกลุ่ม ดังเช่นความพร้อมเพรียง เพราะความกลมกลืนนั้นแสดงถึงความสมดุลย์ของเสียงอันมีที่มาจากการบรรเลงเป็นกลุ่ม โดยเกิดจากการบรรเลงเครื่องดนตรีที่มีเสียงเป็นอริแก่กัน ทั้งนี้ นักเรียนจะต้องฝึกฝนให้เกิดการบรรเลงดนตรีที่มีเสียงกลมกลืนกัน ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับความสามารถที่จะดำเนินทำนองได้อย่างไพเราะโดยคำนึงถึงลีลา บทบาทและหน้าที่ของเครื่องดนตรีแต่ละชนิดที่บรรเลงร่วมกันเป็นสำคัญ

3.4 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอน

ความพึงพอใจที่มีต่อการสอนนั้น ถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะระบุว่า ผู้เรียน มีความเห็นอย่างไรกับการจัดการเรียนรู้ของผู้สอน เพื่อจะได้นำข้อมูลนั้นมาใช้พัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป ซึ่งโดยทั่วไปแล้วการประเมินความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้ดนตรีไทยนั้น เป็นสิ่งที่ ปรากฏในการจัดการเรียนรู้ที่ครูไปผู้พิจารณาให้ความรู้แก่ศิษย์ตามความเหมาะสม ฝ่ายศิษย์เองนั้นไม่ค่อยได้มีโอกาสประเมินการจัดการเรียนรู้ของครูเท่าใดนัก แต่การจัดการเรียนรู้ดนตรีไทยที่อยู่ในระบบสถานศึกษา จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้ก้าวหน้าอยู่เสมอเพื่อให้มีความทันต่อเหตุการณ์ เหมาะสมกับสภาพสังคม และการพิจารณาเพื่อดำเนินการพัฒนานั้นก็ควรที่จะมีข้อมูลจากการประเมินความพึงพอใจรวมอยู่ด้วย ดังเช่น นางลักษณ ประสพสุข (2540) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์และความพึงพอใจในการเรียนวิชาคีย์บอร์ดี 1 ของนิสิตวิชาเอกดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ได้รับการฝึกทักษะ คีย์บอร์ดีแบบนิ้วนำเสียง โดยสร้างแบบประเมินความพึงพอใจเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ ตอนที่ 2 เป็นการประเมินความพึงพอใจโดยการใช้มาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยแบ่งความพึงพอใจออกเป็น 6 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรเนื้อหาวิชา การจัดการเรียนการสอน สภาพการเรียนการสอนและอุปกรณ์ ด้านผู้สอน ผู้เรียน และการวัดประเมินผล ตอนที่ 3 เป็นการแสดงความคิดเห็นโดยใช้คำถามปลายเปิด

การประเมินความพึงพอใจที่ปรากฏในการวิจัยในแต่ละเรื่องมักเป็นดังนี้ แต่เนื่องจากผู้วิจัยเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองเป็นนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 2 ข้อคำถามต่าง ๆ ก็ควรลดลงตามความเหมาะสม และสมควรใช้มาตราส่วนประเมินค่าเพียงสามระดับเท่านั้น คือ มาก ปานกลาง และน้อย เพื่อให้ นักเรียนสามารถตอบได้ง่ายและตรงตามจุดประสงค์ที่จะประเมินมากที่สุด

ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยสำหรับนักเรียนในระดับประถมศึกษาชั้นได้มีผู้ศึกษาค้นคว้าวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบทเรียน การสร้างสื่อการสอนที่น่าสนใจ เช่น เทปวีดิทัศน์ รวมไปถึงการสร้างชุดการสอน เป็นต้น การสร้างสื่อการสอนประเภทเทปโทรทัศน์และวีดิทัศน์นั้น รังษี เกษมสุข (2531) ได้สร้างบทเรียนเทปโทรทัศน์ประกอบการสอนวิชาดนตรีเรื่อง ลักษณะของเสียงและการประสมวงของเครื่องดนตรีไทย สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยได้พัฒนาขึ้นและทดลองใช้ ได้ผลดี สอดคล้องกับผลการวิจัยที่ บังอร สุวรรณศรี (2542) ได้สร้างเทปวีดิทัศน์ประกอบการสอนวิชาดนตรีเรื่องการฝึกปฏิบัติสีม้องวงใหญ่ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดสมุทรปราการ ส่วนเรื่องการสร้างชุดการสอนนั้น ชุตินา นวลพลับ (2545) ได้พัฒนาและศึกษาผลการใช้ชุดการเรียนการสอนดนตรีไทยเรื่องซอด้วง สำหรับนักเรียนในระดับประถมศึกษา สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 14 คน โดยใช้แผนการสอนจำนวน 6 แผน ใช้เวลาทั้งสิ้น 28 ชั่วโมง พบว่า พฤติกรรมในการเล่นซอด้วงของนักเรียนอยู่ในระดับดีและนักเรียนมีความพอใจที่จะเรียนซอด้วงโดยใช้ชุดการสอนต่อไป

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า แม้จะมีการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ดนตรีไทยอย่างน่าสนใจแต่ก็ยังไม่ปรากฏงานวิจัยที่มุ่งเน้นการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ดนตรีไทยสำหรับนักเรียนปฐมวัย หรือนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น จะมีอยู่บ้างก็เป็นการพัฒนาคุณลักษณะและพัฒนาการของผู้เรียนมากกว่าการจัดประสบการณ์ทางดนตรี ดังเช่นที่ ศุภกิจ ศรีสุคนธ์ (2539) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ดนตรีไทย พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ดนตรีไทยมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้วิจัยเห็นว่าการคิดค้นและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยให้แก่เด็กนักเรียนในระดับประถมศึกษาตอนต้นนั้นมีความสำคัญ และควรจะต้องมีการสร้างสรรค์การจัดการเรียนรู้ดนตรีไทยที่น่าสนใจเพื่อให้เด็กนักเรียนได้เรียนรู้ดนตรีไทยแล้วเกิดความรักและประทับใจ ดังที่ปรากฏในผลการวิจัยของ กิตติมาพร ตัญหาล้า (2534) ซึ่งทำวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนดนตรีไทยดีเด่น ในระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีสอนและเทคนิคการสอนของครูผู้สอนดนตรีไทยดีเด่นในจังหวัดเชียงใหม่ และศึกษาผลที่นักเรียนและโรงเรียนได้รับ รวมถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสอนของครู ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนดนตรีไทยส่วนใหญ่เตรียมการสอน ทำคู่มือการสอน ทำบันทึกการสอน จัดหาเตรียมสื่อและวิธีวัด

ประเมินผล ดำเนินการสอนโดยการสาธิตควบคู่กับการบรรยายให้นักเรียนสังเกตและปฏิบัติตาม มีการฝึกให้นักเรียนรับผิดชอบและมีวินัยในตนเอง วัดผลโดยการสังเกตเป็นรายบุคคล และกลุ่มเล็ก รวมทั้งกลุ่มใหญ่ นักเรียนรู้จักและรักดนตรีไทยมากขึ้น โรงเรียนมีการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับชุมชนอย่างกว้างขวาง อีกทั้งครูผู้สอนดนตรีไทยมีความชื่นชอบและรักศรัทธาในวิชาชีพ มีความเสียสละอุทิศตนต่อการทำงาน และได้รับการสนับสนุนจากทางโรงเรียนเป็นอย่างดีแม้ว่าจะมีปัญหาที่เป็นอุปสรรคอยู่บ้าง เช่น การขาดแคลนอุปกรณ์ที่เพียงพอต่อการฝึกหัดนักเรียนและเวลาเรียนที่ทักษะที่มีน้อยเกินไป

ดังนั้นเพื่อเป็นการแสวงหาวิธีแห่งการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ดนตรีไทยที่มีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ ซึ่งเป็นนักดนตรีศึกษาที่มีชื่อเสียงมาประยุกต์ใช้ในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่เพื่อพัฒนาทักษะการบรรเลงรายบุคคลและการบรรเลงเป็นกลุ่มของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งการนำเอาแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ มาใช้ในการสอนดนตรีนั้นได้มีผู้ศึกษาวิจัยไว้ดังต่อไปนี้

ธวัชชัย นาควงษ์ (2547) ได้ทดลองใช้หลักสูตรการสอนดนตรีสากลตามแบบของโคดายและออร์ฟในระดับประถมศึกษาที่โรงเรียนวัดหลักสี่ โดยดำเนินการสอนนักเรียนตั้งแต่เริ่มชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในปีการศึกษา พ.ศ. 2542 และติดตามสอนจนกระทั่งนักเรียนเรียนจบภาคต้นของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของปีการศึกษา พ.ศ. 2547 ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ ได้เน้นถึงเรื่องการสอนดนตรีสากลเป็นหลัก อาศัยวิธีการสอนตามแบบของโคดายและออร์ฟสอนดนตรีสากลให้กับนักเรียนทุกคาบเรียนมีการบันทึกวีดิทัศน์ไว้ ดำเนินการวิจัยใช้โครงการสอนที่เคยใช้กับการวิจัยที่โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ แต่ปรับความยืดหยุ่นตามความพร้อมของนักเรียนโรงเรียนวัดหลักสี่ เมื่อสิ้นสุดการวิจัยได้มีการประเมินผลความสามารถของนักเรียนในการร้องโน้ต ร้องเพลง และเป่าขลุ่ยในคีย์ C จากเพลงที่นักเรียนไม่เคยฟังมาก่อนโดยมีผู้ทรงคุณวุฒิอันได้แก่ศึกษานิเทศก์ของกรุงเทพมหานคร และครูดนตรีจากกรมสามัญศึกษา จำนวนรวม 5 ท่าน ร่วมเป็นกรรมการประเมินผล โดยใช้เพลงสำหรับการประเมินผลจากผู้วิจัยและจากคณะกรรมการผลการวิจัยสรุปได้ว่าคะแนนรวมเฉลี่ยจากทุกเพลง เท่ากับ 4.84 จากมาตราวัด 1 - 5 ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิมีความพอใจมากต่อความสามารถในการอ่านโน้ต ร้องเพลง และเป่าขลุ่ยรีคอร์เดอร์ของนักเรียน

เสกสรรค์ พรหมไชยา (2548) ได้ทำวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบทักษะด้านดนตรีและผลสัมฤทธิ์วิชาดนตรีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างการจัดการเรียนการสอนดนตรีตามแบบของโซลตาน โคดาย และคาร์ล ออร์ฟ กับการจัดการเรียนการสอนแบบพื้นฐาน พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนดนตรีตามแบบของโซลตาน โคดาย และคาร์ล ออร์ฟ มีทักษะทางด้านดนตรีและผลสัมฤทธิ์วิชาดนตรีสูงกว่าการจัดการเรียนการสอนแบบพื้นฐาน

เนื่องจากการเรียนการสอนทำให้มีความแม่นยำในเรื่องจังหวะและโน้ตเป็นผลให้นักเรียนเรียนรู้ทฤษฎีดนตรีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สุขุม เทียนสุข (2550) ได้ทำวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้การเป่าขลุ่ยไทยตามแนวทฤษฎีการสอนของคาร์ล ออร์ฟ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านผาเวียง อำเภอ ศรีสัชชานาลัย จังหวัดสุโขทัย ผลการวิจัยพบว่า สามารถทำให้นักเรียนมีความรู้ความเกี่ยวกับ ขลุ่ยไทยมากขึ้น นักเรียนมีทักษะการเป่าขลุ่ยดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับดี

อย่างไรก็ตาม การนำแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ดนตรีไทยยังไม่มีผู้ใดศึกษาค้นคว้าไว้อย่างจริงจัง แต่มีการนำแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ ไปประยุกต์ใช้เพื่อจัดการเรียนรู้ในศาสตร์สาขาอื่น ๆ อยู่บ้าง เช่น วชิรี จารุสาร (2551) ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์โดยใช้แนวทางคาร์ล ออร์ฟ เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลองนักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้น อีกทั้งต้องจิตต์ จิตดี (2547) ได้ดำเนินการศึกษาการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมดนตรีตามแนวคาร์ล ออร์ฟ ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมดนตรีตามแนวคาร์ล ออร์ฟ มีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ด้านการรู้จักเวลา ด้านความอดทน อดกลั้น ด้านความเชื่อมั่นในตนเองและด้านความเป็นผู้นำ ผู้ตามสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญและพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่สูงขึ้นตลอดช่วงของการจัดกิจกรรม รวมถึง สุวีรัตนา ศรีรัตนชมร (2549) ที่ได้ศึกษาความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาาระดับเรียนได้ จากการจัดประสบการณ์กิจกรรมดนตรีตามหลักการของคาร์ล ออร์ฟ ผลการวิจัยพบว่า ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาาระดับเรียนได้ ก่อนการจัดประสบการณ์กิจกรรมดนตรีตามหลักการของคาร์ล ออร์ฟ อยู่ในระดับปานกลาง และความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาาระดับเรียนได้ หลังการจัดประสบการณ์กิจกรรมดนตรีตามหลักการของคาร์ล ออร์ฟ อยู่ในระดับดี อีกทั้งความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาหลังได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมดนตรีตามหลักการของคาร์ล ออร์ฟ มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ในต่างประเทศได้มีการศึกษาค้นคว้า ทำวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนดนตรีที่มีการนำแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ ไปใช้จัดการเรียนรู้ เช่น อีวาริดิกี ซาโชโปโล, วาสสิลิกี เดอริ, ดิมิทริส ชัทซอโปลูส, และ อีโอดอร์ อิลลินอดิส (Evridiki Zachopoulou, Vassiliki Derri, Dimitris Chatzopoulos และ Theodoros Ellinoudis, 2003) ได้ศึกษาวิจัย เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้กิจกรรม

ดนตรีตามแนวทาลโครช และออร์ฟ ในโรงเรียนระดับอนุบาล เพื่อศึกษาผลต่อการเรียนรู้ทักษะทางดนตรี โดยมีประชากรเป็นเด็กนักเรียนระดับอนุบาล 72 คน ชาย 38 คน หญิง 34 คน มีอยู่ระหว่างอายุ 4-6 ปี แบ่งให้ 34 คนเป็นกลุ่มทดลอง ที่เหลืออีก 38 คนมีกิจกรรมได้อิสระ เป็นกลุ่มควบคุม ทุกคนล้วนได้รับอนุญาตจากผู้ปกครอง ดำเนินการโดยให้ปฏิบัติการเคลื่อนไหวเป็นจังหวะ 7 ลักษณะ คือ ตีเข้าด้วยมือสองข้างพร้อมกัน ปรบมือ ใช้มือข้างใดข้างหนึ่งตีเข้า ตีเข้าด้วยมือข้างที่ถนัด ตีเข้าด้วยมือข้างที่ไม่ถนัดกระแทบเข้าด้วยเท้าข้างใดข้างหนึ่งจากตำแหน่งที่นิ่ง เดินจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง จับจังหวะเคาะร้อยครั้งต่อนาทีคะแนนที่ได้จะบ่งบอกความสามารถในการเคลื่อนไหวเข้ากับจังหวะ และคะแนนที่ได้จะเป็น 34 ถ้าทุกคนเคลื่อนไหวที่ได้ถูกต้องการทดลองนี้ จะมีช่วงสัมประสิทธิ์ alpha อยู่ที่ 0.7-0.79 ผลการศึกษาพบว่านักเรียนมีความสามารถในการเคลื่อนไหวแตกต่างกันตามส่วนประกอบของจังหวะ

นอกจากนี้ โบล ได้ใช้แบบสอบถามดำเนินการวิจัยเชิงสำรวจเกี่ยวกับกิจกรรมดนตรีในโรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย การร้องเพลง การเล่นเครื่องดนตรี การเต้น การสร้างสรรค์การเคลื่อนไหวร่างกาย การประพันธ์ การฟังดนตรี การอ่านโน้ตเพลง การฝึกโสตประสาท ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนชื่นชอบการเล่นเครื่องดนตรีมากที่สุด (Bowles, 1997)

โดยรวมแล้วงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนดนตรีตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ ยังมีไม่มากนัก ส่วนใหญ่จะปรากฏอยู่ในรูปของหนังสือหรือบทความ และหากมีการวิจัยก็มักเป็นทักษะที่มีปรากฏเชื่อมโยงกับแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ หากแต่มิได้นำไปใช้ศึกษาวิจัยอย่างกว้างขวางนัก ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดองค์ความรู้ทางการสอนดนตรีไทยโดยมีการประยุกต์ใช้แนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ อันจะเป็นประโยชน์ต่อไปได้

ตอนที่ 5 กรอบแนวคิดในการวิจัยการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเรื่อง ผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่โดยประยุกต์ใช้แนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ ต่อทักษะการบรรเลงรายบุคคล และการบรรเลงเป็นกลุ่มของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 2 เป็นกรอบแนวคิดที่ดำเนินการศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาตรฐาน ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน มาตรฐาน ศ 2.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล รวมทั้งวิธีการสอนของท่านครูมนตรี ตราโมท ศิลปินแห่งชาติ ได้แก่ 1.การนั่งและการจับเครื่องดนตรี 2.การไล่เสียง 3.ต่อเพลงที่สั้น ๆ และง่าย ๆ 4.เรียนรู้จังหวะ และ

5.เปรียบเทียบทำนองที่ใช้แทนกันได้ (มนตรี ตราโมท, 2545) ประกอบกับการสอนดนตรีสำหรับเด็กตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านการลงมือกระทำ (Learning by doing) โดยอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ภาษา และการเคลื่อนไหว โดยมีองค์ประกอบเชื่อมโยงถึงกันผ่านกิจกรรมสำคัญ ดังต่อไปนี้คือ 1.การใช้คำพูดหรือคำคล้องจองไปสู่การเคลื่อนไหวตามจังหวะ 2.การถ่ายทอดจากการพูดไปสู่การร้องเพลงและบรรเลงเครื่องดนตรี 3.การใช้การเคลื่อนไหวเป็นเครื่องแสดงออกถึงความรู้สึกทางดนตรีที่ได้ยิน 4.การใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายทำจังหวะ 5.การคิดสร้างสรรค์ทำนองหรือทำท่วงอย่างทันทีทันใด ประกอบกับหลักการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรี ซึ่งประกอบไปด้วยขั้นตอนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ 5 ขั้นตอน (ณรุทธิ์ สุทธิจิตต์, 2544) คือ กิจกรรมเตรียมความพร้อม กิจกรรมที่เสนอสาระดนตรี กิจกรรมผ่อนคลาย กิจกรรมเพื่อฝึกและพัฒนาทักษะ และกิจกรรมสรุปและประเมินผล ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับ แกรนท์ ที่เสนอลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีในระดับประถมศึกษาไว้ 5 ขั้นตอน เช่นกัน ได้แก่ การใช้เพลงที่คุ้นเคยร้องหรือบรรเลงเป็นการเตรียมความพร้อม การสอนเนื้อหาสาระประจำวัน การเปลี่ยนกิจกรรมเป็นการเข้าจังหวะ หรือไม่ก็เป็นการฟังเพลง การทบทวนความรู้บางประการที่เคยเรียนผ่านมาแล้ว หรือที่เพิ่งจะสอนไปในตอนต้น ช่วงทำก่อนที่จะเลิกเรียนนำเพลงที่คุ้นเคยมาร้องกันอีกซึ่งอาจเป็นคนละเพลงกับตอนเริ่มก็ได้ (Grant, 1951)

เมื่อดำเนินการศึกษาวิเคราะห์แล้วจึงนำมาสังเคราะห์เพื่อสร้างเป็นแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่ โดยประยุกต์ใช้แนวคิดของออร์ฟ ประกอบด้วย จุดประสงค์ กระบวนการจัดการเรียนรู้ สิ่งนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งการวัดและประเมินผล มีลักษณะเป็น แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่ที่ยังคงดำเนินตามวิถีแห่งการถ่ายทอดดนตรีไทยโดยมีการนำแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ มาประยุกต์ใช้เพื่อจัดกิจกรรมดนตรีที่มีความสัมพันธ์กันระหว่างดนตรี ภาษา และการเคลื่อนไหว เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้โดยลงมือทำมากขึ้นแล้วนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีไทยด้านทักษะการบรรเลงรายบุคคล ได้แก่ 1.การนั่งและการจับไม้ 2.ความถูกต้องของทำนองและจังหวะ และ 3.ความไพเราะ อีกทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีไทยด้านทักษะการบรรเลงเป็นกลุ่ม ได้แก่ 1.ความพร้อมเพรียง และ 2.ความกลมกลืน รวมถึงความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอน ดังที่แสดงเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3 ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Designs) แบบศึกษาสองกลุ่มวัดสองครั้ง (The Pretest-Posttest Design with Nonequivalent Groups) ซึ่งเป็นการดำเนินการเพื่อศึกษาวิจัยผลของการใช้แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงระนาดเอกและซ็องวงใหญ่โดยประยุกต์ใช้แนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ เพื่อพัฒนาทักษะการบรรเลงรายบุคคล และการบรรเลงเป็นกลุ่มของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 2 โดยมีการกำหนดรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย ได้แก่ ประชากร กลุ่มตัวอย่าง ตัวแปร รวมทั้งสาระที่ดำเนินการจัดการเรียนรู้ และระยะเวลาในการทดลอง ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยกำหนดให้ขอบเขตของประชากรในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่ผู้วิจัยปฏิบัติหน้าที่เป็นอาจารย์ประจำ โดยกำหนดให้ประชากร คือ นักเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม จำนวน 7 ห้อง (266 คน) เลือกกลุ่มตัวอย่างตามวิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 4 ห้อง (148 คน) เพื่อให้สามารถดำเนินการทดลองได้อย่างต่อเนื่อง โดยสุ่มให้มีกลุ่มปกติสองห้อง และกลุ่มออร์ฟสองห้องด้วยวิธีจับฉลาก นักเรียนในกลุ่มปกติเรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงระนาดเอกและซ็องวงใหญ่ตามวิถีไทย ส่วนนักเรียนในกลุ่มออร์ฟเรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงระนาดเอกและซ็องวงใหญ่ตามวิถีไทยที่มีการประยุกต์ใช้แนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยมีตัวแปรดังนี้

ตัวแปรต้น ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงระนาดเอกและซ็องวงใหญ่โดยประยุกต์ใช้แนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ

ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีไทยด้านทักษะการบรรเลงรายบุคคลและการบรรเลงเป็นกลุ่ม ซึ่งประกอบด้วย การนั่งและการจับเครื่องดนตรี ความถูกต้องของทำนองและจังหวะ ความไพเราะที่เกิดจากการบรรเลง ความพร้อมเพรียง และความกลมกลืน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนด้วย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่ แบบทดสอบทักษะการบรรเลงรายบุคคลและการบรรเลงเป็นกลุ่ม แบบบันทึกหลังสอน รวมทั้งแบบบันทึกหลังเรียนและแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอน โดยมีขั้นตอนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การสร้าง แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การบรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่ โดยประยุกต์ใช้แนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ

1.1 ศึกษาเอกสาร ตำราและบทความรวมทั้งงานวิจัย ที่เกี่ยวกับการสอนระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่ รวมทั้งกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ ตลอดจนวิธีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่โดยประยุกต์ใช้แนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ

1.2 วิเคราะห์ และพิจารณาเลือกสรรเนื้อหาสาระรวมทั้งกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่โดยประยุกต์ใช้แนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ

1.3 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่โดยประยุกต์ใช้แนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ และให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ เมื่อตรวจสอบแล้วปรับปรุงแก้ไขตามที่ได้รับคำแนะนำและให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง

1.4 เสนอแผนการจัดการเรียนรู้เครื่องดนตรีไทยโดยประยุกต์ใช้แนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ ให้แก่ผู้เชี่ยวชาญ 9 ท่าน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญทางการสอนดนตรีตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ 3 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญทางการสอนเครื่องดนตรีไทยประเภทเครื่องตี 3 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรี 3 ท่าน เพื่อดำเนินการตรวจแก้ไขให้มีความเหมาะสม ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 ท่าน ตามรายละเอียดดังกล่าว โดยระบุผลการประเมินไว้ในผลการวิเคราะห์ข้อมูล และระบุรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิไว้ในภาคผนวก ก

1.5 เมื่อดำเนินการตรวจสอบแล้วปรับปรุงแก้ไขตามที่ได้รับคำแนะนำ จากนั้นนำแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่โดยประยุกต์ใช้แนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม จำนวน 38 คน (1 ห้องเรียน) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้แต่มีพื้นฐานความรู้และสภาพแวดล้อมใกล้เคียงกันกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อดำเนินการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้

1.6 นำผลการทดลองใช้มาปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ จากนั้นนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2. การสร้างแบบทดสอบทักษะการบรรเลงรายบุคคลและการบรรเลงเป็นกลุ่ม

การทดสอบมี 4 ครั้ง คือ 1.การประเมินความสามารถทั่วไปของนักเรียน 2.การทดสอบเพื่อประเมินทักษะการบรรเลงรายบุคคลและการบรรเลงเป็นกลุ่มของนักเรียน (ครั้งที่ 1) 3.การทดสอบเพื่อจำแนกทักษะการบรรเลงรายบุคคลและการบรรเลงเป็นกลุ่มของนักเรียน (ครั้งที่ 2) และ 4.การทดสอบเพื่อจำแนกทักษะการบรรเลงรายบุคคลและการบรรเลงเป็นกลุ่มของนักเรียน (ครั้งที่ 3) ซึ่งผู้วิจัยในฐานะผู้สอนจะเป็นผู้ สอดด้วยตนเองร่วมกับผู้เชี่ยวชาญอีก 1 ท่าน เพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนในการให้คะแนน พร้อมทั้งมีการบันทึกภาพและวีดิทัศน์ โดยการสร้างแบบทดสอบมีขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร ตำราและบทความรวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนระนาดเอก และฆ้องวงใหญ่ รวมทั้งทักษะการบรรเลงรายบุคคล การบรรเลงเป็นกลุ่ม ตลอดจนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อสร้างแบบทดสอบทักษะการบรรเลงรายบุคคลและการบรรเลงเป็นกลุ่ม

2.2 วิเคราะห์ และพิจารณาเลือกสรรลักษณะที่แสดงถึงทักษะการบรรเลงรายบุคคลและการบรรเลงเป็นกลุ่ม พร้อมทั้งจัดทำเกณฑ์ในการประเมิน

2.3 สร้างแบบทดสอบทักษะการบรรเลงรายบุคคลและการบรรเลงเป็นกลุ่ม แล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ เมื่อตรวจสอบแล้วปรับปรุงแก้ไขตามที่ได้รับคำแนะนำและให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง

2.4 คัดเลือกผู้เชี่ยวชาญเพื่อสอบทักษะการบรรเลงรายบุคคลและการบรรเลงเป็นกลุ่มร่วมกับผู้วิจัยตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นดังนี้คือ ต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ให้แก่นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 2 มาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี และเคยเป็นผู้นิเทศนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาดนตรีศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี เมื่อได้รายชื่อผู้เชี่ยวชาญแล้ว ดำเนินการทดลองให้คะแนนนักเรียนและหาความสอดคล้องของการให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ใช้ในการสอบทักษะการบรรเลงรายบุคคลและการบรรเลงเป็นกลุ่มให้เป็นไปทิศทางเดียวกันในการวิจัยครั้งนี้ ได้คัดเลือก อาจารย์สุกัญญา ทวีทรัพย์ประเสริฐ เป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อสอบทักษะการบรรเลงรายบุคคลและการบรรเลงเป็นกลุ่มร่วมกับผู้วิจัย

2.5 นำแบบทดสอบทักษะการบรรเลงรายบุคคลและการบรรเลงเป็นกลุ่มที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม จำนวน 38 คน (1 ห้องเรียน) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้แต่มีพื้นฐานความรู้และสภาพแวดล้อมใกล้เคียงกันกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อดำเนินการทดลองใช้

2.6 นำผลการทดลองใช้มาปรับปรุงแบบทดสอบทักษะการบรรเลงรายบุคคลและการบรรเลงเป็นกลุ่ม จากนั้นนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

3. การสร้างแบบบันทึกหลังสอนเพื่อบันทึกข้อมูลการจัดการเรียนรู้แต่ละครั้งไว้ในลักษณะของบันทึกหลังสอน โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร ตำราและบทความรวมทั้งงานวิจัย ที่เกี่ยวกับการสอนระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่ รวมทั้งการทำบันทึกหลังสอน ตลอดจนการบันทึกข้อมูล ในแต่ละครั้งที่ดำเนินการสอน เพื่อสร้างแบบบันทึกการสอน

3.2 วิเคราะห์ และพิจารณาเลือกสรรหัวข้อที่แสดงถึงภาพรวมของการจัดการเรียนรู้ อย่างเหมาะสม

3.3 สร้างแบบบันทึกหลังสอน แล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ เมื่อตรวจสอบแล้วปรับปรุงแก้ไขตามที่ได้รับคำแนะนำและให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง

3.4 เมื่อดำเนินการตรวจสอบแล้วปรับปรุงแก้ไขตามที่ได้รับคำแนะนำ แล้วนำแบบบันทึกหลังสอนที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม จำนวน 38 คน (1 ห้องเรียน) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้แต่มีพื้นฐานความรู้และสภาพแวดล้อมใกล้เคียงกันกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อดำเนินการทดลอง

3.5 นำผลการทดลองใช้มาปรับปรุงแบบบันทึกหลังสอน จากนั้นนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

4. การสร้างแบบบันทึกหลังเรียนและแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอน

4.1 ศึกษาเอกสาร ตำราและบทความรวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวกับการทำบันทึกหลังเรียนและการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอน เพื่อสร้างแบบบันทึกหลังเรียนและแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอน

4.2 วิเคราะห์ และพิจารณาเลือกสรรหัวข้อสำหรับใช้ในการบันทึกหลังเรียนและการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอน พร้อมออกแบบลักษณะของแบบบันทึกและแบบประเมินให้เหมาะสม

4.3 สร้างแบบบันทึกหลังเรียนและแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ เมื่อตรวจสอบแล้วปรับปรุงแก้ไขตามที่ได้รับคำแนะนำและให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง

4.5 เมื่อดำเนินการตรวจสอบแล้วปรับปรุงแก้ไขตามที่ได้รับคำแนะนำ จากนั้นนำแบบบันทึกหลังเรียนและแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนที่ผ่านการ

ปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม จำนวน 38 คน (1 ห้องเรียน) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้แต่มีพื้นฐานความรู้และสภาพแวดล้อมใกล้เคียงกันกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อดำเนินการทดลองใช้

4.6 นำผลการทดลองใช้มาปรับปรุงแบบบันทึกหลังเรียนและแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอน จากนั้นนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

การดำเนินการทดลอง

เมื่อดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยสำเร็จแล้ว ผู้วิจัยจึงดำเนินการทดลอง ซึ่งกระทำการเป็นการกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Designs) แบบศึกษาสองกลุ่มวัดสองครั้ง (The Pretest-Posttest Design with Nonequivalent Groups) มีระยะเวลาทดลองทั้งสิ้น 14 สัปดาห์ โดยกำหนดกลุ่มประชากรเป็นนักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในปีการศึกษา 2553 ตั้งแต่วันที่ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2554 ถึง 19 กันยายน พ.ศ. 2554 สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 1 คาบ คาบละ 60 นาที โดยไม่มีการฝึกซ้อมเพิ่มเติมนอกเหนือจากระยะเวลาที่ดำเนินการทดลอง โดยมีนักเรียนระดับชั้นละ 7 ห้องเรียน ห้องเรียนละประมาณ 38 คน ซึ่งมีการจัดนักเรียนเข้าห้องเรียนโดยการสุ่ม รวมจำนวนนักเรียน $(2 \times 7 \times 38) = 266$ คน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการพิจารณาเลือกห้องเรียนจากระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 4 ห้องเรียน ห้องละ 37 คน รวม 148 คน จับฉลากให้มีกลุ่มปกติสองห้อง (ใช้แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่ตามวิถีไทย) และกลุ่มออร์ฟสองห้อง (ใช้แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่ตามวิถีไทยที่มีการประยุกต์ใช้แนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ) การทดสอบทักษะมีการบันทึกภาพและวิดีโอเพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ประเมินสามารถประเมินได้อย่างถี่ถ้วน ฮอฟเฟอร์ (Hoffer, 2001)

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในการทดลองทั้งสิ้น 14 สัปดาห์ โดยแต่ละสัปดาห์มีรายละเอียดที่เกี่ยวกับการทดลองดังนี้ สัปดาห์ที่ 1 การประเมินความสามารถทั่วไปของนักเรียน สัปดาห์ที่ 2 ดำเนินการการทดลอง (ผู้สอนบันทึกหลังสอน ครั้งที่ 1 ผู้เรียนบันทึกหลังเรียนและประเมินความพึงพอใจ ครั้งที่ 1) สัปดาห์ที่ 3 ดำเนินการการทดลอง (ผู้สอนบันทึกหลังสอน ครั้งที่ 2 ผู้เรียนบันทึกหลังเรียนและประเมินความพึงพอใจ ครั้งที่ 2) สัปดาห์ที่ 4 ทดสอบประเมินทักษะการบรรเลงรายบุคคลและการบรรเลงเป็นกลุ่มของนักเรียน ครั้งที่ 1 สัปดาห์ที่ 5 ดำเนินการการทดลอง (ผู้สอนบันทึกหลังสอน ครั้งที่ 3 ผู้เรียนบันทึกหลังเรียนและประเมินความพึงพอใจ ครั้งที่

3) สัปดาห์ที่ 6 ดำเนินการการทดลอง (ผู้สอนบันทึกหลังสอน ครั้งที่ 4 ผู้เรียนบันทึกหลังเรียนและประเมินความพึงพอใจ ครั้งที่ 4) สัปดาห์ที่ 7 ดำเนินการการทดลอง (ผู้สอนบันทึกหลังสอน ครั้งที่ 5 ผู้เรียนบันทึกหลังเรียนและประเมินความพึงพอใจ ครั้งที่ 5) สัปดาห์ที่ 8 ดำเนินการการทดลอง (ผู้สอนบันทึกหลังสอน ครั้งที่ 6 ผู้เรียนบันทึกหลังเรียนและประเมินความพึงพอใจ ครั้งที่ 6) สัปดาห์ที่ 9 ทดสอบประเมินทักษะการบรรเลงรายบุคคลและการบรรเลงเป็นกลุ่มของนักเรียน ครั้งที่ 2 สัปดาห์ที่ 10 ดำเนินการการทดลอง (ผู้สอนบันทึกหลังสอน ครั้งที่ 7 ผู้เรียนบันทึกหลังเรียนและประเมินความพึงพอใจ ครั้งที่ 7) สัปดาห์ที่ 11 ดำเนินการการทดลอง (ผู้สอนบันทึกหลังสอน ครั้งที่ 8 ผู้เรียนบันทึกหลังเรียนและประเมินความพึงพอใจ ครั้งที่ 8) สัปดาห์ที่ 12 ดำเนินการการทดลอง (ผู้สอนบันทึกหลังสอน ครั้งที่ 9 ผู้เรียนบันทึกหลังเรียนและประเมินความพึงพอใจ ครั้งที่ 9) สัปดาห์ที่ 13 ดำเนินการการทดลอง (ผู้สอนบันทึกหลังสอน ครั้งที่ 10 ผู้เรียนบันทึกหลังเรียนและประเมินความพึงพอใจ ครั้งที่ 10) สัปดาห์ที่ 14 ทดสอบประเมินทักษะการบรรเลงรายบุคคลและการบรรเลงเป็นกลุ่มของนักเรียน ครั้งที่ 3 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 กิจกรรมการทดลองในแต่ละสัปดาห์

กิจกรรม		สัปดาห์													
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
ทดสอบทักษะการบรรเลง	รายบุคคล			√					√					√	
	เป็นกลุ่ม			√					√					√	
ผู้สอนบันทึกหลังสอน		√	√		√	√	√	√		√	√	√	√		
ผู้เรียนบันทึกหลังเรียนและประเมินความพึงพอใจ		√	√		√	√	√	√		√	√	√	√		

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์ผลการทดสอบประเมินทักษะการบรรเลงรายบุคคลและการบรรเลงเป็นกลุ่มของนักเรียน ระหว่างกลุ่มออร์ฟและกลุ่มปกติ โดยใช้สถิติเชิงบรรยาย
2. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอน โดยใช้สถิติเชิงบรรยาย
3. วิเคราะห์ข้อมูลการบันทึกหลังสอนและการบันทึกหลังเรียนโดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาผลของการใช้แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องเครื่องดนตรีไทยโดยประยุกต์ใช้แนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ เพื่อพัฒนาทักษะการบรรเลงรายบุคคลและการบรรเลงเป็นกลุ่มของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 แผนการจัดการเรียนรู้

เมื่อดำเนินการพัฒนาและสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ตามวิถีไทยรวมทั้งแผนการจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้แนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ เรียบร้อยแล้ว ได้ดำเนินการประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนนักเรียนในระดับประถมศึกษา 3 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนดนตรีไทย 3 ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนดนตรีตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ 3 ท่าน รวมทั้งสิ้น 9 ท่าน ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 อยู่ในระดับที่ 4 จากมาตรวัด 1-5 ($M = 4.311, SD = 0.147$) , แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 อยู่ในระดับที่ 4 จากมาตรวัด 1-5 ($M = 4.204, SD = 0.146$) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 อยู่ในระดับที่ 4 จากมาตรวัด 1-5 ($M = 4.231, SD = 0.144$) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 อยู่ในระดับที่ 4 จากมาตรวัด 1-5 ($M = 4.413, SD = 0.199$) และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 อยู่ในระดับที่ 4 จากมาตรวัด 1-5 ($M = 4.480, SD = 0.343$) ทั้งนี้ภาพรวมของคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 5 แผน อยู่ในระดับที่ 4 จากมาตรวัด 1-5 ($M = 4.328, SD = 0.235$) ซึ่งมีความหมายว่ากิจกรรมมีความเหมาะสมดี มีวิธีดำเนินการจัดกิจกรรมได้ดี ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้จากผู้ทรงคุณวุฒิ

แผนที่	ค่าเฉลี่ยผลการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ				
	ด้านการสอนนักเรียนในระดับประถมศึกษา (5 คะแนน)	การสอนดนตรีไทย (5 คะแนน)	การสอนดนตรีตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ (5 คะแนน)	เฉลี่ยรวม (5 คะแนน)	SD
1	4.111	4.462	4.359	4.311	0.147
2	4.278	4.333	4.000	4.204	0.146
3	4.333	4.333	4.028	4.231	0.144
4	4.389	4.667	4.182	4.413	0.199
5	4.778	4.661	4.000	4.480	0.343
เฉลี่ย	4.378	4.491	4.114	4.328	0.235

แผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นในการวิจัยครั้งนี้ มี 5 แผน แต่ละแผนใช้เวลาจัดการเรียนรู้ แผนละ 2 ชั่วโมง ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วยกิจกรรมหลัก 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมเตรียมความพร้อม กิจกรรมการเรียนรู้ และกิจกรรมการสรุปเนื้อหา โดยมีองค์ประกอบ สำคัญ 5 ส่วน คือ แนวคิด จุดประสงค์ กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อ และการวัดผล ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

1. แนวคิด การกำหนดแนวคิดพิจารณาจากลักษณะการถ่ายทอดทักษะการบรรเลงเครื่องดนตรีไทยตามขนบธรรมเนียม
2. จุดประสงค์ กำหนดขึ้นโดยให้มีความสัมพันธ์กับแนวคิด โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนสามารถ นั่งและจับไม้ตีเครื่องดนตรีได้อย่างถูกต้องและสามารถบรรเลง ได้ถูกต้องทั้งทำนองและจังหวะ
3. กระบวนการจัดการเรียนรู้ ใช้วิธีการถ่ายทอดความรู้ความสามารถทางดนตรีไทยตาม แบบแผน คือ มีครูเป็นผู้สาธิต จากนั้นนักเรียนปฏิบัติตามและมีการปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องที่ล ะวรจนจบเพลง และมีการตรวจสอบเพื่อให้สามารถบรรเลงได้อย่างดี
4. สื่อ ประกอบด้วย สื่อการเรียนรู้ที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน เช่น เครื่องดนตรีไทย
5. การวัดผล ใช้การสังเกตเพื่อวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้

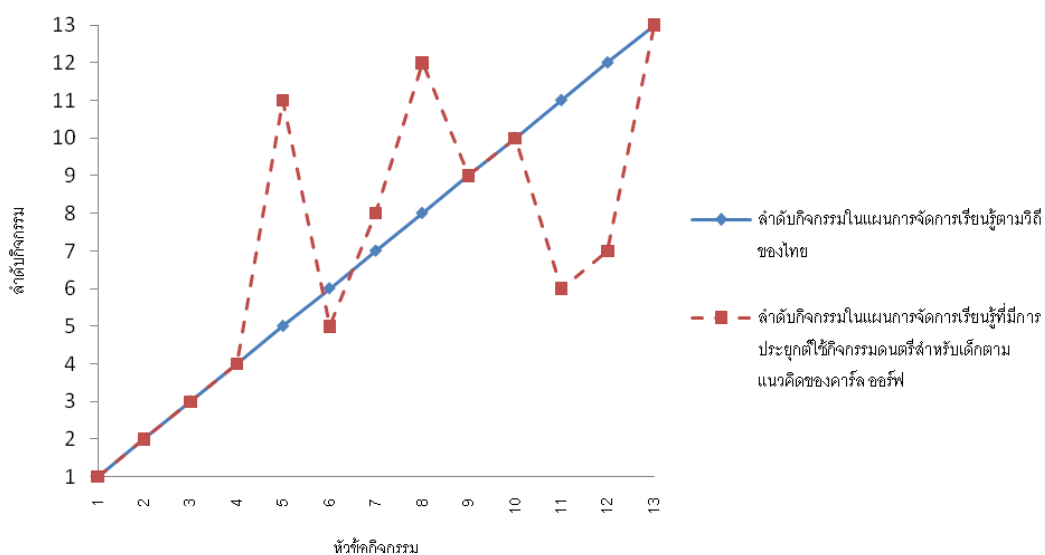
ทั้งนี้ ในแผนการจัดการเรียนรู้ตามวิธีของไทย และแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการประยุกต์ใช้ กิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ มีแนวคิด และจุดประสงค์การเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผลเหมือนกันแต่มีความแตกต่างกันที่วิธีดำเนินการตามแนวทางของแต่ละแผน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการประยุกต์ใช้กิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กตามแนวคิด ของคาร์ล ออร์ฟ จะมีการจัดกิจกรรมที่ใช้ความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ภาษา และการเคลื่อนไหว เชื่อมโยงไปสู่การสอนดนตรีไทยตามขนบธรรมเนียม เป็นผลให้หัวข้อกิจกรรมของทั้งสองแผนมีการ เรียงลำดับกิจกรรมต่างกัน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ แผนที่ 1 เรื่อง การบรรเลงโน้ตคู่ 4 และ โน้ตคู่ 8 ในการจัดการเรียนรู้ ตามวิธีไทย มีหัวข้อกิจกรรมทั้งสิ้น 13 หัวข้อ เรียงตามลำดับโดยเริ่มจาก การเตรียมความพร้อม การนั่ง การจับไม้ การตีเครื่องดนตรี การบรรเลงโน้ตคู่ 4 และโน้ตคู่ 8 การผ่อนคลาย การฝึกบรรเลงโน้ต คู่ 4 และโน้ตคู่ 8 การทบทวนการบรรเลงโน้ตคู่ 4 และโน้ตคู่ 8 การฝึกบรรเลงจังหวะเพลงลามาละลิลา การบรรเลงเพลงลามาละลิลา การร้องเพลงลามาละลิลา การแต่งคำร้องเพลงลามาละลิลา การสรุปและ ประเมินผล ส่วนการจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้แนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ จะเรียงลำดับ 13 หัวข้อ ดังนี้ คือ การเตรียมความพร้อม การนั่ง การจับไม้ การตีเครื่องดนตรี การผ่อนคลาย การร้องเพลงลามาละลิลา การแต่งคำร้องเพลงลามาละลิลา การฝึกบรรเลงโน้ตคู่ 4 และโน้ตคู่ 8 การฝึกบรรเลงจังหวะเพลงลา

มะลิลา การบรรเลงเพลงลามะลิลา การบรรเลงโน้ตคู่ 4 และโน้ตคู่ 8 การทบทวนการบรรเลงโน้ตคู่ 4 และโน้ตคู่ 8 การสรุปและประเมินผล ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ตารางแสดงหัวข้อกิจกรรมและลำดับกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

หัวข้อกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ แผนที่ 1	ลำดับกิจกรรมใน แผนการจัดการเรียนรู้ ตามวิธีของไทย	ลำดับกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ที่มี การประยุกต์ใช้กิจกรรมดนตรีสำหรับเด็ก ตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ
การเตรียมความพร้อม	1	1
การนั่ง	2	2
การจับไม้	3	3
การตีเครื่องดนตรี	4	4
การบรรเลงโน้ตคู่ 4 และโน้ตคู่ 8	5	11
การผ่อนคลาย	6	5
การฝึกบรรเลงโน้ตคู่ 4 และโน้ตคู่ 8	7	8
การทบทวนการบรรเลงโน้ตคู่ 4 และโน้ตคู่ 8	8	12
การฝึกบรรเลงจังหวะเพลงลามะลิลา	9	9
การบรรเลงเพลงลามะลิลา	10	10
การร้องเพลงลามะลิลา	11	6
การแต่งคำร้องเพลงลามะลิลา	12	7
การสรุปและประเมินผล	13	13

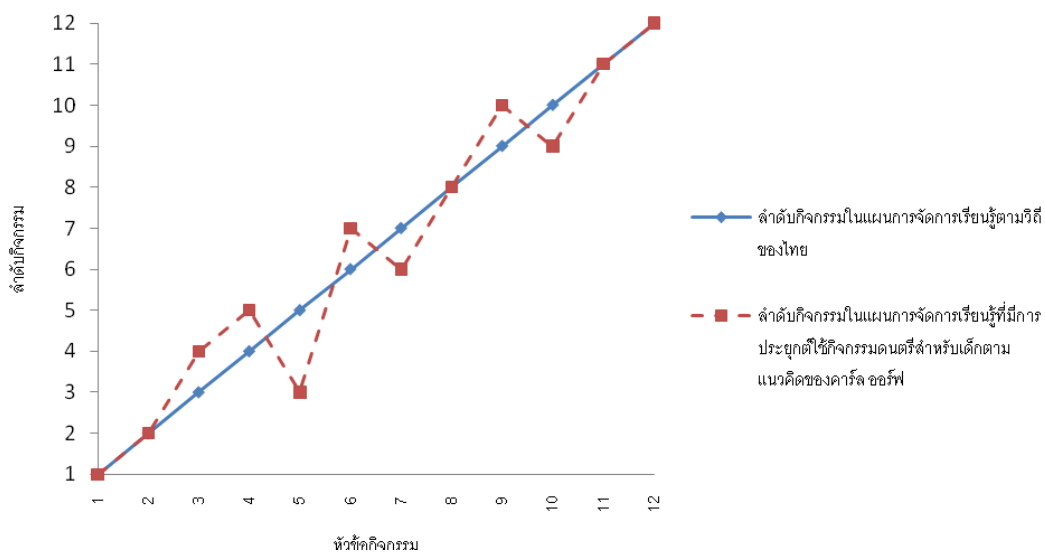
แผนภูมิที่ 2 กราฟเปรียบเทียบลำดับของหัวข้อกิจกรรมในการสอบตามวิธีไทยและตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ แผนที่ 1

แผนการจัดการเรียนรู้ แผนที่ 2 เรื่อง การบรรเลงเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1 (1 จังหวะ หน้าทับแรก) ในการจัดการเรียนรู้ตามวิถีไทย มีหัวข้อกิจกรรมทั้งสิ้น 12 หัวข้อ เรียงตามลำดับโดยเริ่มจาก การทบทวนการบรรเลงโน้ตคู่ 8 และโน้ตคู่ 4 กิจกรรมเตรียมความพร้อม การฝึกบรรเลงโน้ต |-ฟฟฟ|-ฟฟฟ การฝึกบรรเลงโน้ต |-ฟฟฟ|-ฟฟฟ และ |มฟซล|ทลซฟ| การผ่อนคลาย การบรรเลงโน้ต |-ฟฟฟ|-ฟฟฟ และ |มฟซล|ทลซฟ| ประกอบจังหวะฉิ่ง ทบทวนการบรรเลงโน้ต |-ฟฟฟ|-ฟฟฟ และ |มฟซล|ทลซฟ| การฝึกบรรเลงโน้ต |-มมม|-ดดด และ |ซลทล|ซฟมด| การผ่อนคลาย ทบทวนการบรรเลงโน้ต |-มมม|-ดดด และ |ซลทล|ซฟมด| การบรรเลงโน้ตเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1 (1 จังหวะ หน้าทับแรก) ประกอบจังหวะฉิ่งและจังหวะหน้าทับ การสรุปและประเมินผล ส่วนการจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้แนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ จะเรียงลำดับ 12 หัวข้อ ดังนี้ คือ การทบทวนการบรรเลงโน้ตคู่ 8 และโน้ตคู่ 4 กิจกรรมเตรียมความพร้อม การผ่อนคลาย การฝึกบรรเลงโน้ต |-ฟฟฟ|-ฟฟฟ การฝึกบรรเลงโน้ต |-ฟฟฟ|-ฟฟฟและ |มฟซล|ทลซฟ| ทบทวนการบรรเลงโน้ต |-ฟฟฟ|-ฟฟฟ และ |มฟซล|ทลซฟ| การบรรเลงโน้ต |-ฟฟฟ|-ฟฟฟ และ |มฟซล|ทลซฟ| ประกอบจังหวะฉิ่ง การฝึกบรรเลงโน้ต |-มมม|-ดดด และ |ซลทล|ซฟมด| ทบทวนการบรรเลงโน้ต |-มมม|-ดดด และ |ซลทล|ซฟมด| การฝึกผ่อนคลาย การการบรรเลงโน้ตเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1 (1 จังหวะ หน้าทับแรก) ประกอบจังหวะฉิ่งและจังหวะหน้าทับ การสรุปและประเมินผล ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ตารางแสดงหัวข้อกิจกรรมและลำดับกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

<u>หัวข้อกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ แผนที่ 2</u>	<u>ลำดับกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ตามวิถีของไทย</u>	<u>ลำดับกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการประยุกต์ใช้กิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ</u>
1.การทบทวนการบรรเลงโน้ตคู่ 8 และโน้ตคู่ 4	1	1
2.กิจกรรมเตรียมความพร้อม	2	2
3.การฝึกบรรเลงโน้ต -ฟฟฟ -ฟฟฟ	3	4
4.การฝึกบรรเลงโน้ต -ฟฟฟ -ฟฟฟและ มฟซล ทลซฟ	4	5
5.การผ่อนคลาย	5	3
6.การบรรเลงโน้ต -ฟฟฟ -ฟฟฟ และ มฟซล ทลซฟ ประกอบจังหวะฉิ่ง	6	7
7.ทบทวนการบรรเลงโน้ต -ฟฟฟ -ฟฟฟ และ มฟซล ทลซฟ	7	6
8.การฝึกบรรเลงโน้ต -มมม -ดดด และ ซลทล ซฟมด	8	8
9.การผ่อนคลาย	9	10
10.ทบทวนการบรรเลงโน้ต -มมม -ดดด และ ซลทล ซฟมด	10	9
11.การบรรเลงโน้ตเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1 (1 จังหวะ หน้าทับแรก) ประกอบจังหวะฉิ่ง และจังหวะหน้าทับ	11	11
12.การสรุปและประเมินผล	12	12

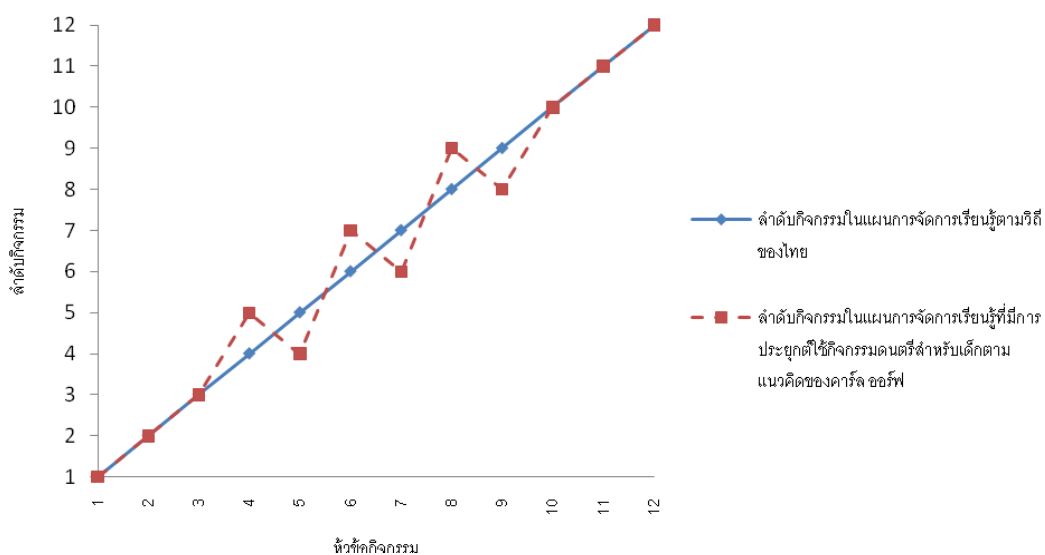

แผนภูมิที่ 3 กราฟเปรียบเทียบลำดับของหัวข้อกิจกรรมในการสอบตามวิถีไทยและตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ แผนที่ 2

แผนการจัดการเรียนรู้ แผนที่ 3 เรื่อง การบรรเลงเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1 (1 จังหวะ หน้าทับหลัง) ในการจัดการเรียนรู้ตามวิถีไทย มีหัวข้อกิจกรรมทั้งสิ้น 12 หัวข้อ เรียงตามลำดับโดยเริ่มจาก การทบทวนการบรรเลงการบรรเลงโน้ตเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1 (1 จังหวะหน้าทับแรก) การเตรียมความพร้อม การฝึกบรรเลงโน้ต |ม-ล|-ท-ด| การฝึกบรรเลงโน้ต |ม-ล|-ท-ด| และ |ทดมฟ|มลทต| การผ่อนคลาย การบรรเลงโน้ต |ม-ล|-ท-ด|และ |ทดมฟ|มลทต| ประกอบจังหวะฉิ่ง ทบทวนการบรรเลงโน้ต |ม-ล|-ท-ด|และ |ทดมฟ|มลทต| การฝึกบรรเลงโน้ต |ม-ด|-ท-ล| และ |ลทฟซ|ลดทล| การผ่อนคลาย ทบทวนการบรรเลงโน้ต |ม-ด|-ท-ล| และ |ลทฟซ|ลดทล| การบรรเลงโน้ตเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1 (1 จังหวะหน้าทับหลัง) ประกอบจังหวะฉิ่งและจังหวะหน้าทับ การสรุปและประเมินผล ส่วนการจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้แนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ จะเรียงลำดับ 12 หัวข้อ ดังนี้ คือ การทบทวนการบรรเลงการบรรเลงโน้ตเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1 (1 จังหวะหน้าทับแรก) การเตรียมความพร้อม การฝึกบรรเลงโน้ต |ม-ล|-ท-ด| การผ่อนคลาย การฝึกบรรเลงโน้ต |ม-ล|-ท-ด|และ |ทดมฟ|มลทต| ทบทวนการบรรเลงโน้ต |ม-ล|-ท-ด| และ |ทดมฟ|มลทต| การบรรเลงโน้ต |ม-ล|-ท-ด| และ |ทดมฟ|มลทต| ประกอบจังหวะฉิ่ง การผ่อนคลาย การฝึกบรรเลงโน้ต |ม-ด|-ท-ล| และ |ลทฟซ|ลดทล| ทบทวนการบรรเลงโน้ต |ม-ด|-ท-ล| และ |ลทฟซ|ลดทล| การบรรเลงโน้ตเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1 (1 จังหวะหน้าทับหลัง) ประกอบจังหวะฉิ่งและจังหวะหน้าทับ การสรุปและประเมินผล ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ตารางแสดงหัวข้อกิจกรรมและลำดับกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

หัวข้อกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ แผนที่ 3	ลำดับกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ตามวิธีของไทย	ลำดับกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการประยุกต์ใช้กิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ
1.การทบทวนการบรรเลงการบรรเลงโน้ตเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1 (1 จังหวะหน้าทับแรก)	1	1
2.การเตรียมความพร้อม	2	2
3.การฝึกบรรเลงโน้ต -ม-ล -ท-ด	3	3
4.การฝึกบรรเลงโน้ต -ม-ล -ท-ด และ ทดมฟ มลทด	4	5
5.การผ่อนคลาย	5	4
6.การบรรเลงโน้ต -ม-ล -ท-ด และ ทดมฟ มลทด ประกอบจังหวะฉิ่ง	6	7
7.ทบทวนการบรรเลงโน้ต -ม-ล -ท-ด และ ทดมฟ มลทด	7	6
8.การฝึกบรรเลงโน้ต -ม-ด -ท-ล และ ลทฟซ ลดทล	8	9
9.การผ่อนคลาย	9	8
10.ทบทวนการบรรเลงโน้ต -ม-ด -ท-ล และ ลทฟซ ลดทล	10	10
11.การบรรเลงโน้ตเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1 (1 จังหวะหน้าทับหลัง) ประกอบจังหวะฉิ่งและจังหวะหน้าทับ	11	11
12.การสรุปและประเมินผล	12	12

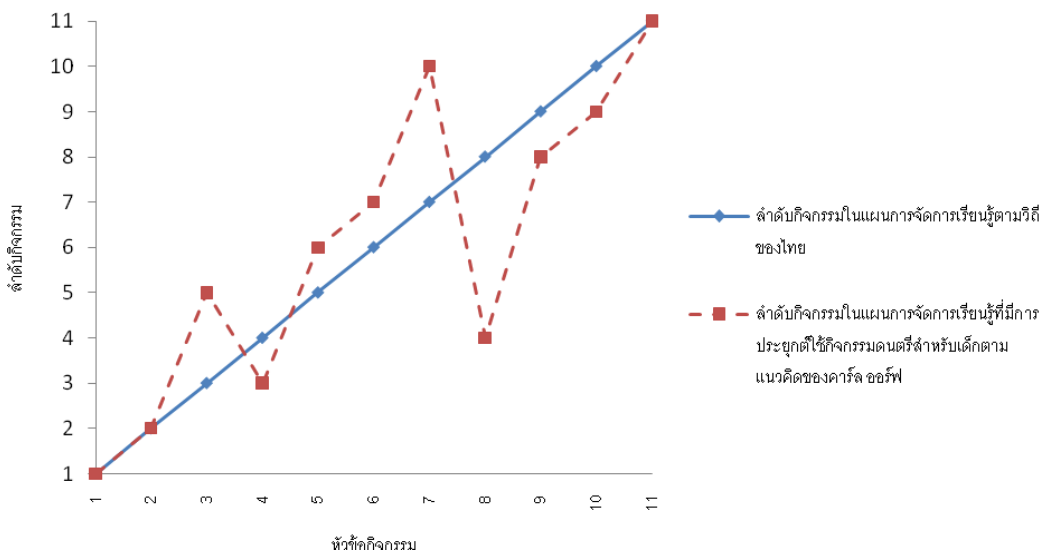

แผนภูมิที่ 4 กราฟเปรียบเทียบลำดับของหัวข้อกิจกรรมในการสอบตามวิธีไทยและตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ แผนที่ 3

แผนการจัดการเรียนรู้ แผนที่ 4 เรื่อง การบรรเลงรายบุคคล และการบรรเลงเป็นกลุ่ม ในการจัดการเรียนรู้ตามวิถีไทย มีหัวข้อกิจกรรมทั้งสิ้น 11 หัวข้อ เรียงตามลำดับโดยเริ่มจาก ทบทวนการบรรเลงโน้ตเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1 การเตรียมความพร้อม การบรรเลงเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1 เป็นรายบุคคล การผ่อนคลาย การฝึกบรรเลงเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1 เป็นรายบุคคล ทบทวนการบรรเลงเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1 เป็นรายบุคคล การบรรเลงเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1 เป็นรายกลุ่ม การผ่อนคลาย ฝึกบรรเลงเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1 เป็นรายกลุ่ม ทบทวนการบรรเลงเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1 เป็นรายกลุ่ม การสรุปและประเมินผล ส่วนการจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้แนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ จะเรียงลำดับ 11 หัวข้อ ดังนี้ คือ การบรรเลงโน้ตเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1 การเตรียมความพร้อม การผ่อนคลาย การผ่อนคลาย การบรรเลงเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1 เป็นรายบุคคล การฝึกบรรเลงเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1 เป็นรายบุคคล ทบทวนการบรรเลงเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1 เป็นรายบุคคล การฝึกบรรเลงเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1 เป็นรายกลุ่ม ทบทวนการบรรเลงเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1 เป็นรายกลุ่ม การสรุปและประเมินผล ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ตารางแสดงหัวข้อกิจกรรมและลำดับกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

<u>หัวข้อกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ แผนที่ 4</u>	<u>ลำดับกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ตามวิถีของไทย</u>	<u>ลำดับกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการประยุกต์ใช้กิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ</u>
1.ทบทวนการบรรเลงโน้ตเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1	1	1
2.การเตรียมความพร้อม	2	2
3.การบรรเลงเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1 เป็นรายบุคคล	3	5
4.การผ่อนคลาย	4	3
5.การฝึกบรรเลงเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1 เป็นรายบุคคล	5	6
6.ทบทวนการบรรเลงเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1 เป็นรายบุคคล	6	7
7.การบรรเลงเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1 เป็นรายกลุ่ม	7	10
8.การผ่อนคลาย	8	4
9.การฝึกบรรเลงเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1 เป็นรายกลุ่ม	9	8
10.ทบทวนการบรรเลงเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1 เป็นรายกลุ่ม	10	9
11.การสรุปและประเมินผล	11	11

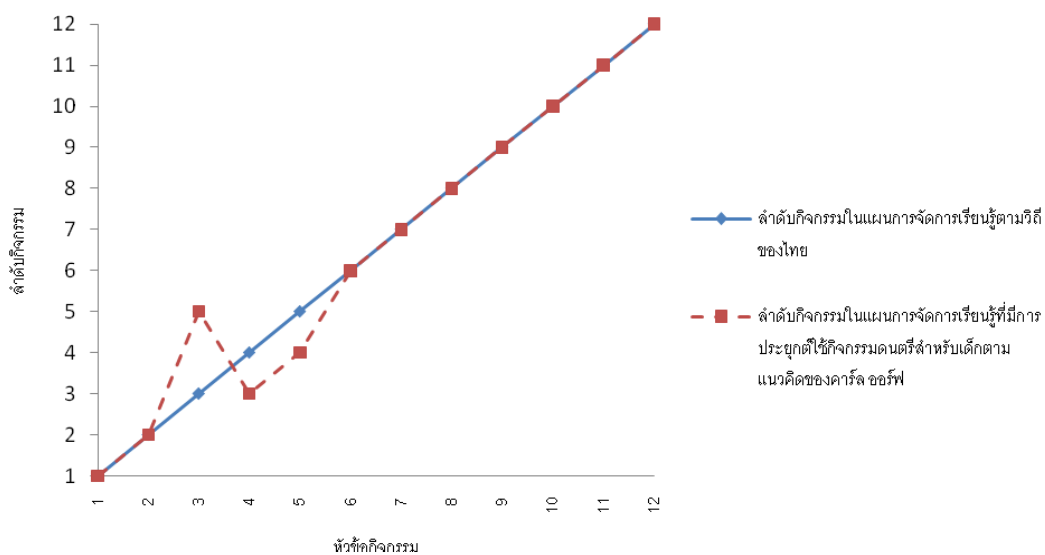

แผนภูมิที่ 5 กราฟเปรียบเทียบลำดับของหัวข้อกิจกรรมในการสอบตามวิธีไทยและตามแนวคิดของคาร์ล จอร์ฟ แผนที่ 4

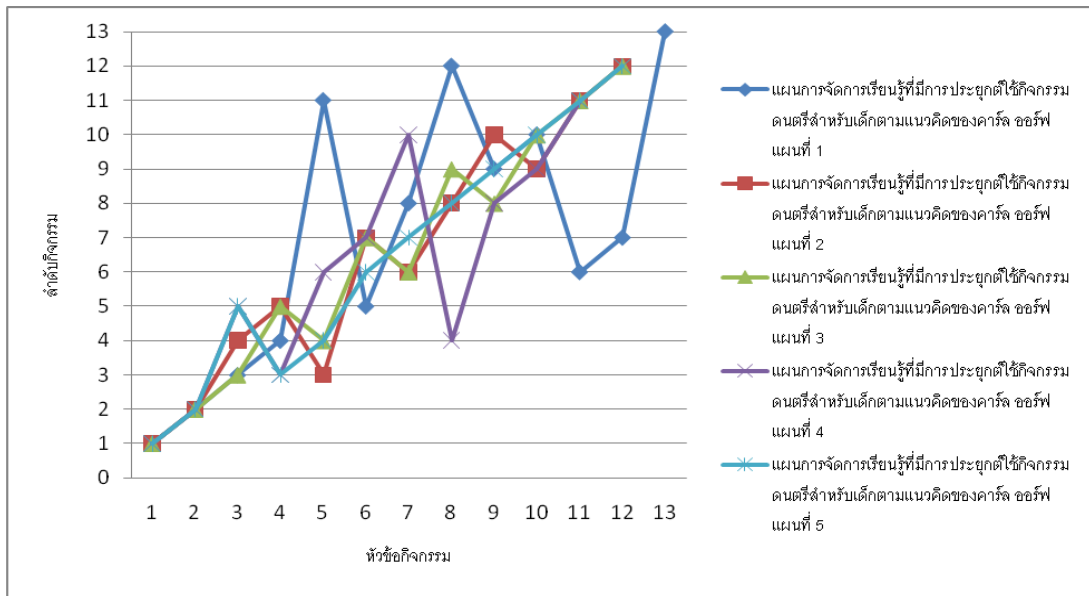
แผนการจัดการเรียนรู้ แผนที่ 5 เรื่อง ประวัติเพลงแขกบรเทศ และการบรรเลงในแต่ละโอกาส การจัดการเรียนรู้ตามวิธีไทย มีหัวข้อกิจกรรมทั้งสิ้น 12 หัวข้อ เรียงตามลำดับโดยเริ่มจาก ทบพทวนการบรรเลงเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1 การฝึกทักษะการบรรเลงรายบุคคลและรายกลุ่ม การผ่อนคลาย ทบพทวนทักษะการบรรเลงรายบุคคลและรายกลุ่ม ประวัติเพลงแขกบรเทศ การแปรทางเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ทบพทวนการบรรเลงเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว การบรรเลงเพลงแขกบรเทศในแต่ละโอกาส การบรรเลงเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ให้มีความไพเราะ การผ่อนคลาย การแสดงดนตรีไทย เพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว การสรุปและประเมินผล ส่วนการจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้แนวคิดของคาร์ล จอร์ฟ จะเรียงลำดับ 12 หัวข้อ ดังนี้ คือ ทบพทวนการบรรเลงเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1 การฝึกทักษะการบรรเลงรายบุคคลและรายกลุ่ม ทบพทวนทักษะการบรรเลงรายบุคคลและรายกลุ่ม การประวัติเพลงแขกบรเทศ การผ่อนคลาย การแปรทางเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ทบพทวนการบรรเลงเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว การบรรเลงเพลงแขกบรเทศในแต่ละโอกาส การบรรเลงเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ให้มีความไพเราะ การผ่อนคลาย การแสดงดนตรีไทย เพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว การสรุปและประเมินผล ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ตารางแสดงหัวข้อกิจกรรมและลำดับกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

หัวข้อกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ แผนที่ 5	ลำดับกิจกรรมใน แผนการจัดการเรียนรู้ ตามวิธีของไทย	ลำดับกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ มีการประยุกต์ใช้กิจกรรมดนตรีสำหรับเด็ก เด็กตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ
1. ทบทวนการบรรเลงเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1	1	1
2. การฝึกทักษะการบรรเลงรายบุคคลและรายกลุ่ม	2	2
3. การผ่อนคลาย	3	5
4. ทบทวนทักษะการบรรเลงรายบุคคลและรายกลุ่ม	4	3
5. ประวัติเพลงแขกบรเทศ	5	4
6. การแปรทางเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว	6	6
7. ทบทวนการบรรเลงเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว	7	7
8. การบรรเลงเพลงแขกบรเทศในแต่ละโอกาส	8	8
9. การบรรเลงเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ให้มีความไพเราะ	9	9
10. การผ่อนคลาย	10	10
11. การแสดงดนตรีไทย เพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว	11	11
12. การสรุปและประเมินผล	12	12

แผนภูมิที่ 6 กราฟเปรียบเทียบลำดับของหัวข้อกิจกรรมในการสอบตามวิธีไทยและตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ แผนที่ 5

แผนภูมิที่ 7 กราฟเปรียบเทียบลำดับของหัวข้อกิจกรรมการสอนตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ แผนที่ 1 ถึง 5

ตอนที่ 2 ทักษะการบรรเลงรายบุคคล

การทดสอบครั้งที่ 1 ดำเนินการทดสอบเมื่อจัดการเรียนรู้อ่านไปสองสัปดาห์ มีการประเมินในด้านการนั่งและการจับไม้ การบรรเลงรายบุคคล การบรรเลงเป็นกลุ่ม โดยในแต่ละด้านมีเกณฑ์ในการประเมินดังนี้

1. การนั่งและการจับไม้ตีเครื่องดนตรี

ไม่นั่งขัดสมาธิหรือพับเพียบ

นั่งขัดสมาธิหรือพับเพียบ แต่หลังไม่ตรง

นั่งขัดสมาธิหรือพับเพียบ แต่ยกไหล่ขณะตี

นั่งขัดสมาธิหรือพับเพียบ แต่ขยับขณะตี

จับไม้ตีเครื่องดนตรีโดยไม่ว่า่มือ

นิ้วชี้และนิ้วโป้งไม่เหยียดไปตามก้านไม้

ไม่ถอนนิ้วกลาง นิ้วนาง และนิ้วก้อยให้ปลายนิ้วแตะก้านไม้

จับไม้ตีเครื่องดนตรีโดยคว่ำมือลงแต่ยังตะแคงอยู่

ทางข้อศอกออกห่างลำตัวมาก

นิ้วโป้งเหยียดไปตามก้านไม้แต่นิ้วชี้ไม่ได้เหยียด

ปลายนิ้วกลาง นิ้วนาง และนิ้วก้อยแตะก้านไม้เพียงบางนิ้ว

จับไม้ตีเครื่องดนตรีโดยคว่ำมือลงได้แต่ก้านไม้ไม่อยู่บริเวณกึ่งกลางของฝ่ามือ

ข้อมือ ข้อศอก กับหัวไม้ตีเครื่องดนตรีไม่ตรงกันเป็นเส้นตรง

จับไม้ตีเครื่องดนตรีโดยคว่ำมือลง แต่ข้อมือโก่งขึ้นหรือบิดเบี้ยวเล็กน้อย

ก้านไม้อยู่บริเวณกึ่งกลางของฝ่ามือที่คว่ำอยู่ แต่ปลายไม้เบนเฉียงออกไม่อยู่ได้แขน

ระดับ 5 คือ ดีมาก ไม่มีข้อผิดพลาด

ระดับ 4 คือ ดี ผิดพลาดไม่เกิน 4 ข้อ

ระดับ 3 คือ ปานกลาง ผิดพลาดไม่เกิน 8 ข้อ

ระดับ 2 คือ พอใช้ได้ ผิดพลาดไม่เกิน 12 ข้อ

ระดับ 1 คือ ต้องปรับปรุง ผิดพลาดมากกว่า 12 ข้อ

2. ความถูกต้องของทำนองและจังหวะรวมทั้งความไพเราะของการบรรเลง

(ทักษะการบรรเลงรายบุคคล)

บรรเลงกระแทกเสียง

ไม่ถูกจังหวะ

ไม่ถูกทำนอง

เสียงที่บรรเลงเบาหรือดังเกินไป

จังหวะผิดพลาดมาก

ทำนองผิดพลาดมาก

เสียงที่บรรเลงชัดเจนแต่ไม่สม่ำเสมอ

จังหวะบางช่วงผิดพลาด

ทำนองบางช่วงผิดพลาด

เสียงที่บรรเลงชัดเจนสม่ำเสมอแต่น้ำหนักมือทั้งสองข้างไม่สมดุลกัน

จังหวะมีที่ผิดพลาดเพียงเล็กน้อย

ทำนองมีที่ผิดพลาดเพียงเล็กน้อย

ระดับ 5 คือ ดีมาก ไม่มีข้อผิดพลาด

ระดับ 4 คือ ดี ผิดพลาดไม่เกิน 3 ข้อ

ระดับ 3 คือ ปานกลาง ผิดพลาดไม่เกิน 6 ข้อ

ระดับ 2 คือ พอใช้ ผิดพลาดไม่เกิน 9 ข้อ

ระดับ 1 คือ ต้องปรับปรุง ผิดพลาดมากกว่า 9 ข้อ

3. ความพร้อมเพียงและความกลมกลืนกันของการบรรเลง

ทักษะการบรรเลงเป็นกลุ่ม (รายกลุ่ม)

บรรเลงไม่พร้อมเพียงกัน

เริ่มบรรเลงพร้อมเพียงกันแต่ไม่ตลอดเพลง

มีบางคนในกลุ่มบรรเลงเสียงดังมากหรือเบา

เริ่มบรรเลงพร้อมกันแต่รักษาจังหวะให้เร็วหรือช้าได้ไม่ต่อเนื่องกัน

เริ่มบรรเลงพร้อมเพียงกันโดยรักษาจังหวะให้เร็วหรือช้าได้อย่างต่อเนื่องกันแต่ยัง

ไม่สม่ำเสมอตลอดทั้งเพลง

มีบางคนในกลุ่มขาดความมั่นใจ ไม่สามารถบรรเลงได้อย่างแม่นยำ

เสียงที่บรรเลงไม่กลมกลืนกัน

ระดับ 5 คือ ดีมาก ไม่มีข้อผิดพลาด

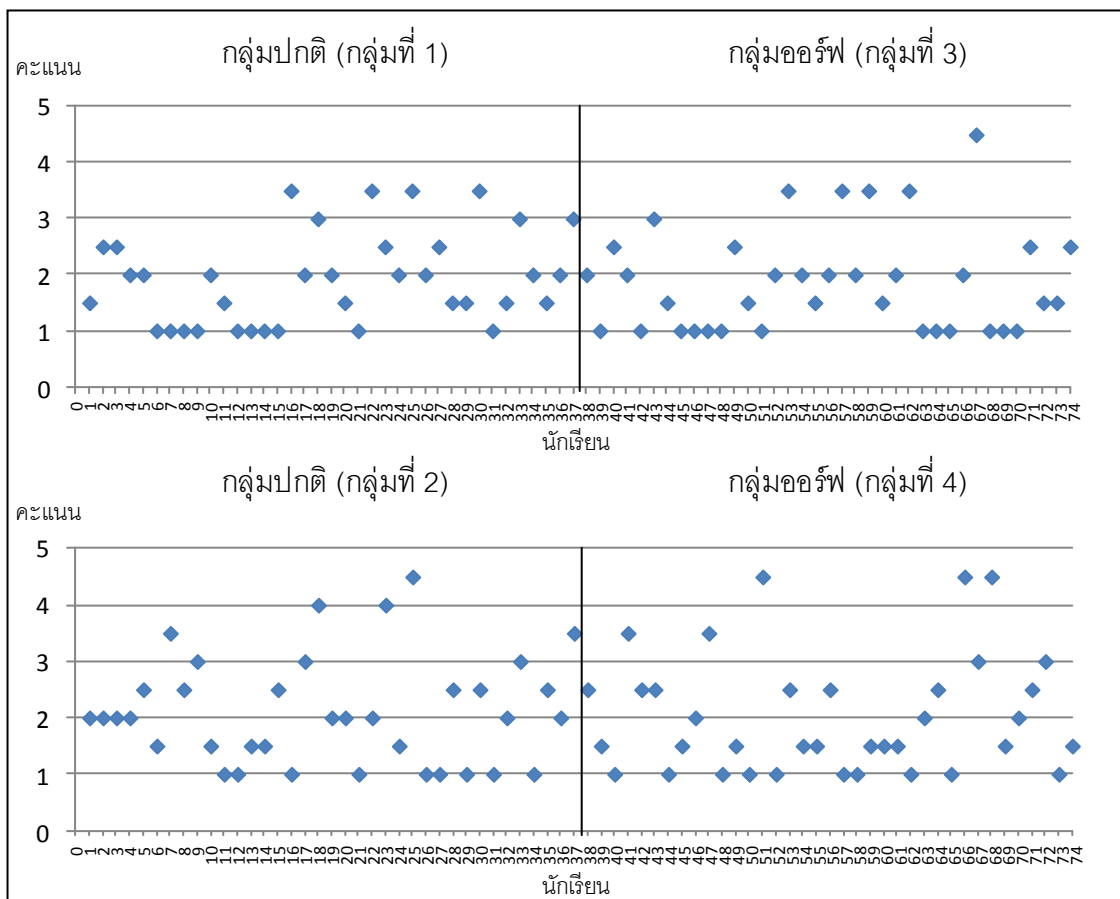
ระดับ 4 คือ ดี ผิดพลาดไม่เกิน 2 ข้อ

ระดับ 3 คือ ปานกลาง ผิดพลาดไม่เกิน 4 ข้อ

ระดับ 2 คือ พอใช้ได้ ผิดพลาดไม่เกิน 6 ข้อ

ระดับ 1 คือ ต้องปรับปรุง ผิดพลาดมากกว่า 6 ข้อ

ผลการประเมินเฉพาะในส่วนของการบรรเลงรายบุคคลพบว่า นักเรียนในกลุ่ม ออร์ฟมีคะแนนในระดับ 4.5 ซึ่งเป็นระดับคะแนนที่สูงที่สุดในการทดสอบครั้งนี้จำนวน 4 คน ในขณะที่ นักเรียนในกลุ่มปกติมีคะแนนในระดับ 4.5 เพียงคนเดียวเท่านั้น ดังแผนภูมิที่ 8

แผนภูมิที่ 8 แผนภูมิแสดงทักษะการบรรเลงรายบุคคลในการทดสอบครั้งที่ 1

การทดสอบครั้งที่ 2 ดำเนินการทดสอบเมื่อจัดการเรียนรู้ผ่านไป 4 สัปดาห์หลังจากที่มีการทดสอบครั้งที่ 1 มีการประเมินในด้านการนั่งและการจับไม้ การบรรเลงรายบุคคล การบรรเลงเป็นกลุ่ม (รายกลุ่ม) การบรรเลงเป็นกลุ่ม (รายบุคคล) โดยในแต่ละด้านมีเกณฑ์ในการประเมินเช่นเดียวกันกับการทดสอบครั้งที่ 1 ส่วนการบรรเลงเป็นกลุ่ม (รายบุคคล) มีเกณฑ์การประเมินความพร้อมเพรียงและความกลมกลืนกันของการบรรเลง ทักษะการบรรเลงเป็นกลุ่ม (รายบุคคล) ดังนี้

- เริ่มบรรเลงและบรรเลงไม่พร้อมกับผู้อื่น
- จังหวะผิดพลาดมาก
- ทำนองผิดพลาดมาก
- สามารถบรรเลงได้ชัดเจนแต่ทำนองบางช่วงยังผิดพลาด

สามารถบรรเลงได้ชัดเจนแต่รักษาจังหวะให้เร็วหรือช้าได้ไม่สม่ำเสมอตลอดเพลง
เสียงที่บรรเลงเบาหรือดังเกินไป

ขาดความมั่นใจไม่สามารถบรรเลงได้อย่างแม่นยำ

ระดับ 5 คือ ไม่มีข้อผิดพลาด

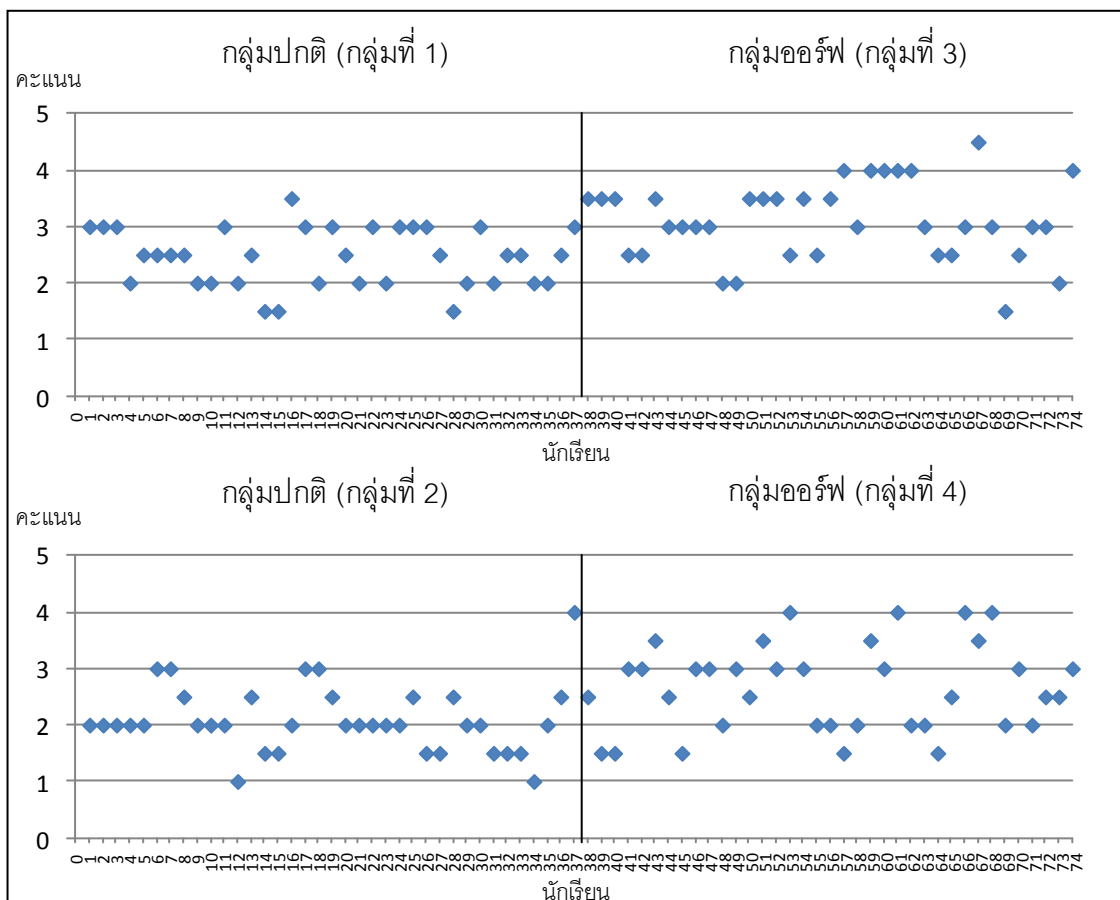
ระดับ 4 คือ ผิดพลาดไม่เกิน 2 ข้อ

ระดับ 3 คือ ผิดพลาดไม่เกิน 4 ข้อ

ระดับ 2 คือ ผิดพลาดไม่เกิน 6 ข้อ

ระดับ 1 คือ ผิดพลาดมากกว่า 6 ข้อ

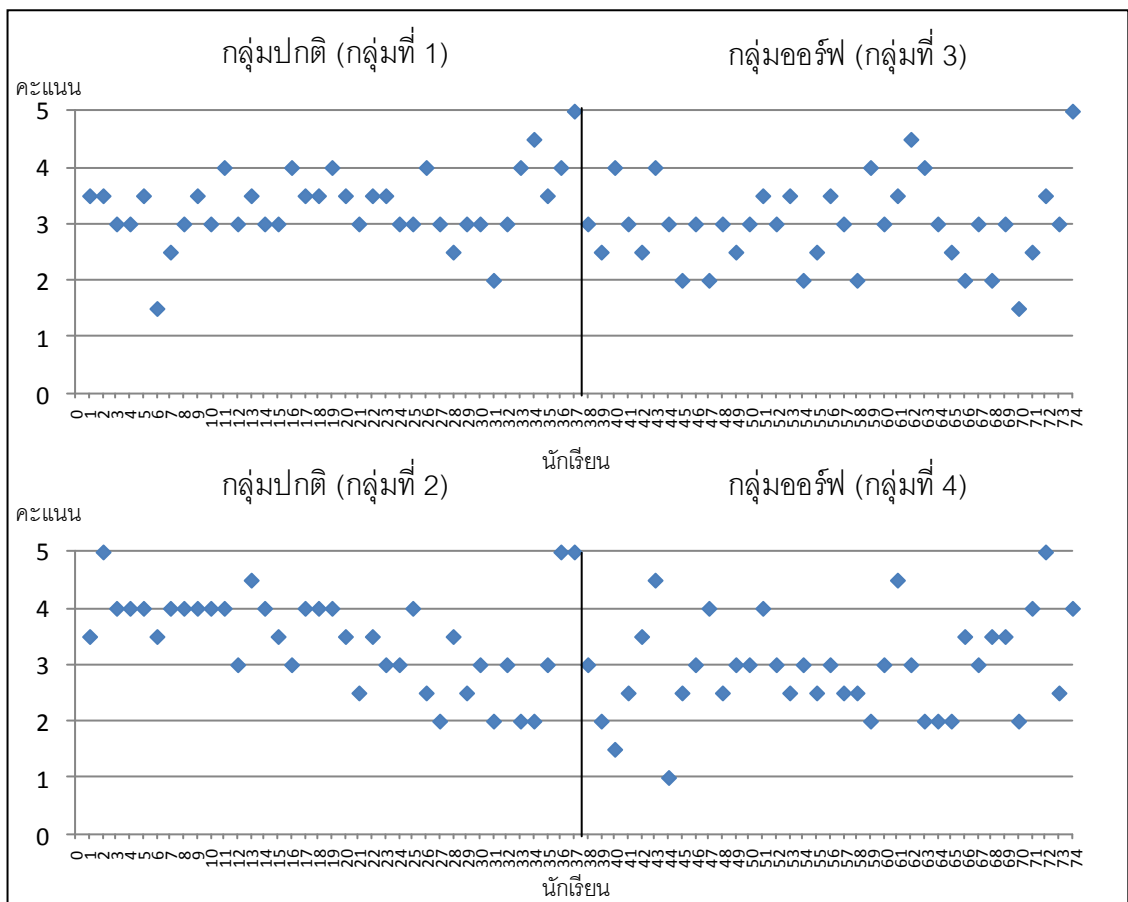
ผลการประเมินเฉพาะในส่วนของการบรรเลงรายบุคคลพบว่า นักเรียนในกลุ่มออร์ฟมีคะแนน
ในระดับ 4.5 ซึ่งเป็นระดับคะแนนที่สูงที่สุดในการทดสอบครั้งนี้จำนวน 1 คน ในขณะที่ นักเรียนใน
กลุ่มปกติไม่มีผู้ใดได้คะแนนในระดับนี้ นอกจากนี้ ยังพบว่า มีนักเรียนในกลุ่มออร์ฟได้คะแนนใน
ระดับ 4 ซึ่งเป็นระดับคะแนนรองลงมาในการทดสอบครั้งนี้ถึง 10 คน ในขณะที่มีนักเรียนในกลุ่ม
ปกติได้คะแนนในระดับ 4 เพียงคนเดียวเท่านั้น ดังแผนภูมิที่ 9

แผนภูมิที่ 9 แผนภูมิแสดงทักษะการบรรเลงรายบุคคลในการทดสอบครั้งที่ 2

การทดสอบครั้งที่ 3 ดำเนินการทดสอบเมื่อจัดการเรียนรู้ผ่านไป 4 สัปดาห์หลังจากที่มีการทดสอบครั้งที่ 2 มีการประเมินในด้านการนั่งและการจับไม้ การบรรเลงรายบุคคล การบรรเลงเป็นกลุ่ม (รายกลุ่ม) การบรรเลงเป็นกลุ่ม (รายบุคคล) โดยในแต่ละด้านมีเกณฑ์ในการประเมินเช่นเดียวกันกับการทดสอบครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ผลการประเมินเฉพาะในส่วนของการบรรเลงรายบุคคลพบว่า นักเรียนในกลุ่มออร์ฟมีคะแนนในระดับ 5 ซึ่งเป็นระดับคะแนนที่สูงที่สุดในการทดสอบครั้งนี้ จำนวน 2 คน ในขณะที่มีนักเรียนในกลุ่มปกติได้คะแนนในระดับเดียวกันนี้ จำนวน 3 คน นอกจากนี้ ยังพบว่า มีนักเรียนในกลุ่มปกติส่วนใหญ่ได้คะแนนตั้งแต่ระดับ 3 ขึ้นไป ดังแผนภูมิที่

10

แผนภูมิที่ 10 แผนภูมิแสดงทักษะการบรรเลงรายบุคคลในการทดสอบครั้งที่ 3

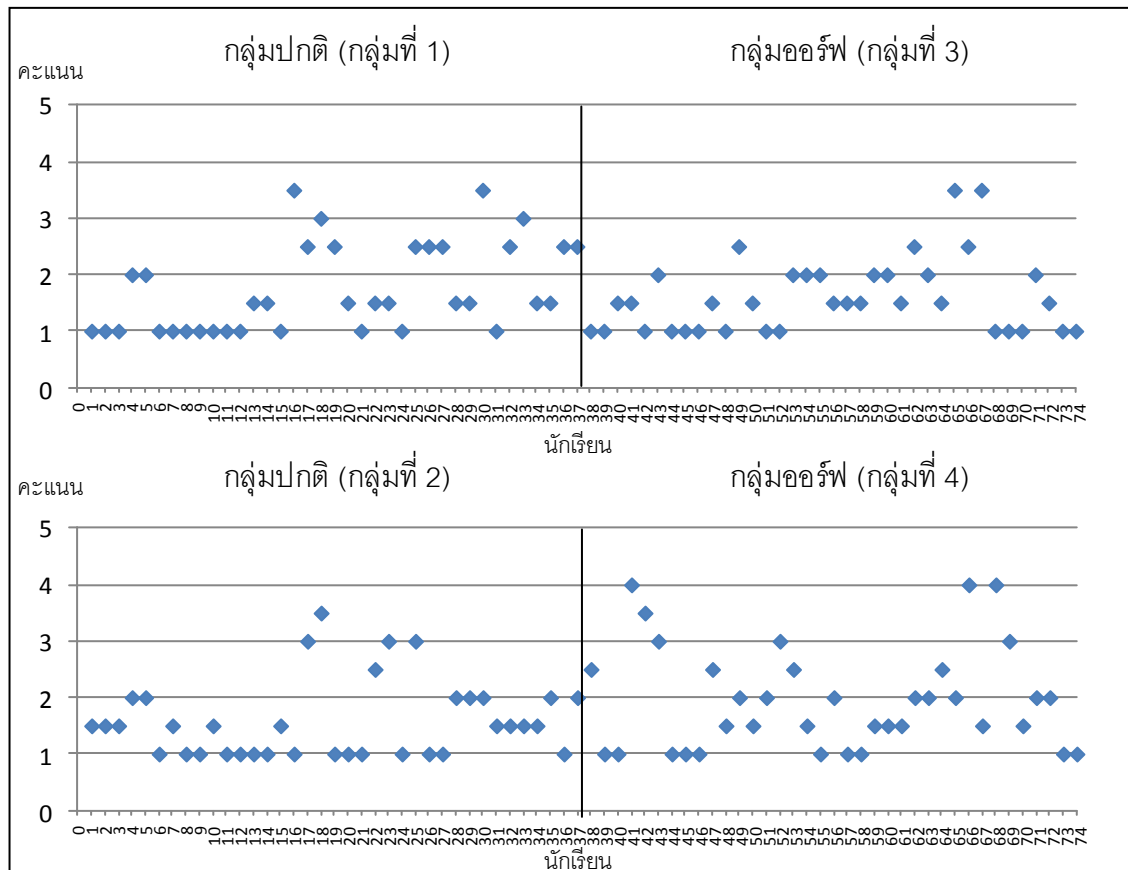
จากการทดสอบทักษะการบรรเลงรายบุคคลทั้ง 3 ครั้ง พบว่า นักเรียนกลุ่มปกติมีคะแนนเฉลี่ย ($M = 2.020$, $SD = 0.088$) สูงกว่านักเรียนกลุ่มอออร์ฟซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย ($M = 1.953$, $SD = 0.074$) ในการทดสอบครั้งที่ 1 อีกทั้งนักเรียนกลุ่มปกติมีคะแนนเฉลี่ย ($M = 3.399$, $SD = 0.088$) สูงกว่านักเรียนกลุ่มอออร์ฟซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย ($M = 2.959$, $SD = 0.027$) ในการทดสอบครั้งที่ 3 ทั้งนี้ นักเรียนกลุ่มอออร์ฟมีคะแนนเฉลี่ย ($M = 2.885$, $SD = 0.233$) สูงกว่านักเรียนกลุ่มปกติซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย ($M = 2.277$, $SD = 0.182$) ในการทดสอบครั้งที่ 2 ส่วนในภาพรวมของคะแนนเฉลี่ยทักษะการบรรเลงรายบุคคลพบว่า นักเรียนกลุ่มอออร์ฟมีคะแนนเฉลี่ย ($M = 2.599$, $SD = 0.478$) สูงกว่านักเรียนกลุ่มปกติซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย ($M = 2.565$, $SD = 0.612$) ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ตารางแสดงค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะการบรรเลงรายบุคคลในการทดสอบทุกครั้งของนักเรียน

การทดสอบ	กลุ่มปกติ						กลุ่มอออร์ฟ					
	คะแนนรวม (185 คะแนน)		คะแนนเฉลี่ย (5 คะแนน)			SD	คะแนนรวม (185 คะแนน)		คะแนนเฉลี่ย (5 คะแนน)			SD
	กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2	กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2	รวม		กลุ่มที่ 3	กลุ่มที่ 4	กลุ่มที่ 3	กลุ่มที่ 4	รวม	
ครั้งที่ 1	78	71.5	2.108	1.932	2.020	0.088	75	69.5	2.027	1.878	1.953	0.074
ครั้งที่ 2	77.5	91	2.095	2.459	2.277	0.182	98.5	115	2.662	3.108	2.885	0.223
ครั้งที่ 3	129	122.5	3.486	3.311	3.399	0.088	108.5	110.5	2.932	2.986	2.959	0.027
	คะแนนเฉลี่ยรวม		2.563	2.568	2.565	0.612	คะแนนเฉลี่ยรวม		2.541	2.658	2.599	0.478

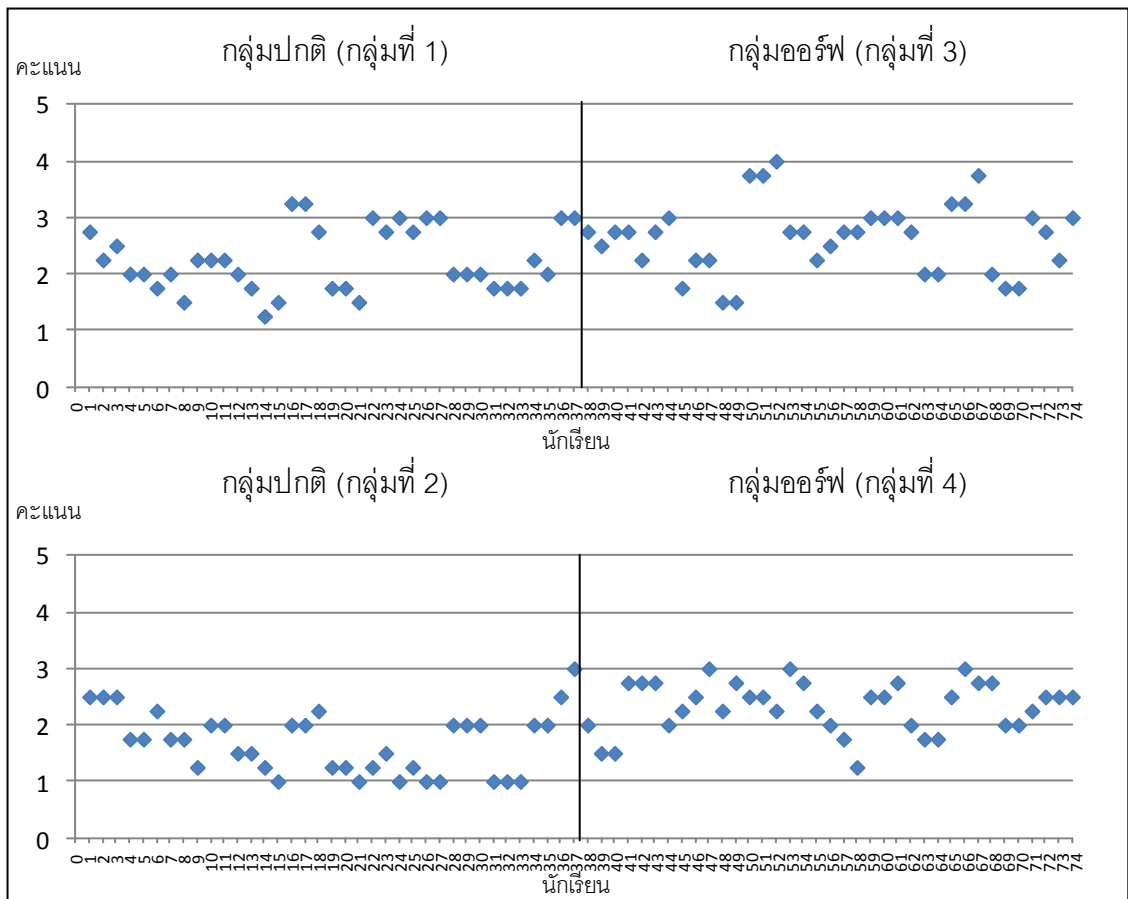
ตอนที่ 3 ทักษะการบรรเลงเป็นกลุ่ม

การทดสอบครั้งที่ 1 มีการประเมินการบรรเลงเป็นกลุ่มตามเกณฑ์ที่กำหนด ผลการประเมินในส่วนของการทักษะการบรรเลงเป็นกลุ่มพบว่า นักเรียนในกลุ่มออร์ฟมีคะแนนในระดับ 4 ซึ่งเป็นระดับคะแนนที่สูงที่สุดในการทดสอบครั้งนี้ จำนวน 3 คน ในขณะที่นักเรียนในกลุ่มปกติไม่มีผู้ใดได้คะแนนในระดับนี้ ดังแผนภูมิที่ 11

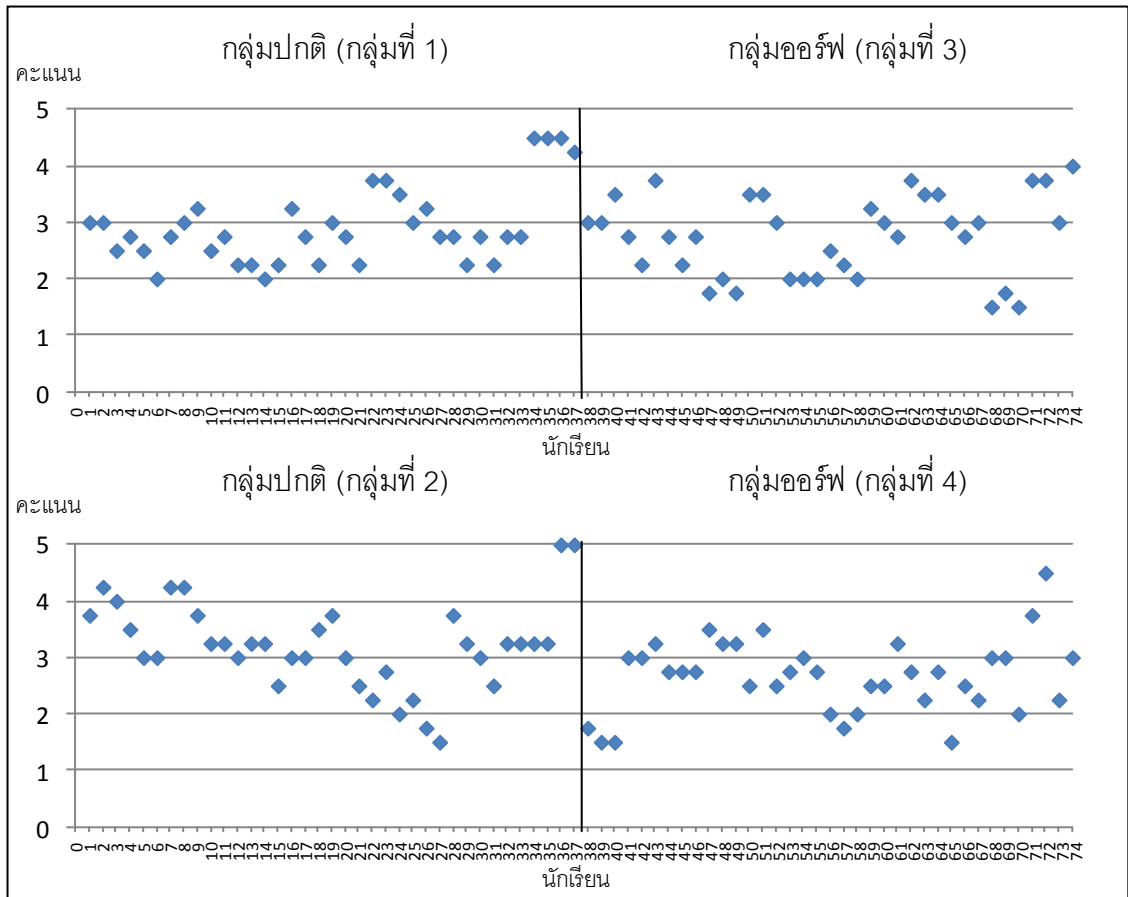
แผนภูมิที่ 11 แผนภูมิแสดงทักษะการบรรเลงเป็นกลุ่มในการทดสอบครั้งที่ 1

การทดสอบครั้งที่ 2 มีการประเมินการบรรเลงเป็นกลุ่มตามเกณฑ์ที่กำหนดเช่นเดียวกับ การทดสอบครั้งที่ 1 ผลการประเมินในส่วนของการทักษะการบรรเลงเป็นกลุ่มพบว่า นักเรียนในกลุ่ม ออร์ฟมีคะแนนในระดับ 4 ซึ่งเป็นระดับคะแนนที่สูงที่สุดในการทดสอบครั้งนี้ จำนวน 1 คน ในขณะที่ นักเรียนในกลุ่มปกติไม่มีผู้ใดได้คะแนนในระดับนี้ ดังแผนภูมิที่ 12

แผนภูมิที่ 12 แผนภูมิแสดงทักษะการบรรเลงเป็นกลุ่มในการทดสอบครั้งที่ 2

การทดสอบครั้งที่ 3 มีการประเมินการบรรเลงเป็นกลุ่มตามเกณฑ์ที่กำหนดเช่นเดียวกับ การทดสอบครั้งที่ 1 และ ครั้งที่ 2 ผลการประเมินในส่วนของทักษะการบรรเลงเป็นกลุ่มพบว่า นักเรียนในกลุ่มปกติมีคะแนนในระดับ 5 ซึ่งเป็นระดับคะแนนที่สูงที่สุดในการทดสอบครั้งนี้ จำนวน 2 คน ในขณะที่นักเรียนในกลุ่มอออร์ฟไม่มีผู้ใดได้คะแนนในระดับนี้ ดังแผนภูมิที่ 13

แผนภูมิที่ 13 แผนภูมิแสดงทักษะการบรรเลงเป็นกลุ่มในการทดสอบครั้งที่ 3

จากการทดสอบทักษะการบรรเลงเป็นกลุ่มทั้ง 3 ครั้ง พบว่า นักเรียนกลุ่มออร์ฟมีคะแนนเฉลี่ย ($M = 1.784$, $SD = 0.176$) สูงกว่านักเรียนกลุ่มปกติซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย ($M = 1.669$, $SD = 0.074$) ในการทดสอบครั้งที่ 1 อีกทั้งนักเรียนกลุ่มออร์ฟมีคะแนนเฉลี่ย ($M = 2.488$, $SD = 0.155$) สูงกว่านักเรียนกลุ่มปกติซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย ($M = 1.970$, $SD = 0.281$) ในการทดสอบครั้งที่ 2 ทั้งนี้ นักเรียนกลุ่มปกติมีคะแนนเฉลี่ย ($M = 3.072$, $SD = 0.145$) สูงกว่านักเรียนกลุ่มออร์ฟซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย ($M = 2.714$, $SD = 0.043$) ในการทดสอบครั้งที่ 3 ส่วนในภาพรวมของคะแนนเฉลี่ยทักษะการบรรเลงรายกลุ่มพบว่า นักเรียนกลุ่มออร์ฟมีคะแนนเฉลี่ย ($M = 2.328$, $SD = 0.419$) สูงกว่านักเรียนกลุ่มปกติซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย ($M = 2.237$, $SD = 0.631$) ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ตารางแสดงค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะการบรรเลงเป็นกลุ่มในการทดสอบทุกครั้งของนักเรียน

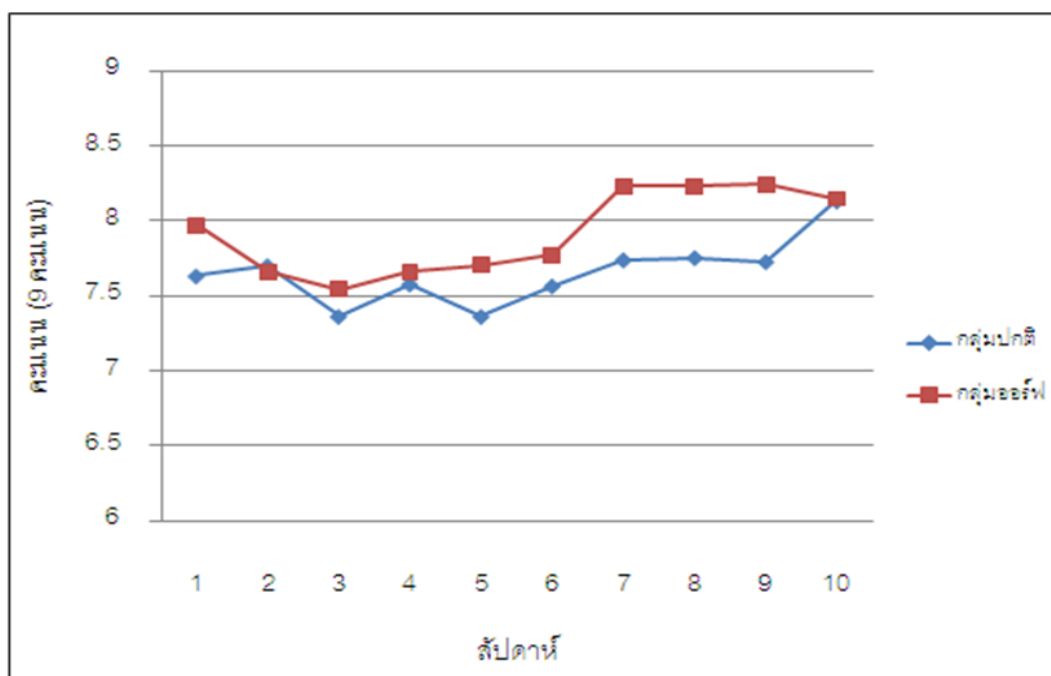
การทดสอบ	กลุ่มปกติ						กลุ่มออร์ฟ					
	คะแนนรวม (185 คะแนน)		คะแนนเฉลี่ย (5 คะแนน)			SD	คะแนนรวม (185 คะแนน)		คะแนนเฉลี่ย (5 คะแนน)			SD
	กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2	กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2	รวม		กลุ่มที่ 3	กลุ่มที่ 4	กลุ่มที่ 3	กลุ่มที่ 4	รวม	
ครั้งที่ 1	59	64.5	1.595	1.743	1.669	0.074	72.5	59.5	1.959	1.608	1.784	0.176
ครั้งที่ 2	62.5	83.3	1.689	2.251	1.970	0.281	86.3	97.8	2.332	2.643	2.488	0.155
ครั้งที่ 3	119	108.3	3.216	2.927	3.072	0.145	98.8	102	2.670	2.757	2.714	0.043
	คะแนนเฉลี่ยรวม		2.167	2.307	2.237	0.631	คะแนนเฉลี่ยรวม		2.321	2.336	2.328	0.419

ตอนที่ 4 ความพึงพอใจ

จากการประเมินความพึงพอใจจากบันทึกหลังเรียนของนักเรียนทั้ง 10 ครั้ง พบว่า นักเรียนกลุ่มปกติมีคะแนนเฉลี่ย ($M = 7.703$, $SD = 0.108$) สูงกว่านักเรียนกลุ่มออร์ฟซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย ($M = 7.662$, $SD = 0.122$) ในช่วงสัปดาห์ที่ 2 นอกจากนี้ นักเรียนกลุ่มออร์ฟมีคะแนนเฉลี่ยระดับความพึงพอใจสูงกว่านักเรียนกลุ่มปกติทุกสัปดาห์ ส่วนในภาพรวมของคะแนนเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้พบว่า นักเรียนกลุ่มออร์ฟมีคะแนนเฉลี่ย ($M = 7.916$, $SD = 0.321$) สูงกว่านักเรียนกลุ่มปกติซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย ($M = 7.658$, $SD = 0.281$) ดังตารางที่ 11 และแผนภูมิที่ 14

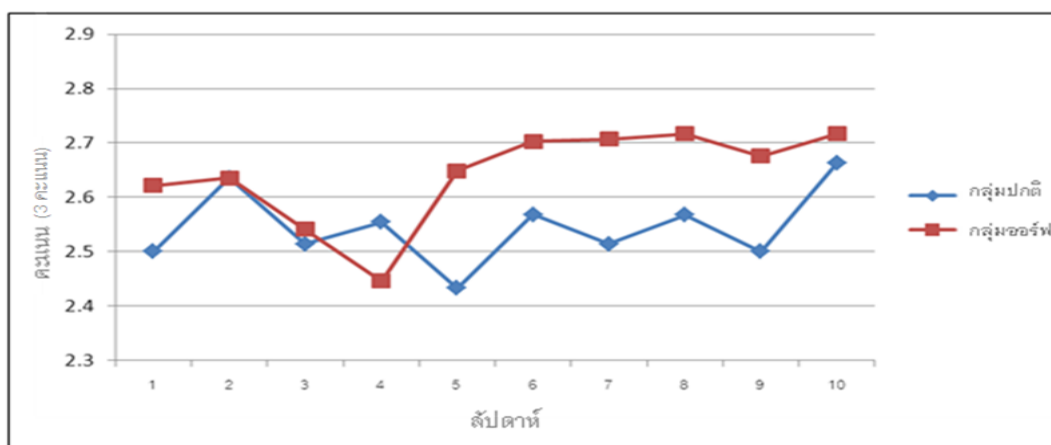
ตารางที่ 11 ตารางแสดงค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของนักเรียน

สัปดาห์	กลุ่มปกติ						กลุ่มออรัฟ						
	คะแนนรวม (333 คะแนน)		คะแนนเฉลี่ย (9 คะแนน)			SD	คะแนนรวม (333 คะแนน)		คะแนนเฉลี่ย (9 คะแนน)			SD	
	กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2	กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2	รวม		กลุ่มที่ 3	กลุ่มที่ 4	กลุ่มที่ 3	กลุ่มที่ 4	รวม		
1	295	270	7.973	7.297	7.635	0.338	289	301	7.811	8.135	7.973	0.162	
2	289	281	7.811	7.595	7.703	0.108	279	288	7.541	7.784	7.662	0.122	
3	282	263	7.622	7.108	7.365	0.257	276	282	7.459	7.622	7.541	0.081	
4	278	283	7.514	7.649	7.581	0.068	272	295	7.351	7.973	7.662	0.311	
5	275	270	7.432	7.297	7.365	0.068	295	275	7.973	7.432	7.703	0.270	
6	276	284	7.459	7.676	7.568	0.108	292	283	7.892	7.649	7.770	0.122	
7	292	281	7.892	7.595	7.743	0.149	302	307	8.162	8.297	8.230	0.068	
8	295	279	7.973	7.541	7.757	0.216	312	297	8.432	8.027	8.230	0.203	
9	293	279	7.919	7.541	7.730	0.189	311	299	8.405	8.081	8.243	0.162	
10	308	294	8.324	7.946	8.135	0.189	295	308	7.973	8.324	8.149	0.176	
คะแนนเฉลี่ยรวม 10 สัปดาห์			7.792	7.524	7.658	0.281	คะแนนเฉลี่ยรวม 10 สัปดาห์			7.900	7.932	7.916	0.321

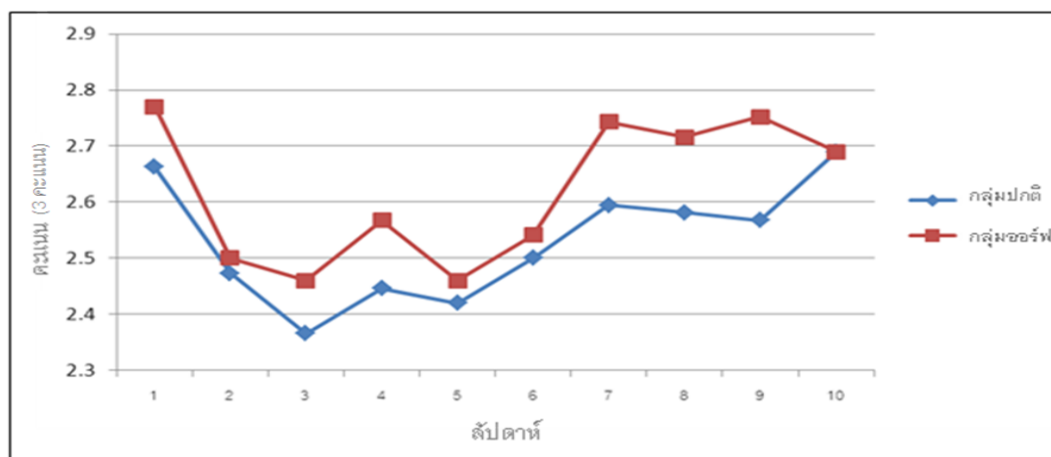

แผนภูมิที่ 14 กราฟแสดงภาพรวมระดับความพึงพอใจของนักเรียน

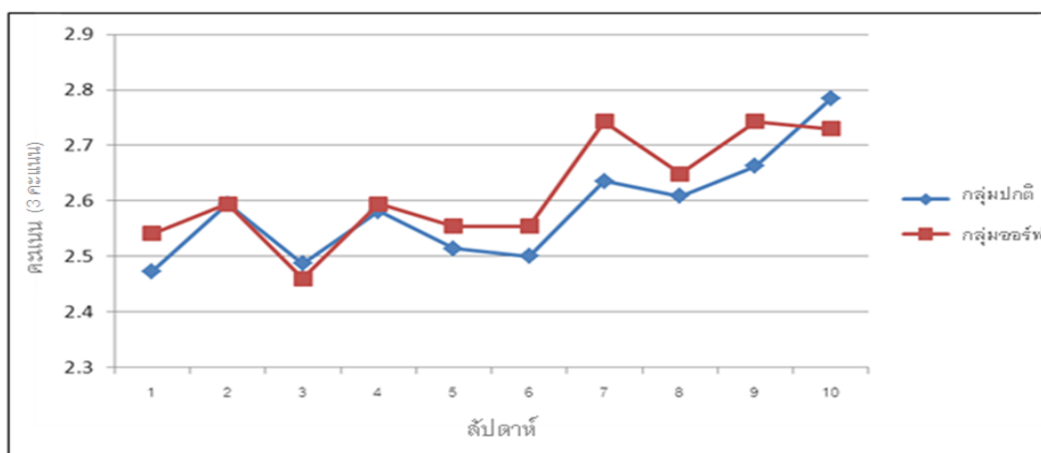
ทั้งนี้ในการประเมินความพึงพอใจแต่ละครั้งในหนึ่งสัปดาห์ จะเป็นการประเมินช่วงเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ในชั่วโมงเรียน ประกอบด้วย 3 ช่วงคือ ช่วงต้น (กิจกรรมเตรียมความพร้อม), ช่วงกลาง (กิจกรรมการเรียนรู้) และ ช่วงท้าย (กิจกรรมสรุป) ซึ่งแต่ละช่วงมีลักษณะความพึงพอใจของนักเรียนแตกต่างกันไป ดังนี้ ช่วงต้นจะเห็นได้ว่านักเรียนกลุ่มออร์ฟมีระดับความพึงพอใจลดลงแล้วจึงค่อยเพิ่มขึ้นในสัปดาห์ที่ 5 ขณะที่นักเรียนกลุ่มปกติมีระดับความพึงพอใจเพิ่มขึ้นกับลดลงสลับกัน ช่วงกลาง นักเรียนกลุ่มออร์ฟมีระดับความพึงพอใจลดลงแล้วจึงค่อยเพิ่มขึ้นในสัปดาห์ที่ 6 ต่อเนื่องสูงขึ้นอย่างมากในสัปดาห์ที่ 7 ขณะที่นักเรียนกลุ่มปกติมีระดับความพึงพอใจลดลงแล้วจึงค่อยเพิ่มขึ้นในสัปดาห์ที่ 6 ต่อเนื่องสูงขึ้นอย่างมากในสัปดาห์ที่ 10 ส่วนในช่วงท้าย นักเรียนกลุ่มออร์ฟมีระดับความพึงพอใจคล้ายกับนักเรียนกลุ่มปกติ แต่จะสูงขึ้นอย่างเด่นชัดกว่ากลุ่มปกติในสัปดาห์ที่ 7 กับสัปดาห์ที่ 9 ในขณะที่กลุ่มปกติเพิ่มระดับสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องในสัปดาห์ที่ 8 จนกระทั่งสูงกว่ากลุ่มออร์ฟเล็กน้อย ในสัปดาห์ที่ 10 ดังแผนภูมิที่ 15 และแผนภูมิที่ 16 รวมทั้ง แผนภูมิที่ 17 ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 15 กราฟแสดงระดับความพึงพอใจของนักเรียนในช่วงต้น

แผนภูมิที่ 16 กราฟแสดงระดับความพึงพอใจของนักเรียนในช่วงกลาง

แผนภูมิที่ 17 กราฟแสดงระดับความพึงพอใจของนักเรียนในช่วงท้าย

ตอนที่ 5 บันทึกหลังเรียน

จากการที่นักเรียนบันทึกข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในบันทึกหลังเรียน จำนวน 10 ครั้ง ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมแล้วสรุปข้อมูลได้ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ตารางแสดงข้อเสนอแนะในบันทึกหลังเรียนระหว่างกลุ่มปกติและกลุ่มออร์ฟ

กลุ่ม	ข้อเสนอแนะ	ความหมาย
กลุ่มปกติ	นักเรียนแสดงความชื่นชอบ รวมทั้งเสนอแนะให้อาจารย์ผู้สอนปรับปรุงสถานที่เรียน เพิ่มอุปกรณ์การเรียน (เครื่องดนตรี) และเวลาเรียนให้เพียงพอสำหรับผู้เรียนเป็นรายบุคคล และใช้วิธีการสอนแบบสาธิตให้ปฏิบัติตามอย่างละเอียด รวมถึงการจัดกลุ่มของผู้บรรเลงควรมีการเปลี่ยนแปลง	นักเรียนชอบการเรียนรู้ดนตรีไทยตามวิถีของไทย โดยเสนอให้มีการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้ทั่วถึง
กลุ่มออร์ฟ	นักเรียนแสดงความชื่นชอบ และชื่นชมการจัดการเรียนรู้ของอาจารย์ พร้อมทั้งเสนอให้มีสถานที่เรียนที่กว้างขวาง มีอุปกรณ์การเรียน (เครื่องดนตรีแต่ละชนิด) และขอให้เพิ่มเติมเวลาที่ใช้ในการเรียนรู้มากขึ้น มีกิจกรรมดนตรีอยู่เสมอต่อไป	นักเรียนชอบและสนุกสนานกับการร่วมกิจกรรมดนตรีในลักษณะต่าง ๆ ตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ

ตอนที่ 6 บันทึกหลังสอน

จากการที่ผู้วิจัยได้บันทึกข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในบันทึกหลังสอน จำนวน 10 ครั้ง ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมแล้วสรุปข้อมูลได้ดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 ตารางแสดงข้อเสนอแนะในบันทึกหลังสอนระหว่างกลุ่มปกติและกลุ่มอออร์ฟ

กลุ่ม	บันทึกหลังสอนของอาจารย์	ความหมาย
กลุ่มปกติ	นักเรียนให้ความสนใจและตั้งใจเรียนรู้อย่างดี แต่ขาด <u>ความเป็นระเบียบและความอดทน</u> ต่อความยากลำบากในการฝึกฝน ซึ่งอาจเป็นเพราะมีอุปสรรคการเรียนรู้ไม่เพียงพอเป็นรายบุคคล และต้องการคำแนะนำสั่งสอนจากอาจารย์อย่างใกล้ชิด ส่วนเรื่องทักษะความสามารถมีการพัฒนาไปที่ละเล็กละน้อย จนกระทั่งค่อยดีขึ้นในช่วงท้ายและประสบความสำเร็จในการบรรเลงได้เป็นอย่างดี	นักเรียนเรียนรู้ได้ดีตามความตั้งใจของนักเรียนและการเอาใจใส่ดูแลของครูผู้สอน ผลการเรียนค่อย ๆ พัฒนาไปอย่างช้า ๆ ตามการฝึกฝน จนกระทั่งประสบผลสำเร็จ
กลุ่มอออร์ฟ	นักเรียนมีความสุขในการเรียน และให้ความร่วมมือกับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เป็นอย่างดี สามารถเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มหรือปฏิบัติเฉพาะบุคคลได้ ทั้งยังนำความรู้ความสามารถที่อาจารย์สั่งสอนไปเชื่อมโยงกันจนเกิดความเข้าใจวิธีการบรรเลงดนตรีไทยอย่างถูกต้อง ทักษะการบรรเลงดนตรีไทยพัฒนาแบบค่อย ๆ ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องแต่ไม่โดดเด่นนัก มีการส่งสมพื้นฐานที่เชื่อมโยงไปสู่การฝึกฝนเรียนรู้ดนตรีไทยให้ละเอียดลึกซึ้งต่อไปได้อย่างรวดเร็ว แม้จะไม่มีการจัดการเรียนรู้ตามปกติในชั้นเรียน	นักเรียนเรียนรู้ผ่านกิจกรรมอย่างสนุกสนานและได้ค้นพบความรู้ทางดนตรี รวมทั้งส่งสมไปสู่การฝึกปฏิบัติเพื่อบรรเลงดนตรีให้ดีขึ้นต่อไป

ตอนที่ 7 บันทึกประกอบการสอบทักษะของนักเรียน

จากการที่ผู้วิจัยได้บันทึกพฤติกรรมการบรรเลงของนักเรียนขณะอยู่ในระหว่างการทดสอบในบันทึกหลังเรียน จำนวน 3 ครั้ง ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมแล้วสรุปข้อมูลได้ดังตารางที่ 14 และตารางที่ 15 รวมทั้ง ตารางที่ 16 ตามลำดับ

ตารางที่ 14 ตารางแสดงพฤติกรรมการบรรเลงจากบันทึกประกอบการสอบทักษะครั้งที่ 1

เหตุการณ์	กลุ่ม	พฤติกรรมการบรรเลง	ความหมาย
การสอบครั้งที่ 1	กลุ่มปกติ	<p>ด้านการนั่งและการจับไม้ นั่งและจับไม้ได้ถูกต้องเป็นส่วนน้อย</p> <p>ด้านการบรรเลงรายบุคคล บรรเลงวรรคแรกของเพลงได้ แต่วรรคหลังมักผิดพลาด</p> <p>ด้านการบรรเลงเป็นกลุ่ม ขาดความพร้อมเพรียงเพราะแต่ละคนยังบรรเลงได้ไม่คล่องแคล่ว</p> <p>ด้านอื่น ๆ มีความตั้งใจบรรเลง</p>	ยังขาดทักษะการบรรเลงที่ดี
	กลุ่มอออร์ฟ	<p>ด้านการนั่งและการจับไม้ พยายามนั่งและจับไม้ให้ถูกต้อง</p> <p>ด้านการบรรเลงรายบุคคล บรรเลงเพลงได้ถูกต้องตามจังหวะมากกว่าทำนอง</p> <p>ด้านการบรรเลงเป็นกลุ่ม พร้อมเพรียงกันเป็นบางตอน</p> <p>ด้านอื่น ๆ ให้ความสนใจและพยายามบรรเลงด้วยความระมัดระวัง</p>	เริ่มมีทักษะการบรรเลงก้าวหน้าขึ้นในระดับหนึ่ง

ตารางที่ 15 ตารางแสดงพฤติกรรมกรรมการบรรเลงจากบันทึกประกอบการสอบทักษะครั้งที่ 2

เหตุการณ์	กลุ่ม	พฤติกรรมกรรมการบรรเลง	ความหมาย
การสอบครั้งที่ 2	กลุ่มปกติ	<p>ด้านการนั่งและการจับไม้ บางส่วนจับไม้ไม่คว่ำมือ และนั่งไม่เรียบร้อย</p> <p>ด้านการบรรเลงรายบุคคล บรรเลงเสียงแผ่วเบาเกินไป คู่เสียงต่าง ๆ ผิดพลาดบ่อย</p> <p>ด้านการบรรเลงเป็นกลุ่ม พร้อมเพรียงกันเป็นส่วนน้อย</p> <p>ด้านการบรรเลงเป็นกลุ่ม (รายบุคคล) ควบคุมความเร็ว-ช้า ของการบรรเลงไม่ได้</p> <p>ด้านอื่น ๆ ตั้งใจและพยายามบรรเลง</p>	<p>ทักษะการ บรรเลงยังไม่ ปรากฏการ พัฒนาที่ ชัดเจนนัก</p>
	กลุ่มออร์ฟ	<p>ด้านการนั่งและการจับไม้ นั่งบรรเลงไม่ค่อยนั่ง ใช้ข้อมือมากเกินไป</p> <p>ด้านการบรรเลงรายบุคคล ตีกลดไม้ทำให้เสียงไม่กังวาน</p> <p>ด้านการบรรเลงเป็นกลุ่ม เริ่มบรรเลงอย่างขลุ่ยขลุ่ย แต่ค่อย ๆ พร้อมเพรียงกันได้</p> <p>ด้านการบรรเลงเป็นกลุ่ม (รายบุคคล) รักษาจังหวะ บรรเลงไปตามทำนองเท่าที่จำได้</p> <p>ด้านอื่น ๆ ไม่กังวล กล้าแสดงออก</p>	<p>ทักษะการ บรรเลง ก้าวหน้ามาก ขึ้น</p>

ตารางที่ 16 ตารางแสดงพฤติกรรมกรรมการบรรเลงจากบันทึกประกอบการสอบทักษะครั้งที่ 3

เหตุการณ์	กลุ่ม	พฤติกรรมกรรมการบรรเลง	ความหมาย
การสอบครั้งที่ 3	กลุ่มปกติ	<p>ด้านการนั่งและการจับไม้ ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่</p> <p>ด้านการบรรเลงรายบุคคล จดจำทำนองเพลงได้มาก แต่บรรเลงไม่ค่อยถูกจังหวะ</p> <p>ด้านการบรรเลงเป็นกลุ่ม พร้อมเพรียงกัน แต่เสียงที่บรรเลงกลมกลืนกันน้อย</p> <p>ด้านการบรรเลงเป็นกลุ่ม (รายบุคคล) ฟังเสียงที่บรรเลงร่วมกันได้ไม่ดีเท่ากับฟังเสียงที่ตนเองบรรเลง</p> <p>ด้านอื่น ๆ เวลาบรรเลงผิดจะมีความกังวลมาก</p>	<p>ทักษะการบรรเลงมีพัฒนาการก้าวหน้าขึ้นอย่างมาก แตกต่างจากการทดสอบในครั้งก่อนหน้า</p>
	กลุ่มอออร์ฟ	<p>ด้านการนั่งและการจับไม้ ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่</p> <p>ด้านการบรรเลงรายบุคคล จังหวะการบรรเลงคงที่ รักษาความเร็ว-ช้า ให้สม่ำเสมอได้ มีเพียงบางส่วนของที่ผิดพลาดบ้าง หลายคนยังจำทำนองทั้งหมดไม่ได้ แต่สามารถบรรเลงได้ถูกต้องตามจังหวะ</p> <p>ด้านการบรรเลงเป็นกลุ่ม รักษาความพร้อมเพรียง และระวังเสียงที่บรรเลงมิให้ดังหรือเบาเกินไป</p> <p>ด้านการบรรเลงเป็นกลุ่ม (รายบุคคล) รู้จักฟังการบรรเลงร่วมกัน ให้ความสนใจทำนองหลายประเภท พยายามบรรเลงไปด้วยกันได้</p> <p>ด้านอื่น ๆ แก้ไขปรับปรุงการบรรเลงของตนเองรวมทั้งเพื่อนในกลุ่มได้</p>	<p>ทักษะการบรรเลงมีพัฒนาต่อเนื่องมากขึ้นกว่าการทดสอบในครั้งก่อน</p>

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของทักษะการบรรเลงรายบุคคล ทักษะการบรรเลงเป็นกลุ่ม และความพึงพอใจ ก่อนเรียนกับหลังเรียน และวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของทักษะการบรรเลงรายบุคคล ทักษะการบรรเลงเป็นกลุ่มและความพึงพอใจ ระหว่างกลุ่มปกติกับกลุ่มอออร์ฟ ได้ผลดังตารางที่ 8

ตารางที่ 17 ตารางแสดงการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของทักษะการบรรเลงรายบุคคล ทักษะการบรรเลงเป็นกลุ่ม และความพึงพอใจ ด้วย t-test

t-test เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียน			
กลุ่มปกติ (n=74)	ทักษะการบรรเลงรายบุคคล	ทักษะการบรรเลงเป็นกลุ่ม	ความพึงพอใจ
	แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05	แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05	แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
กลุ่มอออร์ฟ (n=74)	แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05	แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05	ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
t-test เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการทดสอบระหว่างกลุ่มปกติและกลุ่มอออร์ฟ			
ทักษะการบรรเลงรายบุคคล	ทดสอบครั้งที่ 1	ทดสอบครั้งที่ 2	ทดสอบครั้งที่ 3
	ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05	แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05	แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ทักษะการบรรเลงเป็นกลุ่ม	ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05	แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05	แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
t-test เปรียบเทียบภาพรวมค่าเฉลี่ยของทักษะการบรรเลงรายบุคคล ทักษะการบรรเลงเป็นกลุ่ม และความพึงพอใจ ระหว่างกลุ่มปกติและกลุ่มอออร์ฟ			
ภาพรวม	ทักษะการบรรเลงรายบุคคล	ทักษะการบรรเลงเป็นกลุ่ม	ความพึงพอใจ
	ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05	ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05	ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง การบรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่โดยประยุกต์ใช้กิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการบรรเลงรายบุคคลและการบรรเลงเป็นกลุ่มรวมทั้งความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอน

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ว่า

ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 อยู่ในระดับที่ 4 จากมาตราวัด 1-5 ($M = 4.311$, $SD = 0.147$) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 อยู่ในระดับที่ 4 จากมาตราวัด 1-5 ($M = 4.204$, $SD = 0.146$) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 อยู่ในระดับที่ 4 จากมาตราวัด 1-5 ($M = 4.231$, $SD = 0.144$) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 อยู่ในระดับที่ 4 จากมาตราวัด 1-5 ($M = 4.413$, $SD = 0.199$) และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 อยู่ในระดับที่ 4 จากมาตราวัด 1-5 ($M = 4.480$, $SD = 0.343$) ทั้งนี้ภาพรวมของคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 5 แผน อยู่ในระดับที่ 4 จากมาตราวัด 1-5 ($M = 4.328$, $SD = 0.235$) ซึ่งมีความหมายว่ากิจกรรมมีความเหมาะสมดี มีวิธีดำเนินการจัดกิจกรรมได้ดี

นักเรียนกลุ่มปกติมีคะแนนเฉลี่ย ($M = 2.020$, $SD = 0.088$) สูงกว่านักเรียนกลุ่มอออร์ฟซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย ($M = 1.953$, $SD = 0.074$) ในการทดสอบครั้งที่ 1 อีกทั้งนักเรียนกลุ่มปกติมีคะแนนเฉลี่ย ($M = 3.399$, $SD = 0.088$) สูงกว่านักเรียนกลุ่มอออร์ฟซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย ($M = 2.959$, $SD = 0.027$) ในการทดสอบครั้งที่ 3 ทั้งนี้ นักเรียนกลุ่มอออร์ฟมีคะแนนเฉลี่ย ($M = 2.885$, $SD = 0.233$) สูงกว่านักเรียนกลุ่มปกติซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย ($M = 2.277$, $SD = 0.182$) ในการทดสอบครั้งที่ 2 ส่วนในภาพรวมของคะแนนเฉลี่ยทักษะการบรรเลงรายบุคคลพบว่า นักเรียนกลุ่มอออร์ฟมีคะแนนเฉลี่ย ($M = 2.599$, $SD = 0.478$) สูงกว่านักเรียนกลุ่มปกติซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย ($M = 2.565$, $SD = 0.612$)

นักเรียนกลุ่มอออร์ฟมีคะแนนเฉลี่ย ($M = 1.784$, $SD = 0.176$) สูงกว่านักเรียนกลุ่มปกติซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย ($M = 1.669$, $SD = 0.074$) ในการทดสอบครั้งที่ 1 อีกทั้งนักเรียนกลุ่มอออร์ฟมีคะแนนเฉลี่ย ($M = 2.488$, $SD = 0.155$) สูงกว่านักเรียนกลุ่มปกติซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย ($M = 1.970$, $SD = 0.281$) ในการทดสอบครั้งที่ 2 ทั้งนี้ นักเรียนกลุ่มปกติมีคะแนนเฉลี่ย ($M = 3.072$, $SD = 0.145$) สูงกว่านักเรียนกลุ่มอออร์ฟซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย ($M = 2.714$, $SD = 0.043$) ในการทดสอบครั้งที่ 3 ส่วนใน

ภาพรวมของคะแนนเฉลี่ยทักษะการบรรเลงรายกลุ่มพบว่า นักเรียนกลุ่มออร์ฟมีคะแนนเฉลี่ย ($M = 2.328$, $SD = 0.419$) สูงกว่านักเรียนกลุ่มปกติซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย ($M = 2.237$, $SD = 0.631$)

นักเรียนกลุ่มปกติมีคะแนนเฉลี่ย ($M = 7.703$, $SD = 0.108$) สูงกว่านักเรียนกลุ่มออร์ฟซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย ($M = 7.662$, $SD = 0.122$) ในช่วงสัปดาห์ที่ 2 นอกจากนี้ นักเรียนกลุ่มออร์ฟมีคะแนนเฉลี่ยระดับความพึงพอใจสูงกว่านักเรียนกลุ่มปกติทุกสัปดาห์ ส่วนในภาพรวมของคะแนนเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้พบว่า นักเรียนกลุ่มออร์ฟมีคะแนนเฉลี่ย ($M = 7.916$, $SD = 0.321$) สูงกว่านักเรียนกลุ่มปกติซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย ($M = 7.658$, $SD = 0.281$)

อภิปรายผลการวิจัย

เมื่อดำเนินการทดลองเสร็จแล้ว ได้สังเกตพบว่านักเรียนในกลุ่มออร์ฟบางคนยังคงสนใจเรียนรู้ดนตรีไทยต่อไปและขอเข้าไปภายในห้องดนตรีไทย เพื่อทบทวนเพลง ฝึกซ้อมด้วยความสนใจใฝ่รู้ รวมทั้งเอาใจใส่ต่อการบรรเลงร่วมกับผู้อื่น ตลอดจนมีความสามารถทางการบรรเลงดนตรีไทย และมีความรู้ความเข้าใจหลักวิชา ทั้งยังชื่นชมและเห็นคุณค่าของการดนตรีไทย ดังข้อมูลที่รวบรวมไว้ต่อไปนี้

การขอทบทวนเพลง สังเกตได้ว่านักเรียนมีความต้องการที่จะทบทวนเพลงที่ได้เรียนรู้ไป โดยมิได้มีเรื่องการทดสอบประเมินมาเกี่ยวข้องแต่อย่างใด

การขอฝึกซ้อม นอกเหนือจากการเข้ามาทบทวนเพลงแล้ว ยังฝึกซ้อมด้วยตนเองอย่างตั้งใจ และพัฒนาทักษะการบรรเลงของตนให้มีความก้าวหน้ามากขึ้น

ความสนใจเรียนรู้ดนตรีไทย เมื่อบรรเลงได้ก็สนใจใฝ่รู้จะเรียนเพลงเพิ่มขึ้นอีก ทั้งยังลองเปลี่ยนจากระนาดเอกไปบรรเลงฆ้องวงได้ และคนที่เล่นฆ้องวงก็ไปลองบรรเลงระนาดเอกได้ตามความสนใจ

ความเอาใจใส่ต่อการบรรเลงร่วมกันผู้อื่น แม้ว่าจะมีการลองเปลี่ยนไปฝึกเครื่องดนตรีชนิดอื่น แต่แล้วก็จะกลับมาสู่เครื่องดนตรีที่ตนชอบและถนัด เมื่อบรรเลงร่วมกัน ก็พยายามรักษาจังหวะและเสียงให้สม่ำเสมอ กลมกลืนกันได้ด้วยตนเอง

ความสามารถทางการบรรเลงดนตรีไทย การที่มาฝึกซ้อมบ่อยครั้งทำให้สามารถบรรเลงได้คล่องแคล่ว และมีความไพเราะมากขึ้น

ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักวิชาดนตรีไทย ในระยะทดลอง นักเรียนกลุ่มออร์ฟต่างสนุกกับกิจกรรมจนบางครั้งอาจเพลิดเพลินจนเกินควร แต่เมื่อผ่านช่วงเวลาทดลองไปแล้วนักเรียนกลับมาฝึกซ้อม ในเวลาที่ตนเลือกและไม่มีผู้เรียนพร้อมกันเป็นจำนวนมาก ทำให้สามารถรับการถ่ายทอดความรู้ที่อาจารย์แนะนำได้อย่างรวดเร็ว สามารถเชื่อมโยงความรู้ที่ได้เรียนและนำไปใช้จริงได้

ความชื่นชมและเห็นคุณค่าของคนตรีไทย เมื่อนักเรียนเห็นการแสดงดนตรีไทยในโอกาสต่าง ๆ ก็จะทำให้ความสนใจฟังและรู้ว่าบรรเลงเพลงอะไร เครื่องดนตรีชนิดใดบ้าง ทั้งยังมีการแสดงความประสงค์ว่าเมื่อใดที่สามารถบรรเลงเพลงได้ก็จะเข้าไปขอเป็นสมาชิกวงดนตรีและร่วมบรรเลงด้วย

ตามธรรมดาแล้ว การสนับสนุนให้มีการจัดทำหลักสูตรเกี่ยวกับการปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยที่มีความเหมาะสมกับสภาพของโรงเรียนในระดับประถมศึกษา เป็นสิ่งที่มักดำเนินการโดยมุ่งเน้นให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกฝน เรียนรู้จักเครื่องดนตรีไทย และเข้าใจลักษณะของเพลงไทยผ่านการถ่ายทอดจากครูผู้สอนตามขั้นตอนที่เป็นระบบระเบียบ ดังเช่น การเรียนรู้นักดนตรีไทยที่สืบทอดในบ้านดนตรีโดยมีครูเป็นผู้อบรมสั่งสอนด้วยความพิถีพิถัน ทว่าระยะเวลาที่ไม่อำนวย ได้ทำให้การถ่ายทอดวิชาความรู้ดนตรีไทยถูกรวบรัดตัดทอนไปหลายส่วน แม้ว่าบางส่วนควรที่จะลดทอนไปได้บ้าง กระนั้นก็มีส่วนที่สำคัญอันไม่ควรจะมองข้ามหรือละเลยไป ทั้งนี้เพราะการเรียนรู้นักดนตรีไทยมีความละเอียด ลึกซึ้ง สัมพันธ์กับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมประเพณีของสังคมไทยเป็นอย่างมาก การที่สาระสำคัญบางประการไม่ได้รับการสืบสานไปสู่ผู้เรียน อาจเป็นผลให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนไปได้

การถ่ายทอดความรู้เรื่องเพลงการของคนตรีไทยนั้นมักเรียกกันว่าการ “ต่อเพลง” และการต่อเพลงนี้จะต่อดูเสียงกับลักษณะของการใช้มือบรรเลงอย่างเป็นระบบระเบียบที่อยู่บนพื้นฐานของการนั่งและการจับไม้ที่ถูกต้อง ในขั้นต้น ผู้เรียนจะได้รับการฝึกฝนให้เบื่อง่ายต่าง ๆ เพื่อให้ออกเสียงลักษณะของเสียงเหล่านั้นว่ามีความสูงต่ำอย่างไรโดยไม่ต้องเป็นเพลง จากนั้นจึงได้ฝึกไล่เสียง ซึ่งการไล่เสียงนี้เอง จำเป็นต้องมีกรรขาระยะของการบรรเลงเป็นคู่เสียงต่าง ๆ ให้ถูกต้องแล้วจึงฝึกไล่เสียงโดยเรียงกันไปบ้าง ข้ามไปบ้าง ดังนี้ ก็จะเริ่มเป็นทำนองขึ้นบางส่วน เมื่อเข้าใจดีแล้วจึงต่อเพลงที่สั้น ๆ และง่าย ๆ ไปเป็นการฝึกฝนเรียนรู้ลักษณะของเพลงสำนวนรวมทั้งกระสวนต่าง ๆ ตลอดจนทำความเข้าใจกับจังหวะฉิ่งและจังหวะหน้าทับให้มีความชำนาญ เมื่อบรรเลงเพลงได้ดีแล้ว จึงเรียนรู้เพลงอื่น ๆ ต่อไป ทั้งนี้การถ่ายทอดความรู้ทางดนตรีไทยนั้น หากดำเนินการโดยไม่คำนึงถึงลำดับต่าง ๆ ที่มีความเหมาะสมก็อาจเป็นผลให้ผู้เรียนขาดความเข้าใจเพลงไทยและเกิดปัญหาเรื่องการบรรเลงที่มีความลึกซึ้งพิสดารขึ้นไปได้ เนื่องจากประเด็นที่มีรายละเอียดสำคัญดังนี้

1. การต่อเพลงที่อาศัยเสียงเป็นสำคัญ

ในการจัดทำหลักสูตรเกี่ยวกับการปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยในระดับประถมศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในระดับชั้นป.1-ป.2 นั้น ผู้สอนอาจประสบปัญหาที่จะดำเนินการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ต่อเพลงโดยใช้เสียงเป็นสำคัญได้ เนื่องจากนักเรียนในระดับชั้นนี้มีความกระตือรือร้นและชอบปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ มากกว่านั่งฟังอยู่เฉย ๆ กับที่เป็นเวลานาน อีกทั้งในแต่ละห้องเรียนก็จะมีจำนวนนักเรียนที่มากจนครูผู้สอนมีอาจดูแลรับผิดชอบชั้นเรียนทั้งหมด ให้ตั้งใจเรียนรู้และปฏิบัติตามที่ครู

สอนได้โดยง่าย จึงมีการใช้วิธีอื่น ๆ เข้าช่วยบ้าง เช่น ใช้สัญลักษณ์แสดงเสียงระบุไว้บนเครื่องดนตรี และร้องโน้ตให้นักเรียนบรรเลงตาม หรือเขียนโน้ตเพลงติดบนกระดานให้นักเรียนอ่านแล้วฝึกบรรเลงให้ได้ เป็นต้น การที่ใช้สัญลักษณ์นี้ข้อดีก็มี ข้อเสียก็มาก ข้อดีก็คือ นักเรียนสามารถฝึกบรรเลงได้รวดเร็วขึ้น แต่มักควบคุมน้ำหนักมือไม่ได้ ทั้งยังเร่งจังหวะเพราะเห็นว่ามีโน้ตระบุอยู่แล้วจึงบรรเลงโดยปฏิบัติด้วยความระมัดระวังน้อยกว่าปกติ กลายเป็นข้อเสียที่ส่งผลให้เครื่องดนตรีชำรุดได้ง่าย และยังเป็นผลให้นักเรียนไม่สามารถเปลี่ยนแปลงระดับเสียงที่ใช้ในการบรรเลงได้โดยสะดวกหรือถึงกับไม่ได้เลย ด้วยเหตุผลนี้ผู้ที่เรียนรู้ดนตรีไทยหลายคนจึงพากันเลิกล้มความตั้งใจที่จะเรียนรู้ดนตรีไทยต่อไปให้แตกฉาน เพราะคิดว่าเรียนต่อไปคงจะประสบความสำเร็จได้ยาก ยิ่งถ้ามีการฝึกการนั่งและจับไม้ไม่ถูกต้องเข้ามาอีกก็อาจถึงเลิกเล่น หรือไม่ชอบดนตรีไทยไปเลยก็มี เพราะเข้าใจผิดไปว่าเป็นดนตรีที่มีกฎเกณฑ์มาก และมีกรอบปิดกั้นอิสระทางความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของแต่ละบุคคล

ปัญหาทั้งหลายเหล่านี้ควรได้รับการแก้ไขโดยเร็ว เพราะเรื่องการนั่งและจับไม้ นั้น หากจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความน่าสนใจนักเรียนจะชื่นชอบมาก และจดจำติดตรึงอย่างเหนียวแน่นยิ่งกว่าการสาธิตให้ดูแล้วปฏิบัติตามเสียอีก สิ่งสำคัญที่ควรบรรจุไว้ในหลักสูตรก็คือ ลักษณะการนั่งและการจับไม้บรรเลงเครื่องดนตรีที่ถูกต้อง รวมทั้งการสอนดนตรีไทยที่อาศัยความสำคัญของการจำเสียง เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักบรรเลงได้อย่างเข้าใจมากยิ่งขึ้น

2. การรักษาระยะห่างของมือขณะบรรเลง

การเริ่มฝึกปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยประเภทเครื่องตีมีความเหมาะสมกับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1-2 มากกว่าเครื่องดนตรีไทยประเภทอื่น ๆ แม้ว่าสัณฐานของเครื่องดนตรีอาจใหญ่จนดูคล้ายกับจะไม่สัมพันธ์กับสรีระของนักเรียน แต่ก็สามารถใช้อุปกรณ์ช่วยได้ เช่น ใช้ม้านั่งให้นักเรียนนั่งบรรเลงได้ถนัดขึ้นโดยไม่ต้องอดตัวหรือยกแขนขึ้นขณะที่ยังมิได้เริ่มบรรเลง เมื่อนักเรียนมีความพร้อมดีแล้ว สิ่งที่จะต้องระบุไว้ในหลักสูตรก็คือ การฝึกบรรเลงเป็นเสียงต่าง ๆ รวมไปถึงการบรรเลงเป็นคู่ 8 และคู่ 4 อย่างถูกต้องโดยสามารถเลื่อนระดับทั้ง ๆ ที่รักษาระยะได้อย่างมั่นคง เช่น การบรรเลงเป็นคู่ 8 เลื่อนไปทางขวาแบบเรียงเสียงหรือข้ามเสียงได้ เป็นต้น การบรรเลงที่รักษาระยะได้สม่ำเสมอเช่นนี้จะทำให้นักเรียนฟังเสียงที่ได้ยินจากการบรรเลงได้มากกว่าการระบุโน้ตหรือใช้สัญลักษณ์ และนักเรียนจะบรรเลงอย่างระมัดระวังเป็นพิเศษเนื่องจากต้องการได้ยินเสียงที่ถูกต้องเพื่อเข้าใจความสูงต่ำและลักษณะของเสียงนั้น ๆ อย่างละเอียด นอกจากนี้นักเรียนสามารถจินตนาการถึงเครื่องดนตรีและฝึกปฏิบัติได้แม้จะไม่มีเครื่องดนตรี เนื่องจากมีเสียงที่ได้ยินอยู่ภายในใจอย่างชัดเจนแล้ว อย่างไรก็ตามการฝึกฝนและรักษาระยะห่างของมือขณะบรรเลงเป็นเรื่องที่ต้อง

ได้รับการอธิบายและดูแลใกล้ชิดจากครูผู้สอน จึงใช้เวลามาก และสร้างความเหน็ดเหนื่อยสูง หากมีกิจกรรมดนตรีที่เหมาะสมจะสามารถอำนวยความสะดวกให้นักเรียนสามารถดูแลตนเองได้ และใช้เวลาน้อยลง

3. การบรรเลงให้ถูกต้องตามจังหวะ

จังหวะมีความสำคัญต่อการบรรเลงดนตรีเป็นอย่างยิ่ง ในการฝึกฝนดนตรีไทย ผู้ที่ฝึกจะต้องรู้จักบรรเลงให้ถูกต้องตามจังหวะ เพราะเมื่อสามารถบรรเลงได้ตามทำนองแล้ว ก็จะต้องรักษาความเร็ว-ช้า เพื่อให้เพลงที่บรรเลงมีความไพเราะ อีกทั้งหากบรรเลงร่วมกันกับผู้อื่น ก็จะสามารถบรรเลงได้อย่างพร้อมเพรียงกัน การระบุเรื่องการบรรเลงให้ถูกต้องตามจังหวะจึงควรมีอยู่ในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยอย่างชัดเจน และควรมีการประยุกต์ใช้กิจกรรมดนตรีที่มีความเหมาะสมเพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจจังหวะ สามารถบรรเลงได้อย่างสบายใจ ไม่ถึงเครียดกังวล อีกทั้งเข้าใจลักษณะทำนองที่มีความแตกต่างกันของเครื่องดนตรีแต่ละชนิด และบรรเลงร่วมกันได้อย่างพร้อมเพรียง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดนตรีไทย พึงให้นักเรียนได้รู้จักบทบาทหน้าที่ของเครื่องดนตรีแต่ละชนิด และเชื่อมโยงกับลักษณะการบรรเลง เพื่อให้นักเรียนได้ทำความเข้าใจเรื่องการรักษาหน้าที่ของตนเองให้สมบูรณ์ รวมทั้งการส่งเสริมซึ่งกันและกันของการบรรเลงร่วมกับผู้อื่น อันจะเป็นประโยชน์ในการไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ในโอกาสต่อไป

จากประเด็นสำคัญทั้ง 3 ประเด็นที่ได้นำเสนอ นั้นเป็นรายละเอียดที่ไม่ควรละเลยเมื่อดำเนินการสอนปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยแก่ผู้เริ่มฝึก เพราะจะเป็นประโยชน์ให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความสุขและสนุกสนานกับการเรียน กระทั่งกลายเป็นความชื่นชมและรักพร้อมที่จะศึกษาต่อไปให้ลึกซึ้งพิสดารยิ่งขึ้น เมื่อหลักสูตรให้ความสำคัญกับเรื่องการต่อเพลงที่อาศัยเสียงเป็นสำคัญ รวมทั้งการรักษาระยะห่างของมือขณะบรรเลง ตลอดจนการบรรเลงให้ถูกต้องตามจังหวะได้ครบถ้วนแล้ว การจัดทำโครงการสอนระยะยาวเวลาพอเหมาะพอควรมีความต่อเนื่อง และสามารถเชื่อมโยงไปสู่องค์ความรู้ดนตรีในลักษณะที่มีความเป็นสากลได้ ทั้งนี้หากจำเป็นต้องมีการจัดการเรียนรู้ให้สัมพันธ์กับวิชานาฏศิลป์ก็ควรจะต้องวางโครงการสอนให้สามารถฝึกบรรเลงได้เรียบร้อยก่อน จากนั้นจึงเชื่อมโยงไปยังการเคลื่อนไหวร่างกายให้มีความสวยงามตามหลักวิชานาฏศิลป์ต่อไป ทั้งนี้ โครงการสอนการปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยควรมีระยะเวลาประมาณ 10 สัปดาห์ โดยมีการทดสอบการบรรเลงเป็นรายบุคคล รวมทั้งการบรรเลงเป็นกลุ่มด้วย การวางโครงการสอนอาจใช้วิธีการแบ่งเนื้อหาที่จะสอนตามเพลงที่เลือกมาจัดการเรียนรู้ เช่น เพลงแขกบรเทศ ชั้นเดี่ยว ท่อน 1 มี 8 ห้องเพลง วางโครงการสอนให้ต่อที่ละครวรรคเท่า ๆ กันได้ 1 สัปดาห์ ต่อ 1 ห้องเพลง หรือ 2 สัปดาห์ ต่อ 2 ห้องเพลงก็ได้ตามแต่ความเหมาะสม แต่ไม่ควรเกินกว่านี้เพราะนักเรียนจะต่อเพลงได้ไม่ทันกันและไม่มีความทบทวน

ในกรณีที่นักเรียนเป็นผู้ที่ฝึกหัดใหม่ ควรใช้เวลาประมาณ 2 สัปดาห์ ให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกฝนและทำกิจกรรมตามที่สมควรกระทำ เช่น เรื่องการนั่ง การจับไม้ รวมทั้งการบรรเลงเป็นคู่ 8, คู่ 4 ให้ถูกต้องแม่นยำดีเสียก่อน จึงต่อเพลงต่าง ๆ ที่เหมาะสมให้ และเมื่อฝึกฝนเรียบร้อยแล้วควรมีการประเมินผลการฝึกโดยทดสอบการบรรเลงรายบุคคลและการบรรเลงรายกลุ่มอยู่เสมอ

การจัดทำโครงการสอนควรขยายผลไปยังองค์ความรู้ทางดนตรีอย่างกว้างขวางได้ เช่น วางโครงการสอนการอ่านและเขียนสัญลักษณ์เบื้องต้นทางดนตรีต่อไปอีกประมาณ 4-6 สัปดาห์ เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักโน้ตเพลงรวมทั้งสัญลักษณ์เบื้องต้นในการดนตรีต่าง ๆ โดยนำมาฝึกอ่านเขียนตามทฤษฎีดนตรีตะวันตกให้มีความถูกต้อง ก็จะเป็นการสร้างวิสัยทัศน์ทางดนตรีและทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจเรื่องระดับเสียงที่มีความแตกต่างกันและสามารถจำแนกได้อย่างแม่นยำ รวมทั้งเลือกรับปรับใช้หลักการต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพต่อไปได้โดยง่าย โครงการสอนที่จัดทำขึ้นนี้ใช้ระยะเวลาเพียง 16-18 สัปดาห์ เท่านั้น ซึ่งเป็นระยะเวลาประมาณ 1 ภาคการศึกษา โดยมีสาระดนตรีที่ครบถ้วนและมีการจัดประสบการณ์ทางดนตรีอย่างหลากหลาย เหมาะสมที่จะเป็นพื้นฐานให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเอกลักษณ์ความเป็นดนตรีของไทย และเชื่อมโยงไปสู่ดนตรีสากลและดนตรีประจำชาติต่าง ๆ ได้อย่างดี

ในด้านการจัดทำโครงการสอนระยะยาว หากดำเนินการจัดสาระการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติบรรเลงเครื่องดนตรีไทย เช่น ระนาดเอก หรือ ซี่องวงใหญ่ตลอดภาคการศึกษา หรือตลอดปีการศึกษาต่อเนื่องกัน จะทำให้การจัดการเรียนรู้มีระยะเวลาติดต่อกันไปและเป็นผลดีกับการฝึกฝนของผู้เรียน อย่างไรก็ตาม ลักษณะของการกำหนดโครงการสอนระยะยาว อาจกำหนดได้หลายรูปแบบ ตามจำนวนชั่วโมงในหนึ่งสัปดาห์ รวมทั้งอุปกรณ์ตลอดจนสื่อการจัดการเรียนรู้ที่จำเป็นและอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน ดังเช่น

รูปแบบโครงการสอนระยะยาว แบบที่ 1 การบรรเลงระนาดเอกและซี่องวงใหญ่ รวมทั้งพัฒนาความรู้ดนตรี ทักษะดนตรี และเจตคติในการเรียนรู้ดนตรีของผู้เรียน

การจัดทำโครงการสอนในลักษณะนี้ เป็นการมุ่งเน้นการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงเครื่องดนตรีไทย โดยประยุกต์ใช้แนวคิดของ คาร์ล ออร์ฟ นำไปสู่การฝึกฝนดนตรีไทยตามวิถีที่เป็นขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม ประสานกับการสั่งสมความรู้ทางดนตรี และพัฒนาทักษะทางดนตรีทั้งด้านการร้อง, การเล่นเครื่องดนตรี, การเคลื่อนไหว, การฟัง, การอ่านและเขียนโน้ตตลอดจนการคิดสร้างสรรค์ รวมไปถึงเจตคติในการเรียนรู้ดนตรีของผู้เรียน การกำหนดลำดับของสาระการเรียนรู้ในการจัดทำโครงการสอนลักษณะนี้จะเน้นการฝึกทักษะการบรรเลงเครื่องดนตรีไทย และเชื่อมโยงไปสู่องค์ความรู้ทางดนตรีศึกษาที่กว้างไกลจากภูมิปัญญาไทยสู่ภูมิปัญญานานาชาติตามความสามารถและความสนใจของผู้เรียน

รูปแบบโครงการสอนระยะยาว แบบที่ 2 การบรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่เสริมประสบการณ์ดนตรี จากการพัฒนาความรู้ดนตรี ทักษะดนตรี และเจตคติในการเรียนรู้ดนตรีของผู้เรียน

การจัดทำโครงการสอนในลักษณะนี้เป็นการมุ่งเน้นการส่งเสริมความรู้ทางดนตรี และพัฒนาทักษะทางดนตรีทั้งด้านท่วงทำนอง, การเล่นเครื่องดนตรี, การเคลื่อนไหวร่างกาย, การฟัง, การอ่านและเขียนโน้ต ตลอดจนความคิดสร้างสรรค์รวมไปถึงเจตคติในการเรียนรู้ดนตรีของผู้เรียน ซึ่งอาศัยหลักการจัดการเรียนรู้ดนตรีศึกษาอย่างเป็นระบบ เชื่อมโยงไปสู่การเสริมประสบการณ์ดนตรีให้กับผู้เรียนอย่างหลากหลาย ตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน โดยเลือกสรรภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญานานาชาติ ที่มีความดีงามมาจัดประสบการณ์ดนตรีให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ตามความเหมาะสม การกำหนดลำดับของการเรียนรู้ในการจัดทำโครงการสอนลักษณะนี้ จะเน้นการส่งเสริมความรู้ทางดนตรี ทักษะดนตรี และเจตคติในการเรียนรู้ดนตรีของผู้เรียน เชื่อมโยงไปสู่การฝึกปฏิบัติบรรเลงเครื่องดนตรีไทย เพื่อให้มีความเข้าใจ และเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาไทย รวมทั้งภูมิปัญญานานาชาติตามความสามารถและความสนใจของผู้เรียน

ทั้งนี้ลักษณะของรูปแบบการเรียนการสอนตามวิถีไทย โดยประยุกต์ใช้กิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ นั้น จะให้ความสำคัญกับหลักการเรียนการสอนตามวิถีไทย ได้แก่ การนั่งและการจับเครื่องดนตรี การไล่เสียงเรียงและข้าม การต่อเพลงที่สั้น ๆ และง่าย ๆ การเรียนรู้จังหวะฉิ่งและหน้าทับ การเปรียบเทียบทำนองที่ใช้แทนกันได้ (มนตรี ตราโมท, 2545) เชื่อมโยงกับการจัดกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ โดยอยู่ในความดูแลเอาใจใส่จากผู้สอน เพื่อพัฒนาทักษะการบรรเลงรายบุคคลและการบรรเลงเป็นกลุ่มให้กับผู้เรียน ในขณะเดียวกันก็ส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับความสามารถในการนั่งและการจับเครื่องดนตรีอย่างถูกต้อง การไล่เสียงเรียงและข้าม การต่อเพลงที่สั้น ๆ และง่าย ๆ การเรียนรู้จังหวะฉิ่งและหน้าทับ การเปรียบเทียบทำนองที่เทียบกันได้ เป็นผลให้ผู้เรียนมีองค์ความรู้ทางดนตรีอยู่ภายใน และพร้อมที่จะศึกษาเรียนรู้ให้ละเอียดลึกซึ้งต่อไปได้อย่างรวดเร็วในระยะเวลาอันสั้น ทั้งยังสร้างความภาคภูมิใจให้กับผู้เรียนอยู่เสมอขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียน

ส่วนลักษณะรูปแบบการเรียนการสอนตามวิถีไทยนั้น จะให้ความสำคัญกับหลักการเรียนการสอนตามวิถีไทย ได้แก่ การนั่งและการจับเครื่องดนตรี การไล่เสียงเรียงและข้าม การต่อเพลงที่สั้น ๆ และง่าย ๆ การเรียนรู้จังหวะฉิ่งและหน้าทับ การเปรียบเทียบทำนองที่ใช้แทนกันได้ เป็นลำดับซึ่งในแต่ละขั้นจะมีการสาธิตและแนะนำจากผู้สอน จากนั้นผู้เรียนฝึกปฏิบัติ รวมทั้งปรับปรุงพัฒนาให้มีความถูกต้อง โดยมีผู้สอนสังเกตและประเมินผลอยู่เป็นระยะ ลักษณะรูปแบบการเรียนการสอนตามวิถีไทยนี้ ความดูแลเอาใจใส่จากผู้สอนเป็นสิ่งสำคัญมาก และทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดี

ระหว่างศิษย์และครูชั้น สามารถสืบทอดองค์ความรู้ และค่านิยมอันดีงามตามวิถีความเป็นไทยอย่างเป็นระบบ แต่จำเป็นต้องอาศัยเวลา และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม จึงจะทำให้ผู้เรียนมีทักษะการบรรเลงรายบุคคลและการบรรเลงเป็นกลุ่มที่ดี สามารถศึกษาเรียนรู้ให้ลึกซึ้งแตกฉานต่อไปได้

สรุปได้ว่า การเรียนรู้ตามวิถีไทยจะเริ่มต้นด้วยการมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการบรรเลงด้วยความประณีต โดยสั่งสมความรู้ความเข้าใจทีละเล็กทีละน้อย ตลอดจนทำความเข้าใจการซ่อมบำรุงรักษาเครื่องดนตรี การเลือกสรรวัสดุอุปกรณ์ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับการทำเครื่องดนตรีให้มีคุณภาพดี การจำแนกเสียงที่ไพเราะและไม่ไพเราะ รวมไปถึงลักษณะการเป็นนักดนตรีไทยที่ดี สามารถนำความรู้ทางดนตรีไทยไปใช้ให้เกิดประโยชน์และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ผู้เรียนจึงต้องมีความตั้งใจปฏิบัติตามครูผู้สอน เพื่อให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างละเอียดประณีต ทั้งนี้เพราะครูผู้สอนจะถ่ายทอดความรู้อย่างมุ่งมั่นจริงจังให้กับผู้เรียน ดังนั้นผู้เรียนจึงต้องวิริยะอุตสาหะเรียนรู้ให้ประสบผลสำเร็จ ยิ่งปฏิบัติดีก็ยิ่งมีความรู้มากขึ้น ทั้งยังเกิดความชื่นชม เห็นคุณค่า ประทับใจ และผูกพันกับครูผู้สอนและการดนตรีไทยเป็นอย่างมาก ส่วนการสอนดนตรีไทยโดยประยุกต์ใช้แนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ มุ่งเน้นการเสริมสร้างความรู้จากความเข้าใจ เพื่อให้มีพื้นฐานการบรรเลงดนตรีไทยที่ดี ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เกี่ยวกับการบรรเลง และพัฒนาให้มีความก้าวหน้ายิ่งขึ้นต่อไปได้ ครูผู้สอนจึงต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างสนุกสนาน เชื่อมโยงกิจกรรมสู่ความรู้ทางดนตรีอย่างเหมาะสม เมื่อผู้เรียนผ่านการเรียนรู้โดยการจัดกิจกรรมจะสามารถนำความรู้นั้นไปสู่การฝึกฝนการบรรเลงดนตรีไทยให้มีความประณีตไพเราะได้ การเรียนการสอนในลักษณะนี้จึงเป็นการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้มีความรู้พื้นฐานก่อน จากนั้นจึงจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้นำความรู้นั้นไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อไป ซึ่งหากยิ่งปฏิบัติ จะทำให้ยิ่งมีความรู้มากขึ้น และความรู้ที่มีมากขึ้น จะทำให้ยิ่งปฏิบัติได้ดีมากขึ้น เป็นผลให้เกิดความภูมิใจ ชาบซึ่ง ประทับใจกับการเรียนรู้ดนตรีไทยรวมถึงเห็นคุณค่าความสำคัญของดนตรีไทยในฐานะที่เป็นวัฒนธรรมประจำชาติอย่างแจ่มแจ้ง ดังนั้น หากใช้วิธีการสอนดนตรีไทยตามวิถีไทยโดยประยุกต์ใช้แนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ เข้าช่วยในช่วงต้น จำเป็นการมุ่งเน้นให้เกิดการเสริมสร้างความรู้ขั้นพื้นฐานจากความเข้าใจ โดยผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความสนุกสนาน สามารถทำให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมนั้น เชื่อมโยงไปสู่การปฏิบัติทักษะทางดนตรีไทยได้เป็นอย่างดี และเมื่อยิ่งปฏิบัติมากขึ้น จะส่งผลให้เกิดความรู้แตกฉานยิ่งขึ้น เมื่อมีความรู้มากขึ้น จะทำให้เกิดความรู้สึกที่ดี มีทัศนคติ ตลอดจนค่านิยมอันดีงาม เพื่อสืบทอดศิลปะการดนตรีไทยให้เจริญรุ่งเรืองต่อไป ตามความถนัดและความสนใจของแต่ละบุคคล ดังรายละเอียดในตารางที่ 18 และ 19

ตารางที่ 19 ผลลัพธ์และลักษณะเด่นของการสอนดนตรีไทยในแต่ละรูปแบบ

รูปแบบ	การสอนดนตรีไทยโดยประยุกต์ใช้แนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ	การสอนดนตรีไทยตามวิถีไทย	การสอนดนตรีไทยแบบผสมผสานระหว่างวิถีไทยกับแนวคิดคาร์ล ออร์ฟ
วัตถุประสงค์ การสอน			
วิธีการสอน			
ผลการเรียนรู้			
หมายเหตุ	<p>นักเรียนได้รับการเสริมสร้างความรู้จากความรู้ความเข้าใจอย่างรวดเร็ว</p> <p>พัฒนาพร้อมกันทุกสาระในการสอนแต่ละครั้ง</p> <p>มีความที่รอบคอบและภูมิใจเมื่อสามารถบรรเลงเพลงได้</p> <p>มุ่งเน้นการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ เพื่อพัฒนาทักษะพร้อมกัน และส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ที่ให้นักเรียนตามความสนใจและความถนัดของผู้เรียน</p>	<p>นักเรียนได้รับการเสริมสร้างความรู้จากความรู้ความเข้าใจที่ละเอียดละน้อย</p> <p>พัฒนาทีละสาระเรียงตามลำดับในการสอนแต่ละครั้ง</p> <p>มีความที่รอบคอบและภูมิใจเมื่อสามารถบรรเลงเพลงได้</p> <p>มุ่งเน้นการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ เพื่อพัฒนาทักษะพร้อมกัน และส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ที่ให้นักเรียนตามความสนใจและความถนัดของผู้เรียน</p>	<p>นักเรียนได้รับการเสริมสร้างและส่งเสริมความรู้จากความรู้ความเข้าใจอย่างรวดเร็ว</p> <p>พัฒนาพร้อมกันทุกสาระในการสอนแต่ละครั้งโดยไม่จำเป็นต้องเรียงตามลำดับ</p> <p>มีความที่รอบคอบและภูมิใจเมื่อเริ่มต้นเรียนรู้โดยไม่ต้องสามารถบรรเลงได้ทั้งบทเพลง</p> <p>มุ่งเน้นการเสริมสร้างความรู้พื้นฐานจากความรู้ความเข้าใจ เพื่อพัฒนาทักษะพร้อมกัน ด้วยความประณีต เพื่อส่งเสริมความรู้และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ตามศักยภาพของผู้เรียนให้เกิดประโยชน์</p>

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่ดำเนินการทดลองกับนักเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งมีอายุ 6-7 ปี หากนำไปศึกษากับนักเรียนในระดับชั้นประถมปลาย หรือมัธยมศึกษา อาจเห็นผลที่แตกต่างออกไป ทั้งนี้เพราะการเรียนรู้ดนตรีไทยตามวิถีไทยนั้น เป็นการเรียนรู้แบบสังขมประสบการณ์และสะสมความรู้ความสามารถต่าง ๆ จนถึงระดับที่แตกฉาน ชำนาญ ผู้เรียนจึงต้องมีความใกล้ชิดกับผู้สอน จึงจะสามารถถ่ายทอดความรู้ได้อย่างละเอียดลออ ทั้งยังซึมซับค่านิยมรวมทั้งประสบการณ์จากผู้สอนไปเป็นทัศนคติของผู้เรียน ซึ่งการเรียนรู้ในลักษณะนี้ ต้องอาศัยระยะเวลาที่ยาวนาน ดังคำพังเพยที่ว่า ฝนทิ้งให้เป็นเข็ม ทว่าในปัจจุบัน ผู้คนมีเวลาสำหรับการเรียนรู้ในลักษณะนี้ลดลงตามสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้การถ่ายทอดความรู้เกิดผลสำเร็จได้เป็นส่วนน้อย อย่างไรก็ตาม ผู้เรียนที่ได้รับการถ่ายทอดในลักษณะดังกล่าว จะมีทักษะการบรรเลงที่ดี และมีความรู้แตกฉาน แต่ในระบบโรงเรียนผู้เรียนจะต้องเรียนหลายวิชา ทำให้การเรียนวิชาดนตรีนั้นมีเวลาอันจำกัด แม้ว่าจะส่งเสริมหรือสนับสนุนให้มาเรียนเพิ่มเติมนอกเวลาได้ แต่ถ้าผู้เรียนขาดความรู้ความเข้าใจ ก็ยากที่จะสามารถเรียนรู้ให้มีความต่อเนื่องได้ การเรียนรู้ดนตรีไทยตามวิถีไทยจึงเป็นสิ่งที่ควรจัดการกระทำให้มีความเหมาะสมในระบบโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ดนตรีไทยโดยอาศัยการประยุกต์ใช้แนวคิดของ คาร์ล ออร์ฟ เข้าช่วยเพื่อให้นักเรียนได้ภาคภูมิใจกับความสำเร็จที่ได้บรรเลงดนตรี และรู้สึกสนุกสนาน รักการเรียนดนตรีไทย และสนใจพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความเข้าใจที่ละเอียดลึกซึ้งต่อไปได้โดยมีครูให้คำแนะนำ เช่นเดียวกับวิถีการถ่ายทอดความรู้ทางดนตรีไทยที่เคยเป็นมาในอดีต และเนื่องจากการสอนนักเรียนในโรงเรียน จะมีผู้เรียนเป็นจำนวนมาก ผู้สอนจึงควรอาศัยการฝึกทักษะการบรรเลงเป็นกลุ่มให้แก่นักเรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน และส่งเสริมความภาคภูมิใจร่วมกัน นอกจากนี้ยังเป็นการเอื้ออำนวยให้ผู้เรียนได้ไต่ถามเพื่อน และช่วยกันแก้กฏความรู้ มีน้ำใจต่อกัน ถ้อยทีถ้อยอาศัย แบ่งปันกันได้เป็นอย่างดี ไม่มีปัญหาทะเลาะเบาะแว้ง หรือขอเปลี่ยนแปลงโยกย้ายกลุ่มแต่อย่างใด

2. การวิจัยในครั้งนี้ดำเนินการทดลองในระยะเวลาสั้น ซึ่งได้เลือกสรรเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1 มาใช้จัดการเรียนรู้ จึงควรมีการวิเคราะห์จัดทำโครงการสอนระยะยาวและแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีความสัมพันธ์กันกับสาระทางดนตรีที่กำหนดไว้ให้กว้างขวางมากขึ้น จากการศึกษาดำเนินการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ตามวิถีไทยและแผนการจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้แนวคิดของ คาร์ล ออร์ฟ พบว่าสิ่งที่สำคัญของการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้คือ สาระ (Content) และกิจกรรม (Activity) ซึ่งการวางเค้าโครงแผนอาจตั้งต้นจากสาระเป็นหลักหรือกิจกรรมเป็นหลักก็ได้ ในกรณีที่วางเค้าโครงโดยอาศัยสาระสำคัญเป็นหลัก จะต้องเรียงลำดับสาระให้เกิดความเหมาะสมก่อน จากนั้นจึงพิจารณาการจัดกิจกรรมว่าควรจะเป็นไปในลักษณะใด จึงจะส่งเสริมให้นักเรียน

เข้าใจเนื้อหาสาระต่าง ๆ และนำไปใช้ได้อย่างเป็นประโยชน์ ส่วนในกรณีที่วางเค้าโครงโดยอาศัยกิจกรรมเป็นสำคัญนั้น จะต้องพิจารณากิจกรรมดนตรีที่มีความน่าสนใจครอบคลุมการจัดประสบการณ์ทางดนตรีอย่างเหมาะสมให้แก่นักเรียน เชื่อมโยงไปยังเนื้อหาสาระดนตรีให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจในสิ่งที่ลงมือทำต่อ ๆ ไป

ทั้งนี้ การดำเนินการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ตามวิถีไทยและแผนการจัดการเรียนที่ประยุกต์ใช้แนวคิดของคาร์ล ออร์ฟมีการดำเนินการที่ให้ความสำคัญกับสาระและกิจกรรม แต่จะมีลักษณะแตกต่างกันไปตามหลักการของวิถีไทยและกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ อย่างไรก็ตาม แผนการจัดการเรียนรู้ทั้งสองล้วนอยู่บนพื้นฐานการถ่ายทอดความรู้ทางดนตรีไทยที่เหมือนกันในเรื่องของการให้ความสำคัญกับการนั่งบรรเลงและการจับไม้ การเริ่มกระทำให้เป็นเสียงโดยยังไม่ต้องเป็นเพลง การไล่เสียงเรียงและข้าม การเรียนเพลงสั้น ๆ ง่าย ๆ รวมถึงการรู้จักจังหวะ และหน้าทับตลอดจนเห็นว่าทำนองแบบใดใช้แทนกันได้

กระบวนการเรียนรู้ แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนขั้นนำ ส่วนขั้นสอน และส่วนขั้นสรุป ซึ่งทั้งแผนการจัดการเรียนรู้ตามวิถีไทยและแผนการจัดการเรียนที่ประยุกต์ใช้แนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ ล้วนมีหัวข้อกิจกรรมเหมือนกัน แต่จะมีลำดับกิจกรรมต่างกัน ตามแนวทางของแต่ละแผน ซึ่งในแต่ละแผนจะมีการเตรียมความพร้อม การเสนอสาระ การผ่อนคลาย การฝึกทักษะ รวมทั้งการสรุปและประเมินผล

โดยรวมแล้ว แผนการจัดการเรียนรู้เป็นการวางแผนการปฏิบัติการของผู้สอนอย่างเป็นระบบ และคำนึงถึงความสามารถรวมถึงพัฒนาการของผู้เรียน ตลอดจนความชื่นชอบ และความสนใจของผู้เรียน อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะวางแผนการปฏิบัติการสอนอย่างดีแล้ว ผู้สอนควรต้องปรับปรุงและแก้ไขสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมด้วย สิ่งสำคัญคือ ความตั้งใจในการถ่ายทอดความรู้และให้ความรู้แก่ผู้เรียนอย่างพิถีพิถัน เพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญ เกิดความตระหนักและรักที่จะเรียนรู้ต่อไปอย่างมีความสุขได้

3. ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดนตรีไทยในชั้นเรียน ให้แก่นักเรียนในระดับประถมศึกษาตอนต้น ในลักษณะที่ประยุกต์ใช้กิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ แล้วจึงมุ่งเน้นการเรียนรู้ดนตรีไทยตามวิถีไทยอย่างลึกซึ้งต่อไป เมื่อนักเรียนเกิดความรัก และเข้าใจดนตรีไทยบ้างแล้ว การที่ครูสอนสิ่งใดให้กับนักเรียนด้วยความประณีตนั้น ย่อมทำให้นักเรียนให้ความสำคัญและชื่นชอบในเรื่องที่ได้เรียนรู้ ผลจากการประเมินความพึงพอใจในกลุ่มออร์ฟ และกลุ่มปกติ จะพบเรื่องนี้นักเรียนเสนอแนะเหมือนกันอยู่มาก หากแต่มีความแตกต่างกันที่บรรยากาศของการเรียนการสอนที่กลุ่มออร์ฟจะมีเสียงหัวเราะ รอยยิ้ม และให้เห็นความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาการต่าง ๆ ของนักเรียนอยู่เป็นนิจ ในขณะที่กลุ่มปกติจะจริงจัง ดูมีความเคร่งขรึม ยิ้มและหัวเราะในบาง

โอกาสเท่านั้น มีนักเรียนบางคนท้อแท้ แม้จะปลอบใจแล้วพยายามใหม่ แต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จ ทำให้นักเรียนกังวลอยู่มาก ถึงผู้สอนก็จะต่อเพลงตามที่นักเรียนได้ แต่เวลาที่เห็นเพื่อนบรรเลงไปได้มาก ก็อาจจะเกิดความทุกข์ได้ อย่างไรก็ตาม เมื่อเรียนรู้ไปได้ระยะหนึ่งจนเกิดความเข้าใจ ก็สามารถบรรเลงได้เป็นอย่างดี แต่ว่าหากไม่ได้เรียนต่อเนื่องก็จะไม่เกิดการสานต่อ การส่งเสริมความรู้ก็จะชะงักลง ทำให้ต้องเริ่มต้นใหม่หรือขาดความคล่องแคล่วไปได้ ส่วนกลุ่มออร์ฟนั้น ถึงแม้จะไม่ได้เรียนในห้องแล้ว ก็ยังชวนขวามมาขอฝึกซ้อม ขอโอกาสพัฒนาฝีมือ และเรียนรู้ให้กระจ่างชัดลงไป ทำให้เกิดการสานต่อและสั่งสมความรู้ต่อไปได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัย โดยใช้ระยะเวลาเพิ่มขึ้น และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อให้เห็นถึงข้อมูลเชิงลึกมากขึ้น

เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้ มีระยะเวลาทดลอง 14 สัปดาห์ และในการทดลองแต่ละครั้ง มีเวลาประมาณ 60 นาทีเท่านั้น จึงควรมีการศึกษาวิจัยในเรื่องผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่ ตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ ลักษณะเดียวกันนี้ โดยมีระยะเวลาทดลองมากขึ้น เพื่อให้สามารถออกแบบการวิจัยในลักษณะที่มุ่งเน้นการศึกษาพัฒนาการของผู้เรียนอย่างมีรายละเอียดต่อไปได้ ประกอบกับผู้เรียนจำนวนมากทั้งในกลุ่มปกติ และกลุ่มออร์ฟ ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเพิ่มเวลาเรียนอีกด้วย ดังนั้น หากมีการวิจัยในโอกาสต่อไปจึงควรมีการศึกษาโดยกำหนดระยะเวลาในการทดลองของแต่ละสัปดาห์ให้แตกต่างกัน เช่น กลุ่มที่ 1 กำหนดให้ 1 สัปดาห์ เรียนติดต่อกัน 2 ชั่วโมงในวันเดียวกัน, กลุ่มที่ 2 กำหนดให้ 1 สัปดาห์ มีการเรียน 2 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง โดยไม่เรียนติดต่อกันในวันเดียวกัน เป็นต้น นอกจากนี้ การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยที่เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณเป็นส่วนใหญ่ แต่ในขณะเดียวกันก็ได้อาศัย ข้อมูลเชิงคุณภาพ มาวิเคราะห์ประกอบด้วย จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้พบว่า การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ มีส่วนช่วยทำให้ผู้วิจัยสามารถเข้าใจตัวแปรตามได้มากขึ้น จึงควรที่จะมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพในเรื่องผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่ตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ ต่อไป เพื่อให้เกิดแง่มุมที่น่าสนใจ และมีรายละเอียดที่เก็บรวบรวมมาอย่างลึกซึ้งมากขึ้น ซึ่งข้อมูลดังกล่าวนี้ อาจได้มาโดยวิธีการสัมภาษณ์ หรือ การศึกษาเป็นรายกรณี ทำให้การวิเคราะห์ข้อมูล มีมิติที่น่าสนใจและสัมพันธ์กันกับการนำไปใช้เป็นประโยชน์ในวงวิชาการมากยิ่งขึ้น

2. ควรมีการศึกษาวิจัยกับนักเรียนในโรงเรียนที่ขาดแคลนอุปกรณ์ เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้จากวัสดุในท้องถิ่น และกระบวนการจัดการเรียนรู้ในสภาพที่เครื่องดนตรีมีจำกัด

เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยดำเนินการทดลองในการทำวิจัยครั้งนี้ มีความพร้อมด้านอุปกรณ์อยู่ในระดับดี กล่าวคือ มีระนาดเอก 11 รวง และฆ้องวงใหญ่ 2 วง ซึ่งพอเพียงกับผู้เรียนจำนวน 37 คน ในการเรียนแต่ละครั้ง ทั้งนี้หากดำเนินการทดลองในโรงเรียนที่ขาดแคลนอุปกรณ์ ก็จำเป็นต้องมีการศึกษาวิจัยถึงความเหมาะสมเรื่องรูปแบบการสอนที่มีความสัมพันธ์กับเครื่องดนตรีจำนวนน้อย ทั้งนี้อาจมุ่งเน้นไปที่การใช้เครื่องประกอบจังหวะ เช่น กลองชนิดต่าง ๆ ตลอดจนฉิ่ง ฉาบ กรับ โหม่ง หรือ เครื่องดนตรีในท้องถิ่นเป็นรากฐานสำคัญในการศึกษาวิจัย โดยอาจมีการปรับเปลี่ยนจากการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่ตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ เป็นการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงเครื่องดนตรีที่ต้องการศึกษา โดยยังคงมีการนำแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ มาประยุกต์ใช้เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น การศึกษาผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงโปงลาง ตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ ต่อทักษะการบรรเลงรายบุคคลและการบรรเลงรวมวง, การศึกษาผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงกลองมอญเชิงตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ ต่อทักษะการบรรเลงรายบุคคล และการบรรเลงประกอบกำพอน, การศึกษาผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายทำจังหวะในการแสดงลีเกอซูดตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ ต่อทักษะการแสดงรายบุคคลและการแสดงเป็นคณะ เป็นต้น ทั้งนี้ ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป อาจศึกษาตัวแปรตามในด้านทักษะที่มีความซับซ้อนมากขึ้นก็อาจทำได้ เช่น การศึกษาผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่ตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ ต่อทักษะการบรรเลงเดี่ยว (Solo), การศึกษาผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงกลองปี่ตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ ต่อทักษะการบรรเลงประกอบพิธีกรรม เป็นต้น นอกจากนี้ อาจดำเนินการวิจัยเพื่อศึกษาตัวแปรตามในด้านที่ไม่ใช่ทักษะก็ได้ เช่น วิจัยเพื่อศึกษาตัวแปรตามในด้านความรู้ดนตรี, เจตคติทางดนตรี และสุนทรียภาพทางดนตรี ซึ่งการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรดำเนินการให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม มีความเรียบง่าย ใกล้เคียงธรรมชาติของผู้คนและสังคมในท้องถิ่นนั้น และมุ่งดำรงเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมไว้อย่างครบครัน ในขณะเดียวกันก็นำวิธีการคาร์ล ออร์ฟ มาประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดประโยชน์กับการจัดการศึกษา ตลอดจน ผู้เรียนและผู้สอนอย่างแท้จริง

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

การประถมศึกษากรุงเทพมหานคร, สำนักงาน. *ดนตรีไทยประถมศึกษา*. สมาคมผู้บริหาร

โรงเรียนประถมศึกษาแห่งประเทศไทย และ สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร,
2530.

กิตติมาพร ต้อยหล้า. *พฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนดนตรีไทยดีเด่น ในระดับประถมศึกษา* สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชา
ประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2534.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. *กระทรวงการศึกษาธิการ. หลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2551.

เฉลิมศักดิ์ พิกุลศรี. *สังคีตนิยมว่าด้วยดนตรีไทย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2542.

ชุตินา นวลพลับ. *การพัฒนาชุดการเรียนสอนเรื่องชอด้วงสำหรับนักเรียนประถมศึกษา*.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2545.

ณรุทธ์ สุทธจิตต์. *กิจกรรมดนตรีสำหรับครู*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2540.

ณรุทธ์ สุทธจิตต์. *จิตวิทยาการสอนดนตรี*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2541.

ณรุทธ์ สุทธจิตต์. *พฤติกรรมการสอนดนตรี*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2545.

ณรุทธ์ สุทธจิตต์. *ดนตรีศึกษา: หลักการและสาระสำคัญ*. สาขาวิชาดนตรีศึกษา.

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552.

ต้องจิตต์ จิตดี. *การพัฒนาความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์*

กิจกรรมดนตรีตามแนวคาร์ล ออร์ฟ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2547.

ทศไนย อาญเจริญ. *สภาพการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน*

การประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชา
ประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

ทีศนา แชมมณี. การสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยในหลักและแนวปฏิบัติในโรงเรียนประถมศึกษา.

สุมน อมรวิวัฒน์, บรรณาธิการ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2526.

เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ. เด็กและดนตรีไทย. หนังสือที่ระลึก

ดนตรีไทยอุดมศึกษา ครั้งที่ 18. มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2530.

ธนิต อยู่โพธิ์. เครื่องดนตรีไทยและซิม. กรมศิลปากร กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สมใจการพิมพ์,
2541.

ธวัชชัย นาควงษ์. การสอนดนตรีสำหรับเด็กตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ (Orff-Schulwerk)

กรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2542.

ธวัชชัย นาควงษ์. หลักสูตรการสอนดนตรีสากลโดยใช้วิธีการสอนตามแบบของโคคายและ

ออร์ฟในระดับประถมศึกษาที่โรงเรียนวัดหลักสี่. ภาควิชาศิลปนิเทศ คณะมนุษยศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร, 2546.

นงลักษณ์ ประสพสุข. การศึกษาผลสัมฤทธิ์และความพึงพอใจในการเรียนวิชาคีย์บอร์ด 1

ของนิสิตวิชาเอกดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้รับการฝึก

ทักษะคีย์บอร์ดแบบนี้ว่าเสียง. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

บังอร คงมัน. การสร้างเทปวีดิทัศน์ประกอบการสอนวิชาดนตรีเรื่องการฝึกปฏิบัติ

ส้อมวงใหญ่ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ในพระ

บรมราชูปถัมภ์ จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2542.

ประดิษฐ์ อินทนิล. ดนตรีไทยและนาฏศิลป์. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น, 2536.

ประยูทธ ไทยธานี. การสร้างและพัฒนาแบบสอบถามทัศนคติทางดนตรีไทย. วิทยานิพนธ์

ปริญญาโทสาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

ประสิทธิ์ ถาวร. ดนตรีจะมีค่า ถ้าเข้าถึงภาษาดนตรี. ใน อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ

นายประสิทธิ์ ถาวร ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทย), หน้า 76-77.

กรุงเทพมหานคร: ไอเดียสแควร์, 2546.

มนตรี ตราโมท. คำบรรยาย วิชาดุริยางคศาสตร์ไทย. กรมศิลปากร กรุงเทพมหานคร:

โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2545.

- รังษี เกษมสุข. การสร้างบทเรียนเทคโนโลยีประกอบการสอนวิชาดนตรี เรื่องลักษณะเสียง และ การประสมวงของเครื่องดนตรีไทยสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2531.
- วรรณิ์ แกมเกต. วิธีวิทยาการวิจัยเชิงพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.
- วัชรวรรณ ดุริยพันธุ์. สมุดบันทึกคำบรรยายวิชาดนตรีไทยของอาจารย์มนตรี ตราโมท. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. เอกสารไม่ได้ตีพิมพ์, 2523.
- วัชรวิ จารุสาร. การพัฒนาการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์โดยใช้แนวทางคาร์ล ออร์ฟ เพื่อพัฒนา ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2551.
- วิชาการ, กรม. คู่มือการสอนวิชา ดนตรีไทยปฏิบัติตามความถนัด(ศ 026). กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2522.
- วิทยา ใต้ทอง. เอกสารประกอบการเรียนการสอนวิชา 2712300 ออร์ฟ 1 (ORFF 1). คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- ศศิรัตน์ บรรยายกิจ. การพัฒนารูปแบบการนำอ็เลิร์นนิ่งมาช่วยสอนทักษะขิมเบื้องต้นในระดับอุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.
- ศุภสี ศรีสุคนธ์. การศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการ เคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ดนตรีไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2539.
- สมพงษ์ กาญจนผลิน. ดนตรีไทย ไม้ดีและวิธีฝึก. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เลิฟแอนด์ลิฟ บริษัท ต้นอ้อ จำกัด, 2536.
- สงบศึก ธรรมวิหาร. แนวคิดและวิธีการของ มนตรี ตราโมท ในการอนุรักษ์และถ่ายทอดดนตรีไทย และเพลงไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาสารัตถศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

- สุขุม เทียนสุข. การจัดการเรียนรู้การเป่าขลุ่ยไทยตามแนวทฤษฎีการสอนของคาร์ล ออร์ฟ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านผาเวียง อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, 2550.
- สุรรัตนา ศรีรัตนพร. การศึกษาความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับเรียน ได้จากการจัดประสบการณ์กิจกรรมดนตรีตามหลักการของคาร์ล ออร์ฟ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2549.
- เสกสรรค์ พรหมไชยา. การเปรียบเทียบทักษะทางดนตรีและผลสัมฤทธิ์วิชาดนตรีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างการจัดการเรียนการสอนดนตรีตามแบบโซลตาโดคิไต และคาร์ล ออร์ฟ กับการจัดการเรียนการสอนแบบพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2548.
- อรรวรรณ บรรจงศิลป์ และคณะ. *คู่มือวงคีศิลป์ไทย*. สถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

ภาษาอังกฤษ

- Abeles, H. F. , Hoffer C.R. , &Klotman R.H. *Foundations of Music Education*.
New York : Schirmer Books, 1984.
- Bowles, C. L. Music Activity Preferences of Elementary Students. *Journal of Research in Music Education*, 46, 1997 : 193-207.
- Campbell, P. S. *Teaching Music Globally*. Oxford University Press, Inc, 2004.
- Choksy, L. , et al. *Teaching Music in the Twentieth Century*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall, 1986.
- Goodkin, D. *Play, Sing, Dance An Introduction to Orff Schulwerk*. Schott, 2002.
- Grant, P. *Music for Elementary Teachers*. Appleton-Century-Crofts, Inc, 1951.
- Hoffer, C. R. *Teaching Music in Secondary Schools*. Wadsworth, A Division of Thomson Learning, Inc, 2001.
- Mursell, J. L. *Music and The Classroom Teacher*. Silver Burdett Company, 1951.
- Shamrock, M. E. , *Orff Schulwerk Brief History, Description, & Issues in Global Dispersal*. American Orff-Schulwerk Association, 1997.
- Stringham, M. *Orff Schulwerk Background and Commentary*. Magnamusic-Baton. 1976.
- Warnner, B. *Orff-Schulwerk Applications for The Classroom*. United States of America, Prentice Hall, 1991.
- Zachopoulou, E. , Derri,V. , Chatzopoulos,D. , &Ellinoudis,T. *Application of Orff and Dalcroze Activities in Preschool Children: Do They Affect The Level of Rhythmic Ability*. The Physical Educator, 2003.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรนุชา อัญญาวัชระ
อาจารย์ประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรีและนาฏศิลป์)
โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม
2. อาจารย์เสนีย์ บุญช่วย
อาจารย์ประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรีและนาฏศิลป์)
โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม
3. อาจารย์สุกัญญา ทรัพย์ประเสริฐ
อาจารย์ประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรีและนาฏศิลป์)
โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูเกียรติ วงษ์ส่อง
อาจารย์ประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรีและนาฏศิลป์)
โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงษ์ลดา ธรรมพิทักษ์กุล
อาจารย์ประจำสาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
6. อาจารย์ ดร. ยุทธนา ฉัปปวรรณรัตน์
อาจารย์ประจำสาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิทยา ใต้ทอง
อาจารย์ประจำสาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
8. อาจารย์ กรองทอง บุญประคอง
ผู้เชี่ยวชาญการสอนดนตรีสำหรับเด็กตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ
9. อาจารย์ ศตกร ใต้ทอง
ผู้เชี่ยวชาญการสอนดนตรีสำหรับเด็กตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ

ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ

ในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ นั้น ผู้วิจัยได้รับคำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา และวิเคราะห์องค์ความรู้ ตลอดจนเขียนแผนการจัดการเรียนรู้จากผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการจัดการเรียนการสอนนักเรียนในระดับประถมศึกษา, ด้านการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทย, และด้านการจัดการเรียนการสอนดนตรีตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ เป็นอย่างมาก ข้อคิดเห็น และคำแนะนำเหล่านั้น ทำให้เกิดการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มีสาระและการดำเนินกิจกรรม

ต่าง ๆ อย่างดี ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านไว้เป็นอุทาหรณ์ในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ และเป็นสิ่งที่ผู้สอนดนตรีพึงพิจารณา สรุปได้ดังต่อไปนี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรุณา อัญญาวัชระ ผู้ทรงคุณวุฒิทางการจัดการเรียนการสอนนักเรียนในระดับประถมศึกษา ท่านที่ 1 ได้เสนอแนะให้มีการจัดกิจกรรมบูรณาการเพิ่มเติมมากขึ้นในเรื่องของจังหวะตกควบคู่ไปกับกระสวนจังหวะ เชื่อมโยงกับการฝึกปฏิบัติการบรรเลงโน้ตคู่ 4, คู่ 8 โดยสามารถนำไปประยุกต์ใช้และวัดผลกับเพลงอื่น ๆ ได้ ควรสร้างกิจกรรมผ่อนคลายให้ชัดเจนเป็นลำดับขั้น รวมทั้งกิจกรรมเตรียมความพร้อมควรมีเอกลักษณ์อย่างชัดเจนตามลักษณะการสอนแต่ละวิธี และควรระบุการวัดผลอย่างชัดเจนทุกกิจกรรม

อาจารย์เสน่ห์ บุญช่วย ผู้ทรงคุณวุฒิทางการจัดการเรียนการสอนนักเรียนในระดับประถมศึกษา ท่านที่ 2 ได้เสนอแนะให้เพิ่มการประเมินตนเองของนักเรียนในส่วนการวัดผล รวมทั้งมีสื่อรูปภาพประกอบมากขึ้น เนื่องจากหลักการของอาจารย์มนตรี ตราโมท และคาร์ล ออร์ฟ มีลักษณะคล้ายคลึงกัน โดยมุ่งเน้นที่การปฏิบัติไปสู่การเรียนรู้ทฤษฎี

อาจารย์สุกัญญา ทวีพย์ประเสริฐ ผู้ทรงคุณวุฒิทางการจัดการเรียนการสอนนักเรียนในระดับประถมศึกษา ท่านที่ 3 ได้เสนอแนะให้เขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ละเอียด และพยายามอธิบายหัวข้อกิจกรรมต่าง ๆ ให้มีข้อมูลครบถ้วน โดยพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับผู้เรียน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูเกียรติ วงษ์ข่มอง ผู้ทรงคุณวุฒิทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทย ท่านที่ 1 ได้เสนอแนะว่า ควรจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติการบรรเลงดนตรีไทยที่น่าสนใจ มีความสนุกสนาน โดยรักษาความถูกต้องและขนบธรรมเนียมอันดีงามไว้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงษ์ลดา ธรรมพิทักษ์กุล ผู้ทรงคุณวุฒิทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทย ท่านที่ 2 ได้เสนอแนะว่า ควรเลือกสรรเพลงไทยแท้ ๆ บางท่อน หรือบางตอนที่มีความเหมาะสม เพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ทางการสอนที่พัฒนาขึ้น

อาจารย์ ดร. ยุทธนา ฉัพพรรณรัตน์ ผู้ทรงคุณวุฒิทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทย ท่านที่ 3 เสนอให้มีการศึกษารูปแบบการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด รวมทั้ง รักษาองค์ความรู้เรื่องเสียงในของดนตรีไทยที่ถูกต้อง การต่อเพลงควรใช้การปฏิบัติและให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการฟัง สังเกตแล้วปฏิบัติตาม โดยมีการประเมินผลอย่างชัดเจน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิทยา ไล่ทอง ผู้ทรงคุณวุฒิทางการจัดการเรียนการสอนดนตรีตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ ท่านที่ 1 ได้เสนอให้ทำความเข้าใจกิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ ซึ่งมีความสัมพันธ์กันระหว่างองค์ความรู้ทางดนตรี, ภาษา, และ การเคลื่อนไหว ควรมีการ

จัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติ ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกฝน เรียนรู้ความเป็นผู้นำและผู้ตาม ตลอดจนการทำกิจกรรมดนตรีต่าง ๆ ทั้งรายบุคคลและรายกลุ่มอย่างเหมาะสม

อาจารย์กรทอง บุญประคอง ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการเรียนการสอนดนตรีตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ ท่านที่ 2 ได้เสนอให้จัดการเรียนรู้ดนตรีอย่างมีความสุข ให้ผู้เรียนเกิดความรัก และมีพัฒนาการทางดนตรีที่ดีต่อไป กิจกรรมดนตรีควรส่งเสริมการใช้มือและความสัมพันธ์ระหว่างการใช้มือกับสมอง มีการฝึกมือและฝึกการฟัง ผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำและผู้ตามระหว่างครูกับเด็ก หรือ เด็กกับเด็ก คนที่เป็นผู้นำจะเป็นผู้คิดรูปแบบจังหวะหรืออาจนำกระสวนจังหวะมาให้ นักเรียนทดลองจัดรูปแบบ เช่น A A B B, A B A B, B C B B, และ A B C A เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการจดจำกระสวนจังหวะในบทเพลง ฝึกความคล่องตัว และเป็นโอกาสในการทดลองสร้างสรรค์

อาจารย์ศศกร ไส้ทอง ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการเรียนการสอนดนตรีตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ ท่านที่ 3 ได้เสนอให้มีการพัฒนาทักษะการบรรเลงให้กับผู้เรียนอย่างหลากหลาย ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกฝนบรรเลงเครื่องดนตรีรวมทั้งผลัดกันเป็นผู้นำและผู้ตามโดยรักษาจังหวะให้ถูกต้อง ควรส่งเสริมจินตนาการและการเคลื่อนไหวของผู้เรียนให้มีความสัมพันธ์กันกับสาระที่จะดำเนินการสอน มีการอธิบายเหตุผลและลำดับกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้อย่างชัดเจน สามารถทำความเข้าใจได้ง่าย รวมทั้งวางแผนการดำเนินการสอนให้มีความต่อเนื่องกัน ใช้เวลาจัดกิจกรรมอย่างเหมาะสม เลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและเอื้อต่อลักษณะของผู้เรียน มีการจัดสภาพห้องเรียนที่ดี และกำหนดรูปแบบกิจกรรมให้ตรงตามวัตถุประสงค์เรียนรู้

ภาคผนวก ข

แบบทดสอบทักษะการบรรเลงรายบุคคลและการบรรเลงเป็นกลุ่ม

1. เกณฑ์การประเมิน : การนั่งและการจับไม้ตีเครื่องดนตรี

ไม่นั่งขัดสมาธิหรือพับเพียบ

นั่งขัดสมาธิหรือพับเพียบ แต่หลังไม่ตรง

นั่งขัดสมาธิหรือพับเพียบ แต่ยกไหล่ขณะตี

นั่งขัดสมาธิหรือพับเพียบ แต่ขยับขณะตี

จับไม้ตีเครื่องดนตรีโดยไม่คว่ำมือ

นิ้วชี้และนิ้วโป้งไม่เหยียดไปตามก้านไม้

ไม่ถอนนิ้วกลาง นิ้วนาง และนิ้วก้อยให้ปลายนิ้วแตะก้านไม้

จับไม้ตีเครื่องดนตรีโดยคว่ำมือลงแต่ยังตะแคงอยู่

กางข้อศอกออกห่างลำตัวมาก

นิ้วโป้งเหยียดไปตามก้านไม้แต่นิ้วชี้ไม่ได้เหยียด

ปลายนิ้วกลาง นิ้วนาง และนิ้วก้อยแตะก้านไม้เพียงบางนิ้ว

จับไม้ตีเครื่องดนตรีโดยคว่ำมือลงได้แต่ก้านไม้ไม่อยู่บริเวณกึ่งกลางของฝ่ามือ

ข้อมือ ข้อศอก กับหัวไม้ตีเครื่องดนตรีไม่ตรงกันเป็นเส้นตรง

จับไม้ตีเครื่องดนตรีโดยคว่ำมือลง แต่ข้อมือโก่งขึ้นหรือบิดเบี้ยวเล็กน้อย

ก้านไม้ไม่อยู่บริเวณกึ่งกลางของฝ่ามือที่คว่ำอยู่ แต่ปลายไม้เบนเฉียงออกไม่อยู่ได้แขน

ระดับ 5 คือ ดีมาก ไม่มีข้อผิดพลาด

ระดับ 4 คือ ดี ผิดพลาดไม่เกิน 4 ข้อ

ระดับ 3 คือ ปานกลาง ผิดพลาดไม่เกิน 8 ข้อ

ระดับ 2 คือ พอใช้ได้ ผิดพลาดไม่เกิน 12 ข้อ

ระดับ 1 คือ ต้องปรับปรุง ผิดพลาดมากกว่า 12 ข้อ

2. เกณฑ์การประเมิน : ความถูกต้องของทำนองและจังหวะรวมทั้งความไพเราะของการบรรเลง
(ทักษะการบรรเลงรายบุคคล)

บรรเลงกระแทกเสียง

ไม่ถูกจังหวะ

ไม่ถูกทำนอง

เสียงที่บรรเลงเบาหรือดังเกินไป

จังหวะผิดพลาดมาก

ทำนองผิดพลาดมาก

เสียงที่บรรเลงชัดเจนแต่ไม่สม่ำเสมอ

จังหวะบางช่วงผิดพลาด

ทำนองบางช่วงผิดพลาด

เสียงที่บรรเลงชัดเจนสม่ำเสมอแต่น้ำหนักมือทั้งสองข้างไม่สมดุลย์กัน

จังหวะมีที่ผิดพลาดเพียงเล็กน้อย

ทำนองมีที่ผิดพลาดเพียงเล็กน้อย

ระดับ 5 คือ ดีมาก ไม่มีข้อผิดพลาด

ระดับ 4 คือ ดี ผิดพลาดไม่เกิน 3 ข้อ

ระดับ 3 คือ ปานกลาง ผิดพลาดไม่เกิน 6 ข้อ

ระดับ 2 คือ พอใช้ ผิดพลาดไม่เกิน 9 ข้อ

ระดับ 1 คือ ต้องปรับปรุง ผิดพลาดมากกว่า 9 ข้อ

3. เกณฑ์การประเมิน : ความพร้อมเพียงและความกลมกลืนกันของการบรรเลง

ทักษะการบรรเลงเป็นกลุ่ม (รายกลุ่ม)

บรรเลงไม่พร้อมเพียงกัน

เริ่มบรรเลงพร้อมเพียงกันแต่ไม่ตลอดเพลง

มีบางคนในกลุ่มบรรเลงเสียงดังมากหรือเบา

เริ่มบรรเลงพร้อมกันแต่รักษาจังหวะให้เร็วหรือช้าได้ไม่ต่อเนื่องกัน

เริ่มบรรเลงพร้อมเพียงกันโดยรักษาจังหวะให้เร็วหรือช้าได้อย่างต่อเนื่องกันแต่ยังไม่สม่ำเสมอตลอดทั้งเพลง

มีบางคนในกลุ่มขาดความมั่นใจ ไม่สามารถบรรเลงได้อย่างแม่นยำ

เสียงที่บรรเลงไม่กลมกลืนกัน

ระดับ 5 คือ ดีมาก ไม่มีข้อผิดพลาด

ระดับ 4 คือ ดี ผิดพลาดไม่เกิน 2 ข้อ

ระดับ 3 คือ ปานกลาง ผิดพลาดไม่เกิน 4 ข้อ

ระดับ 2 คือ พอใช้ได้ ผิดพลาดไม่เกิน 6 ข้อ

ระดับ 1 คือ ต้องปรับปรุง ผิดพลาดมากกว่า 6 ข้อ

4. เกณฑ์การประเมิน : ความพร้อมเพียงและความกลมกลืนกันของการบรรเลง
ทักษะการบรรเลงเป็นกลุ่ม (รายบุคคล)

เริ่มบรรเลงและบรรเลงไม่พร้อมกับผู้อื่น

จังหวะผิดพลาดมาก

ทำนองผิดพลาดมาก

สามารถบรรเลงได้ชัดเจนแต่ทำนองบางช่วงยังผิดพลาด

สามารถบรรเลงได้ชัดเจนแต่รักษาจังหวะให้เร็วหรือช้าได้ไม่สม่ำเสมอตลอดเพลง

เสียงที่บรรเลงเบาหรือดังเกินไป

ขาดความมั่นใจไม่สามารถบรรเลงได้อย่างแม่นยำ

ระดับ 5 คือ ไม่มีข้อผิดพลาด

ระดับ 4 คือ ผิดพลาดไม่เกิน 2 ข้อ

ระดับ 3 คือ ผิดพลาดไม่เกิน 4 ข้อ

ระดับ 2 คือ ผิดพลาดไม่เกิน 6 ข้อ

ระดับ 1 คือ ผิดพลาดมากกว่า 6 ข้อ

ภาคผนวก ค
แบบบันทึกหลังสอน

แบบบันทึกหลังสอน

บันทึกหลังสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/....

วัน เดือน ปี	กิจกรรม/เรื่องที่สอน	ปัญหาที่พบ	การแก้ไข	หมายเหตุ

ลงชื่อ ..... ผู้บันทึก

ภาคผนวก ง

แบบบันทึกหลังเรียนและประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอน

ภาคผนวก จ

การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของทักษะการบรรเลงรายบุคคล
ทักษะการบรรเลงเป็นกลุ่ม และความพึงพอใจ ด้วย t-test

1. ทักษะการบรรเลงรายบุคคล

1.1 ค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการบรรเลงรายบุคคลก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยของทักษะการบรรเลงรายบุคคลหลังเรียน ($M = 3.40$, $SD = 0.745$) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของทักษะการบรรเลงรายบุคคลก่อนเรียน ($M = 2.02$, $SD = 0.893$) ดังตารางที่ 20

ตารางที่ 20 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการบรรเลงรายบุคคลก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มปกติ

คะแนน	N	M	SD	t
ก่อนเรียน	74	2.02	0.893	13.144*
หลังเรียน	74	3.40	0.745	

* $p < .05$

1.2 ค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบการบรรเลงรายบุคคลก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มออร์ฟแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยของทักษะการบรรเลงรายบุคคลหลังเรียน ($M = 2.96$, $SD = 0.818$) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของทักษะการบรรเลงรายบุคคลก่อนเรียน ($M = 1.95$, $SD = 0.987$) ดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการบรรเลงรายบุคคลก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มออร์ฟ

คะแนน	N	M	SD	t
ก่อนเรียน	74	1.95	0.987	8.957*
หลังเรียน	74	2.96	0.818	

* $p < .05$

1.3 ค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการบรรเลงรายบุคคลระหว่างนักเรียนกลุ่มปกติและกลุ่มอออร์ฟในการทดสอบครั้งที่ 1 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 22

ตารางที่ 22 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะการบรรเลงรายบุคคลระหว่างนักเรียนกลุ่มปกติและกลุ่มอออร์ฟในการทดสอบครั้งที่ 1

คะแนน	N	M	SD	t
กลุ่มปกติ	74	2.02	0.89	0.437*
กลุ่มอออร์ฟ	74	1.95	0.99	

*p = 0.331

1.4 ค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการบรรเลงรายบุคคลระหว่างนักเรียนกลุ่มปกติและกลุ่มอออร์ฟในการทดสอบครั้งที่ 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มอออร์ฟ ($M = 2.89$, $SD = 0.76$) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มปกติ ($M = 2.28$, $SD = 0.59$) ดังตารางที่ 23

ตารางที่ 23 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะการบรรเลงรายบุคคลระหว่างนักเรียนกลุ่มปกติและกลุ่มอออร์ฟในการทดสอบครั้งที่ 2

คะแนน	N	M	SD	t
กลุ่มปกติ	74	2.28	0.59	5.446*
กลุ่มอออร์ฟ	74	2.89	0.76	

*p < .05

1.5 ค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการบรรเลงรายบุคคลระหว่างนักเรียนกลุ่มปกติและกลุ่มอออร์ฟในการทดสอบครั้งที่ 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มปกติ ($M = 3.40$, $SD = 0.74$) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มอออร์ฟ ($M = 2.96$, $SD = 0.82$) ดังตารางที่ 24

ตารางที่ 24 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะการบรรเลงรายบุคคลระหว่างนักเรียนกลุ่มปกติและกลุ่มอออร์ฟในการทดสอบครั้งที่ 3

คะแนน	N	M	SD	t
กลุ่มปกติ	74	3.40	0.74	3.415*
กลุ่มอออร์ฟ	74	2.96	0.82	

* $p < .05$

1.6 ค่าเฉลี่ยคะแนนรวมการทดสอบทักษะการบรรเลงรายบุคคลทั้ง 3 ครั้งระหว่างนักเรียนกลุ่มปกติและกลุ่มอออร์ฟไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 25

ตารางที่ 25 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนรวมการทดสอบทักษะการบรรเลงรายบุคคลทั้ง 3 ครั้งระหว่างนักเรียนกลุ่มปกติและกลุ่มอออร์ฟ

คะแนน	N	M	SD	t
กลุ่มปกติ	74	7.70	1.77	0.323*
กลุ่มอออร์ฟ	74	7.80	2.04	

* $p = 0.374$

2. ทักษะการบรรเลงเป็นกลุ่ม

2.1 ค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการบรรเลงรายกลุ่มก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยของทักษะการบรรเลงรายกลุ่มหลังเรียน ($M = 3.07$, $SD = 0.745$) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของทักษะการบรรเลงรายกลุ่มก่อนเรียน ($M = 1.67$, $SD = 0.737$) ดังตารางที่ 26

ตารางที่ 26 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการบรรเลงรายกลุ่มก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มปกติ

คะแนน	N	M	SD	t
ก่อนเรียน	74	1.67	0.737	11.783*
หลังเรียน	74	3.07	0.745	

* $p < .05$

2.2 ค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการบรรเลงรายกลุ่มก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มอออร์ฟแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยของทักษะการบรรเลงรายกลุ่มหลังเรียน ($M = 2.71$, $SD = 0.690$) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของทักษะการบรรเลงรายกลุ่มก่อนเรียน ($M = 1.78$, $SD = 0.815$) ดังตารางที่ 27

ตารางที่ 27 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการบรรเลงรายกลุ่มก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มอออร์ฟ

คะแนน	N	M	SD	t
ก่อนเรียน	74	1.78	0.815	8.346*
หลังเรียน	74	2.71	0.690	

* $p < .05$

2.3 ค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการบรรเลงรายกลุ่มระหว่างนักเรียนกลุ่มปกติและกลุ่มออธฟในการทดสอบครั้งที่ 1 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 28

ตารางที่ 28 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะการบรรเลงรายกลุ่มระหว่างนักเรียนกลุ่มปกติและกลุ่มออธฟในการทดสอบครั้งที่ 1

คะแนน	N	M	SD	t
กลุ่มปกติ	74	1.67	0.74	0.899*
กลุ่มออธฟ	74	1.78	0.82	

*p = 0.185

2.4 ค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการบรรเลงรายกลุ่มระหว่างนักเรียนกลุ่มปกติและกลุ่มออธฟในการทดสอบครั้งที่ 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มออธฟ ($M = 2.49$, $SD = 0.56$) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มปกติ ($M = 1.97$, $SD = 0.62$) ดังตารางที่ 29

ตารางที่ 29 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะการบรรเลงรายกลุ่มระหว่างนักเรียนกลุ่มปกติและกลุ่มออธฟในการทดสอบครั้งที่ 2

คะแนน	N	M	SD	t
กลุ่มปกติ	74	1.97	0.62	5.301*
กลุ่มออธฟ	74	2.49	0.56	

*p < .05

2.5 ค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการบรรเลงรายกลุ่มระหว่างนักเรียนกลุ่มปกติและกลุ่มออธฟในการทดสอบครั้งที่ 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มปกติ ($M = 3.07$, $SD = 0.75$) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มออธฟ ($M = 2.71$, $SD = 0.69$) ดังตารางที่ 30

ตารางที่ 30 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะการบรรเลงรายกลุ่มระหว่างนักเรียนกลุ่มปกติและกลุ่มออธฟในการทดสอบครั้งที่ 3

คะแนน	N	M	SD	t
กลุ่มปกติ	74	3.07	0.75	3.034*
กลุ่มออธฟ	74	2.71	0.69	

* $p < .05$

2.6 ค่าเฉลี่ยคะแนนรวมการทดสอบทักษะการบรรเลงรายกลุ่มทั้ง 3 ครั้งระหว่างนักเรียนกลุ่มปกติและกลุ่มออธฟไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 31

ตารางที่ 31 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนรวมการทดสอบทักษะการบรรเลงรายกลุ่มทั้ง 3 ครั้งระหว่างนักเรียนกลุ่มปกติและกลุ่มออธฟ

คะแนน	N	M	SD	t
กลุ่มปกติ	74	6.71	1.49	1.102*
กลุ่มออธฟ	74	6.98	1.53	

* $p = 0.136$

3. ความพึงพอใจของนักเรียน

3.1 ค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนความพึงพอใจเฉลี่ยหลังเรียน ($M = 8.14$, $SD = 1.275$) สูงกว่าคะแนนความพึงพอใจเฉลี่ยก่อนเรียน ($M = 7.64$, $SD = 1.531$) ดังตารางที่ 32

ตารางที่ 32 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มปกติ

คะแนน	N	M	SD	t
ก่อนเรียน	74	7.64	1.531	2.341*
หลังเรียน	74	8.14	1.275	

* $p < .05$

3.2 ค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มอออร์ฟไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 33

ตารางที่ 33 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มอออร์ฟ

คะแนน	N	M	SD	t
ก่อนเรียน	74	7.97	1.324	0.977*
หลังเรียน	74	8.15	1.449	

* $p = 0.166$

3.3 ค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจรวมทั้ง 10 สัปดาห์ระหว่างนักเรียนกลุ่มปกติและกลุ่ม ออร์ฟไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 34

ตารางที่ 34 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจรวมทั้ง 10 สัปดาห์ ระหว่างนักเรียนกลุ่มปกติและกลุ่มออร์ฟ

คะแนน	N	M	SD	t
กลุ่มปกติ	74	7.66	1.16	1.362*
กลุ่มออร์ฟ	74	7.92	1.15	

*p = 0.088

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างบันทึกหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มปกติและกลุ่มออธอร์พในบ้านที่ 10-13

ตารางที่ 35 บันทึกหลังเรียนของบ้านที่ 10 ระหว่างกลุ่มปกติและกลุ่มออรัฟ

สัปดาห์	คนที่	กลุ่มปกติ		กลุ่มออรัฟ	
		กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2	กลุ่มที่ 3	กลุ่มที่ 4
1	1	อยากให้เล่นดนตรี มาก อยากให้เล่น มาก ๆ	สนุกมาก ๆ ๆ ๆ	อยากเล่นเกม มากกว่านี้	ขอกิจกรรม มากกว่านี้
	2		สนุกมาก ๆ ๆ ๆ	ไม่สนุกเพราะ เพื่อนในกลุ่ม	ชอบเพลง หนูชอบ หนูชอบทุกอย่าง
	3		จับไม้ตี		ตอนเล่นเต่า เดิน เล่น
2	1	น่าจะมียุทธอื่น			ควรมีการดูภาพ
	2			ทำให้เยอะ กว่านี้อีกนิด	ควรมีการดูภาพ
	3		เพื่อนบอกเก่ง		ควรมีการดูภาพ
3	1	น่าจะมียุทธอื่น		อยากให้นั่งกับ ผู้หญิง	ควรมีการดูรูปถ่าย
	2	น่าจะมียุทธขนาด			ควรมีการร้อง ทุกครั้ง
	3	น่าจะสนุกมาก ๆ			ควรมีกิจกรรม มากกว่านี้
4	1	น่าจะดีกว่าถ้าเล่น ทั้งเพลง	ตีได้ถูก	ไม่ชอบตีระนาดเลย	ตอนกลางคืนน่าจะ มีกิจกรรม
	2	สนุก	รู้จักเสียง	ให้สนุกกว่านี้นิดนึง	ตอนกลางคืนควร มากกว่า
	3	สนุก	ตีระนาดเป็นและ รู้จักเสียง		ควรได้พัก
5	1		ตีให้ถูก	อยากให้มีที่ทบทวน เลยสักกะอย่าง	อยากให้มียุทธ เต็มห้องฟ้ามาก มากและมีกิจกรรม มาก ๆ
	2		ได้รู้เสียง	อยากไปอยู่บ้านช่อง	ขอให้มีความสนุก
	3		ควรตีระนาดให้เป็น	อยากไปอยู่บ้านช่อง	ควรมีของเล่นค่ะ
6	1	น่าจะมียุทธอื่น	ตีเสียงให้ถูก	อยากไปนั่งอยู่กับ บ้านเลขที่ 1 และไม่อยากอยู่ บ้านเลขที่ 10	ขอให้เพิ่มกิจกรรม มากมาย
	2	อยากมีเวลามากขึ้น	อยากตีกลอง มากกว่าและอยาก ให้เสียงเบา ๆ หน่อย	เล่นเกม สักนิดนึง	

	3	คนอื่น ๆ ดีทุกวัน	อยากเสียงเบา ๆ		ควรพัก
7	1	ไปซื้อดินสอเพิ่ม	ดีขนาด	อยากได้เล่นเกม	ควรมีการสอนมาก
	2	มีขนาดเพิ่ม	ดีขนาดได้เรียนรู้ วรรคที่ 3 / รู้เสียง		ควรมีการสอน
	3	สนุก	เรียนรู้เสียง		ควรพัก
8	1	ควรมีจังหวะ	รู้เสียง	อยากนั่งที่บ้านเลข 3 ค่าอาจารย์	มีเกมเพิ่ม
	2		ดีขนาด		มีซอง
	3	สนุกมาก	รู้เสียงเยอะ ๆ จะดีได้	อยากให้มีกิจกรรมที่ ให้เดินตามเสียง กลองและห้ามชน กัน (แบบ ป.1)	ควรมีการพัก
9	1	อยากให้เรียน ท่อนที่ 4 เร็ว ๆ	เวลาน้อย	อยากให้ทุกบ้านมี ด.ช. 2 คน ด.ญ. 2 คน	ควรให้ความสนุก มาก ๆ
	2	เรียนมากขึ้น	ขอให้หนูดีได้ ครบ 4 วรรค	ทำกิจกรรมเร็ว ๆ ให้ ทันเวลาสอบ	ควรใจดีอีก
	3	รักมากมามาก	ดีถูกก็ดีมาก ๆ ๆ ๆ	อยากให้สอนชล่วย	ควรมีการพัก
10	1	น่าจะเรียน เพลงใหม่เร็ว ๆ	น่าสนุก	อยากให้มีการเลี้ยว ฉลองเร็ว ๆ ค่ะ ขอบคุณค่ะอาจารย์	มีความสุขที่ได้เรียน ที่นี่และสนุกมาก ๆ เลย
	2	อยากตีฆ้องเร็ว ๆ	วุ่นวายกันนิดหน่อย อยากตีกลอง มากกว่าระนาด		มีความสุขสนาน ที่มีความรู้ เยอะมาก ๆ เลย
	3	สนุกนิดหน่อย	ไม่อยากให้มีเวลาเยอะ		ควรมีการพัก

ตารางที่ 36 บันทึกหลังเรียนของบ้านที่ 11 ระหว่างกลุ่มปกติและกลุ่มออรัฟ

สัปดาห์	คนที่	กลุ่มปกติ		กลุ่มออรัฟ	
		กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2	กลุ่มที่ 3	กลุ่มที่ 4
1	1	อยากให้ อาจารย์แต่งห้อง	ได้ทำ		เราชอบเล่นเกมเต่า
	2	สอนตีระนาดและสนุก สุขหรรษา	ควรได้เล่นตอนพัก	อยากให้มันกว่าเดิม	เราชอบเล่น ปลาว่ายน้ำ
	3	ชอบตีระนาด	วันนี้จับได้ดีมาก		ตีซิม
2	1	อยากให้อาจารย์มีเงิน	การตีให้ถูกต้องและ ทำท่าที่ดีดีและดูค่าที่ ติดอยู่ในระนาด		
	2	ชอบมากที่สุดในโลก และเพลงเพราะมาก	การตีให้ถูกต้อง		ควรมีภาพให้ดูบ้าง
	3		สนุกแต่ยากนิดหนึ่ง		ทำไมไม่เอาระนาดเอก
3	1	อยากให้ อาจารย์ไม่สอบ			ทำไมไม่เอาคนละตัว
	2	ชอบน้อย 10 ได้ 9.75		คนไม่เกเร	ควรมีสัตว์อื่น ๆ เพิ่ม
	3	สนุกมากเลยคะ กิจกรรมสนุก			ทำไมไม่เอาคนละตัว
4	1		ตีไม่ให้เรียงตามเสียง และตีซ้ำขวาให้ถูก เรียงตามลำดับที่สูงถึง ต่ำ		ทำไมไม่เอาระนาด คนละตัวเลย
	2	อยากให้อาจารย์มี ขนาดให้ทุกคน	ตีให้ถูก	ไม่อยากมีเพื่อนเกเร	วันนี้อยากให้มีอะไรที่ ง่ายกว่า วันนี้ไม่สนุกมาก
	3	อยากให้ทำ อย่าเป็นอย่างนี้	วัก (วรรค) 4 ยังไม่ คล่อง		ทำไมไม่เอาระนาดคน ละตัวเลย
5	1		อยากให้มีความเพิ่มขึ้น		เอากล่องมาเพิ่ม
	2	อยากให้ได้เรียนชิมไม้ อยากเรียนระนาดเอก ชอบเรียนชิมมากกว่า ทุกอย่างที่เป็นดนตรี ไทยคะ	อย่าให้มีคนตี	กิจกรรมน้อยนิด	วันนี้อยากให้มี กิจกรรมเพิ่มเพื่อให้ เรียนรู้ได้เร็ว
	3	ขอให้ได้เรียนเครื่อง ดนตรีเพลงตลอดไป	ผมไม่ค่อยตีถูกเสียง	ให้มีกิจกรรมเยอะ ๆ	เอากล่องมาเพิ่ม
6	1	อยากให้ตกแต่ง	ตีให้ดีและตีตรง ๆ		วันนี้ดูและตัวอักษร
	2	อยากให้อาจารย์สอน โน้ตดนตรีต่าง ๆ มาก จะได้รู้ว่าตัวไหนมี เสียงอะไรหรือชื่อ ดนตรี อยากเรียนชิม		วันนี้ในห้องเย็นผิด (ปกติ) ลดความเย็น	วันนี้ดูไปดูมาอยากให้ มีกล่องเพิ่มห้องฟ้า

		มากค่ะ ชอบการเขียน มากค่ะ			
	3	ขอให้มีเครื่องดนตรี เยอะ ๆ มีเสียงต่าง ๆ มากมาย ขอให้มีวิชา ดนตรีมีเวลาเยอะขึ้น หนูอยากได้เรียนซิม ค่ะ	ตีให้ถูกตัวเสียง	ให้มีอาจารย์เยอะขึ้น	วันนั้นดูและตัวอักษร (ดูเสียง)
7	1	อยากให้ห้องใหญ่กว่านี้ จะได้เรียนขนาดหรือ อื่น ๆ ได้ทำกิจกรรม 1 คนต่อเครื่องค่ะ หนู ชอบเขียนมากค่ะ			อยากให้เป็นขนาด
	2		อย่าให้เพื่อนชน	ลดระดับ เครื่องปรับอากาศ	อยากให้เปิดพัดลม แทนแอร์
	3		เพื่อนเล่น	ให้มีกิจกรรม เยอะ ๆ ขึ้น	อยากให้เป็นขนาด
8	1	อยากให้ได้เล่นขนาด โท (ขนาดหุ้ม) มากกว่าขนาดเอก			อยากให้ตีสั้น
	2	อยากให้มี เพลงเยอะ ๆ	มี TV	อยากให้มีของเล่น	อยากให้มีห้องฟ้าใหญ่ ขึ้นมาก ๆ
	3		เพื่อนเล่น	ให้มีกิจกรรม 5,000 เหมือนตอนป.1	ขอให้ตีช้า ๆ
9	1	อยากให้ ติดกล่องวงจรปิด			อยากให้ตีช้า ๆ
	2	อยากให้มีของเล่นใน ห้องนี้ อยากให้มีเวลา เยอะขึ้น	อย่าให้มีเพื่อน	อ. ดูน้อยลง	อยากให้เรียน เยอะกว่านี้
	3	อยากให้ได้เรียนเครื่อง ดนตรีอื่น ๆ	เพื่อนเล่น		อยากให้ตีเร็ว
10	1	ไม่อยากจะให้มีสอบ			อยากให้ตีเบา ๆ กว่านี้
	2	อยากให้มีเวลาเพิ่มอีก อยากให้อาจารย์สอน บ้าน 11 วรรค 2-4 เพราะยังไม่ได้	อย่าให้มีเลขที่ 20 เพราะทำให้วุ่นวาย อย่าให้เพื่อน อยู่ในห้อง	อยากให้มีดินสอ 3 แท่งไปเลยจะได้ไม่วุ่น	อยากให้ทวนวรรค 1-4 บ่อย ๆ
	3	อยากให้มี เครื่องดนตรีแปลก ๆ	เพื่อนไม่ซ้อม วรรค 4 ยังไม่คล่อง ไม่อยาก อยู่กับเพื่อน	ให้มีแอร์เพิ่มอีก 5,000 เครื่อง	อยากให้เอาดินสอสอง แท่งกับอยากให้ เล่นช้า ๆ

ตารางที่ 37 บันทึกหลังเรียนของบ้านที่ 12 ระหว่างกลุ่มปกติและกลุ่มออรัฟ

สัปดาห์	คนที่	กลุ่มปกติ		กลุ่มออรัฟ	
		กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2	กลุ่มที่ 3	กลุ่มที่ 4
1	1	ชอบ	ชอบมาก	ร้องเพลง	อยากให้อาจารย์ ตกแต่งห้องเรียน
	2	ชอบ	ชอบมาก	ร้องเพลงให้เยอะขึ้น	ชอบตอนที่ 2
2	1	สนุก		อยากให้ ช้ากว่านี้อีกนิด	อยากได้อาจารย์อีก
	2	พอได้	ก็ดี	อยากให้ตี ช้ากว่านี้อีกนิด	ชอบตอนที่สุดท้าย
3	1	มัน	ชอบมากคะ	ขอให้มีเพลงใหม่มา	ชอบตอนเช้า
	2	ดี	ดี ชอบดีคะ	ขอให้มีเพลงใหม่มา	ชอบตอนเที่ยง
4	1	ชอบ	ชอบมาก		ชอบตอนที่ 1
	2		อ.สอนดี ชอบดีคะ	ช่วยอบรมเพื่อน ๆ ให้เยอะขึ้น	ชอบตอนที่ 2
5	1	ชอบ	ชอบมาก	ให้มีเกมเยอะ ๆ	ชอบตอนเช้า
	2	อยากให้มีเครื่องดนตรี หลายชนิด	ดีมากคะ ชอบนะคะ	ให้มีเกมเยอะ ๆ	ชอบตอนเที่ยง
6	1	สนุก	อยากให้ห้องนี้มีเครื่อง ดนตรีเยอะ ๆ	อยากให้.ใจดี	ชอบตอนที่ 2
	2	สนุก	ดีคะ อยากให้ มีเวลามากขึ้น	อยากให้. สอนเพลงใหม่	ชอบตอนเที่ยง
7	1	สนุก	ชอบมากคะ	เกมสนุกมากและ ขอให้สนุกมากแบบนี้ ครับ	ชอบตอนที่ 3
	2	อยากให้มีห้อง เยอะขึ้นอีก		เกมสนุกมากและ ขอให้สนุกมากแบบนี้ ครับ	ชอบตอนเที่ยง
8	1	ไม่อยากให้คนมาวุ่น	ชอบมาก	ชอบตอนกลางวัน	ชอบตอนเช้า
	2	ไม่อยากให้มีคนมา รบกวน	ชอบดี อยากให้เวลา เยอะขึ้น	ชอบตอนกลางวัน	ชอบตอนเที่ยง
9	1	ไม่อยากให้มีคนมา กวน	ชอบมาก	ขอให้มีเกม	อยากให้มีแอร์ 6 ตัว
	2	มีห้องใหญ่ ๆ	ดี ชอบมากและ มีเวลาเยอะขึ้น	ชอบทั้งวันเลยครับ	ชอบมากคะ
10	1	สนุกมาก ๆ	อยากให้มีเวลาเยอะ	ชอบทั้งวันเลยครับ	ชอบตอนเช้า
	2	ไม่อยากให้มีคนมา รบกวน	อยากให้มีเวลาเยอะ ขึ้นจะได้ซ้อมได้เป็น ชอบมากคะ	ถ้าตีได้แล้วขอเพลง ใหม่นะครับ	ชอบตอนเช้า

ตารางที่ 38 บันทึกหลังเรียนของบ้านที่ 13 ระหว่างกลุ่มปกติและกลุ่มออรัฟ

สัปดาห์	คนที่	กลุ่มปกติ		กลุ่มออรัฟ	
		กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2	กลุ่มที่ 3	กลุ่มที่ 4
1	1	ดีใจที่ได้ลงดี ห้องวง	สนุกมาก ๆ เลย		อยากเล่นสนุก ๆ
	2	ดีใจที่ได้ดีห้องวง ได้เรียนวิธีนั่ง, วิธีจับไม้ วิธีตี	สนุก	อยากให้อ. สอน ร้องเพลงเพิ่ม	อยากให้มีกิจกรรม
2	1	สนุกมากที่ได้เล่น		เรียนสนุก	อยากให้มี กิจกรรมมาก ๆ
	2	ดีใจที่ได้ดีห้องวง เป็นเพลง	สนุกมาก ๆ	อยากให้อ. สอนอะไร ง่าย ๆ กว่านี้	ขอให้อาจารย์มี กิจกรรมมากขึ้น
3	1	ผมชอบครับ	ทำได้ดี เสียงเพราะ	สนุกมาก	
	2	อยากให้ อาจารย์ก็แกะสอน เครื่องดนตรีใหม่	สนุกมาก ๆ	อยากให้อ. สอนให้เยอะ ๆ	อยากให้มี กิจกรรมมากขึ้น
4	1	ได้เล่นกิจกรรม	ดีห้องวงต่อกันสนุก	สนุกมากและชอบมาก ที่ได้เล่นเครื่องดนตรี	ขอให้มีเกม เยอะ ๆ ค่ะ
	2	ดีสนุกมากครับ	ได้ฝึกอย่างสนุก 😊	อยากให้อ. สอนร้อง เพลงเยอะ ๆ	สนุกมาก
5	1	อยากให้มีประตูมาก	ฝึกหัด ครบ สนุกมาก ๆ	สนุกมากครับ	อยากให้มีเกมใหม่ทุก ครั้ง
	2	อยากให้อาจารย์ ก็แกะสอนเครื่อง ดนตรีชนิดอื่น ๆ บ้าง	ยากนิดหน่อย	ผมอยาก ให้ทุกคนคุย น้อยกว่านี้	ชอบตอนเช้า
6	1	อยากให้อาจารย์ ประทับใจ	ได้เล่นต่อไป สนุก ๆ มาก	สนุกมาก	อยากให้มีเกม
	2	อยากดีเครื่องดนตรี ชนิดอื่น	สนุกมาก ๆ	อยากให้อ. ห่วงกว้างกว่า นี้	อยากให้มีกิจกรรม มากขึ้น
7	1	ได้ฝึก	เล่นห้องต่อ สนุก	สนุกมาก	อยากให้มีเกมส์หลาย อย่าง
	2	ได้ทบทวน	สนุก	อยากให้อ. เล่นเครื่อง ดนตรีนี้เยอะ ๆ	
8	1	อาจารย์ก็แกะผม สงสัยว่าทำไมไม่มี ชม4ไม (ห้อง 4 วง)	ท่องจำ สนุกมาก ๆ	สนุกมาก	อยากให้มีเกม
	2	อยากให้มี เวลาเยอะ ๆ	สนุก	อยากให้อ. ห่วงนี้ (มี) เครื่องปรับอากาศ น้อยกว่านี้	ชอบมากค่ะ

9	1	อยากให้มีความ เวลาอีก 2 ชม.	ฝึกซ้อม สนุก	สนุกมาก	ชอบเกมมากค่ะ
	2	ได้ทบทวนสนุกมาก ครับอาจารย์ก็งูะ	สนุก	อยากให้เพื่อน เจียบกว่านี้	ชอบมากค่ะ
10	1	อยากให้มีความเพิ่ม อีก 30 ชั่วโมงและมี เวลาพักอีก 4 นาที	ซ้อม ดีมาก	สนุกมาก	ชอบที่ได้เล่นเกมค่ะ
	2	อยากให้มีความเพิ่ม อีก 2 ชม. และ อยากให้มีความพัก อีกด้วยรู้สึกดีใจที่ อาจารย์ก็งูะได้ฝึก ทบทวนให้ผม	สนุกมาก ๆ	อยากให้ซ้อมเล่นได้ แบบระนาดเอกครับ	ชอบค่ะ

ภาคผนวก ช

แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงระนาดเอกและซ็องวงใหญ่ตามวิถีไทยและ
แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงระนาดเอกและซ็องวงใหญ่ตามวิถีไทยที่มีการ
ประยุกต์ใช้แนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ

แผนการจัดการเรียนรู้ แบบที่ 1 เรื่อง การบรรเลงโน้ตคู่ 4 และ โน้ตคู่ 8

แนวคิด

โน้ตคู่ 4 และโน้ตคู่ 8 เป็นส่วนหนึ่งของทฤษฎีพื้นฐานการบรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถนั่งและจับไม้ได้อย่างถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถบรรเลงโน้ตคู่ 4 โน้ตคู่ 8 ที่ปรากฏในเพลงลงมะลิลาได้
3. นักเรียนสามารถบรรเลงเพลงลงมะลิลาได้อย่างถูกต้องทั้งทำนองและจังหวะ

กระบวนการจัดการเรียนรู้ (2 ชั่วโมง)

ในแผนการจัดการเรียนรู้ตามวิถีของไทย และแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการประยุกต์ใช้กิจกรรมเสริมสำหรับเด็กตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ และมีจุดประสงค์การเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล เปรียบเทียบกันแต่ มีความแตกต่างกันที่กระบวนการตามแนวทางของแต่ละแผน เป็นผลให้หัวข้อกิจกรรมของทั้งสองแผนมีการเรียงลำดับกิจกรรมต่างกัน ดังนี้

หัวข้อกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ แบบที่ 1	หัวข้อกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ตามวิถีของไทย	หัวข้อกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการประยุกต์ใช้กิจกรรมเสริมสำหรับเด็กตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ
การเตรียมความพร้อม	1	1
การนั่ง	2	2
การจับไม้	3	3
การตีเครื่องดนตรี	4	4
การบรรเลงโน้ตคู่ 4 และโน้ตคู่ 8	5	11
การผ่อนคลาย	6	5
การฝึกบรรเลงโน้ตคู่ 4 และโน้ตคู่ 8	7	8
การทบทวนการบรรเลงโน้ตคู่ 4 และโน้ตคู่ 8	8	12
การฝึกบรรเลงจังหวะเพลงลงมะลิลา	9	9
การบรรเลงเพลงลงมะลิลา	10	10
การร้องเพลงลงมะลิลา	11	6
การแต่งคำร้องเพลงลงมะลิลา	12	7
การสรุปและประเมินผล	13	13

กระบวนการจัดการเรียนรู้ (2 ชั่วโมง)

กระบวนการจัดการเรียนรู้ตามวิธีของไทย		กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีภาวะยุติใช้กิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กตามแนวคิดของครีโธเฟอร์	
กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	กิจกรรม	วิธีดำเนินการ
กิจกรรม การเตรียมความพร้อม	นักเรียบเรียงเพลงลงมะลิลาจากวิทยุ แล้วตอบคำถามเกี่ยวกับเพลงตามมะลิลา	กิจกรรม การเตรียมความพร้อม	นักเรียบเรียงเพลงโดยกำหนดให้เด็กตามเสียงกลองหลังจากครูที่ปลอญตามกระดานเขียนของเพลงตามมะลิลาที่ละวรรค ดังภาพที่ 1-3
	เวลา 5 นาที	สื่อการเรียนรู้ วิทยุ CD เพลง	เวลา 5 นาที
	นักเรียบเรียงเพลงลงมะลิลาจากวิทยุ แล้วตอบคำถามเกี่ยวกับเพลงตามมะลิลา	ภาพที่ 1	ให้นักเรียนเข้าห้องเรียนโดยกำหนดให้เด็กตามเสียงกลองหลังจากครูที่ปลอญตามกระดานเขียนของเพลงตามมะลิลาที่ละวรรค ดังภาพที่ 1-3
		ครู	ให้นักเรียน
		ภาพที่ 2	ให้นักเรียน
		วรรคที่สอง	ให้นักเรียน
		ครู	ให้นักเรียน
		ภาพที่ 3	ให้นักเรียน
		วรรคที่สาม	ให้นักเรียน
		ครู	ให้นักเรียน
		นักเรียบเรียง	ให้นักเรียน

<p>การนั่ง</p>	<p>นักเรียนชายมีทัศนคติและนักเรียนหญิงนั่งพับเพียบโดยดูตัวอย่างจากครูและภาพประกอบการสอน เมื่อนักเรียนนั่งได้แล้วจึงไปนั่งประจำที่เครื่องดนตรีที่ตนเอง จากนั้นฟังการอบรมเรื่องกิริยามารยาทในการเล่นเครื่องดนตรีไทย จากครูและมีกปฏิบัตการให้และกับเครื่องดนตรีให้เป็นระเบียบเรียบร้อย</p>	<p>ภาพลักษณะการนั่งบรรเลงระนาดเอกและสังฆฆระนาดเอก</p>	<p>การนั่ง</p>	<p>นักเรียนเคลื่อนไหวร่างกายเป็นบริเวณที่กำหนดตามเสียงเพลงที่ได้ยิน เมื่อเพลงหยุดให้นักเรียนทำท่าทางเสียงแบบภาพบุคคลที่ปรากฏ จากนั้น เดินไปเข้าประจำเครื่องดนตรีที่ตนเอง และนักเรียนชายนั่งลงเป็นท่านั่งขัดสมาธิ นักเรียนหญิงนั่งท่าพับเพียบ แล้วฝึกการใช้และกับเครื่องดนตรีให้เป็นระเบียบเรียบร้อย รวมทั้งมารยาทในการเล่นเครื่องดนตรีไทย</p>	<p>10 นาที</p>	<p>ภาพบุคคลนั่งพับเพียบเล่นเครื่องดนตรีไทย และภาพบุคคลนั่งขัดสมาธิเล่นเครื่องดนตรีไทย</p>
<p>การจับไม้</p>	<p>นักเรียนให้มือที่ทำจับไม้เครื่องดนตรี โดยมีครูสอนการวางไม้ลงบนมือและจับการจับแต่ละขั้นตอนอย่างละเอียดเพื่อให้ให้นักเรียนปฏิบัติตามที่มีครูสอนอย่างถูกต้อง แล้วขุดลงจับไม้ด้วยตนเอง จากนั้นแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนโดยการแสดงแล้วให้นักจับไม้ให้อีกฝ่ายช่วยดูแล้วความถูกต้องให้</p>	<p>ระนาดเอก สังฆฆระนาดเอก ไม้ระนาดเอก ไม้ตีสังฆฆระนาดเอก ใหญ่</p>	<p>การจับไม้</p>	<p>นักเรียนสั่งสังเกตการจับไม้เครื่องดนตรีไทยตามที่ได้รับจากครูแล้วฝึกปฏิบัติโดยมีครูให้คำแนะนำ และเพื่อนช่วยกันตรวจจุดบกพร่องความถูกต้อง</p>	<p>7 นาที</p>	<p>ไม่มีเครื่องดนตรี</p>
<p>การตีเครื่องดนตรี</p>	<p>นักเรียนตีลงบนเครื่องดนตรีโดยใช้มือที่ตนเองตีมือเดียวและระวังไม่ให้เกิดเสียงที่ดังเกินไปหรือเบาเกินไป โดยที่ครูยังไม่เกี่ยวกับตนเอง</p>	<p>ระนาดเอก สังฆฆระนาดเอก ไม้ตีสังฆฆระนาดเอก ใหญ่</p>	<p>การตีเครื่องดนตรี</p>	<p>1. แบ่งนักเรียนเป็นสองกลุ่ม ให้กลุ่มที่ 1 สังเกตภาพท่าสัซซิดและกลุ่มที่ 2 สังเกตภาพท่าสัซซิด 2. นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีมือที่ตนเองตีมือเดียวจับไม้ให้ถูกต้องแล้วสังเกตรอยเท้าของเท้า เมื่อครูไม่ร้องของเท้าของตัวเองได้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มนี้ตีเครื่องดนตรีนั้นครั้งหนึ่ง ถ้าเป็นบริเวณที่รอยเท้าทับกันให้ทั้งสองกลุ่มตีเครื่องดนตรีพร้อมกัน จากนั้นครูเปลี่ยนเป็นภาพปลาสองตัว ที่มีรอยงายน้ำเป็นสีที่ต่างกัน เมื่อครูจากไม่ไปตามรอยงายของปลาตัวใด นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มนี้ตีเครื่องดนตรีนั้นเป็นเสียงถ้า ถ้าเป็นบริเวณที่มีสีทั้งสองรอยงายพาดผ่านนั้นก็ตีเครื่องดนตรีพร้อมกันทั้งสองกลุ่ม ทั้งนี้ ต้องระวังไม่ให้เกิดเสียงดังหรือเบาเกินไป โดยตีเสียงสูงต่ำตามระดับที่ครูขึ้นแผนภาพ ซึ่งไม่กำหนดระดับเสียงว่าเป็นโน้ตใด</p>	<p>10 นาที</p>	<p>ระนาดเอก สังฆฆระนาดเอก ไม้ตีเครื่องดนตรี แผนภาพท่าสัซซิด แผนภาพปลา</p>

<p>การบรรเลงโน้ตคู่ 4 และโน้ตคู่ 8</p>	<p>นักเรียนที่บรรเลงส่งเองใหญ่ฝึกคู่ 4 (เสียง เม ซอล) ให้มีเสียงที่นุ่มนวลและมีน้ำหนักมือเหมาะสม นักเรียนที่บรรเลงระนาดเอกฝึกคู่ 8 (เสียงซอล) ให้มีเสียงสม่ำเสมอต่อเนื่องกัน และมีความกังวานไพเราะ โดยครูคอยให้คำแนะนำและดูแลการปฏิบัติอย่างใกล้ชิด</p>	<p>12 นาที</p>	<p>ระนาดเอก และร้องวงใหญ่</p>	<p>การสอนคล้าย</p>	<p>นักเรียนเลือกจากเครื่องดนตรีและมานั่งรวมกัน ชั่งเพลงไปย จากนั้นครูเดินไปและนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้นักเรียนดูที่โน้ตและเดินอย่างสงบไปยังเครื่องดนตรีที่ตนเองเล่น</p>	<p>5 นาที</p> <p>CD เพลง</p>
<p>การสอนคล้าย</p>	<p>ครูเล่าวิธีการฝึกคิดดนตรีของครูจาการยดนตรีไทยในสมัยก่อน เมื่อนักเรียนฟังจบ ให้นักเรียนหาลักษณะที่ติดใจให้สบายและฟังการบรรเลงดนตรีไทยที่ครูบรรเลงให้ฟัง</p>	<p>3 นาที</p>	<p>เครื่องดนตรีไทย ภาพครูคนตรีไทยในอดีต</p>	<p>การร้องเพลงลางะลิดา</p>	<p>นักเรียนฟังเพลงลางะลิดาพร้อมคำร้องและโน้ตเพลงบนแผ่นภาพ จากนั้นฝึกพูดคำร้องของเพลงตามจังหวะและใช้ส่วนต่างของร่างกายช่วยเสียงตามจังหวะของคำพูดนั้น เช่น การตบตัก การตีคันทิว การโยกเท้า จากนั้นครูฝึกเองตามกระบวนจังหวะเพลงลางะลิดา ให้นักเรียนเคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะที่ได้ยินจากครู แล้วอภิปราย ตามกระบวนจังหวะเพลงลางะลิดา ตามแผ่นภาพที่ 4 นักเรียนฟังเพลงลางะลิดา แล้วร้องตามครู</p>	<p>15 นาที</p> <p>แผ่นภาพ ทำนองและคำร้อง เพลงลางะลิดา</p>
<p>การสอนคล้าย</p>	<p>โน้ตเพลงลางะลิดา</p>	<p>แผ่นภาพที่ 4</p>	<p>ทำนองและคำร้อง เพลงลางะลิดา</p>	<p>โน้ตเพลงลางะลิดา</p>	<p>ทำนองและคำร้อง เพลงลางะลิดา</p>	<p>โน้ตเพลงลางะลิดา</p>

<p>การฝึกบรรเลงจังหวะเพลงสามะดิดา</p>	<p>นักเขียนเสียงเกิดในอดีตเพลง และคู่เสียงที่ปรากฏในแผนภาพเพลงสามะดิดา ตามภาพที่ 13 จากนั้นเปรียบเทียบจังหวะ <u>ตอกตอกตอก</u></p>	<p>แผนภาพเพลงสามะดิดา</p>	<p>การฝึกบรรเลงจังหวะเพลงสามะดิดา</p>	<p>นักเรียนใช้วิธีและไปบนเครื่องดนตรีตามในอดีตที่ปรากฏบนแผนภาพที่ 13 นักเรียนร้องในตอกตอกตอกแล้วจึงจับไม้ตั้งบนเครื่องดนตรีตามในอดีตเพลงสามะดิดาที่จะบรรเลงจนจบเพลง โดยมีคู่ให้คำแนะนำ</p>	<p>3 นาที</p> <p>ระนาดเอก ห้องวงใหญ่</p>
<p>การฝึกบรรเลงเพลงสามะดิดา</p>	<p>นักเขียนเสียงในอดีต 8 มีลักษณะ ตอกตอกตอกตอกตอกตอกตอกตอก โดยคู่เสียงกำกับจังหวะ ตามภาพที่ 10-12</p> <p>ภาพที่ 10 โฉมแต่งการบรรเลงเพลงสามะดิดาตามระนาดชั้นแรก คู่ นำขึ้น</p> <p>ภาพที่ 11 โฉมแต่งการบรรเลงเพลงสามะดิดาตามระนาดชั้นที่สอง คู่ นำขึ้น</p> <p>ภาพที่ 12 โฉมแต่งการบรรเลงเพลงสามะดิดาตามระนาดชั้นที่สาม คู่ นำขึ้น</p>	<p>แผนภาพเพลงสามะดิดา</p>	<p>การบรรเลงเพลงสามะดิดา</p>	<p>นักเรียนใช้ไม้คู่ 8 ตอกตอกตอกตอกตอกตอกตอกตอก โดยไม้คู่ 8 มีลักษณะกำกับจังหวะในแต่ละวรรค ตามภาพที่ 11-13 ติดต่อกันจนครบทั้งเพลง</p>	<p>5 นาที</p> <p>ระนาดเอก ห้องวงใหญ่ กตอง</p>
<p>การร้องเพลงสามะดิดา</p>	<p>นักเรียนร้องในอดีตสามะดิดา และสังเกตุเสียงที่ปรากฏบนแผนภาพ จากนั้นใช้ไม้คู่ 8 ตอกตอกตอกตอกตอกตอกตอกตอก โดยมีครูบรรเลงด้วยไม้คู่ 4 ไปพร้อมกัน</p> <p>ภาพที่ 13 การบรรเลงไม้คู่ 8 ตามระนาดชั้นแรก เพลงสามะดิดา</p>	<p>ระนาดเอก</p>	<p>การร้องเพลงสามะดิดา</p>	<p>นักเรียนร้องในอดีตสามะดิดา และสังเกตุเสียงที่ปรากฏบนแผนภาพ จากนั้นใช้ไม้คู่ 8 ตอกตอกตอกตอกตอกตอกตอกตอก โดยมีครูบรรเลงด้วยไม้คู่ 4 ไปพร้อมกัน</p> <p>ภาพที่ 13 การบรรเลงไม้คู่ 8 ตามระนาดชั้นแรก เพลงสามะดิดา</p>	<p>7 นาที</p> <p>ระนาดเอก ห้องวงใหญ่ เครื่องดนตรีไทย</p>

การแต่งคำร้องเพลงตามระดับ	นักเรียนมีร้องสร้อยเพลงตามระดับตามครู จากนั้นผู้เรียนปฏิบัติด้วยตัวเอง โดยครูร้องให้ฟัง แล้วร้องสร้อยเพลงตามระดับตามครู ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนชายและนักเรียนหญิงให้คิดแต่งเนื้อร้องได้ต่อกัน โดยมีคำร้องสร้อยเพลงตามระดับตามครู ตามภาพที่ 7	15 นาที	แผนภูมิเพลงตามระดับ แผนภาพเพลงคำร้องและสร้อยเพลงตามระดับ	บทเพลงการบรรเลงโน้ตคู่ 4 และโน้ตคู่ 8	นักเรียนมีกิจกรรมร้องเพลงในท่อนที่โน้ตคู่ 4 และโน้ตคู่ 8 สลับกับครู ตามแผนภาพที่ 11 และ 12	5 นาที	ระนาดเอก ห้องวงใหญ่ กลอง แผนภาพการบรรเลงโน้ตคู่ 8 ตามกระดานจังหวะเพลงตามระดับ
การร้องเพลงตามระดับ	นักเรียนมีร้องสร้อยเพลงตามระดับตามครู จากนั้นผู้เรียนปฏิบัติด้วยตัวเอง โดยครูร้องให้ฟัง แล้วร้องสร้อยเพลงตามระดับตามครู ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนชายและนักเรียนหญิงให้คิดแต่งเนื้อร้องได้ต่อกัน โดยมีคำร้องสร้อยเพลงตามระดับตามครู ตามภาพที่ 7	15 นาที	ระนาดเอก ห้องวงใหญ่	การสรุปและประเมินผล	นักเรียนและครูมีร้องเพลงและบรรเลงเพลงตามระดับ จากนั้นช่วยกันอภิปรายเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการขับร้องและบรรเลงเพลงตามระดับ	10 นาที	ระนาดเอก ห้องวงใหญ่

การวัดผล

- สังเกตการร้องและจับไม่ได้เครื่องดนตรีของนักเรียน
- สังเกตการบรรเลงโน้ตคู่ 4 โน้ตคู่ 8 ซ้ำปรากฏในเพลงตามระดับ
- สังเกตการบรรเลงเพลงตามระดับตามครูร้องไม่ได้

แผนการจัดการเรียนรู้ แบบที่ 2 เรื่อง การบรรเลงเพลงแขกมรภท ชั้นเดียว ท่อน 1 (1 จังหวะหน้าทับแรก)

แนวคิด

เพลงแขกมรภท ชั้นเดียว ท่อน 1 ในจังหวะหน้าทับแรก มีทำนองที่สั้น และมีประโยคไม่มีการฝึกฝนให้เกิดความเข้าใจในการบรรเลงดนตรีไทยได้โดยใช้เวลาไม่นาน

จุดประสงค์

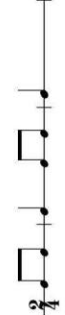

1. นักเรียนสามารถนั่งและจับไม้ได้อย่างถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถบรรเลงเพลงแขกมรภท ชั้นเดียว ท่อน 1 (1 จังหวะหน้าทับแรก) ได้อย่างถูกต้องทั้งทำนองและจังหวะ ตามวิธีการบรรเลงของเครื่องดนตรีชนิดที่ตนบรรเลง

กระบวนการจัดการเรียนรู้ (2 ชั่วโมง)

ในแผนการจัดการเรียนรู้ตามวิถีของไทย และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ไม่การประยุกต์ใช้การรวมดนตรีสำหรับเด็กตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ มีแนวคิด และจุดประสงค์การเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล เหมือนกันแต่มีความแตกต่างกันที่กระบวนการของแต่ละแผน เป็นผลให้หัวข้อกิจกรรมของทั้งเรื่องแผนนี้มีการเรียงลำดับกิจกรรมต่างกัน ดังนี้

หัวข้อกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ แบบที่ 2	ลำดับกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ตามวิถีของไทย	ลำดับกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการประยุกต์ใช้กิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ
1.การทบทวนการบรรเลงไม้คู่ 8 และไม้คู่ 4	1	1
2.กิจกรรมเตรียมความพร้อม	2	2
3.การฝึกการบรรเลงไม้คู่ ฟฟฟ -ฟฟฟ	3	4
4.การฝึกการบรรเลงไม้คู่ ฟฟฟ -ฟฟฟ และ มฟฟฟ ฟฟฟฟ	4	5
5.การผ่อนคลาย	5	3
6.การบรรเลงไม้คู่ ฟฟฟ -ฟฟฟ และ มฟฟฟ ฟฟฟฟ ประกอบจังหวะจิ้ง	6	7
7.ทบทวนการบรรเลงไม้คู่ ฟฟฟ -ฟฟฟ และ มฟฟฟ ฟฟฟฟ	7	6
8.การฝึกการบรรเลงไม้คู่ มมม -คคค และ ซลลล ฟฟฟมค	8	8
9.การผ่อนคลาย	9	10
10.ทบทวนการบรรเลงไม้คู่ มมม -คคค และ ซลลล ฟฟฟมค	10	9
11.การบรรเลงไม้คู่เพลงแขกมรภท ชั้นเดียว ท่อน 1 (1 จังหวะหน้าทับแรก) ประกอบจังหวะจิ้ง และจังหวะหน้าทับ	11	11
12.การสรุปและประเมินผล	12	12

กระบวนการจัดการเรียนรู้ (2 ชั่วโมง)

แผนการจัดการเรียนรู้ตามวิถีของไทย			แผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการประยุกต์ใช้กิจกรรมตามสาระสำหรับติดตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ		
กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	สื่อการเรียนรู้	กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	สื่อการเรียนรู้
ทบทวนการบรรเลงโน้ตคู่ 8 และโน้ตคู่ 4	นักเรียนทบทวนบรรเลงเพลงวงมะลิลา	5 นาที ระนาดเอก ห้องวงใหญ่	ทบทวนการบรรเลงโน้ตคู่ 8 และโน้ตคู่ 4	นักเรียนทบทวนการร้องและบรรเลงเพลงวงมะลิลา	5 นาที ระนาดเอก ห้องวงใหญ่
การเตรียมความพร้อม	นักเรียนฟังเพลงแขกมอญ คัมภีร์ลาววิทย์ แล้วตอบคำถาม จากนั้นสังเกตการบรรเลงเครื่องดนตรีไทยและทำท่าทางการบรรเลงเครื่องดนตรี	5 นาที วิทยุ CD เพลง เครื่องดนตรีไทย	การเตรียมความพร้อม	1. ครูแบ่งพื้นที่ภายในห้องเรียนเป็นสามส่วน แล้วกำหนดให้แต่ละส่วนเป็นเขตของสัตว์สามชนิด คือ นกอินทรี หมูแพนด้า และ ปลาการ์ตูน 2. นักเรียนนำแก้วน้ำมาภายในห้องเรียนตามกระสวนจังหวะที่ครูตีกลอง แผนภาพที่ 16 กระสวนจังหวะที่ครูตีกลอง 3. เมื่อครูหยุดตีกลอง นักเรียนสังเกตว่าตนเองขึ้นอยู่กับเขตของสัตว์ชนิดใด แล้วทำท่าทางเลียนแบบสัตว์ที่อยู่ในเขตนั้น 4. นักเรียนพูดชื่อสัตว์ตามจังหวะในแผนภาพที่ 16 ให้ถูกต้อง แล้วขยับมือซ้ายและมือขวามือขึ้นลงตามคู่ พร้อมกับร้องชื่อสัตว์โดยให้เสียงสูงเมื่อพูดคำว่า นกอินทรี เสียงระดับกลางเมื่อพูดคำว่า หมูแพนด้า และเสียงต่ำเมื่อพูดคำว่า ปลาการ์ตูน	10 นาที รูปภาพนกอินทรี รูปภาพแพนด้า รูปภาพปลาการ์ตูน

การฝึกบรรเลงโน้ต -ฟฟฟ -ฟฟฟ	นักเรียนฟังครูบรรเลงโน้ตตามแผนภาพที่ 17 แล้ว สังเกตแผนภาพ จากนั้นใช้เสียงขลุ่ยและมือขวาตีลัง บนเครื่องดนตรีตามคณู แผนภาพที่ 17 ทำนองหลักเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1 (2 ห้องแรก) 	15 นาที	เครื่องดนตรีไทย แผนภาพทำนอง หลักเพลงแขกบร เทศ ชั้นเดียว ท่อน 1 (ห้องที่ 1- 2)	การเอนกหลาย	ครูบรรเลงร้องวงใหญ่เป็นเพลงแขกบรเทศ ชั้น เดียว ท่อนแรกให้นักเรียนนั่งฟังอย่างสงบ	5 นาที	ร้องวงใหญ่
การฝึกบรรเลงโน้ต -ฟฟฟ -ฟฟฟ และ มฟฟตฟตฟฟ	นักเรียนที่บรรเลงร้องวงใหญ่ฝึกบรรเลงโน้ตตาม แผนภาพที่ 17 ส่วนนักเรียนที่บรรเลงระนาดเอกฟัง ครูบรรเลงเป็นโน้ตตามแผนภาพที่ 18 แล้วปฏิบัติตาม แผนภาพที่ 18 ทำนองแปรท่วงระนาดเอกเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1 (2 ห้องแรก) 	20 นาที	ระนาดเอก และร้องวงใหญ่ โน้ตเครื่องดนตรี	การฝึกบรรเลงโน้ต -ฟฟฟ -ฟฟฟ -ฟฟฟ -ฟฟฟ -มมม -คคค	1. นักเรียนได้เสียงจากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงตาม ครูโดยร้องประกอบเสียงที่ได้ยินไปด้วย 2. เมื่อถึงเสียงที่จะใช้เล่นเป็นทำนองเพลง แขกบรเทศ ครูบรรเลงให้นักเรียนฟัง จากนั้น นักเรียนบรรเลงตามที่ได้ยินจากครู	15 นาที	ไม่ได้เครื่องดนตรี ระนาดเอก ร้องวงใหญ่
การเอนกหลาย	นักเรียนขับขานอธิบายบท นักเรียนขับขานอธิบายบท	4 นาที		การฝึกบรรเลงโน้ต -ฟฟฟ -ฟฟฟ -มมม -คคค -ฟฟฟ -ฟฟฟ และ มฟฟตฟตฟฟ	เมื่อนักเรียนเป็นสามกลุ่ม สัตว์กันเป็นผู้บรรเลง นำและตาม	20 นาที	

การบรรยายในโต -ฟฟ -ฟฟฟ และ -ฟฟฟฟ และ ประกอบจังหวะจึง	นักเรียนที่บรรยายเรื่องในบทบรรยายได้ออกกับ นักเรียนที่บรรยายเรื่องขนาดอกตามในโตในแผนภาพที่ 19 และ 20 โดยมีครูชี้ถึงกำกับจังหวะ	6 นาที	ขนาดเอก ห้องวงใหญ่ ไม้ตีเครื่องดนตรี ฉิ่ง	บททบทวนบรรยายในโต -ฟฟ -ฟฟฟ -มมม -คคค -ฟฟ -ฟฟฟ -ฟฟฟ และ -ฟฟฟฟ และ -ฟฟฟฟ และ -ฟฟฟฟ และ	นักเรียนทบทวนบทบรรยาย	5 นาที	ขนาดเอก ห้องวงใหญ่ ไม้ตีเครื่องดนตรี
บททบทวนบรรยายในโต -ฟฟ -ฟฟฟ และ -ฟฟฟฟ และ -ฟฟฟฟ และ	นักเรียนทบทวนบทบรรยาย โดยมีครูช่วยแก้ไข ปรับปรุงข้อบกพร่องต่างๆ	5 นาที	ขนาดเอก และห้องวงใหญ่	การบรรยายในโต -ฟฟ -ฟฟฟ และ -ฟฟฟฟ และ ประกอบจังหวะจึง	1. นักเรียนฝึกแปลงเสียงเป็นทำนอง -ฟฟฟ ฟฟฟฟ 2. นักเรียนเดินตามเสียงกลองที่ครูตี เมื่อครูหยุด ดีนักเรียนหยุดเดินแล้วแปลงเสียงเป็นทำนอง -ฟฟฟฟ ฟฟฟฟ โดยมีครูบรรเลงจริงประกอบ -ฟฟฟฟ ฟฟฟฟ 3. นักเรียนกระโดดขึ้นแล้วใช้เท้าแตะพื้นตามครู กระโดดขึ้นแล้วแตะพื้น 4. นักเรียนใช้มือทำตามทำนอง ครูตามทีเห็นครู กระโดดขึ้นแล้วแตะพื้น	10 นาที	ขนาดเอก ห้องวงใหญ่ ฉิ่ง
การฝึกบรรยายในโต -มมม -คคค และ -ฟฟฟฟ และ	นักเรียนฟังครูบรรยายในโตตามแผนภาพที่ 21 แล้ว สังเกตแผนภาพทำนองหลังเพลงแยกบท ขึ้นเดี่ยว ท่อน 1 (ห้องที่ 3-4) จากนั้นตั้งขบเครื่อง ดนตรีตามครู นักเรียนที่บรรยายแล้ววงใหญ่มีการบรรยายในโตตาม แผนภาพที่ 21 ส่วนนักเรียนที่บรรยายขนาดเอกฟัง ครูบรรเลงเป็นโน้ตตามแผนภาพที่ 22 แล้ววงใหญ่ติดตาม	25 นาที	เครื่องดนตรีไทย แผนภาพ ทำนองหลักเพลง แยกบท ขึ้นเดี่ยว ท่อน 1 (ห้องที่ 3-4)	การฝึกบรรยายในโต -มมม -คคค และ -ฟฟฟฟ และ	1. นักเรียนฝึกแปลงเสียงเป็นทำนอง -ฟฟฟฟ ฟฟฟฟ 2. นักเรียนเดินตามเสียงกลองที่ครูตี เมื่อครูหยุด ดีนักเรียนหยุดเดินแล้วแปลงเสียงเป็นทำนอง -ฟฟฟฟ ฟฟฟฟ 3. นักเรียนกระโดดขึ้นแล้วใช้เท้าแตะพื้นตามครู	10 นาที	ขนาดเอก ห้องวงใหญ่

	<p>แผนภาพที่ 22</p> <p>ทำนองแปรท่วงระนาดเอกเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว</p> <p>ท่อน 1 (ห้องที่ 3-4)</p> 	ระนาดเอก ห้องวงใหญ่		4. นักเรียนใช้ชื่อทำนองทำนองตามทำนองของครูตามที่เห็นครู กระโดดขึ้นแล้วแตะพื้น	
การอ่านคลาย	นักเรียนขับขานเอื้อยยามท	4 นาที	ทบทวนการบรรเลงไม้ดีด -มมม -คคค และ คคค ขขขคคค	1. ครูบรรเลงทำนอง -ฟฟฟ -ฟฟฟ -มมม -คคค และ -มมม -คคค ขขขคคค นักเรียนใช้มือ ทำท่าเล่นเครื่องดนตรีไปพร้อมกับครู	ระนาดเอก ห้องวงใหญ่
การอ่านคลาย	นักเรียนขับขานเอื้อยยามท	4 นาที	ทบทวนการบรรเลงไม้ดีด -มมม -คคค และ คคค ขขขคคค	1. ครูบรรเลงทำนอง -ฟฟฟ -ฟฟฟ -มมม -คคค และ -มมม -คคค ขขขคคค นักเรียนใช้มือ ทำท่าเล่นเครื่องดนตรีไปพร้อมกับครู	ระนาดเอก ห้องวงใหญ่
ทบทวนการบรรเลงไม้ดีด -มมม -คคค และ คคค ขขขคคค	1. นักเรียนที่บรรเลงห้องวงใหญ่บรรเลงไม้ดีดตาม แผนภาพที่ 21 ให้นักเรียนที่บรรเลงระนาดเอกฟัง	6 นาที	การอ่านคลาย	นักเรียนฟังเสียงครูบรรเลงเพลงแขกบรเทศ ชั้น เดียว ท่อน 1 (1 จังหวะหน้าทับแรก)	ระนาดเอก ห้องวงใหญ่
ทบทวนการบรรเลงไม้ดีด -มมม -คคค และ คคค ขขขคคค	2. นักเรียนที่บรรเลงระนาดเอกบรรเลงไม้ดีดตาม แผนภาพที่ 22 ให้นักเรียนที่บรรเลงห้องวงใหญ่ฟัง				
ทบทวนการบรรเลงไม้ดีด -มมม -คคค และ คคค ขขขคคค	3. นักเรียนที่ส่งกล่องบรรเลงพร้อมไม้ดีดมีคู่มือจึง ฝึกกับจังหวะ				
การบรรเลงไม้ดีดเพลงแขกบร เทศ ชั้นเดียว ท่อน 1 (1 จังหวะ หน้าทับแรก) ประกอบจังหวะ จึงแตะจังหวะหน้าทับ	นักเรียนส่งกล่องแผนภาพเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1 (1 จังหวะหน้าทับแรก) แล้วบรรเลงตามครู	10 นาที	การบรรเลงไม้ดีดเพลงแขกบร เทศ ชั้นเดียว ท่อน 1 (1 จังหวะ หน้าทับแรก) ประกอบจังหวะ จึงแตะจังหวะหน้าทับ	1. นักเรียนฟังประจำเครื่องดนตรี ครูสั่งทั้งหมด แล้วเล่นไม้ดีดเสียงคางาโต้ตอบกับนักเรียน จากนั้นคุยกับบรรเลงที่ตนเอง มีเพลงแขกบรเทศ และ เพลงแขกขอมให้นักเรียนฟังแล้วปฏิบัติตาม	ระนาดเอก ห้องวงใหญ่

การสรุปและประเมินผล	นักเขียนบรรยายเพลงแยกประเภท <u>ขึ้นเดียวก่อน 1 (1 ถึงขณะหน้าท่อนแรก) แล้วอภิปรายเรื่องความถูกต้องของท่อนนี้และท่อนต่อไป รวมถึงความพร้อมเพียงตลอดจนความกลมกลืนกันของท่อนบรรเลง</u>	5 นาที	ระนาดเอก ห้องวงใหญ่	การสรุปและประเมินผล	2. นักเขียนบรรยายเพลงท่อนแรก มีพหุผลของท่อนนี้และ ท่อนหลังพหุผล ให้นักเรียนได้ฟังและฟังเสียงและ บรรเลงถึงแต่หน้าท่อนที่ประกอบด้วย	ระนาดเอก ห้องวงใหญ่	5 นาที	ระนาดเอก ห้องวงใหญ่	การสรุปและประเมินผล	2. นักเขียนบรรยายเพลงท่อนแรก มีพหุผลของท่อนนี้และ ท่อนหลังพหุผล ให้นักเรียนได้ฟังและฟังเสียงและ บรรเลงถึงแต่หน้าท่อนที่ประกอบด้วย	ระนาดเอก ห้องวงใหญ่	5 นาที	ระนาดเอก ห้องวงใหญ่
---------------------	---	--------	------------------------	---------------------	---	------------------------	--------	------------------------	---------------------	---	------------------------	--------	------------------------

การวัดผล

- สังเกตการร้องและจับไม้อย่างถูกต้อง
- สังเกตการบรรเลงเพลงแยกประเภท ขึ้นเดียว ก่อน 1 (1 ถึงขณะหน้าท่อนแรก)

แผนการจัดการเรียนรู้ แผนที่ 3 เรื่อง การบรรเลงเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1 (1 จังหวะหน้าทับหลัง)

แนวคิด

เพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1 ในจังหวะหน้าทับหลัง มีท่อนหลังสั้นเริ่มจากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง และจากเสียงสูงไปหาเสียงต่ำ เป็นประโยชน์แก่การฝึกฝนและทำความเข้าใจเรื่องเสียงดนตรีได้เป็นอย่างดี

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถนั่งและจับไม้ได้อย่างถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถบรรเลงเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1 (1 จังหวะหน้าทับหลัง) ได้อย่างถูกต้องทั้งทำนองและจังหวะ ตามวิธีการบรรเลงของเครื่องดนตรีชนิดที่ตนบรรเลง

กระบวนการจัดการเรียนรู้ (2 ชั่วโมง)

ในแผนการจัดการเรียนรู้ตามวิธีของไทย และแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการประยุกต์ใช้กิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ มีแนวคิด และจุดประสงค์การเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล เหมือนกันแต่มีความแตกต่างกันที่กระบวนการตามแนวทางของแต่ละแผน เป็นผลให้หัวข้อกิจกรรมของทั้งเล่มแผนมีการเรียงลำดับกิจกรรมต่างกัน ดังนี้

หัวข้อกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ แผนที่ 3	ลำดับกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ตามวิธีของไทย	ลำดับกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการประยุกต์ใช้กิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ
1.การทบทวนการบรรเลงการบรรเลงโน้ตเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1 (1 จังหวะหน้าทับแรก)	1	1
2.การเตรียมความพร้อม	2	2
3.การฝึกบรรเลงโน้ต ม-ล-ท-ค	3	3
4.การฝึกบรรเลงโน้ต ม-ล-ท-ค และ คตมฟ มเลทค	4	5
5.การผ่อนคลาย	5	4
6.การบรรเลงโน้ต ม-ล-ท-ค และ คตมฟ มเลทค ประกอบจังหวะฉิ่ง	6	7
7.ทบทวนการบรรเลงโน้ต ม-ล-ท-ค และ คตมฟ มเลทค	7	6
8.การฝึกบรรเลงโน้ต ม-ล-ท-ล และ ลทฟ คตคทค	8	9
9.การผ่อนคลาย	9	8
10.ทบทวนการบรรเลงโน้ต ม-ล-ท-ล และ ลทฟ คตคทค	10	10
11.การบรรเลงโน้ตเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1 (1 จังหวะหน้าทับหลัง) ประกอบจังหวะฉิ่ง และจังหวะหน้าทับ	11	11
12.การสรุปและประเมินผล	12	12

การฝึกบรรเลงโน้ต ม-ล-ท-ค	นักเรียนฟังครูบรรเลงโน้ตตามแผนภาพที่ 23 แล้วส่งแคปแผนภาพที่ตนเองบันทึกเพลงแยกบรรทัด ขึ้นเดี่ยว ท่อน 1 (ห้องที่ 5-6) จากนั้นให้ร้องขับและมือขวาที่ลงบนเครื่องดนตรีตามคอร์ด	15 นาที	ระนาดเอก ห้องวงใหญ่ แผนภาพ ทำนองหลักเพลง แยกบรรทัด ขึ้นเดี่ยว ท่อน 1 (ห้องที่ 5-6)	การฝึกบรรเลงโน้ต ม-ล-ท-ค และ ม-ค ท-ล	1. นักเรียนเปล่งเสียงเป็นทำนอง ม-ล-ท-ค และขับมือเครื่องดนตรีตามคอร์ด 2. นักเรียนเปล่งเสียงเป็นทำนอง ม-ค ท-ล และขับมือเครื่องดนตรีตามคอร์ด	ระนาดเอก ห้องวงใหญ่
การฝึกบรรเลงโน้ต ม-ล-ท-ค และ ทคตมฟ และ คตมฟ	นักเรียนที่บรรเลงส่งวงใหญ่ฝึกบรรเลงโน้ตตามแผนภาพที่ 23 ส่วนนักเรียนที่บรรเลงระนาดเอกฟังครูบรรเลงเป็นโน้ตตามแผนภาพที่ 24 แล้วปฏิบัติตาม แผนภาพที่ 24 ทำนองเป่าทางระนาดเอกเพลงแยกบรรทัด ขึ้นเดี่ยว ท่อน 1 (ห้องที่ 5-6)	20 นาที	ระนาดเอก ห้องวงใหญ่	การสอนคล้าย	ครูบรรเลงส่งวงใหญ่เป็นเพลงแยกบรรทัด ขึ้นเดี่ยว ท่อนแรกให้นักเรียนร้องอย่างสงบ	5 นาที
การสอนคล้าย	นักเรียนฟังมือเอื้อริยาบท	4 นาที		การฝึกบรรเลงโน้ต ม-ล-ท-ค และ ทคตมฟ และ คตมฟ	1. นักเรียนได้เสียงจากเสียงคำไปหาเสียงสูงตามครูโดยร้องประกอบเสียงที่ได้ขึ้นไปด้วย 2. เมื่อถึงเสียงที่จะใช้ลงเป็นทำนอง ม-ล-ท-ค และ ม-ค ท-ล ในเพลงแยกบรรทัด ครูบรรเลงให้นักเรียนฟัง จากนั้นให้นักเรียนบรรเลงตามที่ได้ขึ้นจากครู	ระนาดเอก ห้องวงใหญ่

การบรรยายในชุด [ม-ล]-ท-ค) และ [ตมฟ] (ม.ลทค) ประกอบกิจกรรมวิจัย	นักเรียนที่บรรยายเรื่องใหญ่บรรยายได้ตอบกับนักเรียนที่บรรยายเรื่องขนาดกลางได้ตอบในชุด [ม-ลทค] และ 24 โดยมี ผู้ดูแลวิจัยกำกับกิจกรรม	6	ขนาดเอก ห้องวงใหญ่ จึง	ทบทวนการบรรยายในชุด [ม-ล]-ท-ค) และ [ตมฟ] (ม.ลทค)	ทบทวนการบรรยายในชุด [ม-ล]-ท-ค) และ [ตมฟ] (ม.ลทค) ประกอบกิจกรรมวิจัย	3. แบ่งนักเรียนเป็นสามกลุ่ม ฝึกปฏิบัติเป็นผู้บรรยายหน้าและตาม	5	ขนาดเอก ห้องวงใหญ่
ทบทวนการบรรยายในชุด [ม-ล]-ท-ค) และ [ตมฟ] (ม.ลทค)	นักเรียนทบทวนการบรรยาย โดยมีความช่วยเหลือจากนักเรียนที่บรรยายเรื่องใหญ่	5	ขนาดเอก ห้องวงใหญ่	การบรรยายในชุด [ม-ล]-ท-ค) และ [ตมฟ] (ม.ลทค) ประกอบกิจกรรมวิจัย	1. นักเรียนฝึกเปลี่ยนเสียงเป็นทำนอง [ตมฟ] (ม.ลทค) 2. นักเรียนเดินตามเสียงกลองที่ครูตี เมื่อครูหยุดตีนักเรียนหยุดเดินแล้วเปลี่ยนเสียงเป็นทำนอง [ตมฟ] (ม.ลทค) โดยมีครูบรรยายเรื่องประกอบ 3. นักเรียนมีการประดิษฐ์แล้วใช้กำกับและที่ตามครู 4. นักเรียนได้มีสื่อทำตามทำนองครูตามที่เห็นครูกระทำโดยนักเรียนแล้วและพื้น	1. นักเรียนฝึกเปลี่ยนเสียงเป็นทำนอง [ตมฟ] (ม.ลทค) 2. นักเรียนเดินตามเสียงกลองที่ครูตี เมื่อครูหยุดตีนักเรียนหยุดเดินแล้วเปลี่ยนเสียงเป็นทำนอง [ตมฟ] (ม.ลทค) โดยมีครูบรรยายเรื่องประกอบ 3. นักเรียนมีการประดิษฐ์แล้วใช้กำกับและที่ตามครู 4. นักเรียนได้มีสื่อทำตามทำนองครูตามที่เห็นครูกระทำโดยนักเรียนแล้วและพื้น	8	ขนาดเอก ห้องวงใหญ่ จึง
การฝึกการบรรยายในชุด [ม-ล]-ท-ค) และ [ตมฟ] (ม.ลทค)	นักเรียนฟังการบรรยายในชุด [ม-ล]-ท-ค) และ [ตมฟ] (ม.ลทค) โดยมีครูช่วยแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องต่างๆ	25	แผนภาพ ทำนองหลักเพลง แยกบรรทัด ขึ้นเดียว ท่อน 1 (ห้องที่ 7-8) ขนาดเอก ห้องวงใหญ่	การฝึกการบรรยายในชุด [ม-ล]-ท-ค) และ [ตมฟ] (ม.ลทค)	นักเรียนฟังการบรรยายในชุดตามแผนภาพที่ 25 แล้วสังเกตรูปแบบภาพทำนองของหลักเพลงแยกบรรทัด ขึ้นเดียว ท่อน 1 (ห้องที่ 7-8) จากนั้นใช้มีสื่อช่วยและสื่อภาพเสียงบนเครื่องดนตรีตามครู นักเรียนที่บรรยายเรื่องใหญ่ฝึกการบรรยายในชุดตามแผนภาพที่ 25 ส่วนนักเรียนที่บรรยายเรื่องขนาดเอกฟังการบรรยายเป็นในชุดตามแผนภาพที่ 26 แล้วปฏิบัติตาม	ครูบรรยายเพลงแยกบรรทัด ขึ้นเดียว ให้นักเรียนฟัง	5	ขนาดเอก ห้องวงใหญ่

	<p>แผนภาพที่ 25 ทำนองหลักเพลงแขกประเทศ ชั้นเดี่ยว ท่อน 1 (ห้องที่ 7-8)</p> <p>แผนภาพที่ 26 ทำนองแปรทางระนาดแขกเพลงแขกประเทศ ชั้นเดี่ยว ท่อน 1 (ห้องที่ 7-8)</p> 					
การผ่อนคลาย	นักเรียนฝึกซ้อมเดี่ยว	4	การฝึกประเลงไม้ดีด -ม-ค -ท-ล และ ลทพ ลคทล	<p>1. นักเรียนฝึกเปลี่ยนเสียงเป็นทำนอง ลทพ ลคทล </p> <p>2. นักเรียนเดินตามเสียงกลองที่ครูตี เมื่อครูหยุดตีนักเรียนหยุดเดินแล้วเปลี่ยนเป็นทำนอง ลทพ ลคทล </p> <p>3. นักเรียนกระโดดขึ้นแล้วใช้เท้าแตะพื้นตามครู</p> <p>4. นักเรียนใช้มือทำตามเท้าของครูตามที่เห็นครูกระโดดขึ้นแล้วแตะพื้น</p>	8 นาที	ระนาดเอก ห้องวงใหญ่
ทบทวนการประเลงไม้ดีด -ม-ค -ท-ล และ ลทพ ลคทล	<p>1. นักเรียนที่ประเลงห้องวงใหญ่ประเลงไม้ดีดตามแผนภาพที่ 25 ใช้เท้ากระโดดขึ้นที่ระนาดเอกทั้ง</p> <p>2. นักเรียนที่ประเลงระนาดเอกประเลงไม้ดีดตามแผนภาพที่ 26 ใช้เท้ากระโดดขึ้นที่ระนาดเอกทั้ง</p> <p>3. นักเรียนทั้งสองกลุ่มประเลงพร้อมกันโดยมีครูตั้งกำกับจังหวะ</p>	6	ทบทวนการประเลงไม้ดีด -ม-ค -ท-ล และ ลทพ ลคทล	<p>1. ครูประเลงทำนอง -ม-ล -ท-ล -ม-ค -ท-ล และ ทคตมพ ม-ลคท ลทพ ลคทล นักเรียนใช้มือ ทำท่าเล่นเครื่องดนตรีไปพร้อมกับครู</p> <p>2. ครูให้นักเรียนเปลี่ยนเปลี่ยนการเล่นโดยสมมติให้นักเรียนมีเครื่องดนตรีที่ตนชอบคือเล่นด้วย ไปยังบริเวณดังกล่าวได้ เช่น ในฉากค บนฝาผนัง บนดักทองนักเรียนเป็นต้น</p>	9 นาที	ระนาดเอก ห้องวงใหญ่ จึง

การบรรยายในเคสศึกษา กรณีศึกษา (1) จังหวะ หน้าทับ (หลัง) ประกอบจังหวะ จึงและจังหวะหน้าทับ	นักเรียนสังเกตภาพเพลงแบบเรขาคณิต (1) จังหวะหน้าทับ (หลัง) แล้วบรรยาย ลักษณะของจังหวะหน้าทับ	10 นาที	ระนาดเอก ห้องวงใหญ่ จึง กลองแขก	การบรรยายในเคสศึกษา กรณีศึกษา (1) จังหวะหน้า ทับ (หลัง) ประกอบ จึงและจังหวะหน้าทับ	10 นาที	ระนาดเอก ห้องวงใหญ่ จึง กลองแขก	
การสรุปและประเมินผล	นักเรียนบรรยายเพลงแบบเรขาคณิต กรณีศึกษา (1) แล้ว อภิปรายเรื่องความแตกต่างของ ลักษณะหน้าทับ (หลัง) และจังหวะ หน้าทับ	5 นาที	ระนาดเอก ห้องวงใหญ่	การสรุปและประเมินผล	นักเรียนบรรยายเพลงแบบเรขาคณิต กรณีศึกษา (1) แล้ว อภิปรายเรื่องความแตกต่างของ ลักษณะหน้าทับ (หลัง) และจังหวะ หน้าทับ	5 นาที	ระนาดเอก ห้องวงใหญ่

การวัดผล

- สังเกตการร้องและจำไม่ได้ของนักเรียน
- สังเกตการบรรยายเพลงแบบเรขาคณิต กรณีศึกษา (1) (จังหวะหน้าทับหลัง)

แผนการจัดการเรียนรู้ แผนที่ 4 เรื่อง การบรรเลงขลุ่ยปี่พาทย์ และการบรรเลงปี่พาทย์

แนวคิด

การบรรเลงขลุ่ยปี่พาทย์ และการบรรเลงปี่พาทย์ เป็นศิลปะที่สืบทอดกันมาช้านาน และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการแสดงนาฏศิลป์ และมีความสำคัญต่อการแสดงนาฏศิลป์ และมีความสำคัญต่อการแสดงนาฏศิลป์

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถนำและจับไม้ได้อย่างถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถบรรเลงเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียวท่อน 1 ได้ถูกต้องทั้งทำนองและจังหวะ

กระบวนการจัดการเรียนรู้ (2 ชั่วโมง)

ในแผนการจัดการเรียนรู้ด้านวิถีของไทย และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ไม่การประยุกต์ใช้กิจกรรมครูสำหรับเด็กตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ และจุดประสงค์การเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล เหมือนกันแต่มีความแตกต่างกันที่กระบวนการของแผน และแผนให้หัวข้อกิจกรรมของทั้งเรื่องและมีการเรียงลำดับกิจกรรมต่างกัน ดังนี้

หัวข้อกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ แผนที่ 4	ลำดับกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ตามวิธีสอนไทย	ลำดับกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการประยุกต์ใช้กิจกรรมตามวิธีสอนเด็กตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ
1. ทบทวนการบรรเลงไม้พืดแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1	1	1
2. การเตรียมความพร้อม	2	2
3. การบรรเลงเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1 เป็นรายบุคคล	3	5
4. การผ่อนคลาย	4	3
5. การฝึกการบรรเลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1 เป็นรายบุคคล	5	6
6. ทบทวนการบรรเลงเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1 เป็นรายบุคคล	6	7
7. การบรรเลงเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1 เป็นรายกลุ่ม	7	10
8. การผ่อนคลาย	8	4
9. การฝึกการบรรเลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1 เป็นรายกลุ่ม	9	8
10. ทบทวนการบรรเลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1 เป็นรายกลุ่ม	10	9
11. การสรุปและประเมินผล	11	11

กระบวนการจัดการเรียนรู้ (2 ชั่วโมง)

แผนการจัดการเรียนรู้ตามวิธีสอนไทย			แผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการประยุกต์ใช้กิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ		
กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	สื่อการเรียนรู้	กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	สื่อการเรียนรู้
การทบทวนการบรรเลงการบรรเลงโน้ตเพลงแยกบทที่ 1 ชั้นเดี่ยว ท่อน 1	นักเรียนทบทวนการบรรเลงเพลงแยกบทที่ 1 ชั้นเดี่ยว	ระนาดเอก ฆ้องวงใหญ่	การทบทวนการบรรเลงการบรรเลงโน้ตเพลงแยกบทที่ 1 ชั้นเดี่ยว	นักเรียนทบทวนการบรรเลงเพลงแยกบทที่ 1 ชั้นเดี่ยว ท่อน 1	ระนาดเอก ฆ้องวงใหญ่
การเตรียมความพร้อม	นักเรียนสังเกตการบรรเลงเพลงแยกบทที่ 1 ชั้นเดี่ยว ท่อน 1 แล้วบรรเลงพร้อมกันกับครู	ระนาดเอก ฆ้องวงใหญ่	การเตรียมความพร้อม	1. นักเรียนกระโดดขึ้นลงโดยเลือกไปทางขวา แล้วกลับมากำซ้ายตามครู 2. นักเรียนกระโดดขึ้นลงโดยเลือกไปทางขวา หรือซ้ายประกอบเสียงระนาดเอกที่ครูบรรเลง	ระนาดเอก ฆ้องวงใหญ่
การบรรเลงเพลงแยกบทที่ 1 ชั้นเดี่ยวท่อน 1 เป็นรายบุคคล	นักเรียนที่บรรเลงฆ้องวงใหญ่ บรรเลงเพลงแยกบทที่ 1 ชั้นเดี่ยว ท่อน 1 ตามแผนภาพที่ 27	ระนาดเอก ฆ้องวงใหญ่	การถ่วงคล้าย	นักเรียนนอนฟังเพลง จากนั้นครูจะพ่นน้ำขึ้นพรพ่นวิเศษกลับไปไปยังเครื่องดนตรี แล้วทำกิจกรรมดังนี้	พรมวิเศษ
	แผนภาพที่ 27 ทำนองหลักเพลงแยกบทที่ 1 ชั้นเดี่ยว ท่อน 1			1. นักเรียนบรรเลงเครื่องดนตรีได้พร้อมกับครู โดยให้ลงจังหวะตามที่ครูกำหนดให้	ระนาดเอก ฆ้องวงใหญ่
	นักเรียนที่บรรเลงระนาดเอก บรรเลงเพลงแยกบทที่ 1 ชั้นเดี่ยว ท่อน 1 ตามแผนภาพที่ 28			2. แบ่งนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม ครูตีกลองสี่ครั้งให้นักเรียนฟังจากนั้นนักเรียนกลุ่มแรกตีระนาดเอกโดยเลือกโน้ต 4 เสียง แล้วบรรเลงเป็นคู่แปดตีเรียงลูกระนาดต่อกันไปทางขวาสี่ครั้งเท่ากับเสียงกลองที่ครูตี จากนั้นนักเรียนกลุ่มที่ 2 ฟังครูบรรเลงกลองแล้วบรรเลงกลองหรือกระพรวนเมื่อได้ต่อยกับครู ตามจังหวะที่ได้ยิน (ตีวิธีบรรเลง	กลอง กระพรวนมือ

	<p>โดยสังเกตตัวอย่างจากครูหรือเพื่อน) แล้วนักเรียนกลุ่มที่ 3 พึงครูบรรเลงกลองจากนั้นบรรเลงกับไม่ได้ตอบกับครู ตามจังหวะที่ได้ยิน (คีตวิธึบรรเลงเองโดยสังเกตตัวอย่างจากครูหรือเพื่อน)</p> <p>3. ให้นักเรียนแสดงกับกลุ่มกันทำกิจกรรมครบทุกคน แล้วเปลี่ยนแปลงให้นักเรียนที่บรรเลงระนาดเลือกโน้ต 4 เสียง บรรเลงเป็นคู่แปดตีเรียงลูกระนาดต่อกันมาทางซ้าย</p> <p>4. เมื่อนักเรียนบรรเลงได้คล่องแคล่วดีแล้วเปลี่ยนให้เลือกโน้ต 4 เสียง บรรเลงเป็นคู่แปดตีเสียงแรกแล้วข้ามไปหนึ่งลูกเพื่อบรรเลงเสียงที่สอง สลามและสี่ ขึ้นไปทางขวา จากนั้น จึงเปลี่ยนให้เลือกโน้ต 4 เสียง บรรเลงเป็นคู่แปดตีเสียงแรกแล้วข้ามไปหนึ่งลูกเพื่อบรรเลงเสียงที่สอง สลามและสี่ ลงมาทางซ้าย</p>					5 นาที	<p>นักเรียนฟังผ่าน</p>	<p>การฟ้อนคล้าย</p>	<p>การฟ้อนคล้าย</p>
<p>การฟ้อนคล้าย</p>	<p>การฟ้อนคล้าย</p>	<p>นักเรียนฟังผ่าน</p>	<p>นักเรียนส่วนต่างๆของร่างกายที่จะได้ตอบกับครู โดยอาศัยจังหวะของจังหวะเพลงแยกบรรทัด</p>	<p>นักเรียนส่วนต่างๆของร่างกายที่จะได้ตอบกับครู โดยอาศัยจังหวะของจังหวะเพลงแยกบรรทัด</p>	<p>นักเรียนส่วนต่างๆของร่างกายที่จะได้ตอบกับครู โดยอาศัยจังหวะของจังหวะเพลงแยกบรรทัด</p>	<p>5 นาที</p>	<p>นักเรียนส่วนต่างๆของร่างกายที่จะได้ตอบกับครู โดยอาศัยจังหวะของจังหวะเพลงแยกบรรทัด</p>	<p>นักเรียนส่วนต่างๆของร่างกายที่จะได้ตอบกับครู โดยอาศัยจังหวะของจังหวะเพลงแยกบรรทัด</p>	<p>นักเรียนส่วนต่างๆของร่างกายที่จะได้ตอบกับครู โดยอาศัยจังหวะของจังหวะเพลงแยกบรรทัด</p>
<p>การฝึกบรรเลงเพลงแยกบรรทัด</p>	<p>การฝึกบรรเลงเพลงแยกบรรทัด</p>	<p>นักเรียนที่บรรเลงระนาดเองในระนาดที่ฝึกบรรเลงเพลงแยกบรรทัด</p>	<p>นักเรียนที่บรรเลงระนาดเองในระนาดที่ฝึกบรรเลงเพลงแยกบรรทัด</p>	<p>นักเรียนที่บรรเลงระนาดเองในระนาดที่ฝึกบรรเลงเพลงแยกบรรทัด</p>	<p>นักเรียนที่บรรเลงระนาดเองในระนาดที่ฝึกบรรเลงเพลงแยกบรรทัด</p>	<p>20 นาที</p>	<p>นักเรียนที่บรรเลงระนาดเองในระนาดที่ฝึกบรรเลงเพลงแยกบรรทัด</p>	<p>นักเรียนที่บรรเลงระนาดเองในระนาดที่ฝึกบรรเลงเพลงแยกบรรทัด</p>	<p>นักเรียนที่บรรเลงระนาดเองในระนาดที่ฝึกบรรเลงเพลงแยกบรรทัด</p>

ทบทวนการบรรเลงเพลงแยกบทที่ 1 เป็นรายบุคคล	1. มีนักเรียนฟังเพลงแยกบทที่บรรเลงตัวเองเป็นพาทย์เครื่องสาย และโน้ต 2. มีนักเรียนออกวางแตกต่างระหว่างการบรรเลงรายบุคคลกับการบรรเลงเป็นกลุ่ม 3. มีนักเรียนทบทวนการบรรเลงโดยมีครูใช้การชี้แนะ	10 นาที	วิทยุ CD เพลง ระนาดเอก ห้องวงใหญ่	การฝึกการบรรเลงเพลงแยกบทที่ 1 เป็นรายบุคคล	นักเรียนที่บรรเลงห้องวงใหญ่ได้ก็เป็นการบรรเลงแยกบทที่ 1 เป็นรายบุคคล	10 นาที	ระนาดเอก ห้องวงใหญ่
การบรรเลงเพลงแยกบทที่ 1 เป็นรายกลุ่ม	1. มีนักเรียนที่บรรเลงห้องวงใหม่ บรรเลงเพลงแยกบทที่ 27 พร้อมกันเป็นกลุ่ม 2. มีนักเรียนที่บรรเลงระนาดเอก บรรเลงเพลงแยกบทที่ 28 พร้อมกันเป็นกลุ่ม	20 นาที	ระนาดเอก ห้องวงใหญ่	ทบทวนการบรรเลงเพลงแยกบทที่ 1 เป็นรายบุคคล	นักเรียนที่บรรเลงเพลงแยกบทที่ 27 แล้วทบทวนการบรรเลงโดยมีครูใช้คณและโน้ต	5 นาที	เครื่องตรีไทย ระนาดเอก ห้องวงใหญ่
การผ่อนคลาย	นักเรียนฟังเพลง	5 นาที	ระนาดเอก ห้องวงใหญ่	การฝึกการบรรเลงเพลงแยกบทที่ 1 เป็นรายกลุ่ม	นักเรียนฟังเพลงแล้วบรรเลงเพลงที่ร้องหรือที่บรรเลงได้	20 นาที	ระนาดเอก ห้องวงใหญ่ กลอง กรับไม้ กระทบวงมือ ฉิ่ง

การฝึกบรรเลงเพลงแยกบรรทัด ขึ้นเดียว ท่อน 1 เป็นรายกลุ่ม	10 นาที	ระนาดเอก ห้องวงใหญ่	นักเรียบเรียงเพลงระนาดเอก ท่อน 1 ตามแผนภาพที่ 27 พร้อมกันเป็นกลุ่ม โดยมีครูจะร้องท่อนที่ 28	ทบทวนการบรรเลงเพลง แยกบรรทัด ขึ้นเดียว ท่อน 1 เป็นรายกลุ่ม	ระนาดเอก ห้องวงใหญ่	10 นาที	1. มีนักเรียนที่บรรเลงระนาดเอก ท่อน 1 ตามแผนภาพที่ 27 พร้อมกันเป็นกลุ่ม โดยที่มีครูจะร้อง ท่อนที่ 28 2. มีนักเรียนที่บรรเลงระนาดเอก ท่อน 1 ตามแผนภาพที่ 28 พร้อมกันเป็นกลุ่ม โดยที่มีครูจะร้อง ท่อนที่ 28	เมื่อบรรเลงได้เสร็จผู้ฝึกเป็นผู้บรรเลงนำและ บรรเลงได้ตอบโดยมีครูจะร้องท่อนที่ 28	วิทยุ CD เพลง ระนาดเอก ห้องวงใหญ่
การฝึกบรรเลงเพลงแยกบรรทัด ขึ้นเดียว ท่อน 1 เป็นรายกลุ่ม	5 นาที	ระนาดเอก ห้องวงใหญ่	นักเรียบเรียงเพลงระนาดเอก ท่อน 1 ตามแผนภาพที่ 29 พร้อมกันเป็นกลุ่ม โดยมีครูจะร้องท่อนที่ 29	การบรรเลงเพลงแยก บรรทัด ขึ้นเดียว ท่อน 1 เป็นรายกลุ่ม	ระนาดเอก ห้องวงใหญ่	15 นาที	1. มีนักเรียนที่บรรเลงระนาดเอก ท่อน 1 พร้อมกันเป็นกลุ่ม โดยมีครูจะร้องท่อนที่ 29 2. มีนักเรียนที่บรรเลงระนาดเอก ท่อน 1 พร้อมกันเป็นกลุ่ม โดยมีครูจะร้องท่อนที่ 29	เมื่อบรรเลงได้เสร็จผู้ฝึกเป็นผู้บรรเลงนำและ บรรเลงได้ตอบโดยมีครูจะร้องท่อนที่ 29	วิทยุ CD เพลง ระนาดเอก ห้องวงใหญ่
การฝึกบรรเลงเพลงแยกบรรทัด ขึ้นเดียว ท่อน 1 เป็นรายกลุ่ม	30 นาที	ระนาดเอก ห้องวงใหญ่	นักเรียบเรียงเพลงระนาดเอก ท่อน 1 ตามแผนภาพที่ 30 พร้อมกันเป็นกลุ่ม โดยมีครูจะร้องท่อนที่ 30	การบรรเลงเพลงแยก บรรทัด ขึ้นเดียว ท่อน 1 เป็นรายกลุ่ม	ระนาดเอก ห้องวงใหญ่	15 นาที	1. มีนักเรียนที่บรรเลงระนาดเอก ท่อน 1 พร้อมกันเป็นกลุ่ม โดยมีครูจะร้องท่อนที่ 30 2. มีนักเรียนที่บรรเลงระนาดเอก ท่อน 1 พร้อมกันเป็นกลุ่ม โดยมีครูจะร้องท่อนที่ 30	เมื่อบรรเลงได้เสร็จผู้ฝึกเป็นผู้บรรเลงนำและ บรรเลงได้ตอบโดยมีครูจะร้องท่อนที่ 30	วิทยุ CD เพลง ระนาดเอก ห้องวงใหญ่

<p>การสรุปและการประเมินผล</p>	<p>นักเรียนบรรเลงเพลงแบบเบบซอสต์ ขึ้นตีอว ท่อน 1 แล้วอธิบายเรื่องความถูกต้องของทำนองและจังหวะกาว่านั้นและจับไม้ ความไพเราะ ความพร้อมเพรียง รวมถึงความกลมกลืนกันของวงบรรเลงเพลงรายบุคคล และการบรรเลงเป็นกลุ่ม</p>	<p>5 นาที</p>	<p>ระนาดเอก สี่ห้องใหญ่</p>	<p>การสรุป และการประเมินผล</p>		<p>ระนาดเอก สี่ห้องใหญ่</p>
<p>การสรุปและการประเมินผล</p>	<p>นักเรียนบรรเลงเพลงแบบเบบซอสต์ ขึ้นตีอว ท่อน 1 แล้วอธิบายเรื่องความถูกต้องของทำนองและจังหวะกาว่านั้นและจับไม้ ความไพเราะ ความพร้อมเพรียง รวมถึงความกลมกลืนกันของวงบรรเลงเพลงรายบุคคล และการบรรเลงเป็นกลุ่ม</p>	<p>5 นาที</p>	<p>ระนาดเอก สี่ห้องใหญ่</p>	<p>การสรุป และการประเมินผล</p>		<p>ระนาดเอก สี่ห้องใหญ่</p>

การวัดผล

1. สังเกตการร้องและจับไม้ตอนทักเรียน
2. สังเกตการบรรเลงเพลงแบบเบบซอสต์ ขึ้นตีอว ท่อน 1

แผนการจัดการเรียนรู้ แผนที่ 5 เรื่อง ประวัติเพลงแขกบรเทศ และการบรรเลงในแต่ละโอกาส

แนวคิด

เพลงแขกบรเทศมีประวัติที่น่าสนใจและมีการบรรเลงในแต่ละโอกาสตามความเหมาะสม

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถนำและจับไม้ได้อย่างถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถบรรเลงเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียวท่อน 1 ได้ถูกต้องทั้งทำนองและจังหวะ พร้อมเพรียง และกลมกลืนกัน
3. นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับประวัติเพลงแขกบรเทศและเข้าใจการบรรเลงในแต่ละโอกาส

กระบวนการจัดการเรียนรู้ (2 ชั่วโมง)

ในแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อของไทย และแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการประยุกต์ใช้กิจกรรมต้นกล้ารับเด็กตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ มีแนวคิด และจุดประสงค์การเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล เปรียบกันแต่มีความแตกต่างกันที่กระบวนการเรียนรู้ ซึ่งมีขั้นตอนในการตามแนวทางการของแต่ละแผน เป็นผลให้หัวข้อกิจกรรมของทั้งสองแผนมีการเรียงลำดับกิจกรรมต่างกัน ดังนี้

หัวข้อกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ แผนที่ 5	ลำดับกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อของไทย	ลำดับกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการประยุกต์ใช้กิจกรรมต้นกล้ารับเด็กตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ
พบทวนการบรรเลงเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1	1	1
การฝึกทักษะการบรรเลงรายบุคคลและรายกลุ่ม	2	2
การเล่นคลาย	3	5
พบทวนทักษะการบรรเลงรายบุคคลและรายกลุ่ม	4	3
ประวัติเพลงแขกบรเทศ	5	4
การแปรทางเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว	6	6
พบทวนการบรรเลงเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว	7	7
การบรรเลงเพลงแขกบรเทศในแต่ละโอกาส	8	8
การบรรเลงเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ให้มีศรัทธาใจเพราะ	9	9
การเล่นคลาย	10	10
การแสดงดนตรีไทย เพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว	11	11
การสรุปและประเมินผล	12	12

ประวัติเพลงแยกบทที่	นักเขียนเพลงแยกบทจากครู	5 หน้าที่	การผอมคลาย	<p>นักเขียนเพลงเพลง จากนักเขียนที่มีชื่อเสียงหลายคน และนักเขียนให้ลูกชิ้นแล้ว เดินทางไปเมืองเครื่องดนตรี แล้วพักที่กิจกรรมนี้</p> <p>1. แบ่งนักเขียนเป็น 3 กลุ่ม ครูตั้งคอสี่ครั้งให้นักเขียนฟังจากนั้นนักเขียนกลุ่มแรกสี่ระนาดเอก โดยเลือกโน้ต 4 เสียง แล้วบรรเลงเป็นคู่แปดตีเรียงลูกระนาดต่อกันไปทางขวาสี่ครั้งเท่ากับเสียงคอสี่ครั้ง จากนั้นนักเขียนกลุ่มที่ 2 ฟังครูบรรเลงคอสี่แล้วบรรเลงคอสี่หรือระนาดเมื่อได้คอสี่กับครู ตามจังหวะที่ได้ยิน (คิดวิธีบรรเลงโดยสังเกตรูปตัวอย่างจากครูหรือเพื่อน) แล้วนักเขียนกลุ่มที่ 3 ฟังครูบรรเลงคอสี่จากนั้นบรรเลงกับครูไม่ได้คอสี่กับครู ตามจังหวะที่ได้ยิน (คิดวิธีบรรเลงเองโดยสังเกตรูปตัวอย่างจากครูหรือเพื่อน)</p> <p>2. เมื่อนักเขียนบรรเลงได้คอสี่แล้วเปลี่ยนให้เลือกโน้ต 4 เสียง บรรเลงเป็นคู่แปดตีเสียงแรกแล้วข้ามไปหนึ่งลูกเพื่อบรรเลงเสียงที่สอง แล้วตีเรียงลูกระนาดต่อกันลงมาทางซ้าย เป็นเสียงที่สามและสี่</p>	15 หน้าที่	วิทย CD เพลง หุ่นมือ
---------------------	-------------------------	--------------	------------	---	---------------	----------------------------

การแปรทางเพลงแยกบทที่ ขึ้นเดียว ท่อน 1	1. นักเรียนฟังการบรรเลงทำนองแปรทางระนาดเอกเพลง แยกบทที่ ขึ้นเดียว ท่อน 1 จากวิทยุ 4 เครื่อง 2. นักเรียนใช้ผ้าปิดตาไว้ แล้วเลือกเดินไปหาวิทยุตาม ความชอบของแต่ละบุคคล 3. เมื่อนักเรียนพบวิทยุแล้วนั่งลง เปิดผ้าปิดตา จากนั้นเป็น ขึ้นใช้ผ้าปิดตาลงเดินไปหาวิทยุตามที่ได้เลือกไว้ให้ถูกต้อง 4. นักเรียนฟังการบรรเลงทำนองแปรทางระนาดเอกเพลง แยกบทที่ ขึ้นเดียว ท่อน 1 จากครูแล้วใช้ผ้าปิดตาบรรเลง ตาม	20 นาที	วิทยุ ผ้าปิดตา ระนาดเอก ห้องวงใหญ่	การแปรทางเพลง แยกบทที่ ท่อน 1	1. ครูแจกแผนกระดาษสี ให้นักเรียนคนละ 1 แผ่นแล้วให้นักเรียนนำไปติดบนแผนภาพห้อง เพลง 2. นักเรียนใช้มือทั้งสองข้างแตะที่ ข้อเท้า ข้อเข่า สะเอว หัวไหล่ และศีรษะ ตามเสียงที่ปรากฏบน แผ่นป้ายได้ในแผนภาพห้องเพลง 3. นักเรียนฟังการบรรเลงทำนองแปรทางระนาด เอกเพลงแยกบทที่ ขึ้นเดียว ท่อน 1 และ คำแนะนำเรื่องการแปรทางจากครู	10 นาที	แผนกระดาษสี 5 สี แผนภาพห้องเพลง ระนาดเอก ห้องวงใหญ่
บทท่อนการบรรเลงเพลง แยกบทที่ ขึ้นเดียว ท่อน 1	นักเรียนชมขบวนการบรรเลงเพลงแยกบทที่ ขึ้นเดียว ท่อน 1	5 นาที	ระนาดเอก ห้องวงใหญ่	บทท่อนการบรรเลง เพลงแยกบทที่ ขึ้นเดียว ท่อน 1	นักเรียนชมขบวนการบรรเลงเพลงแยกบทที่ ขึ้นเดียว ท่อน 1 ตามที่ได้เรียนรู้จากครู	5 นาที	ระนาดเอก ห้องวงใหญ่
การบรรเลงเพลงแยกบทที่ใน แต่ละโอกาส	1. ครูสรุปความแตกต่างกันของการบรรเลงในแต่ละโอกาส รวมทั้งให้ข้อคิดเกี่ยวกับความสวยงามของนำดนตรีไทย รวมทั้งกับภูมิปัญญา 2. นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องที่ได้ฟังจากครูทั้งหมด แล้วอภิปรายด้วย	5 นาที	ระนาดเอก ห้องวงใหญ่	การบรรเลงเพลงแยก บทที่ในแต่ละโอกาส	1. นักเรียนและครูอภิปรายความแตกต่างกันของ การบรรเลงในแต่ละโอกาส 2. นักเรียนฟังคำสอนเรื่องกิจกรรมการยกของผู้ที่ บรรเลงดนตรีไทยจากครู	5 นาที	วีดิทัศน์

การบรรเลงเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ให้มีความไพเราะ	การร้องคนเดียว	10 นาที	10 นาที	10 นาที	การร้องคนเดียว	การร้องคนเดียว	นำเรียบเรียงเพลงและเครื่องเล่นในวงกายภาพ แสดงบรเทศ ชั้นเดียว ก่อน 1 จากนี้คือ บรเทศชั้นเดียว	5 นาที	เครื่องดนตรี
การร้องคนเดียว	การร้องคนเดียว	5 นาที	5 นาที	5 นาที	การร้องคนเดียว	การร้องคนเดียว	นำเรียบเรียงเพลงแขกบรเทศ แล้วสังเกตแผนภาพ เนื้อเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ก่อน 1 จากนี้คือ บรเทศโดยมีคู่ใช้ตัวหน้า	10 นาที	แผนภาพเนื้อเพลง แขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1
การแสดงดนตรีไทย เพลง แขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1	การแสดงดนตรีไทย เพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1	25 นาที	25 นาที	25 นาที	การแสดงดนตรีไทย เพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1	การแสดงดนตรีไทย เพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1	นำเรียบเรียงเพลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ก่อน 1 เป็นรายบุคคล และรวมกลุ่ม ให้ครูฟัง	25 นาที	ระนาดเอก ฆ้องวงใหญ่
การขับและประโหม่ง	การขับและประโหม่ง	5 นาที	5 นาที	5 นาที	การขับและประโหม่ง	การขับและประโหม่ง	นำเรียบเรียงและครูร่วมกันอภิปรายเรื่องความ ถูกต้องและจังหวะ การขับและร้องได้ ความไพเราะ ความ พร้อมพร้อม รวมถึงความกลมกลืนกับของแขกบรเทศ รายบุคคล และการบรรเลงเป็นกลุ่ม ตลอดจนประวัติเพลง แขกบรเทศและความเหมาะสมของแขกบรเทศในแต่ละ โอกาส	5 นาที	ระนาดเอก ฆ้องวงใหญ่

การวัดผล

- สังเกตการขับและร้องนำเรียน
- สังเกตการบรรเลงแขกบรเทศ ชั้นเดียว ท่อน 1
- สังเกตการขับและร้องเกี่ยวกับประวัติเพลงแขกบรเทศรวมทั้งการบรรเลงในแต่ละโอกาส

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นาย กัญญา เพิ่มพูล เกิดเมื่อวันที่ 18 สิงหาคม พ.ศ. 2526 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรีศึกษา (ดนตรีไทย) ภาควิชาศิลป ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ. 2549 และได้เข้าปฏิบัติหน้าที่เป็นอาจารย์ประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลป (ดนตรีและนาฏศิลป์) โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ในปี พ.ศ. 2549 เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาวิชาดนตรีศึกษา (ดนตรีไทย) ภาควิชาศิลป ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2552